

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

33'üncü Birleşim 14 Aralık 2019 Cumartesi

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	911
II.- GELEN KÂĞITLAR	916
III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONDAN GELEN DİĞER İŞLER	917,971,982,993,996, 1001,1012,1025,1041, 1044,1079,1094
A) KANUN TEKLİFLERİ	917:959,971:975, 982:984,993:994, 996:1000,1001:1011, 1012:1019,1025:1040, 1041:1044,1044:1071, 1079:1091,1094:1104

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 129)

917:959,971:975,
982:984,993:994,
996:1000,1001:1011,
1012:1019,1025:1040,
1041:1044,1044:1071,
1079:1091,1094:1104

2.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 130)

917:959,971:975,
982:984,993:994,
996:1000,1001:1011,
1012:1019,1025:1040,
1041:1044,1044:1071,
1079:1091,1094:1104

A) SAĞLIK BAKANLIĞI

917:959,971:975,
982:984,993:994,
996:1000,1002:1011,
1012:1019,1025:1040,
1041:1044,1045:1071,
1080:1091,1094:1095,
1095:1096

1) Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

917:959,971:975,
982:984,993:994,
996:1000,1002:1011,
1012:1019,1025:1040,
1041:1044,1045:1071,
1080:1091,1094:1095,
1095:1096

2) Sağlık Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 917:959,971:975,
982:984,993:994,
996:1000,1002:1011,
1012:1019,1025:1040,
1041:1044,1045:1071,
1080:1091,1094:1095,
1096

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 917:959,971:975,
982:984,993:994,
996:1000,1002:1011,
1012:1019,1025:1040,
1041:1044,1045:1071,
1080:1091,1094:1095,
1096:1097

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 917:959,971:975,
982:984,993:994,
996:1000,1002:1011,
1012:1019,1025:1040,
1041:1044,1045:1071,
1080:1091,1094:1095,
1096

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 917:959,971:975,
982:984,993:994,
996:1000,1002:1011,
1012:1019,1025:1040,
1041:1044,1045:1071,
1080:1091,1094:1095,
1096:1097

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU 917:959,971:975,
982:984,993:994,
997:1000,1002:1011,
1012:1019,1025:1040,
1041:1044,1045:1071,
1080:1091,1094:1095,
1097:1098

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi	917:959,971:975, 982:984,993:994, 997:1000,1002:1011, 1012:1019,1025:1040, 1041:1044,1045:1071, 1080:1091,1094:1095, 1097
2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	917:959,971:975, 982:984,993:994, 997:1000,1002:1011, 1012:1019,1025:1040, 1041:1044,1045:1071, 1080:1091,1094:1095, 1097:1098
<i>Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI</i>	<i>918:959,971:975, 982:984,993:994, 997:1000,1002:1011, 1012:1019,1025:1040, 1041:1044,1045:1071, 1080:1091,1094:1095, 1098:1099</i>
1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi	918:959,971:975, 982:984,993:994, 997:1000,1002:1011, 1012:1019,1025:1040, 1041:1044,1045:1071, 1080:1091,1094:1095, 1098
2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	918:959,971:975, 982:984,993:994, 997:1000,1002:1011, 1012:1019,1025:1040, 1041:1044,1045:1071, 1080:1091,1094:1095, 1098:1099

D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

918:959,972:975,
982:984,993:994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1025:1040,
1041:1044,1045:1071,
1080:1091,1094:1095,
1099

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

918:959,972:975,
982:984,993:994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1025:1040,
1041:1044,1045:1071,
1080:1091,1094:1095,
1099

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

918:959,972:975,
982:984,993:994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1025:1040,
1041:1044,1045:1071,
1080:1091,1094:1095,
1099

E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

918:959,972:975,
982:984,993:994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1094:1095,
1100

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

918:959,972:975,
982:984,993:994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1094:1095,
1100

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	918:959,972:975, 982:984,993:994, 997:1000,1002:1011, 1013:1019,1026:1040, 1042:1044,1045:1071, 1080:1091,1094:1095, 1100
<i>F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI</i>	<i>918:959,972:975, 982:984,994, 997:1000,1002:1011, 1013:1019,1026:1040, 1042:1044,1045:1071, 1080:1091,1095, 1100:1101</i>
1) İçişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi	918:959,972:975, 982:984,994, 997:1000,1002:1011, 1013:1019,1026:1040, 1042:1044,1045:1071, 1080:1091,1095,1100
2) İçişleri Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	918:959,972:975, 982:984,994, 997:1000,1002:1011, 1013:1019,1026:1040, 1042:1044,1045:1071, 1080:1091,1095,1101
<i>G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ</i>	<i>918:959,972:975, 982:984,994, 997:1000,1002:1011, 1013:1019,1026:1040, 1042:1044,1045:1071, 1080:1091,1095,1101</i>

1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 918:959,972:975,
982:984,994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1095,1101

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 918:959,972:975,
982:984,994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1095,1101

Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI 918:959,972:975,
982:984,994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1095,1102

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 918:959,972:975,
982:984,994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1095,1102

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 918:959,972:975,
982:984,994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1095,1102

H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI

918:959,972:975,
982:984,994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1095,
1102:1103

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

918:959,972:975,
982:984,994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1095,1102

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

918:959,972:975,
982:984,994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1095,1103

1) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

918:959,972:975,
983:984,994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1095,1103

1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

918:959,972:975,
983:984,994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1095,1103

2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

918:959,972:975,
983:984,994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1095,1103

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

918:959,972:975,
983:984,994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1095,1104

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

918:959,972:975,
983:984,994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1095,1104

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

918:959,972:975,
983:984,994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1095,1104

J) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI

918:959,972:975,
983:984,994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1095,1104

1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

918:959,972:975,
983:984,994,
997:1000,1002:1011,
1013:1019,1026:1040,
1042:1044,1045:1071,
1080:1091,1095,1104

IV.- AÇIKLAMALAR

**959,962,969,976,985,
995,1000,1011,1019,
1040,1044,1071,1091**

1.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine, terör örgütünün her zaman her türlü mekanizmayı vesile kılarak birlik ve beraberliğimize kastettiğine ilişkin açıklaması

959:960

2.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, atanmış bir Bakanın seçilmiş bir milletvekiline laf atmasının usule uygun olmadığına ve yapılan bu hadsizliğe Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevap vermesi gerektiğine, İçişleri eski Bakanı Efkân Ala'nın "Kontrol edemediğimiz güçler var." ifadesine ilişkin açıklaması

960:961

3.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve terörün kökünün kazınması noktasında alınacak her türlü tedbirde Hükümetle beraber olduklarına ilişkin açıklaması

962:963

4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in bütçe görüşmelerinde Bakanların tutumuyla ilgili açıklamasına katılmalarının mümkün olmadığına ilişkin açıklaması

963:964

5.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, siyasi bir tartışma sürdürdüklerine, İçişleri Bakanının daha önceki partisinden neden ihraç edildiğini öğrenmek istediklerine, doğruları söylemekten asla vazgeçmeyeceklerine ve FETÖ'den ceza almış olan ordu komutanları ile generallerin darbe mekânini harekete geçirdiğine ilişkin açıklaması

964:965

6.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, nezaket çizgisinin muhafaza edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

965:966

7.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

966:967

8.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

967:968

- 9.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, nezaketten kastedilenin nezaketle AK PARTİ'nin gönlüne uygun bir konuşma olmadığına, "Kürt düşmanlığı" ve "Kürt katliamları" dilinin doğru, yerinde, tutarlı bir dil olmadığı gibi bu coğrafyada yaşayan insanları rencide ettiğine ilişkin açıklaması 969
- 10.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 970
- 11.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Meclis eski Başkanı Binali Yıldırım'ın 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin Genel Kurulda görüşüldüğü ilk gün yaptığı konuşmasının aşkın zamanlı oturumlarda yerleşik bir uygulama, kabul görmüş bir içtihat olmadığına ve hukuken geçerliliği olmayan bu görüş metnini tümüyle reddettiklerine ilişkin açıklaması 970:971
- 12.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'nin 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki ifadeleri ile benzetmelerinin kabul edilmesinin mümkün olmadığına ilişkin açıklaması 976
- 13.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Milliyetçi Hareket Partisinin yasama ve denetim faaliyetlerine dair varlıklarının görünmediğine ilişkin açıklaması 976
- 14.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Türk milletinin vermiş olduğu destekle bu memleketin faydası için yapılması gereken ne varsa ona katkı sağladıklarına ilişkin açıklaması 977
- 15.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Parlamentonun milletin iradesinin tecelligâhı olduğuna, mücadelelerinin beka, ülkenin istiklal ve istikbali, Kürtlerin, Arapların ve Türkmenlerin barış içerisinde yaşamalarını sağlama mücadelesi olduğuna ilişkin açıklaması 977
- 16.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve iktidarın iç ve dış politikadaki yanlışlarını eleştirip tartışmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması 978
- 17.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, ulusal barış ve güvenliğimiz için sürdürülen Barış Pınarı Operasyonu'nun uluslararası toplum ve uluslararası hukuk nezdinde kabul gördüğüne ilişkin açıklaması 978:979
- 18.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 979:980
- 19.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, terör ve güvenlik gerekçesiyle Adana ilinde 2010 yılından beri yapılan Kebap ve Şalgam Festivali'nin valilik tarafından yasaklandığına ilişkin açıklaması 981

- 20.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Muş Milletvekili Mensur ışık'ın 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki ifadelerini reddettiklerine ilişkin açıklaması 985
- 21.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 985:986
- 22.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Sakarya ilinde gerçekleşen hadiselerin ırkçı saldırılar olmadığına ilişkin açıklaması 986:987
- 23.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Kürtçe konuşulduğu için yaşanan hadiselerle ilgili ortak araştırma önergesi verilerek meselelerin tartışılmasını önerdiklerine, 19 Kasım 2013'te Recep Tayyip Erdoğan'ın AK PARTİ grup toplantısında yaptığı konuşmaya ilişkin açıklaması 987
- 24.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, rakı festivali geleneğinin olmadığına ve meselenin Adana Valiliği tarafından yasaklanmasından sonra Kebap ve Şalgam Festivali'ne dönüşmüş olabileceğine, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 988:989
- 25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve başkalarının yaşam biçimini etkilemeyen her türlü özgürlüğün arkasında olduklarına ilişkin açıklaması 989:990
- 26.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 990
- 27.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki Adana eski Büyükşehir Belediye Başkanı Hüseyin Sözlü'ye yönelik ifadelerine ilişkin açıklaması 990:991
- 28.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Recep Tayyip Erdoğan'ın 1922'deki gizli celse zabıtlarından alıntı yaptığı konuşmasını referans verdiği, "1921 süreci" denilen o devlet aklının günümüz koşullarına uyarlanarak demokratik cumhuriyeti oluşturmaya katkı sunulabileceğine ilişkin açıklaması 991
- 29.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, özgürlük ve güvenlikten taviz verilmeden ülkenin barış ve huzurunun güvence altına alınması gerektiğine ilişkin açıklaması 991:992
- 30.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Akit gazetesinin MHP'li Adana eski Büyükşehir Belediye Başkanı Hüseyin Sözlü'ye yönelik "Rakı festivaline sahip çıktı, rezalete ortak oldu." manşetine ilişkin açıklaması 995
- 31.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 995:996

- 32.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sağlık Bakanlığı tarafından yerli kan ürünü üretilmesi amacıyla başlatılan projenin ihalesinin Maxicells İlaç Sanayi Anonim Şirketine verildiğine ve taahhüt edilen hiçbir işin yapılmadığına ilişkin açıklaması
- 33.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 15 Temmuz şehit yakınlarının yapılan yardım kampanyasından haklarının kendilerine verilmediğini ifade etmeleri üzerine olayın takipçisi olduklarına ilişkin açıklaması
- 34.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, 15 Temmuz şehit ve gazileri için toplanılan paranın devletin Tek Hazine Kurumlar Hesabı'nda olduğuna ilişkin açıklaması
- 35.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 21 Nisan 2019 tarihinde CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun şehit cenazesine katılmak için gittiği Ankara ili Çubuk ilçesinde karşı karşıya kaldığı organize linç girişimi olayında İçişleri Bakanının ağır ihmal ve kusurunun olduğuna ve özür beklediklerine ilişkin açıklaması
- 36.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 37.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Anayasa ve kanunların bir partinin veya bir hükümetin bakanının siyaset yapma yetkisini elinden almadığına ilişkin açıklaması
- 38.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 39.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Giresun Milletvekili Kadir Aydın'ın 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 40.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Adalet ve Kalkınma Partisinin sadece ve sadece milletin gösterdiği istikamette yol alan, milletin kaderini kendi kaderi olarak gören siyasi bir hareket olduğuna ilişkin açıklaması
- 41.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 31'inci Birleşiminde Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'e yönelik sarf ettiği sözlerinden dolayı üzgün olduğuna ilişkin açıklaması
- 42.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

- 43.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, kışkırtıcı, kutuplaştırıcı bir üslup ve dille konuşulmasının aslında iktidarın Türkiye'deki bugünkü durumunu yansıttığına, Türkiye'nin hakkın, hukukun, adaletin işlemediği bir ülke hâline getirildiğine ve kayyum meselesini tartışmaya devam edeceklerine, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun bütçe görüşmelerinde Halkların Demokratik Partisine yönelik nefret söylemi kullandığına ilişkin açıklaması 1074:1077
- 44.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'yla ilgili olumsuz değerlendirmeleri reddettiklerine ilişkin açıklaması 1077:1078
- 45.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve halkların kardeşliğini ve eşitliğini sağlamak için mücadele ettiklerine ilişkin açıklaması 1078:1079
- 46.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde soru-cevap kısmında yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 1091:1092
- 47.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 1092
- 48.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, kadına karşı şiddetin önlenmesi ve tedbirler alınmasının Parliamentonun görevi olduğuna ve bu çerçevede toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin de yapılabileceğine ilişkin açıklaması 1092:1094

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

962,968,996

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin bütçe görüşmeleri sırasında Bakanların hatiplerin yapmış olduğu konuşmalara karşılık vermesinin bir hakkı kullanmak olduğuna ilişkin konuşması 962
- 2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, İç Tüzük'ün 62'nci maddesiyle yürütmenin Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanlar tarafından temsil edileceğinin belirlendiğine ve 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin Genel Kurulda görüşüldüğü ilk gün Meclis Başkanı sıfatıyla Binali Yıldırım'ın yaptığı konuşmaya ilişkin konuşması 968:969
- 3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, İskenderun Demir Çelik Fabrikasında meydana gelen patlama nedeniyle vatandaşlara geçmiş olsun dileğinde bulunduğu ilişkin konuşması 996

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.04'te açılarak altı oturum yaptı.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 129), 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S.Sayısı: 130) görüşmelerine devam edilerek;

Ticaret Bakanlığı,

Ekonomi Bakanlığı,

Rekabet Kurumu,

Helal Akreditasyon Kurumu,

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı,

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı,

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı,

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı,

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı,

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı,

Türk Standartları Enstitüsü,

Türk Patent ve Marka Kurumu,

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu,

Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığı,

Türkiye Uzay Ajansı,

2020 yılı merkezî yönetim bütçeleri ile 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesapları kabul edildi.

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, kurulduğu tarihten itibaren Helal Akreditasyon Kurumundan belge alan herhangi bir firmanın olup olmadığını öğrenmek istediğine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve vicdanlı, adil bir bütçeyi görüştüklerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Genel Kurul görüşmelerinin hangi usul ve esaslara göre yapılacağıın İç Tüzük'te belirtildiğine,

İstanbul Milletvekili Arzu Erdem, Milliyetçi Hareket Partisi olarak kadına bakışlarının erkeğin yanında yer almak suretiyle politikalar geliştirmesi gerektiği yönünde olduğuna,

İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan, TÜBİTAK'ta yaşanan hukuksuzluğa,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki ifadelerinin kabul edilemeyeceğine, devletin ve milletin töhmet altında bırakılamayacağına,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve eleştirilerde bulunmaya devam edeceklerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu her söz istediğinde kendisinin de söz talebinde bulunacağına, terörle katı ve etkin mücadele edilmesi gerektiğine, ÖSO'nun Kuvayımilliyeye benzetilmesinin tam bir garabet olduğuna ve Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ı İç Tüzük 69'a uymaya davet ettiğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemini esas alarak görüşlerin ifade edilmesinden yana olduklarına ancak "Suriye'nin kuzeydoğusunda katliam yapılıyor." ifadesine sessiz kalmalarının mümkün olmadığına ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak insanların hangi gerekçeyle olursa olsun öldürülmesini lanetlediklerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçesinin askerî sınai kompleksi geliştirmek üzere kurgulanmış bir bütçe olması nedeniyle savaş politikaları ile silahlanmanın tartışılmasının kaçınılmaz olduğuna ve bağlamından kopuk bir tartışma sürdürmediklerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, konuşmalarını İç Tüzük hükümleri çerçevesinde yaptıklarına, Suriye'nin kuzeyinden ülkemize yöneltilen teröristlere gereken cevabın verildiğine, emperyalizmin uzantısı olan terör örgütlerini lanetlediklerine, sivil vatandaşların dinine, diline, ırkına bakmadan yanlarında olduklarına ve olacıklarına,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, Suriye'nin kuzeyinde sivil insanların öldüğüne,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, hangi Birleşmiş Milletlerin "Millî Suriye Ordusu" isimli çete grubunu Suriye'nin meşru ordusu olarak kabul ettiğini ve maaşlarının nereden ödendiğini öğrenmek istediklerine, meşru iktidarın uluslararası hukuku ve insan haklarını çiğneyen yapıların yanında duramayacağına,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadeleri ile Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine, yürütmenin yaptığı iş ve işlemlerin en açık, en ağır şekilde eleştirileceği tek ve meşru yerin Türkiye Büyük Millet Meclisi olduğuna,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, millet, vatan, devlet, din, bayrak konusunda yarışılmasının güzel olduğuna ve müşterek paydada birleşilmesi gerektiğine, Suriye Millî Ordusu'nun Suriyelilerden olduğuna ve Türk ordusuyla beraber Tel Abyad ile Resulayn'daki Barış Pınarı Harekâtı'nda önemli fonksiyonlar icra ettiklerine, hakaret etmemek kaydıyla devletin ve Hükümetin uygulamalarının eleştirilebileceğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Kuvayımilliyeye kavramıyla ilgili polemik yapıldığına, devletin eleştirilmesi ile iktidarın eleştirilmesinin farklı olduğuna ve içinde bulunulan devleti yaşatmak, korumak gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, iktidarın uygulamaları ile politikalarını tartışıp eleştirdiklerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, devletin iş ve işlemlerini yürüten organın eleştirilmesinin devletin eleştirilmesi anlamına geldiğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Türk ordusu ve Mehmetçik'imizle ilgili sözleri reddettiğine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, ABD Senatosunun Ermeni tasarısını kabul etmesi kararına karşı siyaseten resmî bir tepki verilmediğine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, ABD Senatosunun Ermeni tasarısını kabul etmesi kararını yok hükmünde gördüklerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, ABD Senatosunun Ermeni tasarısını kabul etmesi kararına Recep Tayyip Erdoğan'dan bu milletin, bu Meclisin şanına şerefine yakışır bir refleks beklediklerine,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, yurt dışındaki iş adamlarının yaşadığı sorunlar konusunda Ticaret Bakanının hassasiyetine dikkat çekmek istediğine,

Antalya Milletvekili Abdurrahman Başkan, Antalya Serbest Bölgesi'nin büyütülmesi projesinin 2020 için programa alınıp alınmadığını Ticaret Bakanından, güneş enerjisi sistemleriyle ilgili projeler hakkında ne düşünüldüğünü Sanayi ve Teknoloji Bakanından öğrenmek istediğine,

Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya, Trabzon ilinin milletvekili sayısının düşmesinin nedeninin azalan nüfusu olduğuna ve Çömlekçi Kentsel Dönüşüm Projesi'nin tamamlanmadığına,

Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu, Malatya ilinde ilk kuru kayısı deposunun temelinin atılması nedeniyle Sanayi ve Teknoloji Bakanına teşekkür ettiklerine, Malatya 1. Organize Sanayi Bölgesi'ndeki atıksu arıtma tesisisi kapasitesinin 40 bin metreküpe çıkarılması projesinin tamamlanması sözünü beklediklerine,

Adana Milletvekili İsmail Koncuk, Adana TEMSA fabrikasında yaşanan sıkıntıların çözümü konusunda Sanayi ve Teknoloji Bakanının müjde verip veremeyeceğini öğrenmek istediklerine,

Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan, Türkiye kamuoyunda Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın en başarısız Bakan olarak görüldüğüne,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve hizmetlerinden ötürü Kabine üyelerine teşekkür ettiğine,

Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan, sözlerinin Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu tarafından "gereksiz söylem" olarak değerlendirilmesini doğru bulmadığına,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Kabinesi üyelerinin görevinin Meclise hesap vermek olduğuna, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasında sergilediği tutumun kabul edilemez olduğuna,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, yaratılan Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin Sanayi ve Teknoloji Bakanına sadece ve sadece Bakanlığını anlatma yetkisi verdiğine ve 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerini talihsizlik olarak nitelendirdiğine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, bütçe görüşmelerinin Anayasa ve İç Tüzük'e göre yapıldığına, bütçeyi teklif eden Bakanlığın temsilcisi olarak Kabine üyesinin Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde yürütme adına konuşma hakkına sahip olduğuna ve siyasi eleştiri getirenlerin siyasi eleştiriye açık olması gerektiğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Bakanların statülerinin Anayasa'da belirlendiğine,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkân, istenildiğinde AK PARTİ Genel Başkanı, istenildiğinde Cumhurbaşkanı olunamayacağına,

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, Ticaret Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını eleştirirken hedefinin Hükümetin özgürlük alanını daraltan politikaları olduğuna,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, seçilmemiş birinin Genel Kurulda polemik yapamayacağına, Hükümete yönelik eleştirilere Hükümetin cevap vermesi gerektiğine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, siyasi eleştiri yöneltilen kişilerin de siyasi olarak kendilerini savunma hakkının muteber olduğuna ve millet iradesine sahip çıkılması gerektiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan;

Gündemi değiştirerek Meclisi tartışır hâle getirmeyi doğru bulmadığına ve süreci iyi işletebilmek adına Grup Başkan Vekillerine tartışmaların sonunda söz hakkı vereceğine,

Türkiye'de "kürdistan" diye bir bölgenin olmadığına,

Milletvekillerinin açıklamalarına saygı duyduğuna ama zamanın verimli kullanılabilmesi açısından sürelere dikkat edilmesi gerektiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Danışma Kurulunun, 13 Aralık 2019 Cuma günü yaptığı toplantıda Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresinin gündeme alınarak oylamasının bugünkü birleşimde yapılmasına ilişkin önerisi kabul edildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Amerika Birleşik Devletleri Senatosunun tarihî gerçekleri saptırmak suretiyle uluslararası hukukun temel kurallarını yok sayarak sözde Ermeni soykırımı iddiaları konusunda kabul ettiği kararı Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak esefle kınayarak reddedildiğine ilişkin tezkeresi kabul edildi.

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkân,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu,

Amerika Birleşik Devletleri Senatosunun sözde Ermeni soykırımı iddiaları konusunda kabul ettiği kararı kınadıklarına ve yok hükmünde saydıklarına;

Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, tarihteki felaketlerle yüzleşmenin yolunun çeşitli ülke meclislerinde alınan kararlardan geçmediğini düşündükleri için Başkanlık tezkeresine destek vermeyeceklerine, Ermeni halkının yaşadığı bütün hususların bu ülkede özgürce araştırılması ve tartışılmasının toplumsal barış için hayati önem taşıdığına inandıklarına,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, tarihî olayların emperyal güçlerin Orta Doğu'daki çıkar hesaplarının malzemesi yapılamayacağına ve Başkanlık tezkeresine kabul oyu vereceklerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, Amerika Birleşik Devletleri Senatosunda alınan Ermeni soykırımının kabul edilmesi kararının ne Türk milletinin vicdanında ne de evrensel hukuk nezdinde meşru olmadığına ilişkin açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 14 Aralık 2019 Cumartesi günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşime 00.01'de son verildi.

Celal ADAN
Başkan Vekili

Emine Sare AYDIN YILMAZ
İstanbul
Kâtip Üye

Rümeysa KADAK
İstanbul
Kâtip Üye

Şeyhmus DİNÇEL
Mardin
Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**No: 51****14 Aralık 2019 Cumartesi****Milletvekili Teklifleri**

1.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2444) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

2.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın; Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2445) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

3.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2446) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

4.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın; 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2447) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

5.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in; 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2448) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

6.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2449) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

7.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'in; 2429 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2450) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

8.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükümeti Arasında Güvenlik ve Askeri İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2451) (Milli Savunma ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri**(Yasama Dokunulmazlıkları)**

1.- Van Milletvekili Sezai Temelli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1027) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

2.- Van Milletvekili Sezai Temelli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1028) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

3.- Van Milletvekili Sezai Temelli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1029) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

4.- Van Milletvekili Sezai Temelli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1030) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

5.- Van Milletvekili Sezai Temelli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1031) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

14 Aralık 2019 Cumartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün beşinci turdaki görüşmeleri yapacağız.

Beşinci turda Sağlık Bakanlığı, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER

A) KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 129) (x)

2.- 2.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 130) (x)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI

1) Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(x) 129, 130 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 09/12/2019 tarihli 28'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI

- 1) *Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

- 1) *Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) *Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

- 1) *İçişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *İçişleri Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) *Emniyet Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Emniyet Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI

- 1) *Jandarma Genel Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Jandarma Genel Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI

- 1) *Sahil Güvenlik Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Sahil Güvenlik Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

I) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) *Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

- 1) *Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

J) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI

- 1) *Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye altmışar dakika söz verilecektir. Bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir ve şahsı adına yapılacak konuşmaların süresi ise beşer dakika olacaktır. Ayrıca, konuşmalar tamamlanınca soru-cevap işlemi on dakika soru, on dakika cevap olarak yapılacak ve sorular gereksiz olarak yerinden sorulacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Beşinci turda siyasi parti grupları, yürütme ve şahıslar adına söz alanların adlarını sırasıyla okuyorum:

İYİ PARTİ, Isparta Milletvekili Aylin Cesur, Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu, Muğla Milletvekili Metin Ergun, İstanbul Milletvekili Ümit Özdağ, Mersin Milletvekili Behiç Çelik; Milliyetçi Hareket Partisi, Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan, İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz, Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy, Gaziantep Milletvekili Sermet Atay, Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz; Halkların Demokratik Partisi, Iğdır Milletvekili Habip Eksik, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel, İzmir Milletvekili Murat Çepni, Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz, Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki, Muş Milletvekili Mensur Işık; Cumhuriyet Halk Partisi, Burdur Milletvekili Mehmet Göker, Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya, Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan, İstanbul Milletvekili Ali Şeker, Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy, İzmir Milletvekili Murat Bakan, Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı, Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün, Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü, Hatay Milletvekili Suzan Şahin, Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek; AK PARTİ, Uşak Milletvekili İsmail Güneş, Kayseri Milletvekili İsmail Tamer, Niğde Milletvekili Selim Gültekin, Bursa Milletvekili Mustafa Esgin, Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, İzmir Milletvekili Necip Nasır, Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger, Kastamonu Milletvekili Metin Çelik, Tokat Milletvekili Mustafa Arslan, Giresun Milletvekili Kadir Aydın, İstanbul Milletvekili Serap Yaşar, Hatay Milletvekili Hacı Bayram Türkoğlu.

Şahıslar, lehinde Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser; yürütme adına da Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu; şahsı adına aleyhte olmak üzere de Ankara Milletvekili Servet Ünsal.

Şimdi, ilk söz, İYİ PARTİ Grubu adına Isparta Milletvekili Sayın Aylin Cesur'un.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sağlık Bakanlığı bütçesi üzerine İYİ PARTİ adına söz almış bulunmaktayım.

Bütçe deyince -dün de söyledim, yine altını çizeceğim- bütçe hakkı demokrasinin olmazsa olmazı. Bütçede, milletin ödediği vergiler nereye harcanıyor, onu konuşuyoruz ve millet adına bizler de burada bunun temsilcisiyiz. Bütçede, diğer yasalardan farklı olarak, her zaman, toplumsal kaynağın nasıl kullanılacağını, kimlere ve ne için verileceğini konuşuyoruz. Kimse alınmasın, biz işimizi yapıyoruz. Benim bu açıklamam dün akşamki oturum için. Muhalefet olarak burada yaptığımız görev nedeniyle, bütçesini açıklamak için kürsüye gelen Sayın Bakanımız bizim buradaki iç işleyişimiz üzerine oldukça sert açıklamalar yapmıştı, bir açıklık da ben getirmek istedim.

2019 yılı bütçesiyle Türkiye yeni sistemin bir handikabıyla daha tanıştı. Önceki yılların bütçelerinden ayrılan temel bir fark var; Türkiye Büyük Millet Meclisinin yürütmeyi, hükümeti belirleme yetkisi gibi, ülke bütçesinin yapılmasına ve uygulanmasına ilişkin yetkisi de elinden alındı. Türkiye'de 1999 yılında devlete sermaye kesiminden, kâr ve sermaye birikimlerinden gelir ve kurumlar vergisi olarak istenen ödeme yüzde 46. Bu oran AK PARTİ hükümetleri döneminde yüzde 20'ye düşürülmüş yani alınan kurumlar vergisi oranı yüzde 57 azaltılmış ve 2019 bütçesi de bu anlayış içinde hazırlanmış. Buna karşın, geniş halk yığınlarından alınan KDV, ÖTV gibi dolaylı vergiler 1986'da harcama ederinin yüzde 10'u iken 2005 yılından itibaren yüzde 18'ine yükseltilmiş. Bu vergiler pırlanta satın alanlar tarafından ödenmezken ekmek, sebze, meyve, elektrik, su, doğal gaz, buzdolabı, ayakkabı, simit, şehir içi ve şehirler arası her türlü ulaşım gideri, sağlık hizmeti, kitap, gazete ve akaryakıt için ödenmek zorunda. Yani Türkiye'de vergi yükü dar gelirlinin, yoksulun sırtına yüklenmiş ve işçiden, küçük esnaftan, köylüden alınan vergilerle bir bütçe geliri oluşturulmakta; biz de burada onun neye harcandığını elbette vergi ödeyen vatandaş adına soracağız yani biz görevimizi yapıyoruz.

Gelelim sağlık için ayrılan bütçeye. 2020 yılı bütçesinde sağlık hizmetleri için ayrılan bütçe yetersiz. Sağlık Bakanlığına ayrılması hedeflenen bütçenin personel gideri, SGK devlet primi gideri ve genel kamu gideri olarak planlanan kısmı çıkarıldığında vatandaşa sağlık hizmeti sunumu için merkezi bütçeden kalan tutar çağdaş ülkelerde ayrılan payın çok altında.

Hazine ve Maliye Bakanlığı verilerine göre, Türkiye’de sağlık harcamalarının ana kaynağı SGK. SGK’nin sağlık harcamalarındaki payı 2006’da yüzde 75,9 iken on bir yıl sonra, 2017’de yüzde 92,1’e yükseltilmiş. Bu, şu demek: Türkiye’de prim ödeme de dâhil olmak üzere 2017 yılında sağlık alanında yapılan her 100 liralık sağlık harcamasının en az 73 lirası kişiler tarafından gerçekleştirilmekte. Bu, kişi başına gelirin 30-40 bin dolar ve gelir dağılımının dengeli olduğu ülkelerde aslında olmalı da ancak sağlıkta dönüşümle, dönüştüre dönüştüre eczacıları muhasebeci hâline getirdiğiniz ve yoksul sayısının 50-60 milyonu bulduğu ülkemizde vatandaşın sırtına taşınamaz bir yük bindirilmiş durumda. Bunun karşılığı “Paran yoksa öl.” müdür? Ben bunu dememiş olayım, en iyisi siz de duymamış olun. Ne mi yapmalı? Sağlık hizmetleri harcamalarında merkezi bütçenin payı en az yüzde 40 olmalı ve Sağlık Bakanlığı bütçesi genel bütçenin en az yüzde 10’u olmalı. Gelin, SGK prim gelirleri içinde çalışanların ve kendi hesabına çalışanların payını azaltalım.

Bütçe deyince, ilk olarak şehir hastaneleri konusu var. Bu öyle bir konu ki şu anda tek bir neslin bunun açtığı yarayı tedavi etmesi pek mümkün görünmüyor çünkü teslimiyet noktasına kadar gelen imtiyazların Osmanlı Devleti’nin ipini çeken kapitülasyonlardan hiçbir farkı yok. “Cebimizden para çıkmadan hastane yapıyoruz.” açıklamaları gerçeği yansıtmıyor. Torunlarımızın bile geleceğini ipotek altına almaktayız ve bu anlayışla gelecek nesilleri de borçlandırmaktayız. 427 milyon liraya yapılacak olan bir hastane yapımı için yabancı ortaklı bir girişime 3 milyar 443 milyon lira ödeme yapılmasına müsaade edilmesi kabul edilemez. Üç yılda kendini amorti edecek bir yatırıma AK PARTİ Hükümetinin imzasıyla devletimizin yirmi beş yıl boyunca kira vermesi kabul edilemez. Milletimiz adına söylüyorum: Yirmi iki yıl için de, önümüzdeki yirmi iki yıl için de hakkımızı helal etmiyoruz. Bu, milletimizin üzerinde büyük bir kamburdur ve kabul edilemez.

İngiltere 1997-2007 yılları arasında, on yıllık sürede kamu-özel iş birliği modelini sağlık alanındaki yatırımlarda yoğun olarak kullanmış fakat yatırım ve işletme maliyetlerinin çok artması ve beraberinde halkın sağlık hizmetlerinden memnuniyetsizliği nedeniyle bu modelden büyük oranda vazgeçmiştir. Nasıl olmuş da buraya gelinmiş? Bizdeki sürece bir bakalım: 2003 yılından itibaren Türkiye’de Dünya Bankası destekli Sağlıkta Dönüşüm Programı başladı. 2007 yılında Entegre Sağlık Kampüsleri Programı’na başlandı. 2011 yılından itibaren İngiliz danışmanlık şirketi Mott MacDonald 6 şehir hastanesi için danışmanlık hizmeti vermeye başladı. 21 Şubat 2013’te Sağlık Bakanlığınca kamu-özel iş birliği modeliyle tesis yaptırılması için kanun düzenlendi. 27 Mart 2015’te 6639 sayılı Yasa’yla Londra mahkemeleri yetkili kılındı. Ekim 2016’da Amerika menşeli Frost&Sullivan danışmanlık şirketi Türkiye’de kamu-özel iş birliği modeliyle sözleşmesi imzalanan 15 şehir hastanesinin listesini ve toplam yatırım maliyetininin 8,4 milyar dolar olduğunu yayınladı. 2018 yılında 8, 2019’da 2, toplamda 10 şehir hastanesi açıldı. Sözleşmesi imzalanan ve inşası yapılacak şehir hastanesi sayısı 10. Türkiye’de 31 şehir hastanesi yapılması planlanıyor. İşlevsel faaliyetleri sınırlandırılrsa da kahraman Sayıştayımızın raporu var. Raporda neler diyor, bir de ona bakalım. Plan ve Bütçe Komisyonunda ve daha önce de konu olan, cevap alınamamış önemli bir konu var. Sayın Bakanım, şehir hastanelerinin ihale dokümanları ile yatırım ve işletme dönemine ait sözleşmelerini ve eklerini -müşavirlik hizmetleri alımları da dâhil-bunları talep ediyoruz. Bu daha önce de dile getirildi.

Yine, bir başka detay var Sayıştay raporunda. Sağlık tesislerinin yüksek doluluk oranlarına ulaşmış olmalarına rağmen miktara bağlı hizmetlerin alt kırımlarında talep garantili miktarların

altında kaldığı tespit edilmiş ve Sayıştay diyor ki: “Planlama aşamasında verilecek garanti miktarları ihtiyaç analizi yapılarak belirlenmemiş.” Elâzığ Şehir Hastanesinde tüp bebek birimi bulunmamasına rağmen laboratuvar hizmetleri adı altında, tüp bebek birimi için garanti bedeli ödendiği de Sayıştay raporlarında geçiyor.

“Hizmete açılan şehir hastanelerinde uygulama projeleri temin edilemediğinden ticari alanlara ilişkin değerlendirme yapılamamış, temin edilebilen bir şehir hastanesine ait uygulama projesinin değerlendirilmesi sonucunda, uygulama projesinde ticari alan olarak belirtilmeyen sahaların da ticari alan olarak kullanıldığı tespit edilmiştir.

Şehir hastaneleri projelerinin finansmanının genelde yurt dışı finansörler tarafından finanse edildiği ve finans anlaşmalarının finansörlerle akdedildiği; taraflardan biri olan finansörlerle hukuki ihtilaflarda tahkim yerinin Türkiye olması hususu yabancı yatırımcılar tarafından Türk yargı sistemindeki çeşitli sorunlar öne sürülerek kabul görmediği ve bu sebeple bazı proje sözleşmelerinde bu yönde değişiklikler yapılmasının hasıl olduğu belirtilmiştir.

İdare vermiş olduğu cevapta, bulgu konusu edilen hususun finansörlerden gelen taleplerden kaynaklandığını ifade etmiştir.

Sağlık tesislerinin hasar görmesi hâlinde, sigorta gelirlerinin, tesisin yeniden inşası yerine finansman sağlayanlara aktarılması sonrasında tarafların hak ve yükümlülüklerine ilişkin olarak sözleşme ve ekinde düzenleme bulunmaması nedeniyle, gelecekte ihtilafa neden olma riski de var.” diyor rapor.

Şehir hastanelerinde miktara bağlı hizmetler için yapılan ödemelere ilişkin belirlenen birim fiyatların ve hizmet kalemlerinin alt kırılımlarının birbirinden farklı olmasının da altı çiziliyor raporda. Örneğin, Adana’da 355 birim/fiyat olan kemoterapi ilaç hazırlama bedeli, Elâzığ’da 1 birim görünüyor, 355 kat fark var.

Şehir hastanelerinde uygulanan hizmet bedelleri ve kiralarda da ciddi farklılıklar var. Kaynaklar kötüye kullanılıyor.

Şimdi, ben, müsaadenizle, yine soracağım: Şehir hastanelerinin açılmasıyla birlikte hangi ilde kaç tane hastane kapatılmıştır ve yatak sayıları nasıl değişmiştir?

Sayın Bakanım, bir de 112’lerin, hastaları birçok yakın hastaneyi pas geçip şehir hastanesine götürdüğüne dair şikâyetler var. Böyle bir şey var mıdır? Ben bunu da sizden öğrenmek isterim.

Şehir hastanelerinin elektrik, su, doğal gaz gibi giderleri ne kadardır ve hangi kaynaklardan ödenmektedir?

Bir de şöyle soralım: Sağlık Bakanlığı bütçesinin ne kadarı şehir hastanelerine gitmektedir? Önümüzdeki yıllarda bu oran Sağlık Bakanlığı bütçesi için bir sıkıntı mıdır?

Bir soru daha: Dünya Bankasından şehir hastanelerine eğitim fonu desteği gelmekte midir? Geliyorsa bu fon nasıl kullanılmaktadır?

Şehir hastaneleri projelerinin bir de sahada yansımaları var. Benim seçim bölgem Isparta’da, Yenişarbademli’de, Senirkent’te vatandaşlar şikâyetçi, diğer ilçelerde de öyle. Isparta, Yenişarbademli’ye iki buçuk saat uzaklıkta. Daha önce, 98’de uzman doktoru olan ilçenin şimdi uzman doktoru yok, diğer ilçelerde de aşağı yukarı aynı. Hastalar en ufak bir şey için, bir raporlu ilaç yazdırmak için şehir hastanesine gitmek zorunda kalıyorlar. Onu alıp gidinceye kadar iki üç gün orada konaklama ve diğer maliyetleri de karşılamak zorunda kalıyorlar, çok büyük bir sorun.

Bir önemli konu da birinci basamak sağlık hizmetleri değerli milletvekilleri. Sayıştay raporuna göre, milyonlarca doz aşının çöpe atıldığı bir sağlık ortamındayız. Aşı reddi önemli bir orana ulaşmış durumda ve bu durum, aşılanmış bireyler de dâhil, halk sağlığı açısından aslında çok önemli bir hâl almış. Göçmenlerin aşılanması yine önemli bir sorun ve bu durum salgın hastalıklar açısından önemli bir risk hâlini almış durumda. Kızamık son yıllarda onlarca kat arttı ve artık memlekette kızamık salgınlarından söz edilir hâle geldi. Milyonlarca doz aşı çöpe atılırken Sağlık Bakanlığı hâlâ grip aşısını yeterli temin edemedi. Aile sağlığı merkezlerinin altyapısı çok sorunlu, apartman binalarında sağlık hizmeti veriyorlar ve aile hekimliği sisteminin başından bu yana ASM binası Sağlık Bakanlığı tarafından hiç yapılmadı. Birinci basamak sağlık hizmetleri içerisinde yer alan iş yeri hekimliği ayrı bir sorun. Bir hekim 50-60 iş yerinin hekimliğini yapıyor; her gün iş kazaları ve işçi ölümleri oluyor. Yine, birinci basamağın bu kadar sorunlarla dolu olması, birinci basamağa yönelik güven bunalımının artmasına neden oluyor ve hastanelerin acil servisleri çekiyor bunun yükünü. Ülke nüfusunun 2 katına yakın insan bir yılda acil servislere gidiyor ve Sağlık Bakanlığı bence bu soruna akılcı bir çözüm olarak bu yükten de acil servislerimizi kurtarmalı.

Sağlıkta şiddet konusu yine çok önemli. Bu bütçede Sayın Sağlık Bakanımız her konudan söz ettiler ancak hekimlerin en büyük sorunu olan şiddete bir detay vermediler. Bu ülke hekim ölümleriyle anılır hâle geldi maalesef Sayın Bakanım. Son altı yılda 80 bine yakın sağlıkta şiddet vakası yaşandı ve saat başı 1 doktor şiddete maruz kalıyor demek bu. Defalarca konuştuk bu konuyu, 2013'te Komisyon kuruldu, raporları var, biz kanun teklifi verdik, önergeler sunduk, reddedildi. Aslında yapılacaklar belli, İngiltere örneği var, İsveç örneği var. Bütün bunları yapmak gerekiyor, yasal düzenleme yapacaksınız, hepsi bu. Biz, neden bu yasal düzenleme işini beceremiyoruz burada? Sistemsel sorun bence.

Ülkeden yurt dışına çıkan hekimlerin sayısı her geçen gün artmakta. Avrupa'da çalışmak, ihtisas yapmak için, Türk Tabipleri Birliğinden sicil belgesi almak için başvuran hekim sayısı 2012 yılında 59 -yıllara göre her yıl artmış- ve 2018'de 802 iken bu yıl Kasım itibarıyla 906'ya ulaşmış. Bu nedir biliyor musunuz? Hekimler ülkemizden kaçmakta, uzaklaşmakta. Ben şimdi Sayın Bakanımıza bunu da sormak istiyorum: Bunun için acaba Bakanlık bir tedbir almakta mıdır?

Hekim ücretleri arasındaki eşitsizlikler, döner sermaye ücretlerinin hastaneler arasındaki inanılmaz farklılıkları da ayrı bir sorun. Maaş demişken, emekli hekimler arasında maaş farklılıkları çok önemli sorun. SSK ve BAĞ-KUR'dan emekli olan hekimlerin aldıkları düşük emekli maaşları -bir hekim olarak söylüyorum- utanılacak vaziyette, derhâl tedbir alınmalı.

Ne yapmalı biliyor musunuz? Demokrasinin olmazsa olmazı sivil toplum örgütlerinin aklı başında önerilerini dikkate almalı. Dişhekimleri Odası, Tabip Odası, Eczacı Odası, Veteriner Hekimleri Odası ortak bir çalışma yapmışlar, geldiler bize, sundular, çözüm aramışlar istihdam sorununa ve bunlar, 2014 yılında, Sağlık Bakanlığı, YÖK, Maliye ve Kalkınma Bakanlıklarının Türkiye'de Sağlık Eğitimi ve Sağlık İnsangücü Durum Raporu yayınlanmış, onu sundular. Raporda diyor ki: "Sağlık insan gücü planlaması, topluma bugün sunulan ve gelecekte sunulacak sağlık hizmetlerini gerçekleştirmek üzere, sağlık çalışanlarının yeterli nicelikte, yüksek nitelikte, düzgün bir dağılımla, yerinde bir zamanlamayla ve doğru bir şekilde istihdam edilmelidir." Ancak uygulama, maalesef, böyle değil ülkemizde. Sağlıkla ilgili mesleklerde bu kriterlere göre planlama yapılamamakta. Tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi, ülkemizde de sağlık meslekleri eğitimi en maliyetli eğitim oysa. Koruyucu ve önleyici sağlık hizmetlerine öncelik veren, insan gücü planlamasını ihtiyaç, talep ve nüfus kriterlerine göre belirleyen ulusal sağlık politikaları oluşturulmadan, toplum sağlığının çağdaş ülke seviyelerine getirilmesi mümkün değil değerli milletvekilleri.

Son on yıldır açılan fakültelerle öğrenci kontenjanlarındaki artış kaygı verici boyuta gelmiş, mezunlar isyandalar. Siz atama sözü veriyorsunuz, hâliyle, onlar da sabırla bekliyorlar, istihdam edemeyince bunalıma giriyorlar, binlerce mesaj geliyor bize ve kendi adıma, ben onların sağlıklarından kaygı duyar hâldeyim. Geçen sene diyaliz teknikerlerini dile getirdik, önergeler verdik. “Yerel yönetmelikle alacağız.” demiştiniz; 2 alımda toplam 174 kişi alınmış; sayıları 400’e yakın ve isyandalar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika veriyorum, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

AYLİN CESUR (Devamla) – Paramedikler, fizyoterapistler, anestezi teknisyenleri, ameliyathane teknisyenleri ve aslında, yardımcı sağlık personelleri... Teknisyenlere kadro verilmemesi, acil tıp teknisyenlerine verilmesi de ayrı bir sıkıntı olmuş ve gerçekten de sıkıntılardır. Geçen sene verilen atama sözünün bu sene 2’ye bölünerek uygulanacak olmasından da çok muzdaripler. Önümüzdeki sene 40 bin kişinin atanması talebini iletiler, ben de size iletmış olayım Sayın Bakanım, 2020 yılında 40 bin atama bekliyorlar.

Evet, neler yapalım? Biz diyoruz ki: On yedi yıllık AK PARTİ hükümetlerinde uygulanan Sağlıkta Dönüşüm Programı, bu kürsüde her fırsatta söylediğimiz gibi, maalesef iflas etmiştir; bir an önce geri dönelim. Ülkemizde, 2018 yılı itibarıyla, toplam 1 milyon 16 bin 401 sağlık personeli var. Onlara 3600 ek gösterge verilmesiyle alakalı 2 tane Meclis araştırması önergesi verdik İYİ PARTİ olarak ve reddettiniz; gelin, bunu yapalım. Yeni bir yapılandırmaya gidilmesi şart. Performans sistemini kaldıralım. Sağlık çalışanlarının çıplak maaşlarını emeklilikte geçerli olacak şekilde 2 misli artıralım. Emeklilerimizden muayene ve ilaç katkı payı almayalım. Kamu hastanelerini modernize edelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN CESUR (Devamla) – Bir cümle söyleyeceğim müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi, sadece son cümlelerinizi alayım.

AYLİN CESUR (Devamla) – Peki.

Şehir hastanelerinden faaliyete geçenleri bölge ihtisas hastanesi anlayışıyla ve ihtiyaçlar doğrultusunda, borçlanma sözleşmeleriyle birlikte yeniden düzenleyelim. Sağlıkta yeniden iyi bir yapılanmaya gidelim.

Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Arslan Kabukcuoğlu, buyurun lütfen. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlık Bakanlığına bağlı kurumların bütçeleri hakkında İYİ PARTİ adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Öncelikle, Bakanlığın, sözleşmesi gizli, tahkimi Londra olan, ne getirdiği ne götürdüğü bilinmeyen şehir hastanelerini sırtından attığı için, bu kamburdan kurtulduğu için tebrik ediyorum.

Sağlık Bakanlığı, verilerini 2002’deki verilerle kıyaslayarak, kendi içerisinde, Türkiye içerisinde ne kadar yol aldığını göstermektedir. Oysaki dünya durmuyor, dünyadaki diğer ülkelerin de sağlık teşkilatları var, onlar da birtakım ilerlemeler göstermektedir.

Sayın Bakanım, bütçe sunumunuzda gösterdiğiniz şöyle bir grafikten dolayı ben şahsım adına hicap duyuyorum çünkü tüm istatistik kurallarını ihlal eden bir grafik bu. Bir kemiyet anlatılacaksa, bu, değişik yıllar için anlatılabilir ama farklı kemiyetler, farklı yıllar alınarak ortaya bir grafik konuyorsa, bu, insanlar arasında şüpheyle karşılanan bir durumdur, şüphe doğuran bir bilgidir.

Dünyadaki sağlık gelişmeleri nasıldır? Örneğin bebek ölüm hızı bizde binde 9,2 iken OECD ortalaması 6,2'dir yani bizde bebek ölümleri OECD ülkelerinden yüzde 50 kadar fazladır. Yine, anne ölüm hızına baktığımızda, bizde yüz bin doğumda 14,6 iken OECD ortalaması 6,2'dir yani bizim annelerimiz onlardan 2 misli daha fazla hayatlarını kaybetmektedir. Ülkemizde bin kişiye düşen hekim sayısı 1,9 iken bu, OECD ortalamasının yarısı kadardır. Yine, aynı şekilde, bizde bin kişiye düşen hemşire sayısı 2,1 olup bu, OECD ortalamasının dörtte 1'i kadardır. Ülkemizde 1 hekim 4.765 hasta muayene ederken, OECD ortalaması 2.181'dir. Bizim hekimlerimiz OECD hekimlerinin 2 mislinden daha fazla çalışmaktadırlar.

Bir diğer veri olan sağlık harcamalarının gayrisafi yurt içi hasılaya oranlarını karşılaştırdığımızda, bu oran Türkiye'de gayrisafi millî hasılanın yüzde 4,2'siyken OECD ortalaması yüzde 8,8'dir; OECD ortalaması bizim yaptığımız harcamaların 2 katından daha fazladır. Bu oranla Türkiye, OECD ülkeleri arasında sondan 3'üncü sırada yer almaktadır. Bizde hastanelerde kalma süresi ortalama 4,1 gün iken OECD ortalaması 7,3 gündür. Biz hastalarımızı OECD ortalamasının yarısı kadar gün hastanede tutuyoruz. Bunlar, ülkemizdeki sağlık hizmetlerinin neden ucuz olduğunun göstergesidir. Tüm verilerde OECD ile Türkiye arasında farklılık kendini göstermektedir. Sonuç olarak, tüm imkânsızlıklara rağmen, ülkemizde sağlık hizmetleri OECD'yle mukayese edilebilir seviyededir.

Sayın Bakan, hasta memnuniyet anketi yapıyorsunuz, bu anketlerde hastaya şunu soruyorsunuz: Gittiğin zaman sağlık personeli, hemşire, doktor, ebe sana iyi davrandı mı, güler yüzlü müydü? Hastane temiz miydi? Hâlbuki bizim görmek istediğimiz istatistikler şunlardır: Cerrahi tanı ile patoloji raporu korelasyonu nedir? Taburcu olan hastalar ne kadar sıklıkla hastaneye tekrar gelmektedir? Reoperasyon oranları nedir? Hastane enfeksiyonu oranları ne kadardır? Morbidite ve Mortalite oranı nedir?

Sağlığın girdileri primer olarak insandır. Bakanlığımızın her girdisi OECD ortalamasının altında olmakla birlikte, ülkemiz diğer OECD ülkeleriyle kıyaslandığında son sıralarda yer almaktadır. Çıktılarımız OECD'yle mukayese edildiğinde, OECD içerisinde Sağlık Bakanlığı girdilerine göre başarılıdır. Sağlık Bakanlığı, Türkiye'nin en başarılı bakanlıklarından biridir. Peki, bu nasıl başarıyor? Sayın Bakanım, bu başarıda hizmetlisi, sekreteri, sağlık teknisyeni, hemşiresi, doktoru, hepsinin ayrı ayrı payı var. İki grubu özellikle vurgulamak istiyorum: Birisi, maalesef, ÖSYM sınavlarında en yüksek puan alanlar tıbbı giriyorlar. Gönül ister ki bunlar öğretmen olsunlar. İYİ PARTİ iktidar yolunda bunun idrakindedir. Partimiz mecburi hizmet yerine hekimlere Türkiye'nin her tarafında çalışacak imkânları sağlayacaktır. İkinci şans, ebeler, hemşirelerdir. Çoğu kıt imkânlarla sahip, dezavantajlı ailelerden gelen bu insanlar canla başla çalışırlar, başarıya susamışlardır; ülkelerinin en olmadık yerlerinde hizmet vererek en olmadık zamanda sosyal hayatlarından ödün verip doktora kader ortaklığı yaparlar ve muazzam bir beraberliktir. Normal zamanda doktor ebeyi ve hemşireyi çalıştırır, kritik zamanlarda ebeler, hemşireler doktora montörlük yaparlar. Bence Sağlık Bakanlığının avantajı ve Bakanın söz ettiği başarının temelinde yatan unsurlar bunlardır.

Sayın Başkanım, sağlık teknisyenleri ve tüm çalışanlar her türlü takdire layıktır. Bunların bir kadro sorunları vardır. Ayrıca, Türkiye'de ihtiyaç fazlası, ihtiyacın çok çok üzerinde. Bildiğim kadarıyla, 17-18 dalda insan yetiştiriyorsunuz ve bunlar hayata küsüyorlar, Sağlık Bakanlığımıza ya da herhangi bir hastaneye girme şansları yok. Bu çocukları, bu gençleri hayata küstürmememiz lazım. Nerede iş bulmaları gerekiyorsa, nerede çalışmaları gerekiyorsa ona göre bir planlama yapıp bu insanların oraya yönlendirilmesi gerekir.

Sizin çözmediğiniz 3600 ek gösterge sorununu İYİ PARTİ iktidarı çözecektir. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, Bakanlığınızın personeli kadar şiddete maruz kalan hiçbir bakanlık personeli yoktur. Onların yanında olunuz. Popülizmden vazgeçmeye gönlünüz elverirse, bir şiddet davasına sembolik olarak katılmanız personeli çok rahatlatacaktır, kendini bilmezlere caydırıcı olacaktır. Sağlık personeli “alternatifsiz” diye popüler davranışın kurbanı oluyor. Hiçbir şey yapamıyorsanız Avustralya Hükümetinin hastanelerini donattığı bunlara benzer afişlerle hastaneleri donatabilirsiniz. Ben dün araştırma yaptım, Eskişehir Şehir Hastanesinde buna benzer sadece 1 tane afiş var. Bu şekildeki afişlerin olması, personelde sizin onların yanında olduğunuz duygusunu uyandıracak ve onların motivasyonunu artıracaktır. Kamu otoritesi, birtakım kendini bilmez insana “Git, muayeneni yaptır, tedavini ol, hekimlere, hemşirelere iki tokat at, gel!” diyor. Hastane koridorlarındaki bu tür afişler, hiç olmazsa bu tür sözlerin arkasında olmadığımızı gösterecektir.

Son yıllarda Sayın Cumhurbaşkanının da teşvikiyle ülkemize göç eden yabancıların çocukları ülkemizin, özellikle çocuklarımızın sağlığını tehdit eder hâle gelmiştir. Göçmen çocukların beden ve ruh sağlığı, Sağlık Bakanlığının gerekli özeni göstermesi gereken şeylerdir. Bu, ülkemiz insanlarının sağlığı ve sosyal hayatı için zorunludur.

Ülkemizin ulusal ilaç ve aşı üretimine geçmesinde bir mecburiyet vardır. Yıllık 200 milyon doları bulan aşı, ülkemizde üretilirse hem çocuklarımızın sağlığı korunur hem de ülkemiz için yeni bir ihraç kapısı doğar.

Toplumda akılcı ilaç kullanımı yönetilebilir bir durumdur, yönetilmelidir. Bu, hem israfın önüne geçecek hem de birtakım komplikasyonları önleyecektir.

Hastanelerde kullanılan tıbbi cihazlarda mümkün mertebe standardizasyon ve marka birliği sağlanmalıdır. Bu olmazsa hastanelerimiz tıbbi alet edevat hurdalığından kurtulamayacaktır. Bunun en iyi çözümü kendi ihtiyacımızı ulusal kaynak ve imkânlarla çözmektir. Bu mümkün mü? Elbette mümkün. Ülkemizin kaynakları var ancak bu durum mevcut Hükümetin anlayışıyla mümkün olmayabilir. Gider, bir yandaşa peşkeş çekersiniz. Tıbbi cihazlarda dışa bağımlılığımız düşünüldüğünde, bu çok önemli ve açık bir sahadır; aynı zamanda, ihraç imkânları olan baki bir alandır.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı, sağlık bilimleri teknolojileri, hizmetleri ve politikalarıyla ilgili uygulamalara ve araştırmalara mali ve teknik destek vermeyi misyon edinmiş bir kurum olarak gözükmektedir. Bu amacı biz de takdirle karşılıyoruz. Etkili bir şekilde çalışmalarını umut ediyoruz. Böyle bir kurum için geç bile kalınmıştır.

Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener’in dediği gibi, başarılı olmak için Türkiye her türlü imkâna sahiptir. Sağlık hizmetlerinin verimi ve kalitesinde Maliye Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım Bakanlığı da dolaylı olarak ilgilidir. Dolayısıyla sağlıkta çıktılarının daha iyileşmesi sadece Sağlık Bakanlığının iradesine bağlı değil, en az biraz önce saydığım Bakanlıkların iradesine de bağlıdır.

Sağlık personeli sabrediyor, ülkesi için her türlü fedakârlığı yapıyor. İYİ PARTİ iktidarı sağlıkta şiddeti durduracak tedbirleri alacaktır. Sağlık personeli hak ettiği maddi manevi destekleri bulacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mars’ta bir meclis toplantısı yapılır. Bir üye “Ben üçüncü nesil üyeyim. Benim yakınlarım ülke içerisinde farklı yerlere sürüldü.” demiştir. Sayın Kamran İnan, Türkiye Cumhuriyeti’nde Devlet Bakanlığı, Enerji Bakanlığı yapmış, öyle ki Fransa Devlet Başkanının kendisine verdiği Légion D’Honneur Madalyası’nı, sözde Ermeni soykırım yasasını kabul ettiler diye iade etmiş bir vatan evladıdır. Merhum Abidin İnan Gaydalı, merhum Süleyman Demirel’i ekibiyle köyünde misafir etmiş -o zamanki gazete haberlerinden aklımda kaldığı kadarıyla- Gaydalı, Süleyman Demirel ve misafirlerinin her birisine birer ipek pijama yaptırmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi toparlayın lütfen.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Devamla) – Merhum Kamran İnan “Kahramanları kadar hainleri de bol olan bir ülkedeyiz. Dünya üzerinde bizim topraklarımız kadar çok hain üreten başka bir toprak yoktur.” demiştir. Mars, muhterem vekili en iyi okullarda okutmuş, sülalesini bağrına basmıştır. Eğer Antalya Milletvekili Sayın Kemal Bülbül aramızda olsaydı “Edep ya Hu!” derdi.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sağlık Bakanlığımızın ve Sağlık Bakanlığı bütçemizin 2020 yılında başarılı olmasını diliyorum.

Saygılarımla. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Metin Ergun, Muğla Milletvekili.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; egemenliğin hiçbir koşula bağlanmadan kayıtsız şartsız ve yalnızca millete ait olduğunun bir kez daha ve yüksek sesle vurgulanmasının zaruri olduğu bugünlerde Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2020 bütçesine ilişkin görüşlerimizi sizlerle paylaşmak üzere huzurlarımızdayım.

Bir ülkenin şehircilikle imtihanı, benimsemiş olduğu politikaları ve uzun vadeli hedefleri, o ülkenin kültürel mirasına yaklaşımını, modernleşme arzusunu, öz değerlerine duyduğu aidiyeti ve daha da önemlisi millî hassasiyetlerini temsil eder. Kentsel mekânların oluşumunda uygulanan politikalar iktidarın toplumsal ve politik alanla olan ilişkisini de açığa vurmaktadır.

Açık bir şekilde vurgulamak gerekir ki AK PARTİ iktidarı bu hususta sınıfta kalmıştır. Kendimizi kandırmadan kabul etmemiz gerekir ki, çağdaş örnekleri dijital bir devrim yaşarken Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız bu konuda çok geride kalmıştır. Tapu ve kadastro hizmetlerinde de durum farklı değildir. Bu alanda da etkin ve acil reformlara ihtiyaç duyulduğu aşikârdır.

Çağın gereklerini yakalayamayan AK PARTİ iktidarları kültür ve medeniyet kavramlarının somutlaşmış hâli olan şehirleşme konusunda da büyük bir basiresizlik göstermiştir. Esasında şehirler birçok kültür ve medeniyetin kodlarını bünyesinde barındıran, ruhlarını yansıtan, ilim ve irfandaki zenginliğini gösteren toplumun aynası niteliğindedirler. Bu yönüyle şehirler milletlerin medeniyet anlayışının ve tarihsel kültürlerinin sergilendiği yerlerdir. Nitekim geçmiş dönemlerde bizim medeniyet anlayışımızın, tarihsel ve kültürel bakış açımızın sergilendiği İstanbul, Bursa, Konya, Erzurum, Semerkant, Buhara, Kaşgar ve Turfan gibi nice şehirlerimiz vardı. Günümüzde ise bütün şehirlerimiz kimliksiz ve kişiliksiz hâle getirildi, âdeta birer beton yığına dönüştürüldü, hangi kültürün, hangi medeniyetin kimliğini taşıdıkları belirsiz hâle geldi.

Muhterem milletvekilleri, Türk-İslam medeniyetinin şehir anlayışındaki rotasını kavrayabilmek için özellikle Semerkant, Buhara, Kaşgar ve Turfan gibi şehirlere bakılmalıdır. Bu şehirler yalnızca basit birer mimari oluşum yahut rastgele inşa edilmiş yerleşim yerleri değildir, aksine Türk-İslam medeniyetinin ve kültürünün tüm dünyaya sergilendiği tarihî birer beşik konumundadırlar. Kaşgar ve Turfan’dan söz etmişken şunu da belirtmek isterim: Biliyorsunuz bu şehirler bugün zulüm altında inleyen Doğu Türkistan’dadır. Muhterem milletvekilleri, Doğu Türkistan bizim için sıradan bir coğrafya değildir. Bu coğrafya ilk Müslüman Türk devleti Karahanlılar’ın sınırı içerisindeydi ve dolayısıyla biz Müslüman Türklerin ilk kez “La ilahe illallah, Muhammeden Resulullah” dediği coğrafyadır. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) İlk Müslüman Türk Hakanı olan Satuk Buğra Han’ın mezarının bulunduğu yerdir. Doğu Türkistan ilk Türkçe sözlük olan Divanü Lûgat-it-Türk’ün yazıldığı ve yazarı Kâşgarlı Mahmud’un ebedî istirahatgâhının bulunduğu coğrafyadır. Doğu Türkistan, Türk

devlet yönetim felsefesini, erdem ve ahlak anlayışını ihtiva eden Kutadgu Bilig'in yazıldığı ve yazarı Yusuf Has Hacip'in ebedî âleme göçtüğü coğrafyadır. Bugün Doğu Türkistan'da yaşanan Çin zulmü yalnızca soydaşlarımızın boynunda bir zincir ve bağrımızda açılmış bir yara değildir, aynı zamanda bu zulüm doğrudan tarihe damga vurmuş Türk-İslam medeniyetini ve şehircilik anlayışını yansıtan değerlere yönelik bir saldırdır. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ olarak soydaşlarımızı ve kültürel mirasımızı sonuna kadar savunmak boynumuzun borcudur. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Bu zulüm karşısında iktidarın sessizliğini anlamakta zorlanıyoruz. Bu sessizliğin sebebi ekonomik olarak Çin'in 3,5 milyar dolarına mahkûmiyet midir, yoksa siyaseten üç buçuk Mao'cuya mahkûmiyet midir, bilemiyoruz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Saygıdeğer milletvekilleri, tarihsel şehirciliğimizi koruyamadığımız gibi modern şehircilik anlayışını da takip edemiyoruz. Pek çok ülke, şehirlerinde enerji kullanımı ve ulaşım faaliyetlerini en az maliyetle sürdürülebilirliği üzerine çalışmalar yapmakta, bu çalışmalarını ivedi olarak hayata geçirmektedir. Avrupa ülkelerinde dijital çözümler şehircilik politikalarının esasını ihtiva etmekteyken, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız tarihî yapıların restorasyonunu dahi çağın gereklerine uygun bir şekilde gerçekleştirememektedir.

Bakanlığın eksikleri yalnızca çağın gerisinde kalmayla sınırlı değildir. İstanbul özelinde bir değerlendirme yaptığımızda, 1999-2003 yılları arasında İstanbul İl Afet Merkez Kurulu tarafından 493 toplanma alanı belirlenmişken, günümüzde bu alanların dörtte 3'ünden fazlasında yapılaşma gerçekleştirilmiş, tehlike anında acil durum planlarının uygulanması ve tahliyeler için zaruri nitelik arz eden bu alanlar AVM'lere, konut projelerine ve otoparklara çevrilmiştir. Bunun yanı sıra, AK PARTİ iktidarı öncesi Ankara'da yalnızca 5 gökdelen varken şu an 68 gökdelenle Ankara Avrupa'nın en dikey 4'üncü şehri konumundadır. Bu durum yatay şehirleşmeyi hedeflediğini iddia eden iktidar için oldukça büyük bir sapmadır. İstanbul ve Ankara'nın yanı sıra, Bursa'daki TOKİ'nin şehir plancılığına tamamen aykırı olarak yapmış olduğu konutlarla Osmanlı mirası yeşil Bursa'mızın tarihî dokusuna en büyük darbe vurulmuştur. Aynı şekilde, Türkiye genelinde göllerimizin neredeyse tamamına köy ve mahallelerin artırılmamış kanalizasyon suları akıtılmaktadır. Şehirleşme politikalarındaki eksik planlama ve kanalizasyon sistemlerinin inşasına yönelik basiretsiz yönetim, doğal kaynaklarımızın kirlenmesi ve doğa tahribatının artması sonucuna yol açmaktadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bildiğiniz üzere, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının hazırladığı ve Boğaziçi Yasası'nda değişiklik öngören yasa teklifinin Meclise getirileceği iddiası tartışmalara konu olmaktadır. İddialara göre, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığının Boğaziçi Yasası'ndan kaynaklanan yetkilerinin, başkan ve üyeleri Cumhurbaşkanınca atanacak kurum ve kurullara devrini öngören yeni taslakla, yıkılacak kaçak yapıların yerine yeniden yapılaşma izni verileceği iddia edilmektedir.

Yerel yönetimler, merkezî yönetimin tüzel kişiliğinden ayrı birer tüzel kişiliğe sahiptirler. Bu tüzel kişiliğin mevcudiyeti için yetki paylaşımı yapılmış olması yetmez. Bu konularda karar alma ve aldığı kararları yürütme yetkisinin de mahallî idarelerin kendi organlarına verilmiş olması gerekir. Mahallî idarelere bırakılmış konularda onların adına merkezî idare makamları karar alacaksa böyle bir yetki paylaşımının ve dolayısıyla kanunen öngörülen tüzel kişiliğin varlığının hiçbir anlamı olmayacaktır. Aynı zamanda bu durum demokrasinin temel ilkeleriyle ve mahallî idareler hukukunun temel prensipleriyle bağdaşmamaktadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, başka önemli bir hususa daha değinmek istiyorum. Yıllardır süren ve son dönemde yeniden gündeme gelen Kanal İstanbul Projesi de iktidarın İstanbul'un tarihî dokusuyla bağdaşmayacak projelerinden birini oluşturmaktadır.

Proje planlanırken İstanbul'un doğal yaşam kaynaklarının tehlikeye atılıp atılmayacağı, tanker trafiğinin yaratacağı tehlike, tarım ve orman arazileri nezdinde oluşacak olumsuz sonuçlar, deprem riskini artırıp artırmayacağı enine boyuna incelenmiş hususlar mıdır? Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener'in de ifade ettiği gibi, İstanbul Boğazı Türk halkınıdır ve bu konuda milletle inatlaşmamak gerekmektedir.

Belirttiğimiz tüm bu hususlar dışında, zamanımız olsa konuşulması gereken ve hayati öneme sahip Kaz Dağları'ndaki ağaç katliamı gibi, Dipsiz Göl'ün ganimet avcılarına kurban edilmesi gibi, Afşin-Elbistan'daki, Muğla Yatağan'daki filtresiz termik santral bacaları gibi pek çok çevresel konu mevcuttur. Tüm bu eleştiriler, iktidarın çevre ve şehircilik politikaları açısından yetersiz kaldığını ortaya koymaktadır. Vatandaşlarımızın da Hükümetin popülist şehircilik politikalarından bizim kadar rahatsız olduğu 31 Mart yerel seçimlerinde sandığa yansıyan sonuçlardan kolaylıkla anlaşılmaktadır.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken 2020 yılı bütçesinin ülkemiz açısından hayırlı olmasını temenni ediyor ve hepimizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Ümit Özdağ, buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÜMİT ÖZDAĞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 yılı İçişleri Bakanlığı bütçesiyle ilgili İYİ PARTİ'nin görüşlerini sizler ve Türk kamuoyuyla paylaşacağım.

Ancak, konuşmama, Doğu Türkistan'da Uygur Türklerine yönelik Çin faşist baskılarını nefretle kınayarak başlamak istiyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İçişleri Bakanlığı, çalışma ve sorumluluk alanı açısından en büyük bakanlıkların başında gelmektedir. Devlet bürokrasisinin önemli birçok kurumu İçişleri Bakanlığına bağlıdır; Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, güvenlik korucularıyla birlikte 442.183 kişilik bir silahlı güç oluşturuyorlar. Bu kurumlara bağlı insanların en temel görevi, Türk milletinin korunması uğruna gerekirse şehit olmaktır.

Değerli milletvekilleri, böyle bir görev ancak yüksek bir moral, kurumsal kültür ve gelenek üzerinde yapılır. Türk Jandarmanının değerlerinin başında her orduda olduğu gibi sancak gelir. AKP, her ne kadar Jandarmanın silahlı kolluk kuvveti olduğu düzenlemesini yapmış olsa da Jandarma, kurumsal kültürü içinde Türk ordusunun ayrılmaz bir parçası ve askerî statülü kolluk kuvvetidir. 21 Ocak 2017'de Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Yönetmeliği'nin 78'inci maddesi değiştirildi ve "Jandarma Genel Komutanlığı merkez ve taşra teşkilatlarındaki mevcut sancaklar Jandarma Müzesinde muhafaza edilir." diye yazıldı. Jandarma alaylarının sancaklarının toplanarak müzeye kaldırılma girişimi, savaştan bir güç olan Jandarmanın ruhuna yapılan saldırıdır. Şehit olan, gazi olan jandarma "Türk Sancağı'nın şanını canımdan aziz bilip icabında vatan, cumhuriyet ve vazife uğruna seve seve hayatımı feda edeceğime namusum üzerine ant içerim." diyerek yemin ediyor ve siz onun elinden sancağı alıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, Çakırsöğüt Tugay Komutanı kendisinden sancak istendiğinde "Ben savaşıyorum kardeşim, isterseniz gelin alın, ben vermiyorum." dedi, bunun için adamı görevden aldınız, pasif bir göreve atadınız, sonra da emekli ettiniz. Alaylara sancaklarını iade edin. 2017'den sonra yani bu yönetmelik çıktıktan sonra bazı Jandarma alay fotoğrafları gördüm, orada sancak var. Sordum, dedim ki: "Hani sancak kaldırılmıştı?" Dediler ki: "Bayrağın etrafına sarı şerit geçiriyoruz ve onları kullanıyoruz." Böyle saçma sapan şey olmaz. Jandarmaya uğruna şehit ve gazi olduğu sancak derhâl geri verilmelidir. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, söz gazilikten açılınca size gazi Üsteğmen Ahmet Ölmez'den bahsetmek istiyorum, bir jandarma gazi üsteğmen, Cizre'de hendek çatışmalarında çenesinden vurulmuş. Ben

de kendisini yine bir gazi üsteğmen olan Bahattin Seçgin'in "Hendeklerde Vurulduk" adlı kitabında bahsettiği bölümde öğrendim. Bu bölümü size okumak istiyorum: "Bir operasyonda Ahmet, teröristlerden temizledikleri binada arama ve tarama faaliyetlerine başlar. Son kata kadar aramayı sürdürürler, bina temizdir. Binanın penceresinin önüne buğday torbalarının içerisine kum doldurarak koyarlar, nöbet yerlerini belirlerler ve çevre emniyetini alırlar. Ahmet üst kattadır, alt katlara inerek oradaki PÖH unsurlarını kontrol eder ve on dakika sonra tekrar yukarı çıkar. Apartman boşluğundaki pencere önüne sadece kalkan konulmuştur. Termal silah dürbünü kullanan bir uzman çavuş karşı binalarda ısı kaynağı tespit etmiştir. Ahmet üzerinde termal dürbün olan silahı alır ve ısı kaynağını kontrol etmek ister. Bir anda ateş gelmeye başlar. Yanındaki uzman çavuşun elinden yaralandığını gören Ahmet can havliyle kendisini yere atar, boğazından bir sıcaklık hisseder. Elini boğazına götürdüğünde kan aktığını fark eder. Ahmet'in vurulduğunu gören uzman erbaş şoktadır. Ahmet'in sırtına bastırıyor ve onu yerden kaldırmıyormuş. Ahmet o anı şöyle anlatıyor: Yanımdaki uzman çavuş arkadaş karşıdan ateş geleceğini düşündüğü ve de şokta olduğu için sırtıma bastırıyordu. 'Bastırma.' diye bağıryorum, sesimi duyuramıyorum. Bunlar beni niçin duymuyor diye sinirleniyorum. Yanımdakiler bağıryor 'Komutanım, komutanım, kelimeişahadet getir çünkü şehit oluyorsun.' diyorlar. En son beni bastırana yumruk atmaya başladım, boğuluyorum, bağıryorum ama kimse sesimi duymuyor. Meğerse mermi çenemden girmiş, çenemi parçalamış ve dilimi kopartmış. O yüzden sesim çıkmıyormuş. Yanımdakileri yumruklamaya devam ettim, işaret ediyorum bırak beni diye ama anlamıyor, boğazıma kan dolmaya devam ediyor, ara sıra nefesim kesiliyor, kendi kanımda boğulmak üzereydim, 'Allah'ım yaşayan insanı zorla öldürecekler, ne yapacağım?' dedim, bu arada öleceğim diye de düşünmeye başladım, bir yandan da kelimeişahadet mırıldanıyorum. Bu esnada aklıma bir şey geldi, cebimden cep telefonumu çıkardım, telefonun mesaj bölümüne 'Ben iyiyim, beni kaldırın yerden, boğazıma kan doluyor, boğuluyorum.' diye yazdım. Yanımdaki kişiye mesajı gösterdim, en sonunda beni yerden kaldırdılar, binadan yaralı şekilde tahliye ettiler. Bilincim hiç kapanmadı ve Şırnak Devlet Hastanesine sevk edildim."

Değerli milletvekilleri, Ahmet burada, GATA'da bir buçuk ay midesine sarkıtılan hortumla besleniyor. Olayın üzerinden iki sene geçmiş, Ahmet'in hâlâ ameliyatları yapılmamış, diz, diş ve yüz estetiği hâlâ yapılmamış. Muayeneye gittiğinde altı ay sonrasına gün vermişler, üstelik muayene için de para istemişler Ahmet'ten.

Bu çocuklar bizim çocuklarımız...

SALİH CORA (Trabzon) – Öyle bir şey var mı ki yani?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Doğru değil.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – İftira da olabilir.

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) – Bakın arkadaşlar, geçen sene burada bir yüzbaşından bahsettim, içinizden birisi, Selami Altınok "Doğru değil." dedi. Ben konuşmayı yaptıktan üç hafta sonra göreve yeniden döndü. Onun için "Doğru değil." deme. Doğru bu.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Parmağınızı sallamanın bir anlamı yok! Doğru değil. Parmağımı sallama!

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) – Doğru bu.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Doğru değil.

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) – Evet, gelelim, devam edelim.

Değerli milletvekilleri, Ordu ilinde evinin önünde öldürülen Ceren Özdemir kızımızı katil kilometrelerce izlemiş. Onu caydıracak hiçbir polisle karşılaşmamış. Oysa önleyici kolluk, caydırıcılık, görünürlük esasında olur. Eğer caydıracaksanız görünür olacaksınız.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Şehit ve gazilerimizi siyasete alet etmeyin.

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) – Emniyet Genel Müdürlüğü, önleyici kolluk hizmetlerini gerçekleştirilmede sayıca yetersiz kalıyor. Bugün polisin yetki alanı içinde olan bazı bölgeler Jandarmaya devredilirse önleyici kolluk hizmetleri güçlenecektir.

Değerli milletvekilleri, Jandarma Genel Komutanlığının genellikle gözden kaçan fakat çok önemli bir çalışması var. Jandarma Genel Komutanlığı İstihbarat Başkanlığı, PKK'lı teröristleri ikna yoluyla dağdan indirip topluma kazandırma süreci için önemli bir çalışma başlattı ve bu, başarıyla devam ediyor; tebrik ediyorum. Emniyet Genel Müdürlüğü de benzer bir çalışmayı başlatmış durumda. Bu noktada, İçişleri Bakanlığına önerim, Emniyet Genel Müdürlüğünün ikna çalışmalarını PKK'ya yönelik değil, Selefi örgütlere ve FETÖ üyelerine yönelik olarak uygulayacak bir uzmanlaşma içerisinde olmasıdır. Böylece, kaynak tasarrufu yapılmış olacaktır.

Değerli milletvekilleri, ülke bütünlüğümüze yönelik terörle, Türk ordusuyla birlikte, Jandarma, polis, korucular, Sahil Güvenlik ve MİT mücadele ediyor. Ancak son yıllarda ülkemize yönelik ve terörden daha büyük bir tehdit teşkil eden stratejik göç mühendisliğiyle karşı karşıyayız. Türkiye 2011-2019 arasında milyonlarca göç alarak dünyada en fazla yabancı nüfus barındıran ülke hâline geldi. Erdoğan'a göre, Türkiye'de 3 milyon 650 bin Suriye vatandaşı ve bunun dışında da 350 bin Suriyeli Kürt var; bunun anlamı, 4 milyon kişidir. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, geçici barınma merkezlerinde 62.578, dışarıda 3 milyon 622 bin 404 kayıtlı Suriyelinin olduğunu söylüyor; bu da 3 milyon 684 bin 982 Suriyeli olduğunu gösteriyor.

Bunun dışında, soruyoruz: Daha kimler var? Gelen bilgi, incelemeye dayalı tahminle, Türkiye'de 1,5 milyon da kayıtsız Suriyeli olduğunu ifade ediyor. İbrahim Kalın da, Türkiye'dekilerin dışında 3 milyon Suriyeliye Suriye'de baktığımızı açıkladı. Bu, aşağı yukarı 8 milyonluk bir rakam demek. Sağlık Bakanının 5 Aralık 2017'de yaptığı ve toplam harcamayı gösteren 30 milyar 285 milyon 573 ABD doları üzerinden hesaplısak değerli arkadaşlar, her Suriyeli için ayda 300 dolar harcıyoruz. Bunun sonucu şu: Harcadığımız rakam, sizin söylediğiniz gibi 40 milyar dolar değil, Suriyeliler için harcadığımız rakam 58 milyar dolar; evet, 58 milyar dolar, devlet rakamıyla. Üstelik, buna Suriye'deki 3 milyon Suriyeli için harcanan para da dâhil değil. Cumhuriyet tarihinin en ağır ekonomik krizini yaşıyoruz; nasıl 1999 depremi 2001 krizini tetiklediyse bugün de yaşanan krizi bu paranın harcanması tetiklemiş durumda.

Değerli milletvekilleri, ne ekonomik olarak ne de millî güvenliğimiz açısından artık durum taşınabilir değil. Burada kalış süresi uzadıkça geri dönüş daha zor ve yüksek bedelli olacak. Nitekim, Suriyeliler Kilis'te, Kilisliyle "Devlet bize buraları verdi, siz gideceksiniz, bir kalacağız." diyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının internet sitesinde 1/100.000 ölçekli Kilis'in gelecek yerleşimi planlamasındaki planlar -internet sitesinde bulabilirsiniz, ben de orada buldum- Suriyelilerin Kilis'te kalacağı hesaplaması üzerinden yapılmış; sadece kalacaklarını değil, gelecekte nerede, hangi sektörlerde çalışacaklarını bile planlamışlar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ne büyük devletiz be!

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) – Hatay'da Suriyeli bir kadın öğretmen öğrencilerine şöyle söylüyor: "Gülek Boğazi'na kadar Arap toprakları, biz kalacağız, Türkler gidecek buradan." Bu Hatay'da konuşuluyor.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Nerede konuşuluyor?

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, iktidar "Zulümden kaçan Suriyelileri koruyoruz." cümlesiyle yaşananları açıklayamaz. "Vazifeyi ihmale sürükleyen merhamet vatana ihanettir." diyor Gazi Mustafa Kemal Atatürk. O zaman -hani çok merhamet gösteriyorsunuz ya- size

sorunuz: Evinin önünde önce sırtından bıçaklanan, arkasından da Rambo bıçağıyla boğazı kesilen Necati Bağcı'yı katleden katilleri Esad'tan mı koruyordunuz? Ya da İstanbul'da, Fatih'te gündüz gözüyle 16 yaşındaki İsmail Bayar'ı kendilerine güldü diye kaburgalarını kırarak, kalbinden bıçaklayan katiller gerçekten korunmaya muhtaç mıydı bu ülkede?

SALİH CORA (Trabzon) – Aralarında yanlış insanlar da olabilir.

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) - Türkiye'nin karşı karşıya olduğu süreç bir stratejik göç mühendisliğidir. Bu, büyük bir projedir. Orgeneral Wesley Clark 1997-2000 arasında NATO'nun Avrupa Birliği birlikleri komutanlığını yapmış kişi "Modern Savaşları Kazanmak - Irak, Terörizm ve Amerikan İmparatorluğu" adlı kitabında şöyle yazıyor: "Kasım 2001'de Pentagon'a geri döndüğüm zaman yüksek rütbeli bir kurmay subayla sohbet etme fırsatım oldu. Evet, hâlâ Irak'a karşı operasyon için iz sürüyorduk söylediğine göre ama daha fazlası vardı. Bu, beş yıllık bir planın parçası olarak konuşulmuştu ve toplam 7 ülke söz konusuydu. Irak'la başlanacak, sonra Suriye, Lübnan, Libya, İran, Somali ve Sudan gelecekti." Bunu yazan bir Amerikan orgenerali. Irak parçalandı, Sudan bölündü, Libya iç savaşta, parçalanma sürecinde, İran gergin; Orta Doğu'ya bir kürdistan yerleştirmek için Irak ve Suriye'den sonra sırada İran ve Türkiye var. Türkiye'de bir iç savaş çıkarma girişimleri hep başarısız oldu; Türk-Kürt çatışması çıkartamadılar; Alevi-Sünni çıkartamadılar; laik-antilaik çıkartamadılar çünkü biz bir milletiz. Ama dışarıdan Türkiye'ye sokulan bir sosyoloji üzerinden, Suriye ulus devleti içinde formatlanmış milyonlarca Suriyeli üzerinden Türkiye'yi bir iç çatışmaya sürüklemek çok kolaydır.

Değerli arkadaşlar, çok değil, yirmi yıl sonra Şanlıurfa, Gaziantep, Kilis ve Hatay'da nüfus üstünlüğü Suriyeli sığınmacılar ve çocuklarında olur. Bu nüfus üstünlüğüyle bunlara vatandaşlık vererseniz, yarın "Suriye'ye bağlanmak istiyoruz, plebisit yapılınsın." derlerse ne diyeceksiniz?

Değerli milletvekilleri, Hispanikleri ABD'ye almamak için Meksika sınırına, Pentagon'un bütçesinden 197 tane projeyi iptal ederek duvar ören Trump "Türkiye, Suriyelilere vatandaşlık versin." diyor. PKK-PYD-kürdistan projesine destek gerçekleştiren diye "Suriyeliler Türkiye'de kalsın." diyor. Onu destekleyen İsrail Suriyelilerin Türkiye'de kalmasını istiyor. Avrupa Birliği "Suriyeliler Türkiye'de kalsın." diye lobicilik yapıyor, para sarf ediyor. IŞİD ve El Nusra aynı şeyi yapıyor.

Değerli AKP milletvekilleri, bakın, Annan Planı konusunda sizinle ayrı fikirdeydik siz Annan Planı'nı desteklediniz, biz karşı çıktık; şimdi, siz de bizim gibi düşünüyorsunuz. Bundan dolayı da biz Doğu Akdeniz'de güzel bir hamle yapmış durumdayız, 4 parti ortak, Doğu Akdeniz politikasını destekledik. FETÖ konusunda da ayrı fikirdeydik, bugün aynı düşünüyoruz, siz de bizim gibi düşünüyorsunuz. PKK'yla müzakereler konusunda farklıydık, şimdi siz de bizim gibi düşünüyorsunuz. Suriyeliler konusunda bugün farklı düşünüyoruz, bir gün siz bizim gibi düşüneceksiniz; o gün çok geç olacak. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye ve Suriye'ye, esasen Orta Doğu'ya kurulmuş büyük bir emperyalist projeyi tarihin çöplüğüne atmak için Suriyelilerin vatanlarına dönmelerini hep birlikte desteklemeliyiz. "Suriyeliler, sığınmacılar gönüllü olarak giderlerse giderler, gitmek istemezlerse kalırlar." şeklinde bir açıklama kabul edilebilir değildir çünkü Türkiye'nin güvenlik çıkarları ve Türkiye'nin toprak bütünlüğü her türlü mülahazanın üstündedir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik.

Behiç Bey, buyurun.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Bakan duysun: Ekmeğimizi paylaşırız, vatanımızı paylaşmayız Suriyelilerle; hiç kimse kusura bakmasın.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Gel, buradan konuş.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Hiç kimse kusura bakmasın, hiç kusura bakmayın.

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Bir taraftan kelimeişehadet bir taraftan ırkçı söylem, bu neyin nesî? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ne alakası var!

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimize saygılar sunuyorum.

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – “La ilahe illallah, Muhammedün Resulullah”sa Arap, Kürt, Türk, Türkmen ayrımı olmaz, olamaz.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ne alakası var! Ne anladın da konuşuyorsun, bunu mu anladın!

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Bir taraftan kelimeişehadet bir taraftan ırkçılık olamaz.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sen bunu mu anladın bu kadar lafın arasından.

BAŞKAN – Arkadaşlar, korsan bildirimleri lütfen keselim.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Afet ve Acil Durum Yönetimi -AFAD- Başkanlığı üzerinde konuşacağım.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Irkçı eklemek paylaşıyor muyuz?

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Irkçılık bu, kelimeişehadetin altında ırkçılık yapamaz.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - Hadi oradan!

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, arkadaşınız kürsüde.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Ben de Doğu Türkistan’da Çin zulmünü lanetliyorum. Uygurların hukukunu savunmak hepimizin millî yükümlülüğüdür.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - Yaşından başından utan!

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu, Sayın Çelik’in konuşmasını sabote ediyorsunuz.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Değerli arkadaşlar, İçişleri Bakanlığı, ülkenin mülki taksimat esasını gözeterek devlet adına mülki idare amirleri eliyle yönetilmesini takip, teftiş, murakabe ve incelemede tutar. Merkezin egemenliğinin taşrada da karşılık bulması bu yönetimin çıkış noktasıdır. Dolayısıyla merkezin atadığı valilerin, illerini yetki genişliği esasına göre yönetmesi esastır. Bu yönetim tarzı, bizim idare tarihimizde 1864 yılından beri uygulanmaktadır. İl sistemi Türk idare tarihine damgasını vurmuştur, hâlen devam etmektedir. Evet, idari ve mali özerkliğe sahip olan yerel yönetimlerin merkezî idaredeki işlerinin takibi, idarenin bütünlüğü ilkesine uygun olarak İçişleri Bakanlığınca yürütülüyordu ancak bağlılık Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yapılmıştır; bundan yakında geri adım atılacağından eminim çünkü denetim, tetkik ve soruşturmaların İçişleri Bakanlığında olduğu bir belediye-Bakanlık vesayet ilişkisi sürdürülemez.

Değerli arkadaşlar, bir devletin varlık sebebi adalettir, adaletin temeli de emniyet ve asayişten geçer. Halkın can, mal, ırz ile tasarrufa ilişkin güvenliğini sağlamak esastır. Devlet, bunu, Emniyet, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatları eliyle yapar. Esenlik, güvenlik ve sağlık, iç güvenlik teşkilatlarımızın kabaca birincil görevidir. Bu hizmetleri yapabilmek için yeterli personel istihdam eder. Bugün toplamda 542 bin civarında sayısı Emniyet, Jandarma ve Sahil Güvenlik, egemenliğimizin güvencesidir, yurttaşlarımızın her türlü güvenliği, bu teşkilatlarımız eliyle sağlanmaktadır.

Değerli arkadaşlar, Emniyet Teşkilat Kanunu'nun 1'inci maddesinde "Memleketin umumi emniyet ve asayiş işlerinden Dahiliye Vekili mesuldür." denilmektedir. Sayın Bakan bu sorumluluğunu hakkıyla yerine getiriyor mu, ona bakmak lazım. Hep tema çalışması yapmış gözüküyor, Kırmızı Düdük, GAMER, 3'ü Bir Yerde, Biz Anadoluyuz, MUHATAP, PERDİS, KADES, UYUMA gibi. Bunlar başlangıçta fikir olarak güzel şeyler. Acaba son bir yıl içerisinde toplum bünyesinde bunlar ne ölçüde yankı bulmuştur? Örneğin KADES ne ölçüde başarılı? Kadın cinayetleri, kadına yönelik şiddet azaldı mı? Verilere göre 14 kat artmış on yedi yılda, cinayet 3 kat artmış ve uyuşturucu bağımlılığı 7,5 kat, cinsel taciz 4,5 kat, fuhuş 8 kat artmış. Bu rakamlar, kamu düzeninin cidden tehdit altında olduğunu bize göstermektedir.

AKP daha iktidara gelir gelmez, iki aylık hükümet iken Doktor Necip Hablemitoğlu şehit edilmiştir, hâlâ failleri meçhuldür. Sayın Bakanın bunu ortaya çıkarması lazım. Mesela değerli Emniyet üst düzey yöneticilerinin bir bir FETÖ tarafından harcanmasının faillerini ortaya çıkarmak lazım. Behçet Oktay cinayeti var, bunun faillerini ortaya çıkarmak lazım.

Çözüm sürecinde, işin başında olan selefimizin Bakanlıktaki tahribatıyla o dönemdeki FETÖ, PKK bağlantılarını ortaya çıkarmak lazım. Şunu diyebiliriz: FETÖ'den arındırma ve FETÖ'yle mücadelede sonuç alıcı gelişmeler sağlanmıştır ancak FETÖ'yle bir şekilde bağlantı kurulan fakat gerçekte olmayan ilişkilerden dolayı binlerce mağduriyetin yaşandığı da unutulmamalıdır. Kimi arkadaşlar, beraat ederek Bakanlığa başvurmalarına rağmen, görevlerine iade edilmemiştir. Bu, büyük bir haksızlık yaratmaktadır; acil çözüm bekleyen en önemli hususlardan biridir. Başka bir bela örgüt İŞİD ve türevleridir. Bu proksi örgütlere karşı uyanık olmak, başını kaldıranı tasfiye etmek gerekmektedir.

Değerli arkadaşlar, polisin, ağır ve yıpratıcı çalışma koşullarının doğal sonucu olarak psikolojik sorunlarla baş başa kaldığı bilinmektedir. Teşkilat içerisinde bu konuda bir hayli mesafe alındığı memnuniyetle öğrenilmiştir ancak polis intiharlarının devam etmesi izaha muhtaç bir konudur. Bu insani meseleye bilimsel yöntemlerle bir çözüm üretmek gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, ulusal güvenlik, dış politika, millî ekonomi, sosyal politika, adalet hep iç içe geçmiş daireler gibidir. Her biri, bir diğerrinin tamamlayıcısıdır; öyle olunca özellikle dış politika güvenlikle birlikte mütalaa edilir. Suriye sorunu da böyledir. 2011 yılında yapılan dış politika yanlışları ülkemizi neredeyse uçuruma kadar getirmiştir. Haklı olarak yaptığımız Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı Harekâtları başarıyla sonuçlanmıştı -biri daha tamamlanmadı- ama bu haklı harekâtlar Suriye politikamızın yanlış olduğu gerçeğini ortadan kaldırmıyor. Bu yanlışlık, bize göçmenler yönünden 40 milyar dolar bir maliyet çıkarmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanı, son olarak, Suriyelilerin ülkede kalacağını söylüyor. Bu öyle kolay hazmedilecek bir şey değildir. Suriyeliler meselesi, bir millî güvenlik meselesidir ve Suriyeliler mutlaka ülkelerine gönderilecektir. Suriyelilerin yarattığı istikrarsızlık yurdun dört bir tarafını karabulut gibi kaplamıştır. Memleketim Mersin, bundan en fazla rahatsız olan illerden biridir. Bunlara karşı polis yeterince müdahale edememektedir, büyük şehirlerde asayiş bozulmaktadır.

Değerli arkadaşlar, Kafkasya, Orta Doğu ve Asya'dan gelip bizde ikamet eden iş adamlarına, kişilere karşı infazlar olmuştur. Bu infazların failleri yakalanmış mıdır? Keza, gazeteci Cemal Kaşıkçı cinayetini işleyenler belliydi. Bunlar ellerini kollarını sallayarak Türkiye'yi terk ettiler. Bu tablo, dünyaya rezil olduğumuz andır. Yakın geçmişte, devlet büyüklerine yönelik saldırılarda da İçişleri Bakanlığının tutumu hiç de şık olmamıştır.

Değerli milletvekilleri, Gazetecileri Koruma Komitesi geçen hafta bir rapor yayınladı. Bu rapora göre, sicili en kötü 3 ülkeden sondan 2'ncisi Türkiye; 47 gazetecinin tutukluluğu ifade ediliyor. Haklarında davalar açılarak gazeteciler sindirilmek istenmektedir. Ülkemizde demokrasinin bütünüyle yerleşmesi için İçişleri Bakanlığına bu konuda da büyük görevler düşmektedir.

Değerli arkadaşlar, Sahil Güvenlik Komutanlığına gelince, mavi vatanın bir bölümünde kendisine yetki verilen alanda, 372 bin kilometrekarelik alanda görev yapan Sahil Güvenlik Komutanlığı, son geliştirilmiş muhabere sistemiyle ve tamamlanan gemi ve botlarıyla birlikte verimli sonuç alan icraatlar yapmaktadır.

Evet, sonuç olarak, Türkiye, kuruluş olarak millî ve üniter bir devlettir, bu devlet yapımıza mutlaka sahip çıkmamız gerekir. Türkiye'nin "kavimler göçü" gibi algılanan bir operasyona kurban edilmemesinin önüne geçmemiz gerekmektedir.

AFAD teşkilatını da bu vesileyle tebrik etmek istiyorum. Ancak afet yönetimi bütünlük bir çalışmayı gerekli kılmaktadır. Ayrıca, tatbikatlarla, Emniyet ve çalışma birimleriyle de iş birliğini kuvvetlendirmesi gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çelik, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ayrıca, İçişleri Bakanlığımızın, büyükşehirlerde toplanma merkezlerini nasıl imara açtığını da burada dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Bir şehitler ocağı olan İçişleri Bakanlığının bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Özellikle Emniyetin, Sahil Güvenliğin ve AFAD'ın bütçelerinin hayırlı olmasını diliyor, hepimize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ilk söz Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Sefer Aycan'ın.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ GRUBU ADINA SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sağlık Bakanlığı bütçesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sağlık Bakanlığının kuruluşuyla ilgili 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de Sağlık Bakanlığının ilk görevi şu şekilde tanımlanıyor: "Halkın sağlığını korumak, geliştirmek, hastalık riskini azaltmaktır." diye belirtiliyor. Yani Sağlık Bakanlığının esas işi sağlığı korumak, geliştirmek ve hastalık riskini azaltmaktır. Bu nedenle ben buna bakacağım. Bu konuda ne yapmış, ne yapmaya çalışıyor, onlara bakacağım. Bu yüzden, hastaneler beni ilgilendirmiyor. Çünkü hastaneler hastalıkları tedavi eden yerler, başarısızlığı örtbas eden yerlerdir. Sağlığı koruyamadığımız zaman oluşan hastalığı tedavi eden birimler olduğu için hastanelerdeki durum ikinci derecede benim için önemlidir. Hele hele sağlık turizmi beni hiç ilgilendirmiyor. Beni halkın sağlığını ne kadar koruduğumuz, hastalık riskini, hastalık yükünü ne kadar azalttığımız ilgilendiriyor. Onun için de ne yaptığımıza bakalım. Nerede bu işleri yapıyoruz? Hangi birimlerle bu işi yapıyoruz? Türkiye'deki mevcut sağlık sisteminde 2004 yılında oluşan sistemle birinci basamak sağlık hizmetleri dediğimiz sağlık hizmetleri, 2'ye ayrılmıştır. Bence ayrılması gerekirdi. Aile hekimliği ve toplu sağlığı merkezleri olarak 2 farklı birim ortaya çıktı. Bunlar sağlığı korumak ve geliştirmekle görevlidir, hastalık yükünü azaltmakla görevlidir. Fakat son zamanlarda bir şeyler oldu. Toplum sağlığı merkezlerinin görevleri ilçe sağlık müdürlüklerine aktarıldı ve toplum sağlığı merkezleri ortadan kalktı yani topluma yönelik sağlık hizmetleri veren birim kalmadı. Aynı şey değil. Toplum sağlığı merkezleri, topluma yönelik sağlık hizmetleri veren bir yerdir, ilçe sağlık müdürlüğü idari bir birimdir. Tersine, toplum sağlığı merkezlerinin sayısını artırmamız gerekirdi. Bununla ilgili kanun teklifi verdim. Bana göre her 100 bin nüfusun -hatta daha fazla sayıda- toplum sağlığı merkezine ihtiyacı var ve toplum sağlığı merkezlerinin etkin çalışmasına ihtiyacımız var. Bunlar

çalışmadığı sürece hastalıkları azaltamayız, hastalık yükünü azaltamayız. Hasta olanları tedavi ederek, hastalık tedavi ederek bir yere varamazsınız. Tüm sermaye, tüm kapitalist sistem, sömürü sistemi hastalıklar üzerine kurgulanmıştır. Bütün dünyada paranın döndüğü şey hastalıklar üzerinedir, “Daha fazla hasta bakalım, daha fazla tüketim yapalım.”dır. Bunlar tüketim harcamasıdır, hiçbir yararı yoktur. Eğer gelecekle ilgili bir şey yapmak istiyorsak sağlığı koruyarak yatırım yaparız; sağlığı koruma, geleceğe yatırımdır, bir yatırım hizmetidir.

Şimdi, sağlığı korumayla ilgili ikinci bir birim Türkiye’de aile hekimliğidir. Aile hekimliğinde de birtakım sorunlarımız var, 2004’ten itibaren aile hekimliği sistemine geçtik ama özellikle aile hekimliğinin yapılanmasında da sorunlarımız var. Tümüyle organize olundu ama özellikle kırsal alanda aile hekimliği hizmetlerinde, özellikle tedavi hizmetlerinde aksamalar olmaktadır. Bunun için, aile hekimliği sayısını artırmalıyız çünkü kırsal kesimde hâlâ nüfusumuzun yüzde 30’u köylerde yaşamaktadır, buraya tedavi hizmetleri götürmede sorunumuz var, hasta olan köyde hasta olan birisinin ilçe merkezine gitmesi gerekiyor, bu da ciddi bir sorundur. Bunu ortadan kaldırmak için daha fazla aile hekimi istihdam etmemiz, görev tanımında ve uygulamalarda da değişiklik yapmamız lazım.

Aile hekimlerinin bir görevi de kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri kapsamında erken tanı hizmeti vermektir. Evet, erken tanı da tarama programlarımız var, çocuklara yönelik tarama programlarında başarılıyız ama topluma yönelik genel tarama programlarında, hastalık önlemede ve erken tanı da başarısızız. Kanser tarama programı yapıyoruz. Sağlık Bakanlığı olarak 3 kanserde tarama programımız var ama hedef kitleye ulaşmada sorunlarımız var; bunu artırmamız, risk altındaki tüm topluma ulaşmamız gerekiyor.

Onun dışında, “kronik hastalıklar” dediğimiz hipertansiyon, şeker hastalığı, aterosklerotik kalp hastalığı, akciğer hastalığı gibi kronik hastalıkların tanısında da ya da erken tanısında da sistemi güçlendirmek, buna özen göstermek lazım.

Tabii, birinci basamak hasta bakımında da yetersizliklerimiz var, hastalar hâlâ direkt hastaneye gitmektedir; bu, sevk sisteminin çalışmadığını gösteriyor. Bu da tabii ki toplumsal anlamda sağlık sistemi açısından bir sorundur ama çok daha önemli bir konu, acillerin kapılarındaki yığılmaları da çözmemiz lazım. Birinci basamakta, özellikle mesai saatleri dışında hasta bakımında sorun yaşadığımız için yoğunluk acillerde olmaktadır ve en yıpratıcı, en çok sorun çıkan yerler de acillerdir. O acillerin yükünü azaltacak müdahaleleri yapmamız lazım. Bu kapsamda, 112’den de konuşmak gerekir. Evet, 112 Acil hizmetlerde de bir organizasyonumuz var, bu organizasyon çok mesafe aldı ama özellikle yine kırsal kesimde sorun var çünkü bir hastanın, gerçekten ciddi bir hastanın dakikalarının önemli olduğu durumlar ortaya çıkmaktadır. Acil vakayı on dakikadan önce hastaneye ulaştırmak lazım ama kırsal kesimde, köy bölgesinde ambulans çağrıldığında ambulansın gelmesi ve bu hastayı acile götürmek de bazen saatleri bulabiliyor, o zaman da yapılacak müdahale gecikmiş oluyor. Burada da önerimiz 112 istasyonlarının sayısını artırmaktır. Daha fazla 112 istasyonu açıp daha etkin bir şekilde, daha kısa sürede ulaşmayı sağlamamız gerekir.

Aşıyla ilgili hizmeti iyi veriyoruz ama son zamanlarda aşı reddi sorunu ortaya çıktı. Özellikle aşı reddi sorununu da halletmemiz lazım çünkü 50 bine yaklaşan aşı reddi ve burada ortaya çıkan 2.500 kızamık vakası çok ciddidir. Sağlık Bakanlığının da buna müsaade etmemesi gerekir çünkü aşılardan zaten Sağlık Bakanlığından ruhsatlıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

SEFER AYCAN (Devamla) – Son olarak sağlık personelinin bahsetmek istiyorum.

Sağlık hizmeti bir ekip işidir. Hekim dışı sağlık personeli var ve bunlar ekibin tamamlayıcısıdır. Burada çok sorunlar var. Daha fazla hekim dışı sağlık personeli istihdam etmemiz lazım. 620 bin sağlık personeli atama bekliyor, yeterli gücümüz var, bunların istihdamını artırmamız lazım. Bunların bir kısmı sözleşmeli çalışıyorlar, sözleşmeyi kaldırıp hepsini kadroya geçirmek gerekiyor. Özellikle 1219 sayılı Kanun'da sağlık mesleklerinin uygulanmasında karışıklıklar vardır. Meslek tanımlarını, görev tanımlarını yeniden yapmamız lazım. Özellikle de artık, sertifikalı çalışmaya son vermek lazım çünkü her alanda yeteri kadar personelimiz vardır. Sertifikalı personelle hizmet vermek yerine direkt bu işin eğitimini almış kişilerle hizmet vermek gerekir diye düşünüyorum.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim, saygılar sunarım. (MHP, AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Sayın Ali Muhittin Taşdoğan.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağlık alanında yapılan yatırımlarla temel sağlık göstergelerinde önemli iyileştirmeler görülmektedir. Hâlâ gelişmiş ülkelerin gerisinde olduğumuz gerçeği de unutulmamalıdır.

Taşeron işçiler hastane içerisinde birtakım hizmetleri yaparken kadroya alındılar fakat hastanelerde bilgi işlem personeli dediğimiz “HBYS personeli” bu uygulamanın dışında kaldı. Yardımcı hizmetler sınıfı personeli ise memur unvanı veya yaptığı işe göre veri hazırlama ve kontrol işletmeni unvanı almayı bekliyorlar. İyi eğitim almış hemşireler, tıbbi sekreterler, paramedikler, anestezi teknikerleri, fizyoterapistler, odyometristler, perfüzyonistler, ATT'ler ve daha birçok branş mezunları iş bulamıyorlar. Sağlık hizmetlerinin standardı ve kalitesinin yükseltilmesi için sağlık istihdamı artırılmalıdır. Hasta memnuniyetleri artmışken sağlık çalışanlarının memnuniyetlerinin artırılması için de çalışmalar yapılmalıdır. Bu nedenle, hastanelerimizde şiddet vakalarının ülke gündeminden çıkarılması, şiddetin oluşmadan önce tedbirlerinin alınması, sağlık çalışanlarının güven ortamında çalışmalarını sağlanması hayati önem arz etmektedir. Önerimiz: Bakanlığımız bünyesinde sağlıkta şiddeti önleme daire başkanlığı kurulmalıdır. Sağlık çalışanlarına yönelik şiddet eylemlerinin önlenmesi için her türlü hukuki, idari ve sosyal tedbirlerin etkin bir şekilde uygulanmasıdır.

Sayın milletvekilleri, nüfusumuzun yüzde 8'ini etkileyen, 7 bin çeşit olduğu tahmin edilen nadir hastalıklar hasta ve hasta yakınlarına büyük mağduriyetler yaşatmaktadır, ülke ekonomisine de yaklaşık olarak yıllık 2 milyar TL dışa bağımlı bütçe yükü getirmektedir. Nadir hastalıklara yakalanmış hastalarımızın tanı, tedavi yöntemleri ve ilaca erişim takiplerinin yapılabilmesi, işlemlerinin ivedi şekilde sonuçlandırılması için bizim önerimiz, millî politikaların belirlenip geliştirilmesidir. Bu sebeple, Cumhurbaşkanlığımız veya Bakanlığımız çatısı altında ve diğer bakanlıklarla iş birliği ve uyum içinde çalışacak, bağımsız bir yapıyla yönetilecek Türkiye ulusal nadir hastalıklar ofisinin kurulması önemli bir ihtiyacı giderecektir. Bu ofis, aynı zamanda, ülkemizdeki kanser hastalarının ve nadir hastalıklara yakalanmış hastaların ilaç ihtiyacını karşılayabilecek, biyoteknolojik ilaç ve biyobenzer ilaç üretimini yapabilecek bir sektöre kavuşulması için önemli bir rol üstlenmelidir. Cumhurbaşkanlığı On Birinci Kalkınma Planı'nda ilaç, tıbbi cihaz sektörü ülkemiz için öncelikli sektör seçilmiştir. Yurt içinde ilaç, aşı, serum ve tıbbi cihaz üretimini önceleyen, bunun için AR-GE iklimi yaratan, üretim süreçlerinin kamu alım politikaları ve üretim teşvikleriyle desteklendiği bütüncül bir ilaç ve tıbbi cihaz stratejisinin geliştirilmesi büyük önem arz etmektedir.

Kıymetli milletvekilleri, Gaziantep sanayisinin dönüşüm programında, medikal sanayi, yeni organize sanayi bölgemizde Bakanlığımızın Tıbbi Cihaz ve Tıbbi Hizmet Alımları Planlama Dairesi Başkanlığıyla ortak yürütülecek bir projeye Gaziantep sağlık vadisinin hayata geçirilmesinin de temeli atılmalıdır.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından eczacıların mağduriyetleri mutlaka giderilmelidir. Son yıllarda artan ilaç tüketimine ve bilinçsiz antibiyotik kullanımına da dikkat edilmelidir.

Sağlık hizmetlerine erişim, koruyucu sağlık, kurumsal yapılanma, bulaşıcı hastalıklarla mücadele ve hasta hakları başta olmak üzere sağlık hizmetlerine ilişkin önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Ancak fiziki altyapı ve sağlık personelinin kent, kırsal ve bölgeler arası dağılımı hâlen dengeye oturtulamamıştır. Seçim bölgem Gaziantep'te, personel dağılımı cetveline göre, bazı branşlarda uzman hekim sayısında büyük eksiklikler vardır. Örneğin, il merkezinde 4 hastanemizde kadın doğum hastalıkları ve doğum uzmanı dalında 58 hekim kadrosu olmasına rağmen 21 hekim bulunmaktadır. İlimizde bebek ölüm hızını acilen düşürmeye çalıştığımız bugünlerde çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı dalında 50 hekim kadrosu olmasına rağmen 23 hekim bulunmaktadır. Neonatoloji dalında 6 hekim kadromuza rağmen 1 hekim görev yapmakta, perinatolojide ise 2 kadromuza rağmen hiç hekim yoktur. Dolayısıyla çocuk sağlığı ve hastalığı uzmanı hekimi başta olmak üzere çeşitli dallarda 69 uzmana ihtiyaç vardır.

Bunların yanı sıra, yine Gaziantep'te arsa tahsisleri yapılmış, projeleri tamamlanmış Nurdağı, Araban, Yavuzeli ve Karkamış'ta 1'er tane, İslâhiye'de 2 tane, Nizip'te 3 tane, Şehitkâmil'de 5, Şahinbey'de 12 tane olmak üzere 24 adet aile sağlığı merkezleri ve sağlık ocaklarıyla göçmen sağlık merkezleri, 112 sağlık hizmetleri istasyonu yapımına bir an önce başlanmalıdır. Şehir hastanesi dışında planlanan ve şehir merkezinde olması nedeniyle mutlak ihtiyaç duyulan 300 yataklı 25 Aralık Devlet Hastanesinin yapımına bir an önce başlanılmalı ve bitirilmelidir. Yine, 400 yataklı Nizip Devlet Hastanesi yatırımının da bir an evvel gerçekleştirilerek hizmete sunulması sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, standart uzman sayısı yüzde 50 düzeyinin altında olduğu hâlde nüfusu 2 milyonu aşan metropol ilimize ek olarak çevre illerden gelen hastalara ve Cerablus, El Bab'tan gelen acil hastalar, Suriyeli yerleşik misafirlerin de yoğunluğu dikkate alındığında hekim kadrosunun acilen tamamlanması ilimiz için ihtiyaç değil, mecburiyet olduğu daha anlaşılır olacaktır. Hekim dışı sağlık çalışanlarının yıllardır artırılmamış döner sermaye miktarlarının çalışan lehine olacak şekilde, günün şartlarına göre yeniden güncellenmesi gerekmektedir. Bütün sağlık çalışanları, ek göstergelerinin 3600'e yükseltilmesi için gözlerini Meclisimize dikmiş durumdadılar. On yıldır düzenlemeye ihtiyaç duyan SUT'a artık bir el atılması gerekmektedir.

Sözlerimi tamamlarken Sağlık Bakanlığı bütçesinin yüzde Türk milleti için hayırlara vesile olmasını diler, Gaziantep'in adaşı olan Gazi Meclisimizi saygıyla selamlarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Hayati Arkaz.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 yılı Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlar bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu ve büyük Türk milletini saygılarımla selamlıyorum.

Sağlık hizmeti tüm bireylerin hakkıdır ve en ücra köşelere kadar ulaşmalıdır. Sağlık için yapılan en güzel şey insanlık içindir. Sağlıkta başarı o devletin kendi insanına verdiği en büyük değerdir, sosyal devlet olmanın gereği de budur. 18 yaş altı tüm bireylerin sağlık hizmetleri devlet tarafından karşılanmaktadır. 160 bin doktor, 1 milyon çalışanıyla büyük bir sağlık ordusuna sahibiz. Yatak sayımız 250 bini bulmuş, son yıllarda ülkemizde sağlıkta çok büyük yatırımlar yapılmıştır. 2019 yılında yurt dışından 600 bine yakın hasta yurdumuza, bizim memleketimize gelip tedavi olmuştur. Bu, bizim için çok büyük bir gurur ve onurdur. Artık ülkemiz de başta Avrupa olmak üzere Asya ve Afrika'nın sağlık merkezi hâline geldi. Dünya Sağlık Turizmi Konseyine göre Türkiye dünyada 3'üncü sıraya yükselmiştir.

Sayın milletvekilleri, sağlık turizminin gelişmesi için daha çok tanıtım yapılması lazım. Fakat önemli bir coğrafyada yaşıyoruz, öyle bir coğrafyada yaşıyoruz ki etrafımız ateş çemberi. Bu kadar olumsuzluklara rağmen, her türlü engellemelere rağmen, içerideki ve dışarıdaki hainlerin engellemesine rağmen yine de büyük işler yaptık. Hükümetimize, devletimize ve turizm yetkililerine büyük görevler düşmektedir. Yurt içinde ve yurt dışında ivedi bir şekilde uçak seferlerinin artırılması lazım. 2023 yılında yurdumuzda 2 milyon yabancı hastayı görmemiz gerekiyor ve 20 milyar ciro hedeflenmektedir. Avrupalılara tedavi için Türkiye'ye niye geldiklerini sordüğümüzde “daha doğru teşhis”, “daha çabuk tedavi” ve “iyi hizmet” olduğunu söylüyorlar.

Özellikle, cerrahi dallarda büyük aşama kaydettik. Bütün büyük ameliyatları artık yurdumuzda, ülkemizde kapalı yapmaktayız. Da Vinci Robotik Cerrahi Sistemi'yle kalp ameliyatları, beyin ameliyatları, kanser cerrahisi kapalı yapılmaktadır.

Organ naklinde çok önemli boyutlara ulaştık. Örneğin, eskiden organ almır, soğuk ortamda tutulur, sonra nakledilirdi; şimdi organ alınmıyor canlı bir şekilde, sıcak bir şekilde bir cihaza konuyor, ondan sonra hastaya naklediliyor. Bu da yurdumuzda ilk defa yapılıyor ve bir senedir yapılmaktadır. Bu ameliyatlar sadece İstanbul, Ankara, İzmir'de yapılmıyor, Edirne'den Erzurum'a, Erzurum'dan Diyarbakır'a, yurdumuzun önemli köşelerinde, önemli yerlerinde bu ameliyatlar yapılmaktadır.

Tıpta mutlaka teknolojiyi yakalamamız lazım. 2019'da tıpta çıkan öyle bir şey var ki arkadaşlar... Teknoloji o kadar hızlı geliyor ki bir sene önceki cihazı bir sene sonra doktorlarımız beğenmiyor. MR, BT, anjiyo, Doppler, ultrasonografi gibi görüntüleme yöntemleri her yıl kendini yeniliyor. Kamu ve özel dâhil tüm sağlık kuruluşları acil hastalardan ücret almıyor. Genel sağlık sigortasıyla ayırım gözetmeksizin tüm vatandaşlar istediği eczaneden ilaçlarını bulabilmektedir. 2018 yılı itibarıyla aşılama yüzde 100'e yaklaşmıştır yurdumuzda. Öyle bir duruma geldik ki eskiden başımızın belası olan bulaşıcı hastalıklar artık sifira inmiştir, ortadan kalkmıştır. Aile hekimliğinin en temel görevlerinden biri olan takip sistemiyle yenidoğanda ölüm oranı binde 7'nin altına inmiştir. Ancak tıbbi malzemelerde ve ilaçta büyük oranda dışarıya bağımlıyız. ASELSAN, MR yapıyor; iyi olur inşallah.

Sağlık, Hazine ve Maliye, Sanayi ve Teknoloji Bakanlıklarımız, tıbbi cihaz kurumlarımız, üniversitelerimiz ve sanayi ve ticaret odalarımızın bu seferberliğin dinamik unsurları hâline getirilmesi lazım ve hatta, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, tıbbi cihaz üretimini elinde bulunduran medikal kolejlerin kurulması lazım. Ayrıca tıbbi cihazlara mahsus olmak üzere organize sanayi bölgeleri için kolları sıvamamız gerekiyor ve sayılarının artması gerekiyor.

Tıbbi malzeme ve ilaçta yerli ve millî olmak zorundayız. İlaçtaki dışa bağımlılıktan kurtulmanın tek yolu, devlet, üniversite, özel şirketlerle birlikte AR-GE çalışmalarına hız verilmesidir. Bugün yurdumuzda 69 firmada 74 üretim merkezi var ilaçta. 6.328 kalem ilaç yapmaktayız.

Güvenin, güvenliğin ve huzurun olmadığı bir yerde sağlık hizmeti de olmaz, hiçbir yatırım da olmaz. Bugün, yurdumuzun doğusunda, batısında, güneyinde, kuzeyinde huzur var, güvenlik var. Terörün bittiği her yerde sağlık hizmetleri de güzel olur.

Yalnız şunu söylemek istiyorum: Burada, huzurunuzda Sayın İçişleri Bakanımızı ve Sağlık Bakanımızı yaptıkları büyük çalışmalardan dolayı tebrik ediyorum, milletim adına da teşekkür ediyorum.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak Türk milletinin lehine yapılan her türlü politikanın yanındayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arkaz, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

Buyurun.

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın "Beni Türk hekimlerine emanet ediniz." sözünü aklılara kazıyan ve bu uğurda çalışan tüm sağlık personelimizi kutluyor; sağlıklı, mutlu, güzel günler dileğiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adana Milletvekili Sayın Ayşe Sibel Ersoy konuşacaktır.

Buyurun lütfen. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izlemekte olan aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Küresel anlamda, hepimizin bildiği gibi, en büyük tehlike iklim değişikliği. Yaşamımızı tehdit eden bu problemi biliyoruz, hatta yaşıyoruz ancak gereken hassasiyeti gösteriyor muyuz? Ben bugün iklim değişikliği ve buna bağlı oluşacak sorunlara değinmeye çalışacağım.

İklim, insanlık tarihinde görülmedik bir biçimde değişiyor; bu değişim öyle hızlı ki dünyamızı ve varlığımızı tehdit ediyor ve önlem almazsak gelecek nesiller zorlu iklim koşullarına boyun eğecek. Kömür, petrol ve doğal gaz yakarak atmosfere saldıığımız sera gazlarıyla bu sorunu bizler yarattık ama istersek üstesinden gelebiliriz, yeter ki son buzul erimeden bilinçlenip gerekeni yapalım.

"Küresel iklim değişikliği" denildiği zaman öncelikle hepimizin aklına beklenmeyen hava olayları, özellikle de sıcak hava dalgaları gelmektedir. Küresel bir değişimden bahsediyoruz; bundan hiç kimsenin kaçıışı yok, Türkiye'nin de kaçıışı yok. Peki, küresel iklim değişikliğinden kaynaklı bu sıcak hava dalgaları ülkemiz için ne gibi sorunlara sebep olabilir? Yapılan araştırmalar, önümüzdeki yarım asır içerisinde sıcaklık artışlarının yaşanacağını söylüyor; şimdiden etkilenen Türkiye, bu değişiklikten daha fazla zarar görecektir. Peki, ne olacak? Türkiye için tarımda, endüstride, turizmde, ekonomide ve daha birçok sektörde düşüş anlamına gelmektedir. Bu, işin maddi boyutu tabii ki ama değişen toprak yapısı, değişen ekosistem, kaybolan canlı türleri, bunların olması daha da acı olacak Türkiye için. Tarım için uygun topraklara sahip olan Türkiye, şimdiden kuraklaşmaya başlayan havzalara sahip. Bunun yanı sıra, su konusunda çekeceğimiz sıkıntılar şimdiden kapıdan kafasını uzatmaya başladı bile. Yağışlar azalacak, karlı kışlar geçireceğiz, bozulan ekosistem bize hastalıklar getirecek. Dahası, azalan bu kaynaklar için insanlar mücadele etmeye başlayacak, belki bu, iç savaşı bile getirecek. Tüm bunlar beraberinde ülkemizin su kaynaklarında ciddi derecede azalma, kuraklık ve çölleşme, tarımsal verim kaybı, orman yangınlarının sayısında ve etkisinde artış yaratıyor ve biyolojik yaban hayatı her kıtada, her okyanusta, karada ve su altında kayboluyor ve onun kaderi sadece bir türün elinde: "Homo sapiens" yani biz yani insan.

Türlerin birbirleriyle köklü bağı, birbirlerine olan bağımlılığı büyük karmaşık sistemler diziniyle ayakta durmakta. Geniş doğal alanlar tarıma, kentsel büyümeye, madencilığe ve altyapıya yeniliyor. Kirliliğin etkilerinden muzdarip istilacı türlere karşı kırılma yaşanıyor. Türlerin yok oluş hızı doğal döngünün çok ötesinde, öyle ki tükenenler listesini yapmaya başladık bile.

Şimdi, yaşamsal zenginliklerimizin nasıl etkilendiğine bakalım. 1 milyardan fazla insanın gıda ihtiyacını ve geçimini sağlayan, soluduğumuz oksijenin de neredeyse yarısını üreten denizlerimiz neden önemli? Denizler mikroskobik planktondan gelmiş geçmiş en büyük memeli mavi balınaya kadar son derece zengin bir yaban hayatına ev sahipliği yapıyor. Gezegenimizin biyolojik çeşitliliğinin ve ekosistem hizmetlerinin önemli bir kaynağı olan denizler, su döngüsü ve iklim sistemi açısından hayati bir öneme sahip. Denizler sürdürülebilir kalkınmaya, sürdürülebilir okyanus temelli ekonomilere, yoksulluğun ortadan kaldırılmasına, gıda güvenliğine, beslenmeye, geçim kaynaklarına, deniz ticareti ve taşımacılığa katkıda bulunuyor. Denizlerimiz bugün ciddi bir tehditle karşı karşıya. Denizleri ve kıyı alanlarını kullanma şeklimiz yalnızca tür çeşitliliğini değil bu doğal kaynakların milyonlarca insanın temel ihtiyaçlarını karşılama yeteneğini de yok ediyor. Bilinçsiz avlanma, kirlilik ve iklim değişikliği bu süreci olumsuz etkiliyor.

Gıda sistemimizi de yeniden gözden geçirmemizin artık vakti geldi. Hepimiz hayatta kalabilmek için besleyici yiyeceklere ihtiyaç duyuyoruz. İklim değişikliği nedeniyle sıcaklıkların yükselmesi, kuraklık ve sel gibi aşırı hava olayları gıda üretimine zarar veriyor, üretimin zarar görmesi ise fiyatları etkiliyor.

Tarımsal uygulamalarımız ve tüketim biçimlerimiz Türkiye'nin doğal değerlerinin sürdürülebilirliğini koruyacak nitelikte olmalı; toprak, su ve enerji gibi kaynakların kendini yenileme kapasitesini aşmamalı, aynı zamanda çiftçilerin kârlılığı ve refahını da artırmalı.

İklim değişikliği geleceğin değil bugünün problemi ve iklim değişikliğinin insanlar ve diğer canlılar için geri dönülemez sonuçlara yol açmaması ortalama yüzey sıcaklığındaki artışın 1,5 derecenin altında kalmasına bağlı.

Dünyadaki birincil enerji üretiminin yaklaşık yüzde 80'i fosil yakıt diye adlandırdığımız petrol, kömür ve gazdan karşılanıyor. Fosil yakıtların kullanılmasıyla ortaya çıkan sera gazları iklim değişikliğine neden olur.

Ormanlar her gün hayatımıza dokunuyor ilk insanların onları barınak, yiyecek, su ve yakacak için kullanmalarından beri. Günümüzde hâlâ 300 milyon kişi ormanlarda yaşıyor ve 1 milyonun üzerinde insan yaşamak için ormanlara bağımlı. Gezegnimizin kara alanının üçte 1'ini ormanlar kaplıyor ve karadaki türlerin yarısından fazlası ormanlarda yaşıyor.

Gezegnimizde birçok orman türü var ve hepsi hassas bir dengeye sahip. Sadece bir ağaç topluluğundan ibaret olmayan ormanlar, ağaçlarla birlikte diğer bitkiler, hayvanlar, mantarlar, toprak, su, iklim gibi canlı ve cansız varlıkların birlikte oluşturduğu bir ekosistem.

Bunların yanı sıra ormanlar gezegenimizin akciğerleri; iklim değişikliğine neden olan karbondioksit ve diğer sera gazlarını atmosferden çekip depoluyor.

Yaşamın devamı yeterli ve iyi kalite suyun varlığına bağlı. Yerküre üzerindeki suyun tamamı 5 litrelik bir şişeye konulsa biz insanların erişebileceği tatlı su miktarı yalnızca bir yemek kaşığı kadar. Başka bir deyişle, erişebilir tatlı su miktarı, dünyanın toplam su varlığının yüzde 1'inden bile az. Yeterli miktarda ve kaliteli suyun varlığı, tatlı su ekosistemlerinin olduğu kadar gıda güvencesinin ve sürdürülebilir kalkınmanın, dolayısıyla insanlığın geleceğinin de temel koşuludur. Tatlı su kaynaklarını korumak işte bu yüzden çok önemli.

Gezegnimizi, yaşamlarımızı birçok yönden zenginleştiren milyonlarca bitki ve hayvan türleriyle paylaşıyoruz. Bu yaşam bize su, temiz hava, verimli topraklar ve istikrarlı bir iklim gibi güvenli doğal şartları sağlıyor. Ancak gezegenimizin yaban hayatı krizde. 1970'lerden bu yana türler endişe verici bir şekilde hızla tükeniyor. Pek çok bilim insanı, giderek artan tüketim ve bunun sonucunda yükselen enerji, arazi ve su talebinin bizleri yeni bir jeolojik çağa sürüklediğine inanıyor. Biyolojik çeşitliliğin azalma eğilimini tersine çevirmeli ve yaban hayatı ile insanın birlikte büyüdüğü bir gelecek oluşturmalıyız.

Görüşülmekte olan 2020 yılı bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum ve saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Sayın Sermet Atay, buyurun lütfen. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SERMET ATAY (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, 2020 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2018 yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı bütçeleri üzerine konuşma yapmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle aziz Türk milletini, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığı devletimizin vatandaşa dokunan elidir. İçişleri Bakanlığı 5 bağlı kuruluş, 16 hizmet biriminde 556.278'i iç güvenlik personeli olmak üzere 598.109 personelle çok önemli görevleri yerine getirmektedir. Vekâlet savaşlarının yaşandığı coğrafyamızda uygulanmak istenen kaos ortamından ülkemizi korumak ve uzak tutmak için gerekli tüm önlemler İçişleri Bakanlığımızca alınmaktadır. Bu doğrultuda, kara ve deniz sınırlarımızın güvenliği, kent güvenliği ve düzeni ile kırsal alan güvenliği için kapsamlı faaliyetler aralıksız ve artırılarak devam etmektedir. İçişleri Bakanlığının yeni yönetim anlayışı sunmuş olduğu hizmetlere ve projelere de yansımıştır. Tüm Türkiye'deki acil durumları tek merkezden izleyebilen GAMER, kadınların şiddete maruz kalma durumunda acil durum butonu işlevi gören KADES, personelin performans ve verimliliğinin takip edildiği İZDES ve PERDİS, Uyuşturucu İhbar ve Bildirim Yazılımı UYUMA, yatırımları güncel olarak takip imkânı sağlayan İLYAS, trafik farkındalığı oluşturmak amacıyla Kırmızı Düdük, yaya güvenliği için "Öncelik Yayanın", vatandaşın talep ve sorunlarının etkin ve hızlı bir şekilde çözülebilmesi için kurulan Açık Kapı gibi uygulamalar vatandaşımızın hizmetine İçişleri Bakanlığımız tarafından sunulmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamu yönetimi alanında güncel tabirle kapsama alanı en geniş bakanlıklardan biri olan İçişleri Bakanlığı, beklentinin en çok hissedildiği bakanlıklar arasındadır. Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde 2019 yılı yeni personel alımlarıyla toplam personel sayısı 305.328 sayısına ulaşmıştır, bu personelin yüzde 90'ı üniversite mezunudur. Emniyet teşkilatına yeni alınan 21.310 çarşı ve mahalle bekçisiyle birlikte mal varlığına karşı işlenen suçlarda gözle görülür bir azalma meydana gelmiştir. 18.482 güvenlik korucusu çok iyi şartlarda emekli edilerek 25.118 yeni güvenlik korucusu işe alınmış, yaş ortalaması 42'den 32'ye düşürülmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Jandarma Genel Komutanlığında profesyonelleşme oranımız hızla yükselmektedir. Bu sevindirici bir gelişmedir. 2019 yılında Jandarma Genel Komutanlığı profesyonel personel mevcudu bir önceki yıla göre yüzde 16 artırılarak personelin yüzde 82'si profesyonel hâle getirilmiştir. 2020 yılında profesyonelleşme oranının yüzde 83 olması hedeflenmektedir. Terörle mücadelede kararlı ve stratejik adımlar atılmaktadır. Cumhurbaşkanlığı'nın sağladığı siyasi mutabakatın, teröre karşı tavizsiz duruşun verdiği güçle terörle mücadelede taktiksel ve önleyici faaliyetler hız kazanmıştır. Bu faaliyetlere dikkat edildiğinde, olay sonrası operasyon mantığından kesintisiz operasyon stratejisine geçilerek terörle her alanda topyekûn bir mücadele verildiği aşikârdır. Terör bitene kadar bitmeyecek topyekûn bir mücadeleye girilmiştir. Dağda terörist kovalarken şehirde spor salonları ve okullar açan, fabrikada kendi silahlarımızı ve insansız hava aracımızı üreten ve her şeyden önemlisi, terörle baskılanmak istenen yerlerde devleti bütün unsurlarıyla daha görünür hâle getiren bir hizmet anlayışı oluşturulmuş ve dolayısıyla hem terörle hem de terörizmle mücadele eden bir yapı meydana getirilmiştir. 15 Temmuz sonrasında terörle mücadelede kapasitemizin zayıflayacağı düşüncesine kapılarak fırsat kollayanlara karşı devletimiz, bütün bakanlıkları, alt kurumları ve güvenlik birimleriyle topyekûn kararlılıkla bir karşı duruş sergileyerek terör örgütlerine Türkiye Cumhuriyeti tarihindeki örneğine az rastlanan en etkili cevapları vermiş ve vermeye de devam edecektir. Verilen bu mücadeleyle terörü kaynağında yok etme metodu geliştirilmiş; savunma değil, sürekli taarruz hâlinde olunmuş, kesintisiz operasyonlarla terör örgütlerinin alan kazanmasına müsaade edilmemiştir.

Bu mücadelenin sonucu olarak PKK/PYD terör örgütü 1990'lı yıllardan bu yana en zayıf dönemini yaşamaktadır. Özellikle hendek, barikat, çukur eylemlerinden sonra kararlılıkla uygulanan terörü kaynağında yok etme, terör örgütlerinin faaliyet yürüttüğü her alanda etkisiz hâle getirilmesi konsepti, devletimiz ve milletimiz açısından somut sonuçları görünen başarı sürecini ortaya çıkarmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; PKK terör örgütünün eylem kapasitesi son iki yılda yarı yarıya düşürülmüştür. Son üç yılda yurt içindeki terörist mevcudu yüzde 79 oranında azalmıştır. Teröre karşı verilen tavizsiz ve kararlı mücadeleyle terör örgütüne yeni katılımlar âdetâ bitme noktasına gelmiştir. PKK ile KCK terör örgütünün siyasi uzantılarının eylemlerini sözde tabana yayma, harekete geçirme, halk desteğini sağlama çabaları boşa çıkarılmış, siyasi uzantıları marifetiyle düzenlenen toplantı ve organizasyonlar destek bulamamıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; doğu ve güneydoğuda 24 belediye başkanı silahlı terör örgütüne üye olma, terör örgütü propagandası yapma gibi terör suçlarından haklarında devam eden adli ve idari yargılama süreçleri göz önünde bulundurularak, İçişleri Bakanlığınca, Anayasa'nın 127 ve Belediye Kanunu'nun 47'nci maddesine istinaden görevden uzaklaştırılmış, yerlerine Belediye Kanunu'nun 45 ve 46'ncı maddeleri uyarınca belediye başkan vekili görevlendirilmesi yapılmıştır. Görevden uzaklaştırılan belediye başkanları hakkında terör suçları kapsamında toplamda 35 soruşturma ve 17 kovuşturma hâlen devam etmektedir. Toplumda bazı yanlış algı operasyonları yapılarak, belediyelerde görevden alma, kayyum atama hususunda yanlış bilgilendirme yapılmaktadır. Bu bağlamda, belediye başkanı seçilme ehliyeti ile seçildikten sonra işlediği suçlar anlamında ayırım iyi yapılmalı ve kayyum atamaları bu çerçevede ele alınmalıdır. Seçme ve seçilme ehliyeti, Mahalli İdareler ve Milletvekili Seçimi Kanunlarıyla düzenlenmekte olup seçim sırasında hakkında kesinleşmiş mahkeme kararı olmayan şahısların belediye başkanı olmasında hiçbir yasal engel yoktur. Ancak, başkan seçildikten sonra devam eden soruşturma veya yeni bir suç nedeniyle görevden alma yetkisi Anayasa'nın 127 ve Belediye Kanunu'nun 47'nci maddesi gereği İçişleri Bakanlığına verilmiş kanuni bir yetki olup bu açığa alma sırasında mahkûmiyet kararı kesinleşen belediye başkanlığından düşürülecek, hakkında soruşturma yapılanların soruşturma sonucuna kadar geçici bir tedbir olarak görevden alınması sadece suçun sürekliliğinin engellenmesi ve soruşturmanın sağlıklı yapılabilmesi için alınmış bir tedbir kararıdır.

PKK ve PYD'yle devam eden bu mücadelenin yanında, kararlı bir şekilde yürütülen bir FETÖ'yle mücadele vardır. Bu mücadele kime giderse gitsin sonuna kadar devam ettirilmeli ve FETÖ'nün kökü kurutulmalıdır.

DHKP-C, MLKP gibi aşırı sol terör örgütleri kırsaldan tamamen silinmiştir. Şehirlerde yapılan operasyonlarla eylem planlamaları ve örgütsel çalışmalar büyük oranda engellenmiştir. Operasyonlar karşısında, örgüt, ciddi kadro kayıpları, örgütsel daralma ve gerileme yaşamıştır. DEAŞ terör örgütü, yapılan operasyonlar ve alınan tedbirler neticesinde 31 Aralık 2016'dan bu zamana kadar bir tek eylem dahi yapamamıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uyuşturucu kullanımı ve ticareti ülkemiz için büyük bir problem teşkil etmektedir. Avrupa, doğudan batıya sevk edilen afyon ve türevlerinin kendi ülkelerine girmesini önlemek adına ülkemizle yoğun bir şekilde iş birliği yapmaktadır fakat kendi coğrafyasında üretilen sentetik uyuşturucuların üretimini durdurulması ve ülkemize transfer edilmesinin engellenmesi noktasında aynı iş birliğini göstermemektedir.

Terörün önemli bir ayağı ve en büyük finans kaynağı olan uyuşturucuyla mücadele operasyonları da terör operasyonlarıyla eş zamanlı olarak devam etmektedir. Burada çok önemli bir hususu belirtmek gerekir ki sadece 2019 yılında dünyada uyuşturucu raporlarında yer alan verilere göre, 2017 yılında dünya genelinde yakalanan eroinin yüzde 17'si ülkemiz kolluk birimleri tarafından ele geçirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Jandarma Genel Komutanlığı, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildikten sonra bir kuvvet komutanlığı olmaktan çıkarılmış "genel kolluk kuvveti" sıfatı kazanmış olup bu geçiş sürecinde birtakım uyum yasaları Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kanunlaştırılmıştır. Ancak Jandarmamızın personel anlamında en büyük grubunu oluşturan uzman çavuşların sorunu yıllardır bir kanayan yara hâlini almış, her zaman ötelenmiş, her geçen gün daha da büyük çıkmaza girmektedir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve Jandarmanın profesyonelleşmesi çalışmaları uzman çavuşları Silahlı Kuvvetler ve Jandarma Genel Komutanlığında personelin bel kemiği hâline getirmiştir. Her operasyonda önde giden kahraman uzman çavuşlarımız, özlük hakları alınırken hep ötelenmiştir. Bir hak istendiğinde onların sözleşmeli olduğu önümüze getirilmiştir. Oysa Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz “Vatan savunmasının sözleşmesi olmaz.” düsturuyla hareket etmekteyiz. O yüzden, ülkemizin ve milletimizin savunulmasında kahramanca rol üstlenen uzman çavuşlarımızın öncelikle kadrosunun ve iş güvencesinin sağlanması, moral ve motivasyon açısından bir gerekliliktir. Uzman çavuşlar yıllarca çalıştıktan sonra sivil memur emeklisi değil, uzman çavuş emeklisi olmayı hak etmiştir. Uzman çavuşlar özlük haklarının iyileştirilmesini, sözleşme yerine kadro verilmesini, 3600 ek gösterge getirilmesini, yeni işe başlayan uzman çavuşlar ile yirmi yıllık uzman çavuşlar arasında kıdem farkı olması gerektiğini, çeşitli sebeplerle iş güvencesi olmadığı için her an işten atılma korkusuyla baskı altında tutulma durumunun ortadan kaldırılmasını istemektedir. Türk Silahlı Kuvvetlerimizin ve Jandarmamızın bir silahlı mensubu olarak orduvelelerinden faydalanmak uzman çavuşlarımızın en doğal hakkıdır. Eğer bu sosyal tesisler yeterli değilse uzman çavuşlara yönelik sosyal tesis inşa edilmesi bir gerekliliktir. Bu saydıklarımız birer zarurettir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin en çok şehit veren zümresi bunları çoktan hak etmiştir. Asker için moral ve motivasyon her şeyden önemlidir. Uzman çavuşlarımız yurt dışında ve yurt içinde kendisine verilen görevleri başarılı bir şekilde ifa etmiştir. Umuyoruz ve istiyoruz ki bu kahramanlarla ilgili yasal düzenleme bir an önce Mecliste ele alınarak arzu ettikleri özlük haklarına kavuşacaklardır.

Jandarma Komutanlığımızın personeli olan astsubay ve uzman çavuşlar arasında kalan bir sınıf olan uzman jandarmalarımız toplumda genelde uzman çavuşlarımızla karıştırılmaktadır. Jandarma Genel Komutanlığı artık uzman jandarma almamaktadır. Şu anda Jandarma teşkilatında sadece 17 bin civarında uzman jandarmamız kalmıştır. Jandarma Genel Komutanlığında subay ve astsubayların eğitimde geçen süreleri hizmette sayıldığı hâlde, bu hak uzman jandarmadan esirgenmiştir. Bu bir eşitsizlik ve adaletsizliktir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu eşitsizliğin giderilmesi için kanun teklifi verdik, önümüzdeki dönemde de bu teklifin takipçisi olacağız.

Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlıklarının kolluk kuvveti olarak İçişleri Bakanlığına bağlanmasıyla aynı işi yapan aynı konumdaki Emniyet personeli ile Jandarma personel maaşları arasında bir eşitsizlik meydana gelmiştir. Şöyle ki: Bir il emniyet müdürü 9.352 lira maaş alırken aynı görevi ifa eden bir jandarma alay komutanı 12.302 lira ücret almaktadır. Bir emniyet müdürü emekli olduğunda 5.250 lira emekli maaşı alırken bir albay 6.882 lira almaktadır. Bu hiyerarşiyi sıraladığımız zaman ikinci sınıf emniyet müdürü ile yarbay aynı konuma denk gelmektedir. İkinci sınıf emniyet müdürü 7.500 lira civarında maaş alırken bir yarbay 10 bin lira civarında maaş almaktadır. İkinci sınıf emniyet müdürünün emekli maaşına aynı karşılaştırma yapıldığında aynı farklar karşımıza çıkmaktadır. 3.400 TL civarında emekli maaşı alan ikinci sınıf emniyet müdürünün maaşı aynı konumda olan yarbayın emekli maaşından 2 bin lira daha azdır. Bir polis memurunun ortalama 6.200 lira civarında maaş aldığını düşünürsek bu hiyerarşide ona denk gelen astsubay 8.300 TL civarında maaş almaktadır. Burada karşımıza neredeyse 2.100 liralık bir fark çıkmaktadır. Gerekli düzenlemelerin yapılarak bu farkın giderilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; açıkça görüldüğü üzere, aynı görevi ifa eden, aynı sorumluluğu alan kolluk personeli kıyaslandığında maaş ve özlük hakları bakımından eşitsizlik bulunmaktadır. Her ikisi de vatanımız ve milletimiz için özverili bir şekilde çalışmakta olan kolluk personelidir. Bu anlamda, her iki personel arasındaki maaş ve sosyal haklar yönünden eşitlik sağlanmalı, aynı düzeyde maaş bağlanmalı ve bu konuda gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

Sayın Bakanım, bir de alanda çok gördüğümüz, uygulamada jandarmamız ve polisimiz Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'yla hareket etmektedir. Yeni düzenlemeyle jandarmamız da bir kolluk sıfatı kazanmıştır. Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun "kolluk vazife ve salahiyet kanunu" olarak değiştirilmesinin olumlu olacağı düşüncesindeyiz.

Evimizde ve köyümüzde daha güvenli oturuyor, sokakta daha huzurlu geziyorsak, canımız gibi malımız da daha güvendeysen bunu Jandarmamıza, polis teşkilatımıza borçlu olduğumuzun altını çizmek istiyorum. İçişleri Bakanlığımıza, Emniyet teşkilatımıza, Jandarma Komutanlığına güvenimiz tamdır. Kolluk güçlerimiz, bugün olduğu gibi gelecekte de üzerine düşen görev ve sorumlulukları, ülkemiz ve milletimizin çıkarlarını her şeyden üstün tutarak, vatandaşın memnuniyetini gözeterek yerine getirecektir. Bizler de ülkemizin güvenliğinin ve huzurunun teminatı olan kolluk kuvvetimizin yanında olma ve başarılarını alkışlamaya devam edeceğiz.

Bu vesileyle, 2020 yılı bütçesinin vatanımıza, milletimize, devletimize hayırlı olmasını diliyorum, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İçişleri Bakanlığımıza, kahraman kolluk güçlerimize minnettarlığımızı ve şükranlarımızı sunuyor, ülkemizin ve devletimizin güvenliği ve bölünmez bütünlüğü uğruna hayatını kaybeden tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize acil şifa ve görevde olanlara üstün başarılar diliyoruz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Düzce Milletvekili Sayın Ümit Yılmaz, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığına bağlı Sahil Güvenlik Komutanlığı, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ve AFAD bütçeleri üzerine söz almış bulunmaktayım, Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz toprakları, bulunduğu coğrafya itibarıyla doğal afetlerin sıklıkla yaşandığı bir bölgedir. Son yıllarda yaşanan büyük depremlerin yanı sıra, iklim değişikliğine bağlı olarak sel, heyelan, hortum ve benzeri felaketler bunun en büyük göstergesidir. Bu konuda olan ülkemizin, AFAD gibi bir kurumu hayati önemi haiz niteliktedir. 12 Kasım Düzce depremiyle alakalı yaptığım konuşmada da belirttiğim gibi, afetlerle karşılaşmadan önce alınacak tedbirler, karşılaşıldıktan sonra yapılacaklardan hem daha ucuz olacak hem de can kayıplarını azaltacaktır.

Değerli milletvekilleri, olası, muhtemel bir İstanbul depremi bu çerçevede değerlendirilmeli ve hazırlıklar buna göre yapılmalıdır. Hazırlıkların başında ise kentsel dönüşüme hız vermek ve erken uyarı sistemlerinin kurulması gelmektedir. Deprem yaşandıktan sonra insanların ilk aklına gelen şey, toplanma alanları olmaktadır. Toplanma alanlarının sayısı, özellikle İstanbul gibi metrekareye düşen insan sayısının çok yoğun olduğu şehirlerde artırılmalı, vatandaşlarımız bu alanların nerede olduğu konusunda bilgilendirilmelidir.

Deprem yanı sıra, özellikle Karadeniz gibi sel felaketlerinin sıklıkla yaşandığı bölgelerde de gerekli tedbirler alınmalıdır. Yeri gelmişken, 18 Temmuzda Akçakoca, Cumayeri ve Gümüşova ve Gölyaka'da yaşadığımız sel felaketinde Sayın Bakanlarımızın göstermiş oldukları yoğun ilgiden dolayı kendilerine hemşehrilerim adına teşekkür etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, 18 Temmuzda yaşadığımız sel felaketi, dere yataklarının ıslahının bir an önce yapılmasının ve daha önceden dere yataklarına yapılan yerleşim bölgelerinin gözden geçirilmesinin gerektiğini gözler önüne sermiştir. Yaşadığımız sel felaketinden sonra, yerleşim yerlerine yeni yapılacak konutların dere yatağına olan uzaklığı göz önünde bulundurularak izin verilmesi doğru bir yaklaşımdır. Ancak yaşanan selden sonra, Akçakoca ilçemizde dereye sıfır konumda bulunan beton santraline izin verilmesi ise oldukça düşündürücüdür. Akçakoca'da dere kenarına, vatandaş, bırakın ev yapmayı kümes bile yapamazken beton santrali yapılmasının ve bu kadar hızlı ruhsat verilmesinin arkasında kimler olduğu Akçakocalı hemşehrilerimiz tarafından merak edilmektedir.

Değerli milletvekilleri, Sahil Güvenlik Komutanlığı son yıllarda artan görev ve sorumlulukları neticesinde oldukça önemli bir konuma yükselmiştir. Bu artan önemi sonucunda, Komutanlığa ait Sahil Güvenlik Gözetleme Radar Sistemi Projesi'nin ilk aşamasının Aralık 2019 tarihinde hizmete gireceği ve 2021 sonunda tamamlanacağı İçişleri Bakanlığı tarafından ifade edilmektedir. Projenin tamamlanmasıyla kara sularımızın tamamı radar ve kamera sistemiyle kontrol edilebilecektir.

Coğrafyamızda bulunan ülkelerde yaşanan toplumsal olaylar ülkemize doğru başlayan düzenli ve düzensiz göçleri artırmıştır. Artan göç trafiği, üç tarafı denizlerle kaplı ülkemizde Sahil Güvenlik Komutanlığının önemini artırmaktadır. Türkiye'yi transit ülke olarak gören ve Avrupa Birliği toprakları olan Yunan adalarına geçişte deniz yolunu kullanan göçmenlerin, Sahil Güvenlik Komutanlığının İçişleri Bakanlığına bağlanması, teknik donanım ve personel sayısının artırılmasıyla, kaçak geçişlerinde ciddi düşüş görülmektedir. Sahil Güvenlik Komutanlığının başarısına, sadece Avrupa Birliğiyle imzalanan Geri Kabul Anlaşması'ndan kaynaklanan sorumlulukla bakılması doğru değildir.

Kendi kara sularımızda ve uluslararası sularda her gün yaşanan Aylan bebek gibi facialar insan olarak içimizi acıtmıştır. Uluslararası sularda göçmenleri taşıyan botları kendi kara sularına sokmayan, hatta batıran Avrupa Birliği ülkelerinin kolluk kuvvetleri, demokrasi ve insan hakları konusunda dünyaya nutuklar atanların yüzündeki maskeyi düşürmüş ve gerçek yüzlerini ortaya koymuştur.

Değerli milletvekilleri, İçişleri Bakanlığımıza bağlı bir diğer kurum Göç İdaresi Genel Müdürlüğüdür. Göç, ülkemizin bulunduğu jeopolitik konumu ve tarih geçmişi dolayısıyla, belli dönemlerde yoğun olmakla beraber her zaman karşılaştığımız önemli problemlerin başında gelmektedir.

2011 yılının başında Tunus'ta başlayan ve "Arap Baharı" adı verilen siyasi hareketlerin bazı ülkelerin içinde yarattığı çatışmalar düzensiz göçün artmasına neden olmuştur. Mart 2011 yılında komşumuz Suriye'de başlayan iç savaş, ülkemizin karşılaştığı göçün kitlesel hâle gelmesine neden olmuştur. Ülkemizin maruz kaldığı kitlesel göç neticesinde, Nisan 2013 yılında Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu hazırlanmış ve kabul edilmiştir. İlgili kanunla mülteci, şartlı mülteci, ikincil koruma ve geçici koruma statüleri belirlenmiş, 2014'te çıkarılan Geçici Koruma Yönetmeliği'yle de detaylandırılmıştır.

Avrupa Birliğine üyelik müzakerelerinin başlamasıyla birlikte, müktesebata uygun olarak, 6458 sayılı Kanun'dan sonra Aralık 2013 tarihinde Avrupa Birliğiyle Geri Kabul Anlaşması imzalanmıştır. İmzalanan Geri Kabul Anlaşması'yla, Avrupa Birliği ülkeleri, ülkemizi transit geçiş için kullanan göçmenlerin ülkemize iadesini sağlayarak kendilerini bir nevi koruma altına almışlardır. Yapılan anlaşmalar ve çıkarılan kanunlar sonucunda, ülkemizde kayıtlı göçmen sayısı 5 milyon 74 bine ulaşmıştır. Kasım 2019 tarihi itibarıyla bu göçmenlerin 3 milyon 680 bini geçici koruma kapsamına alınan Suriye vatandaşlarıdır, bu göçmenlerden 79.820 kişiye Türk vatandaşlığı verilmiştir.

Tarihsel sorumluluğumuz ve Türk-İslam kültüründen kaynaklanan özelliklerimiz; dini, dili, ırkı, mezhebi ne olursa olsun, kendi vatanlarında zulüm gören, haksızlığa uğrayan insanlara kucak açmamıza neden olmuştur. Yüce Türk milleti bu özellikleriyle tarihin her döneminde takdir toplamıştır. Hâl böyleyken, kirli geçmişlerinde her türlü kanlı katliamlar, soykırımlar, köleleştirmeler bulunanların senatolarında ve meclislerinde almış oldukları sözde Ermeni soykırımı tasarılarının nazarımızda hiçbir hükmi şahsiyeti yoktur. Müslüman Türk milleti tarihin hiçbir döneminde soykırım, katliam ve köleleştirme yapmamıştır. Siyasi gözle bakmayıp tarihsel inceleme yapan tüm dünya milletleri, düşünürler ve tarihçiler bunu böyle ifade etmiştir.

Değerli milletvekilleri, 2011 yılından bu yana, statüleri farklı olsa da göçmen sayısında her geçen gün artış olmaktadır. Ayrıca, sınırımızın kenarında, Suriye topraklarında bulunan İdlib'te rejim güçlerinin sivillere yönelik saldırılarının artması yeni bir kitlesel göç tehlikesini barındırmaktadır. Ülkemiz an itibarıyla dünyada en fazla göçmen bulunduran ülke durumundadır, bir de İdlib'ten gelebilecek kitlesel göçü kabul edebilmemiz mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde bulunan Suriye vatandaşlarının geçici koruma statüleri nedeniyle zorla geri gönderilmeleri gerek imzaladığımız anlaşmalar gerekse ülkelerindeki yaşam şartlarının uygun olmaması göz önünde bulundurularak mümkün görülmemektedir. Ülkemizde bulunan Suriyelilere yönelik iki tane kalıcı çözüm alternatifi olduğu değerlendirilmektedir: Bunlar, gönüllü geri dönüşün sağlanması ve yerel bütünleşme olarak adlandırılan entegrasyondur. Sayıları 4 milyona yaklaşan bir kitlenin entegrasyonu mümkün görünmemektedir. Entegrasyonun sağlanabilmesi için en az üç kuşak geçmesi gerektiği düşünülmektedir, bu da yaklaşık yüz yıla yakın bir zaman etmektedir. Sorun sadece sayı ve zaman da değildir, bunun yanı sıra, ev sahibi toplumun ve misafir toplumun da buna çoğunlukla katılması gerekmektedir. Oysa yapılan sosyal araştırmalarda Türk toplumunun yüzde 86'sı ülkemizde bulunan Suriyelilerin geri dönmesi gerektiğini ifade etmiştir, aynı araştırmalarda özellikle 18-24 yaş grubundaki Suriyelilerin Türkleri sevmedikleri yönünde ifadeleri bulunmaktadır. Bu durum, aynı mahallede yaşayan Suriyeliler ile vatandaşlarımız arasında en ufak bir sürtüşmenin büyük bir toplumsal olaya dönüşmesi tehlikesini de içinde barındırmaktadır. Geçmişte Şanlıurfa, Bursa, Denizli, Uşak, Hatay gibi illerimizde yaşanan olaylar bunun göstergesidir.

Entegrasyonun bir diğer sorunu da demografik yapıda yaşanacak değişikliklerdir. 2019 yılı itibarıyla ülkemizde bulunan Suriyelilerin nüfusa göre oranı yüzde 3,7 civarındadır. Ancak Suriyelilerdeki nüfus artış hızına baktığımızda, bu oranın 2023 yılında yüzde 5-6'lar seviyesinde olacağı öngörülmektedir. Bu demografik yapıda meydana gelebilecek değişiklikler sonucunda, ileride yaşanması muhtemel sıkıntıların iyi düşünülmesi gerekmektedir. Yerel entegrasyonun ekonomik boyutuna göz atacak olursak, Sayın Cumhurbaşkanımızın ifadesiyle, şu ana kadar ülkemizin Suriyeli göçmenlere harcadığı para 40 milyar dolar civarındadır. Suriyelilerin ekonomiye getirdiği söylenen 2 milyar dolarlık katkı ve Avrupa Birliğinden alınan 3 milyar euro, yapılan masrafların faizini bile karşılamamaktadır. Oysa 40 milyar doların ekonomiye ve yatırıma yönlendirilmesinin ülkemize getireceği kazanç ve refah hesap edildiğinde, Düzce'de tamamlanmayan yolları ve yatırımları, ülkemizde yapılacak projeleri göz önünde bulundurmak gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, bir diğer kalıcı çözüm, gönüllü geri dönüşün sağlanmasıdır. Maalesef, bu da kısa zaman içinde sağlanabilecek gibi görünmemektedir. Ülkemizin yapmış olduğu Zeytin Dalı, Fırat Kalkanı, Barış Pınarı Harekâtlarıyla oluşturulan güvenli bölgelere 370 bin civarında Suriyelinin yerleşmesi sağlanmıştır ancak bu sayı yeterli değildir. Buraların yeniden inşası ve iş imkânlarının yaratılmasıyla Suriyelilerin ülkelerine geri dönüşü cazip hâle getirilmelidir, bunun maliyetinin ülkemiz tarafından karşılanabilmesi de mümkün görünmemektedir. Yerleşim yerlerinin imkânı ve iskânı için Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler elini taşın altına koymak mecburiyetindedir. Gönüllü geri dönüşün sağlanmasının hem ülkemiz hem de dünya açısından en ucuz maliyeti ise yeni Suriye Anayasası'nın düzenlenmesidir. Ülkemizde yaşayan Suriyelilerin canını, malını, inancını, kültürünü koruyacak ve güvenliğini sağlayacak bir yeni anayasa yazımı sonucunda ülkelere gönüllü olarak dönmelerinin önünü açmak en mantıklı çözümdür.

Güvenlikleri sağlanan Suriyelilerin kendi ülkelerine dönmeleri, ağır bir yıkım geçiren ve nitelikli eleman ihtiyacı olan ülkelerinin toparlanması için de gereklidir. Bu yüzden, Suriyelilere vatandaşlık verilirken bu durumun göz önünde bulundurulması ve Türk vatandaşlığının verilmesinde gözetilen istisnai vatandaşlık hükümleri tekrar gözden geçirilmelidir. Ayrıca, Türk vatandaşlığı verilirken sadece maddi yatırımları göz önünde bulundurmak da yanlış bir bakış açısidir. Türk vatandaşlığı verilmesinde, en azından, Almanya ve Fransa'da olduğu gibi vatandaşlık kazanılmasında dil yeterliliği ve ev sahibi ülkeye ilişkin çeşitli bilgilerin sınıandığı sınavlar uygulanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, tabii, zamanım bitti. Konuşmamın son kısmını da eczacı olmam ve Sayın Sağlık Bakanımızın da burada olması hasebiyle biraz da sağlığa ayırmak istiyorum.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz.

Sayın Bakanım, tabii, Düzce’de yaşanan sağlık problemlerini, hekim eksikliklerini, bunları size ilettik; bu konuda değil bugünkü başvurum. Bir eczacı olarak kamuda çalışan eczacılarımızın sıkıntılarını siz de biliyorsunuz çok iyi. Ama bugün sizden eczacılar ve vatandaşlarımız adına bir istirhamım olacak Sayın Bakanım.

Sayın Bakanım, şimdi, iki gün önce burada Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanımız vardı, ben kendisine bu listeyi de ilettim. Burada 130 civarında bir ilaç listesi var ve bu ilaçların SGK tarafından ödenmeyeceği söyleniyor. Burada neler var?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayınız.

ÜMİT YILMAZ (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

İşte, tedaviye yardımcı olduğu söylenen ağız gargaraları ve burada adı geçen “topikal preparatlar” dediğimiz merhemler var Sayın Bakanım, bunların ödenmeyeceği söyleniyor. Bunlar etofenamit -yetmiş yıllık ilaç- işte, etken madde olarak söylüyorum, diklofenak -başka ne var- naproksen sodyum içeren ilaçlar, benزالin içeren gargaralar, nimesulid içeren yine topikal preparatlar var; bunların ödenmesi ekonomiye çok büyük bir yük getirmiyordur Sayın Bakanım. Biliyorum, 38 milyar civarında bir ilaç harcaması var ülkemizin ama inanın, bunların bir yıllık harcama içindeki kalemi 1 milyon tutmuyordur. SPK’de görüşüleceği söylendi, o yüzden sizden Sağlık Bakanımız olarak rica ediyoruz; bunların ödenmemesinin, engellenmesinin sizin üzerinize bir sorumluluk olarak görünmektedir, bununla ilgilenenizi düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yılmaz.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İğdır Milletvekili Sayın Habip Eksik.

Buyurun.

HDP GRUBU ADINA HABİP EKŞİK (İğdır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sivil toplum kuruluşlarından, sendikalardan, siyasi partilerden âdeta kaçırılırcasına hazırlanan 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi’nin, kamu kaynaklarının hangi amaçla kullanılacağı net olmayan, hesap sorulamayan, denetlenemeyen, katılımcılıktan uzak, şeffaf olmayan bir saray bütçesi olduğunu görüyoruz.

AKP’nin politik yaklaşımını ortaya koyan 2020 yılı bütçesi sağlığı öncelemeden, sermayeyi gözetken, ranta dayalı, yoksulluğu derinleştiren, özü itibarıyla bir savaş bütçesidir.

Değerli milletvekilleri, sağlık bedenen ve ruhen tam bir iyilik hâlidir. Bugün, yürütülen Sağlıkta Dönüşüm Programı neticesinde toplumun sağlığı hem bedenen hem de ruhen bozulmuştur ve bunun sebebi de AKP iktidarındır.

Bugün, baktığımızda, iktidarın uyguladığı neoliberal politikaların sağlık hizmetini ticari bir meta olarak görmesinden dolayı, ülkede hemen hemen her evde kronik hastalığı olan bir yurttaşımız vardır. Sağlığın metalaşması neticesinde hastaya müşteri gözüyle bakıldığından dolayı, mevcut iktidar, daha çok müşteri için, toplum sağlığını koruyucu sağlık hizmetlerinden âdeta feragat etmiştir. Evet, tekrar vurgulamak gerekirse, AKP’nin Sağlıkta Dönüşüm Programı: “Hasta et, çok müşteri olsun, yandaşa peşkeş çekilen hastanelerde tedavi et; hasta yetmiyorsa da hasta garantisi ver, yandaşa rant sağla, böylelikle ilaç ve tıbbi malzeme lobilerine kıyak sağla.” İşte, AKP’nin sağlığa bakış açısının özeti değerli milletvekilleri.

Değerli milletvekilleri, Sağlık Bakanlığının bütçesine büyük bir yük oluşturan şehir hastaneleriyle ilgili söyleyecek çok şey var. Özellikle, şehir hastanelerinin, halkın bütçesini rant adına dağıtmak için yapıldığı net bir şekilde ortadadır. Hasta garantisi vererek resmen “Yurttaşımı hasta edeceğim, olmadı hasta edemezsem bu defa yurttaşların parasını yandaşa bedava olarak vereceğim.” diye hasta garantisi verilen “şehir hastaneleri sistemi” resmen halka ihanetin adıdır. Şehir hastanelerinin ıslak imzalı sözleşmelerinin yolsuzlukların üzerini örtmek için saklandığını tüm kamuoyu gördü, biliyor. Yüzlerce kilometre uzağa kurulan hastanelere yurttaşların ulaşması, hatta hastane içinde sağlık hizmetine ulaşması dahi âdeta işkenceye dönüşmüştür. Şehir hastanelerindeki sayısız usulsüzlükler Sayıştay raporlarına da yansımıştır. Olmayan tüp bebek merkezi, uygunsuz malzeme alımı, erken açılış için bitmeyen hastanelerin açılması, olmayan bahçenin bakımı için ödenen paralar, sözleşmelerde iptal hakkının sadece yandaş firmalara verilmiş olması, hastane yönetimine ise sözleşmeleri iptal etmek için mahkemece ispat zorunluluğunun getirilmesi rezaletin somutlaştırılmış hâlidir. Bu sözleşmelerde, herhangi bir uyuşmazlıkta ise bu yandaş firmalar, AKP iktidarının muhaliflere karşı sopaya dönüştürdüğü Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerine karşı güven garantisi olarak Londra mahkemelerini hakem olarak tayin etmiştir yani İngiliz mahkemelerine güveniyorlar, Türkiye mahkemelerine güvenmiyorlar. Nitekim, haklı olduklarını da vurgulamak lazım çünkü Türkiye mahkemelerinin tarafı olduğunu ve bağımsız olmadığını, AKP'nin talimatlarıyla çalıştığını herkes görüyor. HDP'lilere yönelik yapılan hukuksuzluklar ve yandaşların bunun en büyük ispatıdır.

Sayın Bakan, günümüzde sağlık hizmeti halktan uzaklaştırılarak değil, aksine, yurttaşın ayağına götürülerek sağlanmalıdır; bundan dolayı şehir hastaneleri sisteminden derhâl vazgeçilmelidir.

Değerli milletvekilleri, bugün, sağlığın bu kadar metalaştırılması, ticarileştirilmesi sağlık emekçilerine olan güveni sarsmıştır, hastanelere olan güven yok olmuştur. Gecesini gündüzüne katarak çalışan doktorlara, sağlık emekçilerine insanlık dışı çalışma koşullarının dayatıldığını görüyoruz. Bunun neticesinde, toplumun kanayan yarısı sağlıktaki şiddet maalesef gün geçtikçe artmakta ve derinleşmektedir. Evet, iktidar bu şiddete çözümsüzlüğü dayatarak sadece seyretmektedir. Sağlık şiddeti neticesinde katledilen doktorların, sağlıkçıların vebali AKP iktidarının boynundadır.

Değerli milletvekilleri, iktidarın şiddet politikalarındaki ısrarı, oluşturduğu güvensiz ortam, hukuksuzluklar, ekonominin bozulması, eğitimin bozulması toplumun ruh sağlığını da maalesef bozmaktadır. Bakın, ülkede anksiyete ve depresyona bağlı ilaç kullanımının yüzde 27 oranında arttığı söylenmektedir. Bu politikalar neticesinde, yoksullukla mücadele eden, açıklıkla baş başa bırakılan insanlar bu mücadeleyi bırakıp çok üzüntülü durumların yaşanmasına sebep oldular, maalesef yaşamlarına değişik modellerde ailecek son verme noktalarına dahi geldiler. AKP iktidarı savaş politikalarından ve savaş söylemlerinden derhâl vazgeçmelidir.

Değerli milletvekilleri, yaşamın tüm alanlarında olduğu gibi sağlık alanında da ana dilde sağlık hizmeti yaşamsal bir ihtiyaçtır. Türkçe bilmeyen insanların temel anayasal hakları olan sağlık hizmetine ulaşması engellenmiştir. Ana dil üzerindeki yasaklar ve engellemeler sonucu yıllarca insanlar derdini hekimlere ifade edememiş ve büyük acılar yaşamıştır. Ben, bir doktor olarak, Türkçe bilmediği ve Kürtçe konuştuğu için derdini anlatamayan sayısız vakaya tanık oldum. Bu açıdan “Ana dilde sağlık hizmeti haktır ve verilmelidir.” diyoruz.

Tutukluların sağlık hakkı ve yaşam hakkı gasbedilmektedir. Bugün, tutuklu hastalara tıbbi etiğe uymayacak şekilde uygulamaların olduğunu görüyoruz. Sağlık Bakanına ve bu şekilde davranan doktorlara, tutsaklara hizmet ederken, Hipokrat yemininde herkese eşit şekilde davranacağınıza dair yemin ettiğinizi hatırlatmak isterim.

Değerli milletvekilleri, Sağlık Bakanı bütçeyi sunarken -unuttuğu- “İğdir’a, Ardahan’a, Ağrı’ya şu hastaneyi yaptık.” diyemiyor. Benim seçim bölgem İğdir’in 3 ilçesi var: Aralık ve Karakoyunlu ilçelerinde devlet hastanesi yok; Tuzluca ilçesinde ise yıkılmak üzere olan, deprem raporu alamamış bir devlet hastanesi var. İğdir Devlet Hastanesinde basit bir anjiyo cihazı dahi yoktur ama Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunda çıkmış diyor ki: “El Bab’a, Azez’e şu hastaneleri yaptık, şu hizmeti götürdük.” Evet, başka ülkelerde yaşayan insanların sağlık hizmeti almasına asla karşı değiliz, bunu özellikle belirtmek isterim ama Tuzluca’nın, İğdir’in, Karakoyunlu’nun bu bütçede hakkı nedir, bunu da sormak isteriz.

Başka bir ülkenin egemenlik alanlarını işgal edip, âdeta ilhak etmiş gibi “Hastane yaptık.” dersiniz, şu soruyu sormak hakkımızdır: Kuzey Suriye’nin bazı kentlerini, yani Rojava’nın bir kısmını, Türkiye’nin coğrafik 7 bölgesine ek 8’inci bölge olarak ilhak mı ettiniz? Bu yapılanların uluslararası sözleşmelere aykırı olduğunu bilmiyor musunuz? Kafanıza göre Suriye’de kalıcı yatırımlar yapmak ve bunu da halkın verdiği vergilerle yapmanın Anayasa’ya aykırı olduğunu bilmiyor musunuz?

Değerli milletvekilleri, KHK’lerle ve güvenlik soruşturmalarıyla binlerce insan hukuksuzca işlerinden edildi. Özel hastanelerde bu doktorlar, sağlık emekçileri kölece çalışma koşullarına mahkûm edildiler. Bugün, yurt dışına beyin göçünün yüzde 15 arttığı basına da yansımıştır. Bakanlık, bu insanları derhâl işlerine iade etmelidir.

Değerli milletvekilleri, Sağlık Bakanlığı -tam bir denetimsizlik- suçluyu koruyan, mesuliyeti olanı aklayan bir Bakanlığa dönmüş. Sağlık Bakanlığının depolarında miadı dolduğu için binlerce aşının imha edildiği ve devletin bütçesinin milyonlarca lira zarara uğratıldığı Sayıştay raporlarına da yansımıştır. Özel hastanelerdeki usulsüz faturalara resmen iktidar tarafından göz yumulmaktadır.

Değerli milletvekilleri, birçok aile hekimi sağlık hizmetini maalesef derme çatma ASM’lerde yapıyor. Bugün, Türkiye’de birçok köyde insanlar ASM ya da sağlıkevi bulunmadığı için kilometrelerce yol katederek sağlık hizmeti almaya çalışıyor. Aile hekimleri ve hemşireler, sağlıkevi bulunmadığı için, gittikleri köylerde aşıları sağlıksız, hijyen dışı ortamlarda yapıyorlar. Coğrafyamızın en önemli sorunlarından bir tanesi de mevsimlik işçiliğe giden ya da yaylacılıkla geçimini sağlayan ailelerin çocuklarının aşılarının ve taramalarının maalesef zamanında yapılmamasıdır. Sağlık Bakanlığını görevini yapmaya davet ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, milyonlarca liralık fonların ve arazilerin, Sayın Bakanın da daha önce Yönetim Kurulu Başkanlığını yaptığı Medipol Hastanesi de dâhil olmak üzere birçok özel hastaneye teşvik olarak verildiği kamuoyunca da bilinmektedir.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunda, bu konuyla ilgili tasarrufunun olmadığını belgelere dayandırmadan açıklamıştır. Bu konu hakkında, Sayın Bakanı, halkın Meclisinde halka özellikle belgelerle, altını çizerek söylüyorum, belgelerle açıklama yapmaya davet ediyoruz.

Sonuç olarak, 2020 yılı bütçesinin savaş bütçesi olduğunu tekrardan vurgulamak isterim.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Yuh sana!

HABİP EKSİK (Devamlı) – Halkın temsilcileri olarak hiçbir zaman böyle bir bütçeye oy vermeyeceğimizi, sonuna kadar halkın sağlığını, hakkını, hukukunu savunacağımızı bir kez daha vurguluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Diyarbakır Milletvekili Sayın Semra Güzel, buyurun lütfen. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sağlık Bakanlığının bütçesine dair söz almış bulunmaktayım. Tabii, bu kürsüden sağlıkla ilgili güzel şeyler söylemek isterdik fakat bölgemizde ve ülkemizde her gün insanların katledildiği, savaşız bir yaşam için sınırları geçmeye çalışırken yaşamların kaybedildiği, ilaç alamadığı için hayattan kopanların olduğu bir yıl geçirdik yine. Bu yıl da halk sağlığı neoliberal politikalara kurban edildi. “Kaç insanı hayata döndürürüz?” sorusu yerine “Hasta olandan ne kadar para alırız?” sorusunun baskın geldiği rant politikaları uygulandı. Hem Sayıştay raporlarında hem de bu sene Hükümetin teklif ettiği bütçe önerisinde gördük ki halk sağlığı değil şirketlerin kazanç kaygısı baskın gelmiştir. Gelişmiş ülkelerde koruyucu sağlık hizmetlerine teşvik eden politikalar üretilirken ülkemizde 2019 yılında kişi başına ayrılan koruyucu sağlık hizmeti bedeli 12,5 lira. Bakanlık yurttaşların hasta olmaması için bu kadarını yeterli görüyor yani yurttaşa “Hasta olacaksınız.” deniliyor. Niye mi? Çünkü yapılan şehir hastanelerinin dolmaması demek devletin özel şirketlere borçlanması demek.

Kamu hastaneleri ve halk sağlığı kurumlarını kapatıp daha iyi sağlık hizmeti verileceğini söylediğiniz şehir hastanelerini açtınız fakat gördük ki bu lüks binalar hastane değil, sağlığın parayla dağıtıldığı, sağlık emekçilerinin çalışma koşullarının altüst olduğu, şirket daha fazla para kazansın diye gereksiz yere onlarca tetkikin yapıldığı AVM’ye benzer binalar. Hastaneler o kadar büyük ki kimisinin duvarında “Kaybolursanız burayı arayın.” yazılı. Evet, yurttaşlar içerisinde kayboluyor.

Bizler, sağlığın özel sektörle müşterek yürütülmesinin bir felaket olacağını söyledik, bugün de görüyoruz ki haklıyız. Devlet özel firmalara hem kendi arazisini verdi hem de “Hizmet veriyor.” diye bu özel şirketlere kira ödemeye başladı. Bu şirketlerle yapılan sözleşmelerin içeriğini ise hâlâ bilmiyoruz. Sayıştay raporlarında yer alan bilgilere göre şehir hastaneleri sözleşmeleri ticari sır olduğu için ulaşılamamış. Sağlık alanındaki tek sır hasta ile hekim arasındadır ama iki kurum arasında bir ticari sır oluşmuş ve bu ticari sırrın altından da bolca yolsuzluk çıkmış.

Değerli milletvekilleri, Elâzığ Fethi Sekin Şehir Hastanesinde tüp bebek bölümü olmadığı hâlde, Sağlık Bakanlığı tarafından bu bölüm için garanti bedeli ödendiği Sayıştay raporlarına yansdı. Raporda, şirketlere doluluk garantisi kapsamında yapılan ödemelerin muhasebeleştirilmediği tespit edildi. Söz verilen hasta doluluk oranları sağlanmasına rağmen, şirketlere yapılan ödemeler garanti miktarının altında kalmış.

Yine, Sayıştay raporlarında, şehir hastanesi sözleşmesinde şirketin kusuru nedeniyle sözleşme erken feshedilse bile Sağlık Bakanlığının tazminat ödemeyi taahhüt etmesi gerektiği var. Bu ülkede sokakta yürüyen herhangi bir yurttaşın can garantisi dahi yokken bu şirketlerin her hâlükârda para kazanacağını garantisi var. Öyle bir garanti ki bu, bitmemiş bahçeye bile Bakanlık garanti bedeli verdi. Elâzığ, Manisa, Adana Şehir Hastaneleri inşaat hâlindeyken ve bahçe bakım hizmetleri kullanılmıyorken dahi Bakanlık bahçe bakım garanti bedeli ödemiş. Raporda, şehir hastanesi sözleşmeleri kapsamında satın alınan tıbbi cihazların bir kısmının sağlık personelinin ihtiyacını karşılar nitelikte ve nicelikte olmaması nedeniyle kullanılmadığı belirtilmiş yani halkın parası yine çöpe gitmiş.

Değerli milletvekilleri, gelelim Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna. Sayıştay raporlara göre, 628 bin doz aşının depolarda unutulması ve tarihlerinin geçmiş olması nedeniyle 11 milyon TL kamu zararı oluşmuş. Bir yandan halkın parası bu şekilde heba olurken öte yandan birçok ilacın SGK’nin ödeme listesinden çıkarılmasıyla halk mağdur ediliyor. SGK, aralarında şeker, kanser, prostat, kalp hastalığı tedavisinde kullanılan ilaçların da olduğu yüzlerce ilacı geri ödeme listesinden çıkarmış durumda. Bu yıl, 19 Şubatta ilaçlara bir defada yüzde 22 zam yapıldı ve SGK iskonto oranlarını değiştirmedeği için aradaki farkı yurttaşlar ödemek zorunda yani ilaçlara zam yapılıyor, SGK farkı ödemediği için fatura halka kesiliyor. İstanbul Eczacılar Odası ise ağır hastalıklarda kullanılanlar da dâhil yaklaşık 500 ilacın eczanelerde bulunmadığını ve bu durumun ölümlere ve mağduriyetlere neden olduğunu belirtmekte.

Kurum, halktan alıp şirketlere para yetiştirmeye çalıştıkça yolsuzluk da aldı başını gitti. Kamu İhale Kurumu şikâyet üzerine üniversite ihalelerini merccek altına alarak daha çok tıbbi malzeme, hizmet alımı ve yapım işleri üzerinde yoğunlaştığı incelemelerde her 3 ihaleden 1'inde yolsuzluk yapıldığını ve incelenen üniversite hastaneleri ihalelerinde usulsüzlük görülmeyen tek bir üniversitenin olmadığını tespit etti. Fakat soruşturma izni YÖK'e tabi olduğu için gerekli işlemler yapılamıyor.

Değerli milletvekilleri, Sağlık Bakanlığına bu yıl ayrılan bütçe toplam bütçenin yüzde 5'i kadar. Türkiye Hudut ve Sahiller Genel Müdürlüğüne ayrılan bütçe ise 152 milyon 450 bin TL. Bu bütçenin ne kadarı Hudut ve Sahillerde insan sağlığını korumaya harcanıyor? Kurumun 2008 ile 2013 yılları arasında yaptığı iddia edilen 10 milyon TL'lik vurguna ilişkin soruşturma hâlâ tamamlanmadı. 2019 yılında kurum üzerinden yapılan ihaleler de işin içine katıldığında, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilen dosyalarda, devlete verilen zararın toplam 65 milyon TL'yi bulduğu belirtilmekte ancak Danıştay, süreci soruşturmak için Sağlık Bakanlığından ilgili evrakları talep etmesine rağmen Sağlık Bakanlığı, gerekli evrakları Danıştaya teslim etmediği için yargı sürecinin uzamasına neden oldu. Yine, kurumun, 2018 yılı faaliyet raporları yasal süreç içerisinde hazırlanmamış. Hayati bir önemi olan ve uygulayacağı her politikanın hayat kurtaracağı bilinen bir kurumun adı nedense yolsuzluk ve usulsüzlükle dile geliyor. Aynı kurum, asli görevini hatırlıyor mu? Hudutları ve sahilleri ne kadar koruyor? Neredeyse her yıl 2 bin insan Akdeniz'de ve Ege kıyılarında savaştan kaçmaya çalışırken hayatlarını kaybediyor. 2018 yılında Akdeniz'de 2 bin, Ege'de son dört yılda 4.500 insan boğularak hayatını kaybetti. Mülteci krizi derinleştikçe hayatını kaybedenlerin sayısı da artıyor. Hükûmet de yeni göçlere yol açan savaş politikalarıyla mülteci krizini derinleştirmeye devam ediyor.

Sağlık Enstitülerinin durumu ise yine Hükûmetin sağlık politikalarından bağımsız değil. Bağımsız, bilimsel araştırma yapması için kurulan Enstitünün Yönetim Kurulu Başkanı, Sayın Bakan. Dünyada enstitüler, bağımsız araştırma yapan ve bilgi üretmeye dayalı kurumlardır fakat bizim ülkemizde her şey iktidarın denetiminde olmak zorundaymış gibi Enstitü Başkanı da Sağlık Bakanının kendisi.

Değerli milletvekilleri, bugün 14 Aralık, sokağa çıkma yasaklarının yıl dönümü. Sokağa çıkma yasakları döneminde temel görevleri sağlık dağıtmak olan sağlık personelleri yargılandı, hatta bazıları çatışmalar sırasında öldürüldü. 2 Ağustos 2019'da 4 sağlık çalışanı, Cizre'de sokağa çıkma yasakları döneminde 10 yaşındaki çocuğu tedavi ettikleri için tutuklandı. Ambulansın çatışma alanlarındaki yaralılara müdahale etmesi engellendi. Hastaya müdahale için gitmek isteyen ambulans şoförü Şeyhmus Dursun, Cizre Devlet Hastanesindeki nöbetinden çıkarken Eyüp Ergen açılan ateş sonucu katledildi. Cizre Devlet Hastanesi sağlık çalışanı Aziz Yural, 30 Aralık 2015'te mahalledeki yaralı kadına yardıma giderken keskin nişancılar tarafından vuruldu. "Cizre ambulans davası" olarak bilinen davada 14 meslektaşımız resmî başvurular sonrası gittikleri Cizre'de sivillere tıbbi destek sunmak istedikleri için yargılandı. Sokağa çıkma yasaklarının olduğu süreçte Cizre'de bulunan 8 sağlık ocağı yetmiş üç gün boyunca kapatıldı ve karakol olarak kullanıldı. Bunlardan sadece 5'i yasaktan sonra açılabilirdi çünkü 3 tanesi çatışmalar sırasında yok edildi. Cizre Devlet Hastanesinin acil bölümü askerî üs gibi kullanıldı, üst katları ise güvenlik güçlerince yatakhane olarak kullanıldı. O dönemde yaşam hakkından sağlık hakkına birçok hak ihlali yaşandı.

Değerli milletvekilleri, Dünya Sağlık Örgütünün tanımlamasına göre, sağlık, sadece hastalık ve sakatlığın olmayışı değil, bedence, ruhça ve sosyal yönden de tam bir iyilik hâlinin olmasıdır. Biz, ayrıca, siyasal iyilik hâlinin de olması gerektiğini söylüyoruz. Bugün Türkiye'nin içerisinde bulunduğu ekonomik krizi, savaşları, hukuksuzlukları ve bir anda insanların hayatını altüst eden KHK'leri, sokak ortalarında öldürülenleri ve cezasızlıkla sonuçlanan cinayetleri düşündüğümüzde, bu ülkenin sağlık politikalarının iyi olduğunu söylemek maalesef, çok zor.

Türkiye, Uluslararası Bütçe Ortaklığı tarafından düzenlenen ve bütçe hakkını gösteren ankette, 100 üzerinden sıfır puan aldı ve tarihe geçti. Halkın katılmadığı, meslek odalarının görüşlerinin alınmadığı, iktidarın kendi ihtiyaçları doğrultusunda hazırladığı bir bütçe ancak antidemokratik uygulamaların bir devamı olabilir. Sağlık gibi temel bir konuda parayı, rantı esas alan politikalarından vazgeçilmeli; kadınların, gençlerin, meslek odalarının, STK'lerin içerisinde yer almadığı, muhalefet önerilerinin göz ardı edildiği bir bütçe, halk sağlığı değil, daha fazla ölüm ve sağlıksız bir yaşam getirecektir.

Hepinizi selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Sayın Murat Çepni, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Genel Kurul ve değerli halkımız, evet, tüm dünyada büyük bir yok oluş sürecinin tartışıldığı günlerdeyiz ve insanlık eliyle yaşam alanlarının, dünyanın geleceğinin yok olması riskiyle karşı karşıyayız. Tam da bu süreçte, tabii, aynı tartışmaların Türkiye’de de yapıldığı bir süreçte Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz.

Burada, tabii, en temel sorunlarımızın başında gelen şey, tüm dünyada çok yoğun tartışılan iklim krizi “ekolojik kriz” diye de tarif ettiğimiz doğa ve yaşam alanlarının tahribatı, “ekolojik yıkımın kendisi” diye tarif ettiğimiz süreçte bütün bu tartışmaların, hükümetler ve halk, hükümetler ve çevre, ekoloji örgütleriyle ne düzeyde iş birliği içerisinde yürütüldüğü tartışmasıdır. Şimdi, hem dünyada hem de Türkiye’de bu anlamda çok ciddi bir sıkıntıyla karşı karşıyayız yani Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bugün bizi karşı karşıya bıraktığı en büyük tehlike ve risk, bütün bu çevre ve şehir politikaları konusunda halkın, çevre ve ekoloji örgütlerinin, meslek örgütlerinin ve bilim insanlarının bu sürece dâhil edilmemesi meselesidir.

Şimdi, bu kadar büyük riskle karşı karşıya kaldığımız bugün, bütün bu çevrelerin bu tartışmalara dâhil edilmemiş olması doğrudan içinde bulunduğumuz siyasal politik süreçle bağlantılıdır. Biz buna yer yer “saray merkezli siyaset” diyoruz, yer yer “tek adam diktatörlüğü” diyoruz, yer yer “faşizm” diyoruz fakat bütün bunlara rağmen, bütün bu yaptığımız tarifler aslında karşı karşıya kaldığımız riski tam olarak karşılayabilmiş değil maalesef. Çünkü karşı karşıya kaldığımız risk, telafisi mümkün olmayan bir risk yani dünyanın yok olmasıyla Türkiye’nin geri dönüşü mümkün olmayan bir tahribatla karşı karşıya kalması meselesi, dolayısıyla bugün herhangi bir tartışmayla, herhangi bir eleştiriyle, öz eleştiriyle aşılabilecek bir mesele değil.

Dolayısıyla, burada, Bakanlık, bütün bu süreçte saydığımız ekoloji örgütleriyle, bilim insanlarıyla, çevreleriyle, yurttaşlarla çok doğrudan bir ilişki kurmak zorundadır. “Ben yaptım, oldu.” “Sarayın verdiği talimatlarla, fermanlarla gereğini yaparız...” Bunun yanında İçişleri Bakanlığının da halkın, ülkenin güvenliğini sağlamaktan ziyade yıkım şirketlerinin güvenlik güçlerine dönüşmüş olduğu koşullarda; Çevre Bakanlığının yarattığı tahribatlara “hayır” diyen, itiraz eden yurttaşların, köylülerin susturulması, bastırılması rolünü üstlendiği koşullarda karşı karşıya kaldığımız riskin aslında çok daha komplike bir risk olduğunu söyleyebiliriz.

İklim kriziyle karşı karşıyayız. Biz buna “kapitalizmin krizi” diyoruz çünkü bu kriz, başta da belirttiğim gibi, insanlığın, daha çok kapitalizmin -daha çok kâr, maksimum kâr- ve pazar ekonomisinin yarattığı bir yıkım yani doğal kaynakların ve emeğin acımasızca sömürsününün sonuçlarından bir tanesidir.

Şimdi, iklim krizi tüm dünyada tartışılıyor. En son, iklim krizine karşı küresel eylemler gerçekleştirildi ve milyonlarca insan bu eylemlere katıldı. Türkiye’de de bunlara milyonlarca insanın katıldığını gördük, biz de katıldık. Dolayısıyla, bugün, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının temel gündemi, iklim krizi ve bununla mücadele olmak zorundadır. Bakın, iklim kriziyle mücadele fidan dikmekle olmaz. İklim kriziyle mücadele ancak ormanların korunmasıyla olabilir. Siz ormanları korumazsanız, ormanları maden şirketlerine peşkeş çekerseniz, güvenlik gerekçesiyle yakarsanız bugün dikilen yeni fidanlar yarınımıza çare olmaktan uzak kalacaktır.

İklim krizinin temel sebepleri belli: Fosil yakıtların kendisi yani petrol, doğal gaz ve kömür; termik santrallerin kömür yakıtının ta kendisi. Dolayısıyla, bunların yarattığı tahribat ya engellenecek ya da yıkıma gidilecek, bunun ortası maalesef yok. Dolayısıyla, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bu konuda bir eylem planına sahip olmalıdır. Şimdi, açıklanan eylem planlarında tüketim alışkanlıklarının değiştirilmesi, “enerji yatırımları” adı altında tarif edilen enerji politikalarının kendisi tartışılmıyor. Ne tartışılıyor? Bunun karşısında bisiklet yollarının yapılması gibi, işte “kamu spotu” diye tarif ettikleri yayınlarda ifade ettikleri fidan dikimleri ve benzeri gibi birilerinin, onun bunun himayesinde yaptıkları kimi düzenlemeler var. Oysa süreç bizden şunu istiyor: Birincisi -termik santral tartışmasında da bunu çok net olarak ortaya koyduk- siz termik santrallere baca takarak bile ortadaki riski kaldırmış olmuyorsunuz. Termik santraller tüm dünyada sınırlandırılmaya çalışılırken Türkiye’de bunların sayısının artırılması tartışılıyor. Bakanlık olarak, bu termik santrallerin sınırlandırılması ve kaldırılması konusunda bir politikaya sahip misiniz? Ormanların ve tarım alanlarının yok edilmesine karşı, örneğin, Ege Bölgesi’nin JES çöplüğüne dönüştürülmesine karşı, Karadeniz ormanlarının ve yaylalarının “Yeşil Yol” diye tarif edilen yıkım projesine heba edilmesine karşı, Munzur Vadisi’nin tümüyle maden sahasına dönüştürülmesine karşı bir plana sahip misiniz? Böyle bir planlamayı kesin ve kesin görmüyoruz.

Çevre duyarlılığı inşaat şirketlerinin CEO’larının denetiminde yapılamaz. Çevre duyarlılığı ancak halkla, çevre örgütleriyle, vatandaşlarla, yurttaşlarla ve bilim insanlarıyla birlikte yürütülebilir. Şimdi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, bugün, enerji şirketlerinin, inşaat şirketlerinin CEO’su pozisyonundadır. Onların ihtiyaçları neyse, onların kâr etmeleri için ne gerekiyorsa bunları planlıyor ve biz de burada, Mecliste bunları bir biçimde geçirmekle mükellef olarak kalıyoruz. Evet, başta da belirttiğim gibi, bugün, İçişleri Bakanlığı da onun kolluk güçleri de bunun karşısında geliştirilen muhalefeti bastırmakla görevli.

Bakın, Kaz Dağları’nı soruyorum buradan: Bugün 14’ünde yenileme süresi doldu, ne yapacaksınız? Kaz Dağları’ndaki maden ruhsatının durumu ne olacak, bunu buradan soruyorum.

Kanal İstanbul Projesi bir yıkım projesidir, neden yapılacağını açıklayamadığınız bir projedir. Bunun yaratacağı büyük yıkımlar defaatle tartışıldı, tartışılıyor. Bu konuda fikriniz nedir?

Salda Gölü... Salda Gölü’nde bir yapılaşmaya gidiliyor ve Bakanlık bunun çok ciddi bir yapılaşma olmadığını, epeyce bir uzağında yapılacağını söylüyor. Biz buradan şunu soruyoruz: Hiç yapmasanız ne olur? Yapmak zorunda mısınız? Oralarından elinizi çekseniz, oralara dokunmasanız daha iyi olmaz mı?

Munzur Vadisi çok zengin endemik bitkilere sahip, bir tarihsel miras aynı zamanda, bir inanç merkezi aynı zamanda. Buraları hangi cesaretle, hangi cüretle, kime sorarak maden sahası ilan ediyorsunuz? Bu hakkı size kim veriyor?

İzmir, Aydın JES çöplüğü hâline gelmiş durumda, nefes alamaz durumda; köylüler feryat figan ediyor, ölüm oranları artmış durumda. Siz, yetmedi, Aydın’da yeni JES’ler yapmaya çalışıyorsunuz, yetmiyor İzmir’i de JES alanı hâline getiriyorsunuz. Bu nasıl bir cesaret, bu nasıl bir cürettir; bu nasıl bir halk düşmanlığı politikasıdır; bu nasıl bir düşmanlıktır; bunları anlamakta gerçekten zorlanıyoruz.

Dün Karadeniz’deki Yeşil Yol Projesi’ni anlattım. Yani Karadeniz HES çöplüğüne dönmüş durumda ve burada, Karadeniz’de “yerli ve millî, vatansever politikalar” adı altında bunları yaptığınızı düşünüyorsunuz. Karadeniz’i katlettiniz.

SALİH CORA (Trabzon) – Neyi katlettik ya?

MURAT ÇEPNİ (Devamla) - Bunun neresinde millîlik, bunun neresinde vatanseverlik? Bu, nasıl bir Bakanlık politikasıdır? Bu, nasıl bir devlet politikasıdır? Dolayısıyla biz bütün bunlara karşı şunu tekrar ifade ediyoruz: Bu politikanın sonucu yoktur, bu politikanın geri dönüşü yoktur; bunun telafisi mümkün değildir.

SALİH CORA (Trabzon) – Yaylaya elektrik istiyorsun, HES istemiyorsun.

MURAT ÇEPNİ (Devamla) - Bu, aynı zamanda Türkiye'nin yönetim biçimiyle de demokrasisiyle de doğrudan bağlantılıdır. Halka düşman, doğaya düşman bu politika ancak ve ancak topyekûn demokratik bir siyasetle, demokrasiye yeniden topyekûn bir biçimde sarılarak aşılabilir "yaptım oldu" politikalarıyla aşılabilir.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – İstersen gaz lambasına dönelim, gaz lambasına.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Hatibi dinleyelim.

MURAT ÇEPNİ (Devamla) - Halka, sermayeye, sermaye şirketlerine peşkeş çekilen olanaklarla yapılamaz. AKP'nin yüzde 1 farkla iktidar olduğunu söyledik. Yüzde 1 farkla iktidar olan AKP, halka ve doğaya düşman politikalarına devam ettiği müddetçe biz de ezilen milyonlar olarak bunun karşısında durmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şırnak Milletvekili Sayın Hüseyin Kaçmaz, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, evet, Mecliste bütçe görüşülüyor. Aynı zamanda, bugün, 14 Aralık 2015 tarihinde Şırnak'ın Silopi ve Cizre ilçelerinde ilan edilen sokağa çıkma yasağının yıl dönümü. Bugün, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliğinin de raporunda açıkça belirttiği üzere kıyamet benzeri bir tablonun yaşandığı bu tarihî dönemin başlangıcıydı.

14 Aralıkta yasaklar başladığında, sabah saatlerinde hoparlörlerden anonslar yapılmaya başlandı ve halkın huzuru, can ve mal güvenliği için sokağa çıkma yasağı ilan edildiği belirtildi. Ancak ilan edilen bu yasak, maalesef ki birçok sivil yurttaşımızın canını, malını ve huzurunu bir ömür boyu alıp götürdü.

Bu dönemde, 14 Aralıktan önce tabii, 4 Eylülde de Cizre'de sokağa çıkma yasağı ilan edilmişti ve 22 sivil yurttaş hayatını kaybetmişti. Bunlardan birisi de birçoğunuzun belki bildiği üzere 10 yaşındaki Cemile Çağırğa'ydı. Cemile, kapısının önünde vuruldu, onu almaya çalışan annesi ve amcası da tarandı. Cemile'nin cenazesi üç gün boyunca derin dondurucuda saklanmak zorunda kaldı çünkü çatışmalar devam ediyordu, cenazeyi defnedemediler.

Tabii, o dönemde de yine yandaş medyada hemen "Teröristler yaptı." diye haberler yapıldı ancak Cemile'nin annesi ve diğer aile bireyleri kurşunun nereden geldiğini çok net bir şekilde görebilmişlerdi. Zırlı araçlardan geldiğini ve bu kurşunlarla Cemile'nin hayatını kaybettiğini belirtmişlerdi. O dönem Başbakan olan Davutoğlu'nun "Cizre'de sivil kayıp yok." sözüne karşı ailesi "Başbakan, Cumhurbaşkanı gelip kızımı görsünler, o küçük çocuk nasıl terörist?" diye sordu. Cemile'yle birlikte onlarca sivil yurttaş hayatını kaybetti. Bu yaşanan acının bir tarifini de babasının bir gazeteciye verdiği cevapta çok net bir şekilde hissedebiliyorduk. Baba Ramazan Çağırğa kendisine "Kaç yaşındasınız?" diye soran gazeteciye "53 yaşındayım ancak 'İki yüz yıllık acı yaşadım.' diye yazabilirsiniz." ifadesinde bulunmuştu. Çünkü baba Ramazan Çağırğa, ilk defa bir çocuğunu kaybetmiyordu, 90'lı dönemlerde köyündeyken evine isabet eden havan mermisiyle birlikte ailesinden 7 kişiyi daha kaybetmişti. Maalesef ki Kürt'ün makûs talihî, makûs kaderi Cizre'de yine gelip bu sefer Cemile Çağırğa'yı bulmuştu.

Yine, Cizre'de üç aylık Miray bebek vardı. Miray bebek evinde keskin nişancıların ateşiyle yanağından yaralanmıştı, ailesi öldüğünü zannetti ama beş dakika sonra ağlayınca yaşadığını fark edip ambulans istediler. 155'le iletişim hâlinde ambulans istediklerinde, ellerinde beyaz bayrakla dışarı çıkmalarına rağmen, maalesef ki yine tarandılar ve bu sefer Miray bebek hayatını kaybetti. Miray bebek daha 3 aylıktı, fotoğrafı şu. O dönemde de hâlâ "Sivil kayıp yok." deniyordu, demek ki Miray bebek de terörist olarak kabul ediliyordu.

Ve yine, Beytüşşebap'ta, 94'te, evine yapılan havan mermisi atışından dolayı ailesini alıp Cizre'ye gelen -90'lı yıllarda- 74 yaşındaki gariban, yoksul Mehmet amca da evde yiyecek bir şey kalmayınca -yasağın ilerleyen günlerinde- dışarı çıkıp yiyecek bir şeyler bulmak istemişti ama maalesef ki onun dediği gibi olmadı. Ailesi her ne kadar "Çıkma, tehlikelidir." dediyse de "Ben yaşlıyım, kimse bir şey yapmaz." dedi. Ama maalesef ki Mehmet amca da başından vurularak katledildi, cenazesi bir gün boyunca yerde kaldı.

Ve yine, Silopi'de de benzer acılar yaşandı. Silopi'de -birçoğunuzun yine bildiği üzere- Taybet İnan, 57 yaşındaki 11 çocuk annesi Taybet İnan komşusunun evinden dönerken taranarak katledildi; onu kurtarmaya çalışan kayını vurularak katledildi; onları, yaralıları kurtarmaya çalışan eşi de yaralandı. Bu cenaze bu şekilde -Taybet İnan'ın cenazesi- yedi gün yedi gece sokakta kaldı. Dünyanın birçok yerinde, tarihte birçok kez, savaşlar, katliamlar, acılar yaşandı ama hiçbir zaman bir cenaze yedi gün yedi gece dışarıda bırakılmadı. O dönem ben de Silopi'deydim, gerek mülki amirlerle gerek başsavcıyla sürekli iletişim hâlindeydik. Bu cenazenin kaldırılması ve dinî vecibelerinin yerine getirilerek ailenin bu acısının sonlandırılması için elimizden gelen gayreti sarf etmemize rağmen, bir türlü bu cenazeyi alamadık ve yedi gün yedi gece bu cenazeler buradaydı, sokakta kaldı. Daha önce de okudum buradan. Oğlunun, annesinin bu durumuna ilişkin bazı ifadeleri vardı: "Biz sevgi nedir, hiç dile getirmezdik ama bir sarılması vardı, dünyaya değerdi, binlerce söz gelse anlatamazdı o sevgiyi. Annem tam tamına yedi gün sokakta kaldı; hiçbirimiz uyuyamadık, köpekler gelir, kuşlar konar diye. O orada yattı, biz 150 metre ötesinde öldük."

Hepimizin annesi var, değil mi? Belki, bazılarımızın anneleri hayatlarını kaybetmişlerdir ama anne sevgisi farklıdır arkadaşlar. Bu aile, bu çocuk yedi gün yedi gece, annesinin cenazesine 150 metre ötede, kuşlar konmasın, köpekler gelip cenazesini parçalamasın diye beklemek zorunda kaldı. Kürt meselesi tam da budur.

SALİH CORA (Trabzon) – Cesedin altına bomba yerleştirildi.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Lütfen Sayın Cora, lütfen...

SALİH CORA (Trabzon) – Bomba yerleştirildi cesedin altına.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Taybet İnan mı bomba yerleştirdi?

SALİH CORA (Trabzon) – Onları hep PKK yapmıştır, PKK!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bırak bu lafları, saçma sapan laf atma ya! Ne uyduruyorsun bomba yerleştirildiğini, niye yalan söylüyorsun?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen sakın...

Sayın Cora, lütfen...

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Sayın milletvekilleri, müsaadenizle, olayları anlatıyorum.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Terbiyesizlik yapmayın be!

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Terbiyesizliği sen yapma ya! Ağzından çıkanı kulağın duysun!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ne bombası koymuşlar? Nereden uyduruyorsunuz bomba koyduklarını?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Sayın Cora, bakın, orada doğan, büyüyen benim, orada olayları yaşayan benim, o top atışlarının hepsini gören benim. Bırakın da bir kere de kimin yaptığına biz karar verelim ya! Gözümüzle gördük ya! Gözümüzle gördüğümüzü de size inandıramıyoruz. Biz kimiz, inandıramıyoruz; dilimiz nedir, inandıramıyoruz; kültürümüz nedir, inandıramıyoruz. Bırakın da bize kimin düşmanlık yaptığına biz karar verelim ya! Maalesef ki yapıldı. (HDP sıralarından alkışlar)

Siz “Türk ordusu yapmaz.” dediniz; burayı bombaladı, bombaladı, bu Meclisi birkaç gün sonra bombaladı.

SALİH CORA (Trabzon) – Onlar haindi!

YUSUF BAŞER (Yozgat) – O hainleri örnek veriyorsun! Çok güzel(!)

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Şurada 251 sivil katlettiler.

SALİH CORA (Trabzon) – Haindi onlar!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Siz onları görmüyorsunuz da bizim söylediklerimize mi takılıyorsunuz? Yapmayın!

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Kimin bombaladığı belli, teröristler bombaladı.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ne olacak, terör örgütüne teslim mi olacak devlet?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Cizre’de üç bodrumda, herkesin bilmesine rağmen 177 insan katledildi.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Terör örgütüne teslim mi olacak devlet?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – 177 insan katledildi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz.

Sayın Kaçmaz...

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Siz kabul etseniz de...

BAŞKAN – Sayın Kaçmaz “Türk ordusu bombaladı.” gibi ağzınızdan bir ifade çıktı. Bombalama, teröristler tarafından yapılmıştır.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Terör örgütüne devlet teslim olmaz!

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ordudaydılar o zaman, o zaman ordudaydılar!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – FETÖ’cülerden bahset, FETÖ’cülerden!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Türk ordusu içindeki hainler...

BAŞKAN – Bunu düzeltmenizi rica ediyorum.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Ne demek istediğim çok nettir.

BAŞKAN – Düzeltin lütfen!

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Sayın Başkan, özür dilesin!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Ne demek istediğim çok nettir.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yazıklar olsun!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – O dönem de askerinin içinde hainler vardı, burayı bombaladıklarında da yine hainler vardı. Birileri, derin eller burayı kaşıyor, Kürt meselesini kaşıyor. Yıllarca size dedik ki: Kürt meselesini, Kürt realitesini inkâr etmeyin. Kürt meselesinde bu sorunlara inkâr sebep oluyor. Bütün söyledikleriniz sonuçtur. Bu yaşadıklarımızı yıllarca size anlatmaya çalıştık. Biz, bir daha bunlar yaşanmasın diye mücadele ediyoruz. Biz, orada küçücük çocukların nasıl katledildiğini gördük.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Hadi oradan be!

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sana “Hadi oradan!” Ayıp be!

DİLŞAT CANBAZ KAYA (İstanbul) – Kes sesini ve dinle!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bırakın, hatibi dinleyin, konuşsun ya!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Bu anlattıklarımız vicdan sahibi olanlar içindir. Evet, bunu söylediğimizde rahatsız olabiliyorsunuz, biz de rahatsız oluyoruz. Biz buraya hiçbirinizle bire bir münakaşaya girmek için gelmedik; biz buraya sorunu anlatmaya, çözüm üretmeye geldik. O dönemlerde yaşananların daha birçoğunu anlatamadım, o kadar uzun bir dönem ki. Çözüm süreci nasıl bitti, hepsini teker teker anlatabiliriz.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Silahları bırakmadığımız için bitti.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Silahları bırakmadığımız için bitti çözüm süreci.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Nihat Kazanhan'ı, Umut Kurt'u kimin öldürdüğünü teker teker anlatabiliriz.

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU (Erzurum) – Afrin'de yaptığınız katliamları niye anlatmıyorsunuz?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – O gün de bugün de devletin içinde bir el sürekli bu meseleyi kaşıyor, bu savaşta sivil yurttaşlar da hayatını kaybediyor.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) - Savaş yok, terörle mücadele var.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – O zaman, bunu söylediğinizde, hemen sonrasında bu Meclisi bombaladılar, kabul etmeniz de etmeseniz de.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) - FETÖ teröristleri yaptı, onu da teröristler yaptı, Türk ordusu yapmadı.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Arkadaşlar, bakın, bu bahsettiklerimin birçok örneği var, daha anlatacaktım, müsaade etmediniz ama şunu söyleyeyim: Burada hayatını kaybeden birçok insan, 90'lı yıllarda yine aile bireylerinden hayatını kaybedenlerin, köyleri boşaltılanların, köy meydanında işkence görenlerin, dışkı yedirilenlerin çocukları ve torunlarıydı. 90'lı yıllarda bunlar yapıldıktan sonra maalesef 2015'e sirayet etti bu ve 2015'te yapılan bu katliamlar da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaçmaz, sözlerinizi tamamlayın.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – PKK'nın katliamlarını da saysana sen şimdi.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Bir daha benzer katliamlara, benzer acılara sebep olmaması için bu meseleyi sulhla çözeceğiz, diyalogdan başka çare yok.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Bir kere söyleyin, bir kere, PKK'ya “terör örgütü” diyemediniz.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Hadi oradan!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Bu katliamları yapanlar da elbet bir gün hesap verecek.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Doğrudur, katliamı yapan PKK'dır, doğrudur.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Biz çok iyi biliyoruz Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hadi oradan! (Gürültüler)

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sen hadi oradan!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hadi oradan!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Haddini bil, seviyeli konuş, seviyeli ol!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Senin haddine değil!

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Katliamı yapanlar her gün hesap verecek.

BAŞKAN – Arkadaşlar... Sayın Bakan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkan, buyurun...

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Senin haddine değil!

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Elini indir!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Oturun yerinize! Oturun yerinize!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Otur be!

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – İndir o elini! Sen otur!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Kime bağıryorsun!

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – İndir o elini!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Kime bağıryorsun!

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Oturun yerinize!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bakan, orada.

BAŞKAN – Evet, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.58

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.23****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33’üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komasyon yerinde.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına yapılan konuşmalarda kalınmıştır.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkan, söz talebiniz var galiba.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın, Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz’ın 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin beşinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine, terör örgütünün her zaman her türlü mekanizmayı vesile kılarak birlik ve beraberliğimize kastettiğine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, kürsüden hatip konuşurken elbette aziz milletimizin vicdanını yaralayan bazı tanıklıklarından bahsetti ancak bir devlet olma sorumluluğuyla biz biliyoruz ve bunun mücadelesini veriyoruz ki o da bu topraklarda yaşanan acılar, her birisi devletimizin ve milletimizin sorumluluğundadır. Bu hususlarda konuşma yaparken çok hassas davranmalıyız. Bakınız, terör örgütü, her zaman, her türlü mekanizmayı, her türlü propagandayı bir vesile kılarak bu ülkedeki birlik ve beraberliğe kastediyor. Elbette oradaki tanık sadece hatip değildi, başka tanıklar da var ancak orada yaşanan acıları ülkemizin, milletimizin acısı diye ifade ederken, bu ülkede sadece bir perspektiften bakarak, sadece belli acılara yoğunlaşarak olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı.)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakınız, terörle mücadelede şehitler verdik, kundaktaki çocuklarımızı kaybettik, bebeklerimizi kaybettik. Kürt’üyle, Türk’üyle, Laz’ıyla, Çerkez’iyle 82 milyon kardeşliğine yönelen bu tehditlerden ve saldırılardan hepimiz nasibimizi aldık ancak terör örgütünün bu saldırılarını yok sayarak sadece bir zaviyeden olup bitenlere bakmak kabul edilebilir bir durum değildir. Hendeklerle mücadelede Kur’an-ı Kerimlerin içerisine saklanan bomba düzeneklerine hep beraber tanık olduk. Yine, orada ölen kişilerin bedenlerinin, cesetlerinin altına bomba düzeneklerinin saklandığını gördük ve bu sahte düzenler sebebiyle maalesef şehitler de verdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın lütfen.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Son olarak, biz, bu ülkede “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” anlayışıyla 82 milyon barışını, huzurunu savunuyoruz. Bakınız, bu devletin Mehmetçik’inin, Silahlı Kuvvetlerinin,

güvenlik kuvvetlerimizin nasıl insani bir davranış içerisinde olduğu, Afrin’de, Cerablus’ta ve Barış Pınarı Harekâtlarında ortaya koymuş olduğumuz o insani tavrıdan bellidir. Mehmetçik’imizi gören ve oradaki fitne tohumlarından, ektikleri o fitnelere kaçmak için çalışan terör örgütü mensupları çiçekli pazenlerden yapılmış fistanlarla kaçmaya çalıştılar. Kaçamayınca nereye sığındılar? Yine, Mehmetçik’imize gelip sığındılar. Demek oluyor ki bizim Mehmetçik’imiz, bırakın masum vatandaşlarımıza, cephede mücadelede sıfatı ne olursa olsun terör örgütlerine dahi anne şefkatini gösterebilme kabiliyetini ortaya koymuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özkan, lütfen son sözlerinizi alayım.

Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Onun için, bu çerçevede, tarih boyunca insani değerleri başına taç etmiş aziz milletimize, Mehmetçik’imize yönelik bu tür terör ağzıyla yapılan saldırıları kabul etmediğimizi ifade ediyor; terörün ağzıyla değil, aziz milletimizin barışına hizmet eden konuşmalara bütün milletvekillerimizin hassasiyetle yaklaşmalarını temenni ediyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

2.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, atanmış bir Bakanın seçilmiş bir milletvekiline laf atmasının usule uygun olmadığına ve yapılan bu hadsizliğe Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in cevap vermesi gerektiğine, İçişleri eski Bakanı Efkan Ala’nın “Kontrol edemediğimiz güçler var.” ifadesine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; önce, usulle ilgili bir konuya değinmek istiyorum.

Sayın Başkan, burada milletvekilleri, halkın vekilleri kürsüde görüşlerini dile getiriyorlar, konuşuyorlar; seçilmiştir hepsi, halkın tevaccühüne mazhar olmuştur. Atanmış bir bakan, konuşma yapan bir milletvekilimiz yerine otururken ona laf atamaz, ona el kol sallayamaz; usule uygun değildir. Burada bütçe görüşülüyor. Bu görüşmelerde milletvekilleri her türlü eleştirilerini kürsüden dile getirme hakkına sahiptirler. Bu, usule uygun değildir. Bu konuda sizi eleştiriyorum, Meclis Başkan Vekili olarak Bakanın bu hadsizliğine cevap vermeniz gerekiyordu; birinci olarak buna değinmek istiyorum.

İkincisi: Şimdi, efendim, bakın, o dönemde Mecliste olan, milletvekili olan kişiler var burada biliyorum; bir de o dönemde olmamış olanlar var. Şimdi, o dönemde olanlara hatırlatacağım, diğerlerine de bilgi vermiş olacağım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bu Meclis kürsüsünde, o dönemde yaşananlar tartışıldı yani canlı yaşanırken tartışıldı; ölümlerin, sivil kayıpların önlenmesi için uğraşıldı. O dönemki Grup Başkan Vekilimiz şu anda cezaevinde olan İdris Baluken, o dönemde milletvekilimiz olan Osman Baydemir, o dönemde milletvekilimiz olan Meral Daniş Beştaş, bu kürsüden isim verdiler, şu anda Cizre’de şu bodrumda kalan 33 kişinin, sivilin, bunların isimlerini verdiler, onları kurtaralım diye uğraştılar ama onların hepsi şu anda toprağın altında. Bakın Meclis tutanaklarına, bütün bu tartışmaları göreceksiniz.

Yine o dönemde, ölümler engellensin, sivil kayıplar engellensin diye o dönemki İçişleri Bakanı Sayın Efkan Ala’yla görüşmeler yapıldı. Bunların da hepsi görüşmeyi yapanlar tarafından bilinen şeylerdi.

Hatırlayın, Efkan Ala o dönemde “Kontrol edemediğimiz güçler var.” dedi, İçişleri Bakanı “Kontrol edemediğimiz güçler var.” dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Efkan Ala'nın Darbe Komisyonu tutanaklarında söylediklerini okumanızı salık veririm hepinize.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sizin ağababalarınızdan bahsetmiştir!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – O dönemi bilmeyen vekiller açısından söylüyorum, Meclis arşivlerinde vardır, çıkartırsınız okursunuz ve görürsünüz.

Diyalog kesildi, diyalog kesildikten sonra sivil insanlar Cizre bodrumlarında katledildi, yakıldılar. Genç insanlar, sivil insanlardı bunlar. Şimdi, bunu bir kenara koyalım.

Efendim, ikinci değinmek istediğim konu: Bakın, size bazı isimler söyleyeceğim şimdi. 2'nci Ordu Komutanı Orgeneral Adem Huduti, 2'nci Ordu Kurmay Başkanı Tümgeneral Avni Angun, Yüksekova 3'üncü Taktik Piyade Tümen Komutanı Tümgeneral Halil İbrahim Ergin, Hakkâri Dağ ve Komando Tugay Komutanı Tuğgeneral Ahmet Otal, Şemdinli 34'üncü Hudut Tugay Komutanı Tuğgeneral Ali Salnur...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - ...Yüksekova 3'üncü Piyade Tümen Komutanlığı Kurmay Başkanı Albay Mehmet Sezgin, Şırnak 23'üncü Jandarma Sınır Tümen Komutanı Tümgeneral Abdullah Baysar, Şırnak Çakırsöğüt Jandarma Komando Tugay Komutanı Tuğgeneral Ali Osman Gürcan; bunların hepsi o dönemde o bölgede görev yaptılar, 15 Temmuz darbe girişimi nedeniyle tutuklandılar, yargılandılar ve ceza aldılar. O dönemde Cizre'de, Silopi'de, Sur'da katliamları yapanlar ve sonra oradan uçak kaldırıp, buraya gelip Meclisi bombalatanlar FETÖ'den ceza aldı ve şu anda cezaevindeler, işte bu komutanlardı. Şimdi, bunu niye söylüyoruz? Orada büyük bir tezgâh vardı ve bu tezgâhın tartışılması engellendi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son sözlerinizi alayım lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Son...

BAŞKAN - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, ben bir şeyi daha hatırlatmak istiyorum; bir polemik olsun diye söylemiyorum bunu, bilgi olsun diye söylüyorum: O dönemde, 13 Ekim 2018 tarihinde Sayın Devlet Bahçeli, Hürriyet Gazetesi Köşe Yazarı Ertuğrul Özkök'le bir röportaj yapmıştı, demişti ki: "Güneydoğuda olaylar başlayınca ben hemen 'Oralarda sıkıyönetim ilan edin.' dedim ama sonradan gördüm ki iyi ki benim o sözümü dinlememişler çünkü biz orada, o gün 'Komutanlar terörle mücadele ediyor.' diyorduk, meğer darbe planı yapıyorlarmış; bir de ellerinde sıkıyönetim yetkisi olsaydı facia olabilirdi."

Şimdi, bu komutanlar için, o dönemde bu katliamları yapmış olan bu komutanlar için 6722 sayılı Kanun çıkartıldı bu Mecliste. Neden? Cezasızlık sağlansın diye, yargılanmasınlar diye; bu komutanlar için çıkartıldı. Bu Meclis çıkardı. O zaman dedik "Yapmayın bunu." diye, dinletemedik. Şimdi, bu gerçekler ortadayken bunları konuşmak, tartışmak elbette ki bu Meclisin görevidir, başka nerede konuşup tartışacağız biz bu Meclisteki partiler olarak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son sözlerinizi alayım lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Evet, bunlara işaret etmek istiyordum Sayın Başkan. Tartışmalara devam edeceğiz zaten.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Söz vereceğim.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bütçe görüşmeleri sırasında Bakanların hatiplerin yapmış olduğu konuşmalara karşılık vermesinin bir hakkı kullanmak olduğuyla ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde sayın bakanlar gelmişlerdir, burada yemin etmişlerdir ve Meclis çalışmalarına katılma hakkını da bir şekilde elde etmişlerdir. Şu anda Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bütçesini görüşüyoruz. Tabiidir ki sayın bakanların buradaki Meclis çalışmaları içerisinde kendilerine karşı hatiplerin yapmış olduğu konuşmalarda, nasıl diğer milletvekilleri birbirlerine birtakım sözler sarf edebiliyorlarsa, sayın bakanların da bunu yapmış olmaları hadsizlik değildir, bir hakkı kullanmaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; HDP sıralarından “Aaa!” sesleri, gürültüler)

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve terörün kökünün kazanması noktasında alınacak her türlü tedbirde Hükümetle beraber olduklarına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

HDP Grup Başkan Vekilinin Sayın Genel Başkanımızın özellikle 15 Temmuz hain darbe girişimi arkasından vermiş olduğu bir beyana dayanarak kendi konuşmasını buna dayandırmaya çalışması bizim tabii, kabul ettiğimiz bir husus değildir. Genel Başkanımız ve Milliyetçi Hareket Partisi, tabii ki, o dönemde gerçekleşen meskûn mahal operasyonlarını sonuna kadar desteklemiştir, kurumsal olarak ordumuzun, güvenlik güçlerimizin sonuna kadar yanında yer almıştır ve bunun en kuvvetli şekilde gerçekleşmesi ve terörün o bölgelerde, o şehirlerin içerisinde yerleşen yapılarının yok edilmesi noktasında Milliyetçi Hareket Partisi açık tavır sergilemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bunun yanı sıra, ortaya çıkan hâl göz önüne alındığında o dönemde bu operasyonların yanında, bu operasyonların fevkinde bölgede geniş manada birtakım tedbirleri alabilmek noktasında Anayasa'da yerini bulan -şu anki Anayasa'mızda yok ama o dönemde vardı- sıkıyönetim tedbirine de başvurulabileceğini ifade etmiştir, bunu teklif etmiştir. O dönem itibarıyla bunun gerçekleşmesi ihtimaline binaen ordunun da yönetsel anlamda birtakım yetkileri, idarenin yetkilerini de eline alacağını düşündüğümüzde, ordumuzun içerisinden çıkan hainleri değerlendirdiğimizde -bunlar 15 Temmuz sürecinde deşifre olmuşlardır- onları değerlendirdiğimizde onlardan bir tanesinin eline dahi bu idari yetkilerin geçmemesinin, bu karar alma imkânlarının eline geçmemesinin büyük bir şans olduğunu ifade etmiştir, bu yönde bir değerlendirme yapmıştır. Yapılan bu değerlendirme ordumuzun ve güvenlik güçlerimizin orada yapmış olduğu, o bölgede yapmış olduğu meskûn mahal operasyonlarının yanlış olduğu anlamına gelmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bu, sıkıyönetim tedbiriyle ilgili yapılmış olan sınırlı bir yorumdur. Onun dışında, bizim o noktadaki tavrımız o gün de belliydi, bugün de bellidir. Biz, terörün kökünün kazanması noktasında alınacak her türlü tedbirde devletimizle, Hükümetimizle beraberiz.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç, sırayla söz vereceğim.

Sayın Özel, buyurun lütfen.

4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in bütçe görüşmelerinde Bakanların tutumuyla ilgili açıklamasına katılmalarının mümkün olmadığına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, dün yaşananlardan sonra, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Varank'ın burada gerek kürsüden gerek yerinden yaptığı bazı söz ve davranışlara grubumuzun ve Parlamento'nun verdiği tepkiden sonra bugün biraz önce sizin yaptığınız açıklamaya katılmam mümkün değil.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim: Rejime kasteden 16 Nisan Anayasa değişikliğinden sonra, bizim o dönemde bütün karşı çıkmamıza rağmen ortaya çıkarılan ve “evet” oyu isteyenlerin “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” olarak nitelendirdikleri bu sistemde sadece ve sadece bütçe kanununu Parlamento'ya gönderebilen tek kişilik bir hükümet anlayışı var. Geçen, İç Tüzük çalışmaları sırasında hep birlikte oturduk ve Anayasa'yı da esneterek, birçok güçlüğü göze alarak ve bu ihtimallerin hepsini de konuşarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...bu sistemin planlayıcıları, savunucularının bu sistemde “Bakanlar artık eskisi gibi bakan değil, siyasi değil, bunlar teknisyen” dedikleri, sizin ifadelerinize rağmen Sayın Başkan, hatırlatmak isterim ki bu kürsüyü deyim yerindeyse emaneten kullanan... Bir yemin edilecek, Ankara'da bir kürsü lazım, Meclisin kürsüsünü emaneten kullanıyorlar. Niye? O yeminden önce bir Hükümet programı okunması, Bakanlar Kurulu listesinin takdimi ve bir bütün olarak Hükümetin güvenoyu alması artık yok. Bu bakanların Meclisin içinden çıkan ki eski sistemde pek istisna olarak dışarıdan atansalar da ilk ara seçimde veya ilk seçimde -sizlerin de birkaç kez tatbik ettiğiniz üzere- milletvekili yapılan yani esasın, Meclisin içinden milletvekillerinin bakan olarak seçildiği, dışarıdan olan istisnaların da ilk seçimde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bunları çok tartıştık!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...milletvekilliğine kavuştukları oturmuş bir sistemden bakanların kürsüyü emanet kullandığı, güvenoyu almadığı, sözlü sorulara muhatap olmadıkları ve yaptıkları siyasi hataların bedelinin siyaseten kendilerine sorgulatabilmesi imkânını veren gensoru mekanizmasının Meclisin elinden alındığı noktada artık bu bakanlar o bakanlar değil. Burada “Kuvvetler ayrılığı daha güçlü tesis edilecek.” iddianız gerçekse bir kere bu hâlden en çok sizin rahatsız olmanız lazım. Eski yasama, yüksek yargı mensupları Meclisi gelip izlediğinde nasıl oradan beline kadar sarkıp milletin vekilini tehdit edemezse, aynı, burada oturan bakanlar da kürsüden inen hatibe ya da yerinden konuşan hatibe laf atamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu konuda da görev kesinlikle grupların Başkan Vekillerine bırakılmamalıdır, görev sizindir; İç Tüzük ortadadır, Anayasa ortadadır. Bu yapıldığı takdirde buna imkân vermeyecek şekilde buna yeltenenleri -daha sonrasına örnek teşkil etmemek üzere- uyarmak sizin göreviniz. Bunu yapmazsanız mecburen Grup Başkan Vekilleri olarak grubumuzun ve Parlamento'nun hakkını, hukukunu korumak zorunda biz kalırız; bu da gerilimi artırır. Bu yüzden görevinizi yapınız;

oturduğu yerden milletin vekiline el kaldıran, kol kaldıran, hakaret edenlere, bu işlere kesinlikle geçit vermeyiniz. Yapıldığı takdirde buna “hadsizlik” denildi. Siz o konuda, biraz önceki cümlelerinizle olası hadsizliklere ön açar bir tutum takındınız, bunu kabul etmeyiz. Hadsizlik yapan olursa da haddini bildiririz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

5.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, siyasi bir tartışma sürdürdüklerine, İçişleri Bakanının daha önceki partisinden neden ihraç edildiğini öğrenmek istediklerine, doğruları söylemekten asla vazgeçmeyeceklerine ve FETÖ'den ceza almış olan ordu komutanları ile generallerin darbe mekanığini harekete geçirdiğine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben biraz evvelki konuşmamda ifade ettiğimi tekrar vurgulamak istiyorum. (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, değerli milletvekilleri; bakın, bir Grup Başkan Vekili konuşuyor, lütfen...

Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Biraz evvelki söylediğimi tekrar etmek istiyorum. Herhangi bir milletvekiline -hangi partiden olursa olsun, sadece bizimle ilgili değil- bir bakanın bütçe tartışmaları sırasında “Hadi oradan!” diye laf atma haddi değildir. Net olarak söyleyelim: Hiçbir şey bunu haklı çıkaramaz ve biz bu konudaki ısrarımızdan vazgeçmeyiz.

Şimdi, biz biliyoruz tabii bu Bakanın niye böyle davrandığını, gayet iyi biliyoruz. Yani çok tartışılacak şey var, bunları gün içinde de tartışmaya devam edeceğiz. Siyaseten şu anda bulunulan yer ile geçmişte bulunulan yer arasındaki ilişkiyi elbette ki tartışacağız. Böyle laf atarak olmaz bu işler, belgelerle tartışılır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Biz tartışmamızı kimseye hakaret ederek değil, belgelerle ve analizimizle yaparız. Siyasi bir tartışma sürdürüyoruz. Tabii ki sormak isteriz, mesela bu kadar heyecanla bizim üstümüze gelen bir İçişleri Bakanının acaba daha önceki partisinden neden ihraç edildiğini? Tabii ki o dönemde Demokrat Partiden olanlarla, bunların herkes tarafından paylaşılmasını isteriz. Elbette ki o dönem Demokrat Parti ile ANAP'ı, AKP karşısında birleştirmek planlarının aslında cemaatin planları olduğunu konuşmak isteriz. Bütün bunları bildiğimiz için, bütün bunları konuşacağımız için de işte İçişleri Bakanı, bizim vekillerimize, partimize yönelik böyle hadsizlikler yapabilmektedir.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Hadsiz sensin ya! Hadsiz sensin!

SALİH CORA (Trabzon) – Hadsiz sensin!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, müsaade edin...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ama buna rağmen biz asla doğruları söylemekten bir an bile vazgeçmeyeceğiz, birincisi bu.

İkincisi: Bir cümleyle bir şey söylemek istiyorum Sayın Başkan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Biraz evvel burada isimler saydım, çeşitli ordu komutanlarının ve üst düzey rütbeli generallerin isimlerini saydım, şu an cezaevinde olanların, FETÖ’den yargılanmış olanların ve ceza almış olanların. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, takip etmekte zorlanıyorum, lütfen...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bu isimleri saymamın bir nedeni vardı, bir şey anlatmaya çalıştım ama tam anlatamadım, belki de benim eksikliğim olabilir. Bu generaller ve komutanlar bir darbe mekaniğini harekete geçirdiler, bunun için yaptılar orada birçok şeyi. Yani o zaman Cizre’de, Silopi’de, Sur’da, Nusaybin’de, çeşitli yerlerde, Hakkâri’de, Şırnak’ta yaşananlar aslında bir darbe mekaniğini harekete geçirme adımlarıydı. Biz o zaman Meclis kürsüsünde de bütün grup toplantılarımızda da komisyon toplantılarında da buna işaret ettik, dikkat çektik, uyardık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Adalet ve Kalkınma Partisine “Bu darbe dinamiğini harekete geçiren güçler var. Bu konuda uyanık olun, bunun sonu iyi değildir.” dedik ve haklı çıktık. İşte, bu FETÖ’den yargılanmış ve ceza almış komutanlar orada katliamları yaptılar, aynı komutanlar gelip ondan sonra Meclise de tasallut ettiler. Bu komutanlardır esas olarak darbeci olanlar, bunu anlatmaya çalıştık, isimleri saymamın, örnek vermemin nedeni de budur esas itibarıyla.

Bir kez daha kayıtlara geçmesini istiyorum.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bostancı, buyurun.

6.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, nezaket çizgisinin muhafaza edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkürler.

Öfke öfkeyi çağırır, nezaket de nezaketi. Eğer ortada gerilimli bir durum oluyorsa mutlak surette burada kullanılan dilden tavra kadar bir problem var demektir. Akıllı insanlar, kendi onurları kadar muhatap oldukları insanların onuruna da dikkat etmek durumundadırlar. Onur söz konusu olduğunda insanların statülerinin bir anlamı yoktur çünkü insanın en hayati vasfı onurudur ve insan o onurunu korur.

Sisteme ilişkin birçok değerlendirme yapılıyor. Bizim kanaatimiz, bütçe görüşmeleri eğer bütünüyle teknik yürüyorsa sayın bakanlar da teknik cevaplar verirler ama siz bu görüşmelerde bütçeyi bütünüyle siyasi mülahazalarla değerlendirirseniz, üzerine konuştuğunuz bütçenin sözcüsü olan, ifade etmek durumunda olan, ondan sorumlu olan sayın bakan da aynı şekilde o siyasi mülahazalara cevap vermek durumundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Bu işin mantığı budur. Dolayısıyla, teknik bakıyorsanız teknik konuşacaksınız. Ben kaç gündür burada bütçeye ilişkin konuşma yapan arkadaşlara bakıyorum, doğal olarak kaçınılmaz bir şekilde siyasi mülahazalar hep öne çıkıyor. Bunların cevabı verilecek, kim verecek? Sorumlu olan bakan verecek.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sırası gelince verecek.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Dolayısıyla, “Ben konuşurum, ben her şeyi söylerim, her türlü eleştiriyi dile getiririm ama bana kimse cevap veremez.” Bu, doğru bir yaklaşım değil.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Kürsü hakkı var, oradan versin.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – “Sayın bakanların elini kolunu, ağzını bağlayalım, sadece kulakları açık olsun, her şeyi söyleyelim.” Bu, doğru değil. Kaldı ki bunun doğru olmadığını esasen konuşan arkadaşların da takdir etmesi gerekir; mantığın, ahlakın, vicdanın gereği budur. Söyleyeceksin, muhakkak cevabı olacak. Burada ölçü nezakettir, burada ölçü müzakerenin yaşamasına ilişkin bir dili egemen hâle getirmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Eğer bunu yaparsak hep beraber, problemsiz bir şekilde bu konuşmaları yaparız. Siyasi mi konuşuldu, teknik mi konuşuldu, nezaket olduktan sonra bunların hepsi aşılır ama bir tür had bildirme tavrı ortaya girerse, emin olun, burada Parlatmentonun olağan müzakere şartlarına ilişkin dil devreden çıkar. O yüzden, kimse had bildirmek vesaire buna benzer bir tarzın ve tavrın içinde olmasın. Burada hepimiz, herhâlde, ortak bir kasıt çerçevesinde, bütçeyi milletimizin nasıl görmesi, nasıl değerlendirmesi gerektiğine ilişkin akıl temelinde bir müzakere yürütüyoruz. O yüzden değerlendirmelerimize dikkat edelim, lütfen, hep birlikte o nezaket çizgisini muhafaza edelim.

Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Vereceğim.

Sayın Özel önce söz istemişti, arkasından size söz vereyim Sayın Kurtulan.

7.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) -Sayın Başkanın temel yaklaşımına esasta bir itirazım yok. Nezaket konusunda Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun bütçenin başladığı günden bugüne kadar özellikle kendi görev tanımlarını aşmayan sayın bakanlara nasıl yaklaştıklarını da söyledik. Bizim burada ifade etmeye çalıştığımız konu şu: Bütçe, yürütme organı tarafından -eskiden iktidar, şimdi artık en çok birinci parti olarak nitelendiriliyor- kendi partisine emanet edilmiş bir kanun teklifidir. Burada, sayısal çoğunluğu sağlamak, yoklamalarda gerekli oyu vermek ve görüşmelerin sağlıklı bir biçimde yürümesini temin etmek bugün Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun birinci sorumluluğudur. Aynı partiye mensup ya da o partinin Genel Başkanı tarafından görevlendirilmiş -parti üyesi de olmayabilir- bakanların gelip burada siyasi polemiklerin parçası olmaları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN- Devam edin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...ve örneğin, tek adam rejimi eleştirisine karşı tutup da kürsüye çıkıp bir başka siyasi partinin Genel Başkanına hakarete yeltenmeleri aslında şunu gösterir: “Benim grubum, kendi Genel Başkanını ya da Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu kendi Genel Başkanını savunamayacak Grup Başkan Vekillerine, Grup Başkanına sahip ki ben kendi rolümü aşayım, Recep Tayyip Erdoğan'ı ben savunayım.” Dün yapılan hata budur. Biraz önce yapılan hata da... Bir hakaret, bir sataşma, 69'a göre cevap verilecek bir durum varsa, görev, yetki, sorumluluk, hak buradaki Grup Başkan Vekillerinin ama daha onlar söz hakkını almadan, efendim... Zaten basında da çıktı “İnşallah, bu cevabı bizim Grup Başkan Vekilleri de verebilir.” diyor bir sayın bakan yani Grup Başkan Vekillerince yeterince müdafaa edilemediğini kamuoyuna mal etmiş bir bakan, kendi işini kendi görmeyi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu, başta, bütçeyi emanet ettikleri grubunun emanete gösterdikleri yaklaşımdan rahatsız olduğunu, gerekli savunu yetisinden mahrum olduğunu ve kendisini bu salonda sahipsiz hissedip kendini savunmaya geçtiğini ve dil olarak da siyaset dili yerine, Sayın Naci Bostancı'nın dediği gibi, hakaret ve tehdit dilini benimsediğini gösteriyor; bu tehdit dili bir başka cevabı üretiyor, bu konuda haklısınız. O cevabın gerekmeceği bir oturum yürürse bizden de görmezsiniz ama o cevabı gerektirecek sözler duyarsak sözleri sarf edenler misliyle cevabı duyacaklardır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kurtulan, buyurun.

8.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Üç gün önce burada -hatırlarsınız, üç gün oldu sanırım- yine siz yönetiyordunuz.

BAŞKAN – Doğru efendim.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Özellikle buradaki kargaşanın, gerginliklerin nedeni, burada oturan bakanlardan birisinin damat bey olması, bunun çok etkisi olduğunu söylemişim. “AKP Grubu her zamanki gibi değil, siz de her zamanki gibi yönetmiyorsunuz.” demişim. Hatta “Bir de İçişleri Bakanı gelince mahalledeki şenliği görün.” demiştik, siz de “İnşallah, cumartesi günü.” demiştiniz ve o gün, bugündür.

BAŞKAN – Öyle söylemişim, evet.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Evet, söylemişiniz.

Gereğini şu an yapıyorsunuz. Bizim hatibimiz, yaşadığı bir tanıklığı tane tane, kimseye iftira atmadan, kimseyi itham altında bırakmadan izah ediyordu. Sonrasında AKP Grubundan büyük bir hırçlıkla, büyük bir öfkeyle Taybet ananın cenazesinin altında bomba olduğunu... Bir hafta boyunca nedense bu bomba bir türlü patlamıyor bu cenazenin altında.

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Bir hafta boyunca bir cenazenin sokakta bırakılmasıyla, 10 yaşında bir kız çocuğunun cenazesinin buzdolaplarında muhafaza edilmesiyle ve o dönemde aslında bir darbe dinamiği sürecinin hazırlandığıyla ilgili çeşitli görüşlerimiz vesaire var. AKP bunu oturup düşünme yerine -sizin de tutumunuz sayesinde- arkadaşımızın bu söylediklerini halkımız duymasın diye çok farklı ithamlarla aslında sabote etmeye çalıştı.

Burada şunu söylemek isteriz: AKP Grup Başkanı da nezaketli bir dil kullanılsın, nezaketli bir yaklaşım... AKP'nin sürekli içinde bulunduğu bir durum. “Nezaket” ne demek arkadaşlar? Sizin gönlünüze göre, sizin hoşunuza gidecek bütün zulüm politikalarınızı örtbas edecek söylemleri söylemememi söylüyorsunuz. Kusura bakmayın, siz, şiddetle, baskıyla, özellikle şu an mevcut Bakanımız koltuğunu baskıyla, Kürt'e kınıyla, öfkesiyle sağlama almak istiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Öyle bir şey yok!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Böyle bir şey olur mu?

BAŞKAN – Evet, buyurun.

FATMA KURTULAN (Mersin) – “Ben durursam koltuktan düşerim.” diyor. Sımsıkı buna yapışmış. Buna müsaade etmeyecek HDP, teşhir edecek tüm politikalarınızı, tüm katliamlarınızı, yaptıklarınızı tek tek söyleyeceğiz! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katliam yok!

VAHİT KİLER (Bitlis) – Artık Kürtleri kullanmaktan vazgeçin. Düşün Kürtlerin yakasından!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Kandil’den mesaj mı geldi size?

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Tek tek yüzleşeceksiniz!

Şu an sizden ayrılıp parti kuranlar da sizler de bunun hesabını vereceksiniz. Gününüzü bekleyin.

Teşekkürler Sayın Başkan. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sayın Bakanım, Barış Harekâtı sonrasında psikolojileri bozuldu; cevap vermeye gerek yok bunlara!

VAHİT KİLER (Bitlis) – Kürtlerin yakasından düşün!

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Çık kürsüde konuş, kürsüde konuş!

FATMA KURTULAN (Mersin) – Çık oraya, konuş! Çık oraya, konuş!

BAŞKAN – Arkadaşlar, saygıdeğer milletvekilleri, lütfen...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Bozuk psikolojinin bir tezahürüdür!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bravo!

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bağırma o zaman; madem öyle, bağırma. Bağırma, sakin ol!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in, İç Tüzük’ün 62’nci maddesiyle yürütmenin Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanlar tarafından temsil edileceğinin belirlendiğine ve 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi’nin Genel Kurulda görüşüldüğü ilk gün Meclis Başkanı sıfatıyla Binali Yıldırım’ın yaptığı konuşmaya ilişkin konuşması

BAŞKAN - Evet, değerli milletvekilleri, Değerli Grup Başkan Vekilleri; burada emin olabilirsiniz ki İç Tüzük hükümlerine göre kürsüyü ve Genel Kurulu idare etmeye çalıştığımı ifade etmek istiyorum.

Bakın, yürütmenin temsili, İç Tüzük’ün 62’nci maddesinde yazılmıştır ve yürütmenin, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar tarafından temsil edileceği belirlenmiştir.

İç Tüzük 163’e baktığınızda, bu da disiplini uygulayan bir hükümdür. Onun da son paragrafına geldiğinizde “Disiplin cezaları Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkında da uygulanır.” diyerek burada net olarak bakanların, Genel Kurul çalışmalarına aktif bir biçimde katılacağına altı disiplin cezası hükmüyle de net olarak çizilmiştir.

Ayrıca, bakın, geçen sene bütçe görüşmelerinin birinci gününde Meclis Başkanı Sayın Binali Yıldırım’ın yapmış olduğu bir konuşma vardı. Müsaade ederseniz o konuşmayı, metni bir kez daha okumak istiyorum: “Sayın milletvekilleri, bakanların statüsüne ilişkin olarak, görüşmelerde zaman zaman dile getirilen bazı hususlara dair açıklamada bulunmak istiyorum. Malumlarımız olduğu üzere Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar Anayasa’nın 106’ncı maddesi hükmü uyarınca milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından Cumhurbaşkanınca atanırlar. Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, yine aynı madde hükmü uyarınca, Anayasa’nın 81’inci maddesinde yazılı olan şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde ant içerler. Sayın milletvekilleri de göreve başlarken aynı andı içerler. Yine Anayasa’nın 106’ncı maddesine göre, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar görevleriyle ilgili olmayan suçlarda yasama dokunulmazlığına ilişkin hükümlerden yararlanırlar, görevleriyle ilgili suçlarda ise Meclis soruşturması usulüne tabidirler. Bilindiği üzere, bu usulde üye tam sayısının salt çoğunluğunun -ki 301 milletvekili- imzasıyla Meclis soruşturması önergesi verilebilmekte, soruşturma açılmasına karar verilmesi Genel Kurulda üye tam sayısının beşte 3 çoğunluğuyla yani 360 milletvekiliyle mümkün olmaktadır. Yüce Divana

sevk ise üye tam sayısının üçte 2'sinin, 400 milletvekilinin oyuyla gerçekleşmektedir. Milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından atanan, Genel Kurulda ant içen, yasama dokunulmazlığı hükümlerine tabi olan, göreviyle ilgili suçlarda ise istisnai bir yol olan Meclis soruşturması usulüne tabi olan bakanların Cumhurbaşkanı tarafından atanmış olmalarından bahisle birer memur statüsünde olduklarını söylemek doğru bir yorum olmayacaktır. Yeni sistemde bakanların milletvekili olmaması bir hiyerarşi meselesi değildir, bu durum, sert kuvvetler ayrılığının tercih edilmesiyle ilgilidir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ruhuna uygun olarak sert kuvvetler ayrılığı ilkesi neticesinde, Anayasa'da, bakan olarak atanan milletvekillerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliklerinin sona ereceği hüküm altına alınmıştır. Hükümet sisteminden kaynaklanan anayasal bir durumun bakanlar ile milletvekilleri arasında bir altlık üstlük durumu gibi yorumlanması sayın milletvekillerimize de sayın bakanlarımıza da haksızlık olacaktır.”

Sayın Bostancı buyurun lütfen.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı'nın söz talebi vardı Sayın Kurtulan, size de söz vereceğim.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, nezaketten kastedilenin nezaketle AK PARTİ'nin gönlüne uygun bir konuşma olmadığına, “Kürt düşmanlığı” ve “Kürt katliamları” dilinin doğru, yerinde, tutarlı bir dil olmadığı gibi bu coğrafyada yaşayan insanları rencide ettiğine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım, öncelikle, kısaca, nezaketle kastettiğimiz, tabii ki “AK PARTİ'nin gönlüne uygun bir konuşma” değildir. Böyle saçma ve akıl dışı bir talepte bulunmayacağımızı Sayın Kurtulan da takdir edecektir. Tabii, bu mantığı tersine çevirerek “Sayın Kurtulan acaba kendi gönüllerine uygun konuşmayı mı ‘nezaket’ diye tanımlamak istiyor?” şeklinde düşünmek de mümkündür ama öyle düşünmek istemiyorum elbette. Nezaketin ne olduğunu hepimiz biliriz, insanların meramlarını dertleri ortaklaştıracak bir dille anlatabilmesidir. Edward Said'in çok iyi bir sözü vardır; çekilen acıları insanlar kendi gruplarına, kesimlerine gömülerek değil, eğer insanlığın ortak bağlamına taşıyabiliyorlarsa ancak o zaman bence çok anlamlı ve değerli bir iş yaparlar. Bunu becerebilmek, emin olun, nezaketi gerektirir. Birincisi bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – İkincisi de Sayın Başkanım, şu “Kürt düşmanlığı” “Kürt katliamları” vesaire, bu dil, emin olun, doğru, hakikatçi, yerinde, tutarlı bir dil olmadığı gibi, Kürtleri, Türkleri, bu coğrafyada yaşayan insanları rencide ediyor. Doğru olan şudur: Bu ülkede her kim kendini hangi grubun içinde hissediyorsa, hangi kesimde görüyorsa, diğer tarafın acılarına en fazla nüfuz edecek bir bakışla bakabiliyor mu; önemli olan budur. Yine Edward Said'den bir örnek vereceğim. Ömrünün sonuna doğru İsrail'de bir radyo programına çıkmıştı, orada diyor ki: “En iyi Yahudi benim çünkü bu topraklarda Arapların ve Yahudilerin kaderlerinin ortak olduğunu ben hayatın içinden öğrendim.” Türkiye'de de eğer acılardan söz ediyorsak, acıları ortaklaştıran ve müteakıl bir şekilde okuyan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – ...bir akılla davranmak, insanları, kesimleri rencide edecek, üstelik adına konuştuğunuzu söylediğiniz, en başta Kürtleri rencide edecek bir dilden kaçınmak gerektiğini takdirlerinize sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kurtulan, buyurun lütfen.

10.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İsterseniz, Naci Bey “Sayın Kurtulan bir Kürt’tür, bildiği kadar Türkçesiyle böyle anladı.” desin ama... (AK PARTİ sıralarından gülüşmeler)

MELİHA AKYOL (Yalova) – Bak şimdi!

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Nereden çıkarıyorsunuz bunu?

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ama şunu söyleyeyim: Dün de buradaki bir konuşmama “Böyle gereksiz bir konuşma olmaz.” dedi AKP Grup Başkan Vekili. Her gün karşılaştığımız bir şey, bunu kabul etmeyeceğiz; bunu söyleyelim.

Bizim eleştirimiz şu Sayın Başkan: Hatibimiz burada konuşurken, şu Meclisin bombalanmasından söz ederken siz hemen oradan atıldınız “Ordumuz yapmadı.” dediniz. Ordu içindeki bir güç yapmadı mı? Bunu kabul etmiyor muyuz?

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – “Türk ordusu” dedi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bunu tartıştık ama Sayın Başkan.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Bunu düzeltmek sizin göreviniz değil. Hatibimizi, HDP’yi, dediği her şeyi başka yere çekmeye, orduya, millete, vatana, devletimize ihanet şeklinde, oraya götürüp bir algı yönetmeye çalışmanızı biz reddediyoruz; siz de dâhil.

Bizim eleştirdiğimiz, bakanların burada bütçesi görüşülüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Burada tartıştık ama Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Kurtulan, buyurun.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Bakanlar burada bütçelerini sunuyorlar, biz de tartışıyoruz. Sonunda, kendilerine Anayasa’nın, Tüzük’ün verdiği hakla, yetkiyle gelip burada açıklamalarını yapıp cevaplarını veriyorlar. “Oturduğu yerden el kol işareti yaparak, laf atarak bir milletvekiline müdahale etme hakkı, yetkisi yoktur.” diyoruz. “Haddi de yoktur, değildir.” demişiz. Hâlâ bunun arkasındayız Başkanım.

MELİHA AKYOL (Yalova) – Sen ne dersene de!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Konunun çok dışına çıktı Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

11.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Meclis eski Başkanı Binali Yıldırım'ın 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin Genel Kurulda görüşüldüğü ilk gün yaptığı konuşmasının aşkın zamanlı oturumlarda yerleşik bir uygulama, kabul görmüş bir içtihat olmadığına ve hukuken geçerliliği olmayan bu görüş metnini tümüyle reddettiklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, ben biraz önce sizin yaptığımız açıklama üzerine söz aldım.

BAŞKAN – Evet, geçen dönemki Meclis Başkanımız Sayın Binali Yıldırım’ın Genel Kurula yapmış olduğu konuşma metnini sizlerle bir kez daha paylaştım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, zaten tamamen bunun için söz aldım.

Binali Yıldırım’ın bugünkü görevi İzmir Milletvekilliğidir, Meclis Başkanlığı değildir.

BAŞKAN – Evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Meclis Başkanı olsa dahi yapmış olduğu bir konuşma, Mecliste Genel Kurula kendi görüşlerini sunması anlamına gelir ama bu konuşmanın, aşkın zamanlı oturumlarda yerleşik bir uygulama, kabul görmüş bir içtihat veya kendisinin ortaya koymuş olduğu İç Tüzük üstü bir doktrin muamelesi görmesi mümkün değildir. Bilakis, kendisi 600 milletvekilli Mecliste, 291 milletvekilli grubu tarafından aday gösterilmiş, İç Tüzük’ün elverdiği ve uzlaşmanın asla tanımlanamadığı noktada dördüncü turda seçilebilmiş bir Meclis Başkanı olarak ve kendisinin doğrudan taraf olduğu Anayasa değişikliği tartışmaları sırasında hatta koltuk elden gitti diye...

BAŞKAN – Sayın Meclis Başkanını mı tartışacağız yoksa metni mi tartışacağız?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, o metne siz böyle bir önem atfetmeseydiniz ve Genel Kurulun bilgisine, biraz önce yaptığım 3 tanımlamadaki gibi bir önem atfetmeseydiniz... Benim nazarımda zaten metnin bir kıymeti olmadığı açık. Dördüncü turda seçilmiş Sayın Binali Yıldırım bunları o gün bir konuşmada söylemiş. Kendi arşivi için kıymetlidir, Meclis arşivi için de bir zenginliktir ancak bugün Anayasa değişikliğini teklif etme sayısı 360, Mecliste değiştirme sayısı 401 iken 291 milletvekilli bir partinin İzmir Milletvekilinin hatıratında bıraktığı ve asla hukuken geçerliliği olmayan bir temenni ve görüş metnini tümüyle reddettiğimizi ifade etmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Hatıratın değil ama ben Meclis tutanaklarından aldım, onu ifade edeyim.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 129) (Devam)

2.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 130) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

*D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)**1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)**1) İçişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) İçişleri Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)**1) Jandarma Genel Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Jandarma Genel Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)**1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**I) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**J) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)**1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Şimdi söz Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Mehmet Ruştü Tiryaki'nin.

Buyurun Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığı bütçesi üzerine, grubumuzun görüşlerini aktarmak üzere söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İçişleri Bakanlığı bütçesi üzerine görüşlerimi paylaşmadan önce şunu gündeme getirmek isterim: Bugün Sağlık Bakanlığının da bütçesi görüşülüyor, o konuda Batman'ın bir talebi var. Kuşkusuz Batman'ın da her kent gibi önemli sorunları var, büyük sorunlar yaşıyor. Batmanlılar da demokrasi istiyor, Batmanlılar da Kürt sorununun demokratik ve barışçıl yöntemlerle çözülmesini istiyor. Batman'da da işsizlik var, yoksulluk var ve Batman'daki işsizlik oranı Türkiye'deki ortalamasının neredeyse 2 katı, yüzde 27 civarında. Ama Batmanlılar bir şey daha istiyorlar. Bilen bilir, Batman'ın çok etkili bir yerel basını var ve herhangi bir yerel basın mensubuna gidip sorabilirsiniz veya Batman'da herhangi bir kanaat önderine sorabilirsiniz, bir demokratik kitle örgütü yöneticisine sorabilirsiniz ya da -sayıları azalıyor ama- Batman'da AK PARTİ'ye oy veren herhangi birisine sorabilirsiniz. Emin olun,

söyleyecekleri ilk üç sorun arasında başta Batman'ın 500 yataklı hastanesinin yapılmaması sorunu söylenecektir. Yılan hikâyesine dönen bu sorunun çözümlenmesini bekliyorlar. 450 bin nüfuslu bir kentten bahsediyoruz, hâlâ bir bölge hastanesi yok ve ihtiyaca cevap vermiyor. Mardin'den tedavi almak için Batman'a gelen insanlar var, Bitlis'ten, Siirt'ten gelenler var ve Batman sağlık sorunu çözülememiş bir kent, buradan bir kez daha altını çizmek isterim.

İçişleri Bakanlığının bütçesine gelince önce şunu söyleyeyim, Komisyonunda da söyledim: İçişleri Bakanlığına ne kadar bütçe ayırırsanız ayırın yetmeyecek. Bütçe nasıl önceki yıllarda açık verdiyse bu yıl da açık verecek ve bu bütçe açığının üçte 1'inin sorumlusu yine İçişleri Bakanlığı olacak. Kuşkusuz İçişleri Bakanlığı bütçesinin her geçen gün artmasında pek çok neden var ve bu nedenlerden bir tanesi de güvenlik sorunu. Dünyanın pek çok bölgesinde güvenlik sorunu var, Türkiye'nin de güvenlik sorunu var, Türkiye'nin yer aldığı bölgede de bir güvenlik sorunu var ama asıl sorun şu: Türkiye'nin güvenlik sorununun da bölgenin güvenlik sorununun da kaynağının bir kısmı bizzat bu Hükümetin yürüttüğü politikalar. Örneğin, Türkiye, Suriye'deki iç savaşın neredeyse doğrudan tarafı durumunda; Hükümeti devirmek isteyen çok sayıda örgütü doğrudan ekonomik olarak finanse ediyor, siyasi olarak finanse ediyor, askerî olarak finanse ediyor. Bakın, basında yer aldı, bu örgütlerin içerisinde yer alan insanlar Türkiye'den maaş aldıklarını söylüyorlar hatta Türkiye bunları bir tür sosyal güvenlik şemsiyesi altına almış, öldüklerinde ailelerine nakdî, parasal yardım yapılıyor ve bunun miktarının ne olduğunu da kamuoyu yakından biliyor.

Daha geçen hafta, meşruiyeti tartışmalı Libya Hükümetiyle bir anlaşma imzalandı. Ne büyük talihsizlik ki bizim grubumuz dışında Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu olan bütün partiler bu tartışmalı anlaşmayı onayladılar. Bu tezkere geçti. Yarın öbür gün Hafter'le sorun yaşadığımızda size tekrar hatırlatırız, hiç merak etmeyin, örnekleri çok. Yine, Mursi Hükümetiyle 2 ülke arasında olağan karşılanmayacak ilişkiler kurdunuz. Daha sonra darbeye karşı çıktınız, doğru bir politika izlediniz ama Mursi Hükümetiyle kurduğunuz ilişki öyle bir noktaya geldi ki Türkiye'nin Mısır'la neredeyse artık resmî bir ilişkisi yok. Evet, Türkiye bir güvenlik sorunu yaşıyor, Türkiye bölgesel bir güvenlik sorunu yaşıyor ama bu bölgesel ve ülkesel güvenlik sorununun kaynağı doğrudan, bizzat Hükümetinizin yürüttüğü politikalar.

Peki, bu yanlış, hatalı dış politikalar sadece yurt dışında yürüttüğünüz politikalarla mı ilgili? Elbette değil. Yurt içinde yürüttüğünüz politikalar da aynı zamanda bir güvenlik sorunu yaratıyor. Çok uzağa gitmeye gerek yok, 15 Temmuz darbe girişiminin arkasında olduğu söylenen örgüt, Emniyet teşkilatına, bütün valiliklere ve kaymakamlıklara, adli teşkilatın her birimine, neredeyse devletin bütün kurumlarına nasıl sızdı, daha doğrusu süzüle süzüle nasıl yerleşti? Bu güvenlik sorununun kaynağı, ülkenin güvenliğinden sorumlu olan AK PARTİ'nin iç güvenlik bakanlığı, İçişleri Bakanlığı değil midir?

Kürt sorununun demokratik ve barışçıl politikalarla çözümlenmemiş olması, hamasi nutuklarla "Gece gündüz ve sabah akşam terörle mücadele ediyoruz." diyerek güvenlikçi politikaların sürdürülmesi Türkiye'de hiç mi güvenlik sorunu yaratmıyor? Hasılı, içeride ve dışarıda yürüttüğünüz politikalar bir bütün olarak güvenlik sorununun kaynağıdır.

Evet, yürüttüğünüz bu politikalar bir bütçe açığına yol açıyor ama bütçe açığının yanında çok daha önemli bir açığa yol açıyor. Ne, biliyor musunuz? Demokrasi açığına yol açıyor. Yürüttüğünüz politikalar bu ülkede demokrasi açığı yaratıyor.

Ben, 20 Kasım'da İçişleri Bakanlığı bütçesi görüşülürken Plan ve Bütçe Komisyonunda İçişleri Bakanının nasıl anlatacağını, bu Hükümetin bu politikalarının nasıl anlatacağını dilim döndüğünce aktarmaya çalıştım. 20 Kasım ile 14 Aralık arasında -henüz bir ay değil- neler olmuş, ben size birkaç başlıkta bunları anlatacağım.

Antep'te, Kocaeli'de, Van'da, Ağrı'da, Diyarbakır'da, Batman'da çok sayıda kişi gözaltına alındı, onlarca kişi tutuklandı. Bunların neredeyse tamamı partimiz içerisinde aktif siyaset yürütmüş kişilerdi. Peki, gözaltına alındıklarında neyle suçlandılar, biliyor musunuz? Demokratik Toplum Kongresinin yürüttüğü faaliyetlere katılmakla suçlandılar. Neymiş? Demokratik Toplum Kongresi PKK'nin, KCK'nin emriyle kurulmuş. Peki, ne yapmış bu arkadaşlarımız? Herkese, her kesime açık toplantılar yapmışlar. Bu toplantılara AK PARTİ'nin il ve ilçe yöneticileri de katılmış. Bu toplantılara milletvekilleriniz de katılmış. Bu toplantılar herkese açık toplantılarımız. Ayrıca bu ülkenin Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkanı da Demokratik Toplum Kongresine mektup yazmış ve Anayasa'yla ilgili görüşlerini sormuş.

Şimdi niye söylüyorum bunu? Bir kimsenin terörist olarak yaftalanması için yürüttüğü siyasetin önemi yok, ne söylediğinin önemi yok, ne yaptığının önemi yok; Hükûmetin karar vermesinin önemi var, tek ölçüt bu. Ölçüt hukuk değil, ölçüt eylemlerinizi değil, fiilleriniz değil, söyledikleriniz değil; Hükûmetin bir kararı, o kadar. Ha, bunu bazen başka ülkelere de yapıyorsunuz ama elin oğlu bizim gibi değil, kabul etmiyor. En son, Baltık ülkelerinin güvenliği için alınan kararı veto edecekmiş gibi yaptınız, "Ya siz de teröristsiniz ya da kararı veto ederiz." dediniz. Ne oldu peki, kararı veto mu ettiniz? Hayır. Peki, karşınızdaki ülkeler "terörist" dediğiniz örgütlere "terörist" mi dediler? Hayır, yapmadılar. Demek ki neymiş, elin oğlunu bu ülkenin gariban vatandaşı gibi kolay kandıramıyormuşsunuz. Öyle "Almanya, Fransa, İngiltere ve şahsım" deyince olmuyormuş bunlar, öyle değil mi? (HDP sıralarından alkışlar)

Bir şey daha söyleyeyim, bakın, son dönemki uygulamayı söylüyorum: Gözaltına almak için gidilen hiçbir evin kapısının açılması beklenmiyor; tartışmasız, istisnasız bütün kapılar kırılıyor, bütün kapılar. On saniye beklenmeden bütün kapılar kırılıyor, sonra da bu kapılar birilerine yaptırılıyor, kime? Kapıları yaptıracığınız kişiler bile iktidara yakın. Gözaltına alınacak kişilerden bile parasal menfaat elde etmeye çalışan bir Hükûmet var.

Bakın, dünyanın dört bir yanında kadınlar, tacizi, tecavüzü ve kadın cinayetlerini protesto etmek için sokaklara döküldü, danslarıyla protesto etti ve yüz milyonlarca, belki milyarlarca insan tarafından izlendi, bu protesto etkinliği takdir edildi, herkes üstüne düşeni almaya çalıştı; bir ülke hariç. Dünyada onlarca ülkede bu protesto etkinliği gerçekleştirildi, binlerce insan katıldı, milyarlarca insan seyretti; bir ülkede, sadece bir ülkede kadınlar dans edemediler, kadınlar protesto etkinliği gerçekleştirilemediler. Evet, Türkiye'de, Sayın Soylu'nun iç güvenlikten sorumlu olduğu Türkiye'de kadınlar, bütün dünyanın gerçekleştirdiği protesto etkinliğini yapamadılar; işte, tarihe böyle geçeceksiniz.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; ben, Hükûmetin terörle nasıl mücadele ettiğinin bir örneğini vereceğim size, sadece bir örneğini; bundan on gün önce, 4 Aralıkta gerçekleşen bir örnek: Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı bir Jandarmanın karakol komutanı baş harfi "M" olan bir karakol komutanı ile 3 asker yol kontrolü sırasında uyuşturucuyla yakalandılar; 8 kilogram uyuşturucu yakalandı, karakol komutanı ile 3 uzman çavuşun aracında.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Sizinkilerden yakalanmıştır, sizinkilerden.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Daha sonra bu askerler gözaltına alındılar, mahkeme tarafından tutuklanmalarına karar verildi. İfadeleri alındığında bu işi uzun süredir yaptıklarını söylediler, 30'a yakın iş birlikçilerinin de ismini verdiler. Şimdi, Vali bir basın açıklaması yaptı, bu askerlerden hiç bahsetmedi, 8 kilogram uyuşturucunun askerlerde yakalandığından söz etmedi, ne dedi biliyor musunuz? "Kıran-5 Operasyonu kapsamında, Lice ilçesi güneyinde kalan dağlık ve kırsal alanda bölücü terör örgütü ile yasa dışı uyuşturucu üretimi ve ticareti yapanlar arasında var olan somut bağı, delillerle ortaya koymak için operasyon yapıyoruz." dedi. Kimin kiminle varmış ilişkisi, kimin kiminle ilişkisi varmış? Lice'de uyuşturucu ticaretinin arkasında o karakol komutanı ve askerler varmış ama Vali, karakol komutanı ve askerlerden bahsetmiyor, "Yasa dışı örgütler ile halk arasında veya ticaret yapanlar arasında bir ilişki var." diyor, öyle mi? İşte, sizin terörle mücadeleden anladığınız şey bu. Sadece manipülasyon yaratıyorsunuz ve halk sizi gerçekten bir şeylerle mücadele ediyorsunuz sanıyor.

Bakın, dün çok önemli bir faili meçhul cinayet dosyası vardı, yakın tarihimizin en önemli dosyalarından biriydi. Bu, bir itirafçının, Ayhan Çarkın isimli bir özel harekât polisinin itirafıyla başlatılmış bir soruşturmaydı. O zaman ilk yapılan şey şu oldu: “Bu kesin meczuptur, bu kesin akıl hastasıdır.” denildi ve Ayhan Çarkın Adli Tıba gönderildi. Tabii, Ayhan Çarkın’ın akli melekelerinin yerinde olduğuna karar verdi o zaman Adli Tıp. Uzun yıllar sürdü bu yargılama ve dün mahkemede karar verildi, bütün sanıklar beraat etti, bütün sanıklar; soruşturmanın sonucunda hiçbirisi cezalandırılmadı. Biz şunu söylemiyoruz: “Bu faili meçhul cinayetler sizin Hükümetiniz döneminde işlendi.” “Bu JİTEM cinayetlerinin sorumlusu AK PARTİ hükümetleridir.” demiyoruz. Ama siz, bu cezasızlık politikasını sürdürüyorsunuz. Sizin bu cezasızlık politikasına verdiğiniz destek, sizin bu soruşturmaların karartılması için verdiğiniz destek sadece ve sadece bu cinayeti işleyenlere ve gelecekte işlemeyi düşünenlere cesaret veriyor. Dolayısıyla, siz de dolaylı biçimde bu cinayetlere ortak olarak algılanırsınız, bunu unutmayın.

Biz bu haksızlıkları, hukuksuzlukları dilimiz döndüğünce anlatmaya çalışıyoruz. Plan ve Bütçe Komisyonunda da söyledim; yine İçişleri Bakanı gelecek, yine hamaset dolu sözler sarf edecek, “Terörle sonuna kadar mücadele edeceğiz.” diyecek, “Son terörist ölene kadar mücadele edeceğiz.” diyecek.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Etmesin mi?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – “Bin kişiyi öldürdük, üç bin kişiyi öldürdük.” diyecek. Bunların her biri birer insan, unutmayın arkadaşlar. Sayıların büyümesi hiç kimseyi başarılı yapmaz, bunu unutmayın. Hiçbir savaşta, hiçbir çatışmada sonucu belirleyen sayılar olmamıştır. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Terörle mücadele var.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bakın, ben size bir tane sadece bir tane örnek vereceğim, teşbihte hata olmasın: Amerika’nın Vietnam’da yürüttüğü savaş sırasında 60 bin Amerikan askeri öldü. Kaç milyon Vietnamlı öldü biliyor musunuz? 3 milyon Vietnamlı; 10 bin, 100 bin, 500 bin değil, 3 milyon Vietnamlı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Ama ne oldu? Amerika, o Vietnam sendromuyla Vietnam topraklarını terk edip gitmek zorunda kaldı.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Öyle bir hayal kurmayın.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Dolayısıyla, bir sorundan, bir sorunun çözümünden bahsederken lütfen hiç kimse “Bu kadar kişiyi öldürdük, son terörist kalana kadar öldüreceğiz, son kişi kalana kadar öldüreceğiz.” demesin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Askerimizi, öğretmenimizi katleden terörün hepsini yok edeceğiz.

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – Ayıp bir kere, insan teröristi savunabilir mi? Hangi vicdanla savunuyorsunuz ya!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bu bir başarı olamaz arkadaşlar. Lütfen insanların hayatını sayı olarak görmeyin diyorum.

Meclisi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

12.- *Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'nin 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki ifadeleri ile benzetmelerinin kabul edilmesinin mümkün olmadığına ilişkin açıklaması*

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, HDP’li konuşmacı konuşmasının sonunda “Teşbihte hata olmasın.” diyerek...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Saçmaladı.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Bir hayalinden bahsetti.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – ...Amerika'nın kendi idealleri, kendi hedefleri doğrultusunda -hatta emperyalist emelleri doğrultusunda da diyebiliriz- dünya hâkimiyet mücadelesi çerçevesinde geçmişte yapmış olduğu Vietnam Savaşı'yla alakalı olarak bir değerlendirme yapmış ve bu değerlendirmesini Türkiye'nin şu andaki terörle mücadelesiyle eş, aynı mesafede değerlendirmeye çalışmıştır. Başında da “Teşbihte hata olmasın.” diyerek bu söze girmiştir. Bunu kabul etmek mümkün değildir. Bu tarz benzetmeler, sinsice yapılan benzetmelerdir. Bunlar belli maksatlarla yapılan benzetmelerdir ve özellikle Meclis çatısı altında, bu kürsülerde dile getirilmeye çalışılıyor. Bunlar kabul edilecek şeyler değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bunlar kabul edilecek benzetmeler veya ifadeler değildir. Türkiye Cumhuriyeti devleti, şu an kendi topraklarında, kendi milletine yönelik tehdit ve tehlikelere, saldırılara karşı canhıraş bir mücadele vermektedir. Türkiye Cumhuriyeti devletinin vermiş olduğu bu mücadeleyi başka coğrafyalarda, on binlerce kilometre ötelede, başka topraklarda, başka milletlerin topraklarında girilen mücadelelerle, efendime söyleyeyim, emperyalist emellerle yapılan mücadelelerle kimse bir tutmaya kalkmasın. Biz şu an bir hayat memat mücadelesi içerisindeyiz. Türkiye’de kimse Türkiye Cumhuriyeti devletinin teröristlerle mücadelesine ve teröristlerin etkisiz hâle getirilmesine itiraz edemez. Onlar insan değil, onlar insanlık suçu işleyen mahluklardır.

Saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kurtulan, buyurun.

13.- *Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Milliyetçi Hareket Partisinin yasama ve denetim faaliyetlerine dair varlıklarının görünmediğine ilişkin açıklaması*

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

MHP'nin buradaki tek görevi... HDP'den sonra söz aldığında, insan bir başka grubun burada varlığını hissediyor, onun dışında biraz oksijen tüketiminden başka bir şey olmadığını düşünüyoruz. (HDP sıralarından alkışlar) Yani, bir varlıkları, yasama ve denetim faaliyetlerine dair bir varlıkları görünmüyor. Onun için, MHP'nin parmak sallamaları ancak AKP'ye söker, bize sökmez; onu iyi bilsin. (HDP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Bülbul buyurun.

14.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul 'ün, Türk milletinin vermiş olduğu destekle bu memleketin faydası için yapılması gereken ne varsa ona katkı sağladıklarına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Biz, burada, Allah'a hamdolsun, oksijeni helalinden tüketiyoruz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu milletin vermiş olduğu destekle, Türk milletinin vermiş olduğu destekle, bu memleketin faydası için yapılması gereken ne varsa ona katkı sağlıyoruz, yanlış gördüğümüz ne varsa da bunları söylüyoruz. Türkiye'nin, bu, demin ifade ettiğim şartlarında başka bir tavır sergilemesi Milliyetçi Hareket Partisi açısından söz konusu dâhi olamaz. Bizim derdimiz, bizim sıkıntımız, bizim itirazımız, Türkiye'de bu kadar terör faaliyeti olmasına rağmen, bu kadar kan ve gözyaşı olmasına rağmen, hâlâ Türkiye'de bunlara “terör” diyemeyenlerin yok yere oksijen tüketmesidir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkan buyurun.

15.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Parlamentonun milletin iradesinin tecelligâhı olduğuna, mücadelelerinin beka, ülkenin istiklal ve istikbali, Kürtlerin, Arapların ve Türkmenlerin barış içerisinde yaşamalarını sağlama mücadelesi olduğuna ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, burası aziz milletimizin iradesinin tecelligâhı. Burada, Parlamentoya milletimizin çizdiği istikamet, gösterdiği hedef ancak rota olur.

Bakınız “Teşbihte hata olmaz.” Bal gibi hata var ancak doğru yerler de var, o da nedir: ABD-Vietnam benzetmesinde tek benzerlik, ABD tarafı. Bakınız, şu anda, Orta Doğu'da coğrafyamıza fitne tohumları, ihanet tohumları ekenler, petrol, silah ve faiz üzerinden Kürtlerin, Arapların, Türkmenlerin, Ezidilerin, Keldanilerin, Nasturilerin barışına, huzuruna kastedenler, vaktiyle orada da Vietnam'da da Vietnam'a kastetmişlerdi. Gereken cevabı nasıl almışlarsa Allah'ın izniyle, Türkiye Cumhuriyeti devletinden ve aziz milletimizden de gereken cevabı alacaklar, istediğiniz kadar göz ardı edin, istediğiniz kadar kulaklarımızı tıkayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özkan, tamamlayın sözlerinizi lütfen.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakın, ABD Başkanı ne dedi: “Petrol şirketlerini, petrol kuyularını güvence altına aldık.”

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Mektup da gönderdi.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Kimin hakkı? Orada, Deyrizor'da Kürtlerin ve Arapların, o coğrafyada yaşayan Türkmenlerin hakkı olan, ancak ve ancak onların kullanımına tahsis edilmesi gerekenleri bugün PKK terörüyle, IŞİD terörüyle, DEAŞ terörüyle ettikleri fitne tohumları üzerinden o coğrafyada ele geçirmeye çalışıyorlar.

Bakınız, bizim mücadelemiz beka mücadelesidir, ülkemizin istiklal ve istikbali mücadelesidir.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Koltuk... Koltuk... Koltuk... Başka bir derdiniz yok.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Kürtlerin, Arapların ve Türkmenlerin barış içerisinde yaşama mücadelesidir, bu mücadeleyi ilelebet sürdüreceğiz Allah'ın izniyle. (HDP sıralarından gürültüler)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) - Mektubu ne yaptınız? Mektuba ne oldu?

BAŞKAN – Sayın Oluç...

16.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve iktidarın iç ve dış politikadaki yanlışlarını eleştirip tartışmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, heyecan verici oldu Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilinin Amerikan emperyalizmi karşısında Vietnam'ı savunması; Ho Chi Minh'i savunmuş olması tabii bizi sevindirdi. (HDP sıralarından alkışlar) Yani inandırıcı mı? Trump'la görüşebilmek için her şeyi yapıyorsunuz; telefonlar, araçlar, lobiler... Bir görüşme imkânı sağlayalım diye bunların hepsini yapıyorsunuz. Bunları yaptığınız yetmiyor, size bir mektup geliyor, o mektubu da yutuyorsunuz.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – 33 bin tır silahı kime verdi? 33 bin tır silahı kime verdi?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, bundan sonra gidiyorsunuz, görüşmeyi yapıyorsunuz, yan yana, kol kola çok güzel fotoğraflar veriyorsunuz; sonra geliyorsunuz, bu milletin Meclisinde Trump ve Amerika aleyhine konuşup duruyorsunuz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Üç maymunu oynuyorsunuz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ya Cumhurbaşkanı ve aynı zamanda sizin Genel Başkanınız olan kişi sizi kandırıyor ya da siz burada yaptığınız konuşmalarla halkı kandıryorsunuz ya da siz burada yaptığımız konuşmalarla milleti kandıryorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen sözlerinizi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tamamlıyorum efendim.

Yani görmüyor mu insanlar bu durumu Allah aşkına? Görülüyor.

Şimdi, bunu örtmek için de çeşitli laflar bularak, Kuzey Doğu Suriye'de ne kadar müthiş bir iş yaptığınızı anlatarak filan olmaz. Yani mızrak çuvala sığmıyor, gerçekten sığmıyor ve sığmadığını gördük, siz de gördünüz yakın zamanda. Ya, sizin başlattığımız işgal girişimini Lavrov sonuçlandırdı, Lavrov; yakıştı mı şimdi bu? Akşam açıklama yaptı “Bitti.” dedi, ertesi sabah siz açıkladınız “Bitti.” diye. Şimdi, dolayısıyla bu dış politikadaki ve iç politikadaki yanlışlarınızı tartışacağız, eleştireceğiz; siz de cevap verin, peki ama bu kadar da gocunmayın. Cevap verirken de sanki sizin hatalarınız yokmuş gibi dönüp de bütün hatayı başka taraflara yüklemeye çalışmayın lütfen.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkan, buyurun.

17.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, ulusal barış ve güvenliğimiz için sürdürülen Barış Pınarı Operasyonu'nun uluslararası toplum ve uluslararası hukuk nezdinde kabul gördüğüne ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, bizim şu anda ülkemizin bekası için, ulusal barışımız ve güvenliğimiz için sürdürmekte olduğumuz Barış Pınarı Operasyonu, her şeyden önce uluslararası toplum ve uluslararası hukuk nezdinde kabul görmüş ve milletimiz tarafından tamamen desteklenen bir operasyondur; terörle mücadeledir, ülkemizin varlığına ve birliğine kasteden ihanet şebekeleriyle mücadeledir. Bu konuda hiçbir tartışma yok ancak lütfen, istirham ediyoruz; büyük oyuna bir bakın, bu parçalanmış coğrafyada, Osmanlı coğrafyasında Kuzey Afrika'dan ta Yemen'e kadar, Balkanlara kadar vaktiyle PKK terör örgütü gibi çok terör örgütleri geldi geçti. Ne kaldı geriye? Kan ve gözyaşı kaldı bölge halklarına. Şimdi, yeniden terör örgütünü kullanıyorlar, binlerce tır silahla kullanıyorlar. (HDP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Onun için, şu anda ABD'nin de kendi içerisindeki lobilerin varlığı ortada. 11 Eylülün hesabını verememiş, kendi halkının içerisine, yeniden kendisi tarafından fitne tohumları ekilmiş bir yapı şu anda Orta Doğu'da ihaneti yeniden yeşertmeye çalışıyor. Bakınız, çok iyi biliyorsunuz, yarın Kürtler, Araplar ve Türkmenler bu coğrafyada ekilen fitne tohumlarının bedelini -Allah korusun- yüz yıllar boyunca ödemek zorunda kalır. (HDP sıralarından gürlütüler) Ve yarın bu ihanet tohumları bu coğrafyada yeniden kan ve gözyaşının egemen olmasına neden olur.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Bilerek konuşmuyorsunuz ya, ezbere...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Onun için, petrol şirketlerine, faiz lobilerine ve silah baronlarına destek için var olan ihanete, teröre destek olmayın, millî ve yerli siyasette halklarımızın yanında olun.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Böyle diyemezsiniz!

NURAN İMİR (Şırnak) – “Terör” diye diye kimseyi yanıltamazsınız.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teröre destek veren sizsiniz, IŞİD'e destek veren sizsiniz! IŞİD'le beslenen sizsiniz!

HABİP EKŞİK (İğdır) – Gönderdiğiniz silahları bütün dünya âlem biliyor ya.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Hadi canım sen de! Hadi canım sen de oradan!

VAHİT KİLER (Bitlis) – Teröre sırtını yaslayan da sizsiniz! Kürt halkını kullanan da sizsiniz! Bırakın, düşün artık yakalarından!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – DEAŞ'la ortak çalışıyordunuz.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Konuşma sen ya! Koskocaman adamsın ya! Gün görmüş geçirmiş adamsın ya! Gün görmüş geçirmiş insansın, utanmadan gelmişsin öne, sataşıyorsun!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sen utan! Sen utan!

FATMA KURTULAN (Mersin) – Güngörmüş geçirmiş insansın ya! Çocuk musun? Toplandın o arkadan gelmişsin öne, sataşıyorsun.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ben senin gibi psikolojik bozukluğu olanları tedavi ediyorum!

BAŞKAN – Sayın Demirbağ...

Sayın Oluç, buyurun lütfen.

18.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, tabii, bu konu İçişleri Bakanlığını aştı, Dışişlerine geldik ama madem başladınız devam edelim.

Şimdi, gerçekten, dün de Grup Başkan Vekiliniz buna benzer bir şey söyledi de siz, hangi uluslararası toplumun ve uluslararası kurum ve kuruluşların, bu yaptığımız işin arkasında dimdik durduğunu, “Devam edin, sizi destekliyoruz, sizinle beraberiz.” dediğini düşünüyorsunuz, bilmiyoruz çünkü tam tersini yaşadık yani tam tersini yaşadı bütün dünya. Birleşmiş Milletler dâhil bütün uluslararası kurum ve kuruluşlar, NATO, Avrupa Birliği -tek tek devletleri saymakla bitmez- bütün bu kurum ve kuruluşların hepsi sizin yaptığımız uygulamaları eleştirdi “Yapmayın.” dedi “Durun.” dedi “Geri çıkın.” dedi “Yaptığımız iş değil.” dedi. Üstelik bir şey daha söyledi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ŞAHİN TİN (Denizli) – “PKK” de, “PKK!” Ondan bahsetsene!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – “Bu IŞİD artığı El Nusra, El Kaide artığı ÖSO ya da Millî Suriye ordusunun yaptığı savaş ve insanlık suçlarının da yanında durmuyordur inşallah Türkiye.” dedi. “Türkiye” derken iktidarı kastediyorlar.

Şimdi, dolayısıyla, böyle bir durum varken, siz nasıl bu halka tam tersini anlatıyorsunuz; bu, anlaşılabilir değil ama usulünüz bu, belli.

ŞAHİN TİN (Denizli) – PKK’yı anlatsana biraz, PKK’yı...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, efendim, ikincisi şuna işaret etmek istiyoruz: Biz, size bu işin en başından beri -şimdi demiyoruz- Suriye’deki iç savaşa vekilleriniz aracılığıyla -buradaki vekilleri kastetmiyorum- vekil örgütleriniz aracılığıyla vekâlet savaşına dâhil olduğunuz andan beri, hani “Gideceğiz, orada namaz kılacağız.” dediğiniz andan beri diyoruz ki: “Biz Suriye’deki halklarla, bu devletlerle yıllardır, yüzlerce yıldır komşuyuz, birlikte yaşıyoruz. Komşu olduğumuz için araya kan, gözyaşı, fitne girmemelidir. Tam tersine, bir barış politikası yapılmalıdır...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞAHİN TİN (Denizli) – PKK’ya söyle sen bunları.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tamamlıyorum efendim.

“Türkiye, tam tersine, Orta Doğu’da bir barış merkezi olmalıdır, bir demokrasi merkezi olmalıdır, cazibesi buradan kaynaklanmalıdır, güçlü devlet ancak böyle olunur, güçlü ülke ancak böyle olunur.” diyoruz. Siz gittiniz, komşumuzdaki bir iç savaşın içine boylu boyunca daldınız; şimdi diyorsunuz “fitne mitne.” Fitneyi kim yaptı? Orada yaşayanlar, Araplar, Türkmenler, Ezidiler, Kürtler, Kuzeydoğu Suriye’de yaşayanlar, onlar barış içinde bir arada yaşıyorlardı. Siz niye komşunuzun barış içinde bir arada yaşayan insanlarına müdahale ediyorsunuz?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Rüya görüyorsun, rüya!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, dolayısıyla, bu sorunların hepsini tartışmamız gerekiyor.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Çarpıtıyorsun olayları, çarpıtıyorsun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Öyle hamaset yaparak bu işin üstesinden gelemesiniz. Türkiye, bütün millet sizin yanlış politikalarınız yüzünden, şimdi bir sürü sorunla karşı karşıya kalmış vaziyette; hem iç sorunlar hem dış sorunlar açısından baktığımızda bu böyle. Ya, her yerde sıfır dosta sahip olduk ya! Bu, nedir Allah aşkına? Bu sizin politikalarınız işte, siz yaptınız bunu!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tamamlıyorum efendim.

Yani, şimdi, bir örnek verecektim ama vermeyeyim isterseniz, onu başka bir sefer söylerim, çok vakit kullanmayım.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özel, buyurun, sizin de alayım.

19.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, terör ve güvenlik gerekçesiyle Adana ilinde 2010 yılından beri yapılan Kebap ve Şalgam Festivali'nin valilik tarafından yasaklandığına ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yanımda, arkamda Adana Milletvekillerimiz var. Size başvurudular ama siz bütçe görüşmeleri gereği bunun soru-cevap kısmında olabileceğini söylediniz. Kısaca ben onların derdini, Adana'daki nöbetçi olmayan 2 milletvekilimizin Adana'dan sürekli bildirimlerini ve Adana esnafının bir yakarışını Parlatmentonun dikkatine sunmak istiyorum. Ümit ediyorum İçişleri Bakanının da burada olması, bu açıdan, soruna çözüm getirmek açısından fırsat olur.

Şimdi, Adana'da 2010 yılından beri bir festival yapılıyor; kimsenin cebinden beş kuruş çıkmıyor; ne Belediye ne Valilik ne Turizm Bakanlığı. 1 milyon kişi geliyor Adana'ya ve Kebap ve Şalgam Festivali'nde bütün Adana sokakları bir festivale dönüşüyor. Bugüne kadar kayda değer tek bir olay olmamış. Oteller dolu, komşu illerin otelleri dolu. Biraz önce konuştular, aktardılar; telefonda esnaflar ağlıyor. Geçen sene de Valilik bu festivali yasaklamış ama festival fiilen gerçekleşmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 1 milyon kişi birkaç gün içinde geliyor, döviz bırakıyor, herkesin yüzü gülüyor Adana'da. Valilik bu sene tekrar yasaklamış, herkes geçen seneki gibi olur diye düşünmüş ama geçen seneki fiilî kutlamadan Valilik, polis ders almış olacak ki her yere TOMA'yı yığmış, etrafa demirleri çekmiş. O kebab dumanı yerine gaz kokusu... Esnaf telefonda ağlıyor “Bu kadar eti ne yapacağız, bu kadar hazırlığımızı ne yapacağız?” diye. Gelenler pişman, esnaf pişman. Gerekçe, geçen senekiyle aynı cümle: “Terör, güvenlik.” Geçen sene bir olay olmamış.

Bu kadar kadim bir medeniyet, bu kadar güçlü bir devlet, mangalda kül bırakmayan bir İçişleri yönetimi, Adana gibi bir ilimizde, Türkiye'nin dört bir yanından gelen güzel insanların bir gün boyunca Adana kebabını yemelerini, orada eğlenmelerini sağlayamayan bir idare görüntüsüne...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gelecek sene diyelim ki her şey yolunda olacak, Adana'ya kimse gitmez ki. Aylar öncesinden ucuz uçak biletleri alınmış, ek otobüs seferleri dolmuş, Adana bugünü bekliyor... Örneğin, başka ülkede olsa kültür bakanlığı teşvik eder bunu. Biraz destek versek uluslararası bir boyut kazanacak.

Bu, gerçekten büyük bir yanlış; buna müdahale edilmesi lazım. Bizim sözümüzün kıymeti ne kadar bilinir bilinmez ama iktidar partisinin milletvekillerini, Sayın Bakanın çok kıymet verdiği Milliyetçi Hareket Partisinin Adana milletvekillerini, konuyu işe bir siyaset katmaksızın ifade etmeye çalıştığımızı teyiden, Sayın Bakana bilgi vermeye davet ediyorum kendilerini.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan....

BAŞKAN – Sayın Tanal, biliyorsunuz, 60'a göre söz kullandırımı yapmıyoruz, çok özür diliyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çok önemli bir konu Sayın Başkan.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına son konuşmacı Sayın Işık...

Bu arada, Sayın Bakan, bu Adana kebabıyla ilgili bir açıklama yaparsanız Mensur Bey'den sonra söz vereyim? Bu kebabla ilgili, festivalle ilgili bir açıklamanız olarsa, konuşmadan sonra size söz vereyim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Tamam.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kebap değil efendim, orada sokağa çıkma yasağı var.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Festival, festival!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Işık. (HDP sıralarından alkışlar)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 129) (Devam)

2.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 130) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) İçişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) İçişleri Bakanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

1) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

HDP GRUBU ADINA MENSUR IŞIK (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İçişleri Bakanlığı ve ilgili birimlerinin 2020 yılı bütçesi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve bizleri ekranları başında izleyen halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, sevgili arkadaşlar, ben, bugün buradaki tartışmalarımızın temel sebeplerine, aslında, ülkede son yıllarda yaşanan birçok olayın temel sebebine değinmek istiyorum. Mustafa Kemal Atatürk, Erzurum Kongresi'nin açılışında “Biz Türkler ve Kürtler, iki milletin, iki halkın hukuku için burada bir araya geldik.” diye başlamıştı. Şu Meclis, Kürt ve kürdistan coğrafyasının ismini kabul eden bir hakikatle hareket etmişti.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Kürdistan neresi ya!

MENSUR IŞIK (Devamla) – Değerli arkadaşlar, 1921 Anayasası, aynı şekilde, iki halkın varlığı ve ademimerkeziyetçi bir sistem üzerinde, akılcı bir akılla yapılmıştı. Ama bugün o akıl terk edildiği için, örneğin, 16 yaşındaki Şirin Tosun, Kürtçe konuştuğu için Sakarya’da 6 kişi tarafından linç edilip öldürülüyor. Örneğin, Ekrem Yaşlı, Onsekiz Mart Üniversitesi Hastanesinde eşiyile beraber tedavi görürken, eşiyile Kürtçe konuştuğu için bir başka hastanın refakatçisi tarafından darbediliyor, değerli arkadaşlar, o akıl terk edildiği için. Aynı şekilde, Muş Bulanık Liz Belediyesinde, Aydın Kaya bir siyasetçi olarak cezaevinde öldükten sonra, ağabeyi onun mezarının üzerine Kürtçe bir cümle yazmıştı (...) (x) Yani “Biz seni unutmayacağız.” diye bir yazı yazdığı için o Kürtçeye düşmanlık yapıp o mezar taşı yıkılmazdı, kırılmazdı değerli arkadaşlar.

Aynı şekilde, o akıl terk edilmemiş olsaydı İçişleri Bakanı tarafından bugün HDP'nin Kürt belediyelerine, 28 belediyemize kayyum atanmazdı, bugüne kadar 18 belediye eş başkanımız da tutuklanırmazdı. O akıl terk edildiği için... Değerli arkadaşlar, aynı şekilde, o akıl terk edildiği için şu an burada bulunan ve bütün bu hukuksuzlukların, cinayetlerin, ölümlerin sebebi olan İçişleri Bakanının altı yıl önce Demokrat Partinin Genel Başkanı olarak Mardin’de...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Konya...

MENSUR IŞIK (Devamla) – “Türkiye'nin geçmişiyle yüzleşmesi gerekir. Ben bunu Kocaeli’de, Trabzon’da, Aydın’da ülkü ocaklarında da söyledim, Batman’da, Mardin’de de söylüyorum. Türkiye, Şeyh Sait meselesiyle yüzleşmedikçe, istiklal mahkemeleri meselesiyle yüzleşmedikçe, Dersim meselesiyle, Sivas ve Madımak’ta yaşananlarla yüzleşmedikçe 21’inci yüzyılda benim bildiğim modernleşmeyi, zenginleşmeyi, demokratikleşmeyi, özgürleşmeyi zor yakalar; benim düşüncem budur. Ben Türkiye'nin 3 temel sorunu olduğuna inanıyorum.” demezdi. Aynı şekilde “Kürt sorunu çözülmeyen yeni bir anayasa yapmak mümkün değildir. Çünkü vatandaşlık tanımından kimlik, dil tanımına kadar pek çok konu gelip Kürt sorununa takılacaktır...”

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

İÇİŞLERİ BAKANİ SÜLEYMAN SOYLU – Doğru.

MENSUR IŞIK (Devamla) – ...diye bir konuşmayı da Sayın Soylu yapmayacaktı.

Aynı şekilde, dediğimiz gibi, 1920'nin, 1921'in ruhu terk edilmemiş olsaydı, Sayın Soylu o görüşlerinden de dönmemiş olacaktı. Değerli arkadaşlar, Sayın Soylu o görüşlerinden döndüğü için, devlet aklı o görüşlerden döndüğü için bugün -Binali Yıldırım'ın birkaç yıl önce söylediği gibi- otuz beş yıllık savaşta 500 milyar dolar, dolaylı maliyetiyle beraber 1 trilyon para harcanmamış olacaktı. Değerli arkadaşlar, bakın, o görüşlerden döndüğü için 50 bin insanımız -Kürt'ü, Türk'ü, askeri, polisi, PKK'lisi- bu toprakların altına gömülmeyecekti.

Değerli arkadaşlar, bizi kurtaracak olan tek şey var, bakın, tekrar buradan söylüyorum...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Devlet size haddinizi bildirir!

MENSUR IŞIK (Devamla) – Önce şunu söyleyeyim: Burada kimse efendi, bizler de köle değiliz. Bunu herkes böyle bilsin. Herkes bunu bilsin. Öyle haddinizi bileceksiniz. (HDP sıralarından alkışlar)

VAHİT KİLER (Bitlis) – Sizler de Kürtlerin temsilcisi değilsiniz. Kendinizi Kürt temsilcisi yerine koymayın.

MENSUR IŞIK (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bizi kurtaracak olan tek şey var, tekrar söylüyorum, bizi kurtaracak olan tek bir şey var: Sayın Soylu'nun altı yıl önce Demokrat Partinin Genel Başkanı olarak yaptığı söylemler önemlidir; Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın “çözüm süreci” dediğimiz o süreçte yaptığı açıklamalar; biraz daha geriye gideyim mi? Özal'ın tam tamına yirmi yedi yıl önce PKK'yle başlatmış olduğu diyalog. Biraz daha geriye gidiyorum. Bizi kurtaracak olan, değerli arkadaşlar, Süleyman Demirel'in 1994 yılında “Ya, arkadaşlar, biz yüz yıldır asimile etmeye çalışıyoruz, bu olmuyor artık başka bir akıl bulmak lazım, bu sorun böyle çözülmez.” dediği akıldır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın sözlerinizi.

MENSUR IŞIK (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN- Buyurun.

MENSUR IŞIK (Devamla) – Bizi kurtaracak olan tek şey, 1921 Anayasası'nın ruhudur değerli arkadaşlar. Bizi kurtaracak olan şey, Atatürk'ün Erzurum Kongresi'nde söylediği gibi “Biz Türkler ve Kürtler iki millet, halklar, halkın hakkı hukuku...” diye başladığı söylemlerdir, aksi hâlde hiçbir şey bizi kurtarmaz. Aksi hâlde bu akıl, Kürtleri inkâr eden akıl, asimile etmeye çalışan akıl, bu ülkeyi bölecektir.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum değerli arkadaşlar. (HDP sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Atatürk “Bolşevizmi, komünizmi nerede görürseniz kafasını ezin.” diyor, Atatürk öyle diyor.

MENSUR IŞIK (Muş) – Saygısızlık yapma.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Atatürk öyle diyor. Atatürk: “Komünizmi nerede görürseniz kafasını ezin.” diyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok öyle bir şey Sayın Başkan ya. Allah aşkına... Atatürk'ün böyle bir sözü yok efendim, yok.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Atatürk'ten bahsediyoruz, Atatürk öyle diyor. Sana bir şey diyen yok, sen otur, üstüne alma canım.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sahip çıkın şuna ya!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Her şeyi kullandılar, Atatürk de dâhil, yeter artık ya!

BAŞKAN – Zülfü Bey...

Sayın Bülbül, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

20.- *Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Muş Milletvekili Mensur Işık'ın 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki ifadelerini reddetmelerine ilişkin açıklaması*

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, şimdi, kürsüde hitap eden HDP'li milletvekilinin ifade ettiği hususları baştan sona reddediyoruz, önce onu ifade edelim.

MENSUR IŞIK (Muş) – Şaşırmadık.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şaşırmayacaksınız, şaşıramazsınız zaten, sizin ne dediğinizi biliyoruz, biz de ne dediğimizi biliyoruz Allah'a şükürler olsun.

Şimdi, bu konuşmalara müdahale edilmese bu işler, bu yalanlarla, dolanlarla geçip gidecek.

Şimdi, Sakarya'yla alakalı olarak, Kürt olduğu için Şirin Tosun kardeşimizin katledildiğini, öldürüldüğünü ifade ediyorsunuz. Daha önce, Sakarya'nın Hendek ilçesinde, yine Kürt olduğu için öldürüldüğünü iddia ettiğiniz, yıllardan beri orada yaşayan, bizim kardeşlik ilişkisi içerisinde olduğumuz, şahsen de tanıdığım bir kardeşimizin ailesi, Anadolu Ajansına açıklama yapıp "Cinayetinin onunla bir alakası yok." dedikten sonra ses kesildi. Şimdi bu hadisede de karşı tarafta o saldırıyı gerçekleştiren ve ağır yaralanmasına sebep olan grubun içerisinde olanların bir kısmının da Kürt kökenli olduğu ortaya çıktı.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Kökenli değiliz, biz Kürt'üz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Hayır, hayır, kayıtları var; soruşturma dosyasında belli, açık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şimdi, bunun böyle olduğu bir ahvalde, kim kimi Kürt kökenli olduğu için öldürmüş olabilir? Bu Meclis kürsüsünden bu yalanları, bu iftiraları atıp da nasıl hicap duymadan, nasıl bunlara karşı hiçbir şekilde başınız öne eğilmeden bunları ifade ediyorsunuz, şaşmamak mümkün değil. Bu kadar yapmayın, bu memleketi birbirine böldürmeyin. Türkiye'yi manipüle etmeye çalışıyorsunuz.

Bakın, özelinde de her defasında Sakarya'yla alakalı olarak bu manipülasyonu yapmaya çalışıyorsunuz. Sakarya ili, Türkiye'de millet olabilmeyi başarabilmiş, doğusundan batısına, Balkanlarından Kafkasya'sına, her taraftan insanların bir araya geldiği ve Allah'a şükür, vatan ve millet noktasında en fazla hassasiyet sahibi olan illerden bir tanesidir. Sizin burada amacınızın ne olduğunu biz biliyoruz ama o tuzağa Allah'ın izniyle bizler düşmeyeceğiz.

Teşekkür ederim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kurtulan...

21.- *Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, biz, burada, Sakarya halkına, milletine bir iftira atma peşinde değiliz. Ne yazık ki sadece Sakarya'da değil, Türkiye'nin birçok yerinde Kürtlerin, dolmuşlarda, sokaklarda, iş yerlerinde Kürtçe konuştuğu için lince uğradığını biliyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Yok öyle bir şey! Yalan söylüyorsun!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... Değerli milletvekilleri...

VAHİT KİLER (Bitlis) – Yok öyle bir şey! Açık açık iftira ediyorlar ya!

FATMA KURTULAN (Mersin) – Hatibimizin verdiği örnekte, bir hastanede tedavi olurken lince maruz kaldığını bütün gazeteler yazdı, çizdi. Bununla yüzleşmek, özellikle Sakarya’da daha çok olan bu vakalara karşı -hazır oranın vekiliyken- oradaki bu ırkçı girişimlere karşı, Sayın Bülbül’ün tedbirler alması, mücadele etmesi gerekiyor.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ne ırkçısı ya! İrkçi olan sizsiniz, siz!

FATMA KURTULAN (Mersin) – Bir vekil olarak da görevini de hatırlatmak isterim. Yoksa bunun üstünü örtmekle bu sorunlarla baş edemeyiz.

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu...

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim efendim.

Toplantının esas gündemine zarar vermemek ve insicamını bozmamak adına bu tartışmalara dâhil olmaktan azami ölçüde uzak kaldım ama görülen ve anlaşılan odur ki bu ifadeler karşısında hem partimin görüşlerini hem de şahsen fikirlerimi beyan etme ihtiyacı hasıl olmuştur.

Halkların Demokratik Partisinin hatibi, kürsüde ifade bulurken cumhuriyetimizin banisi Mustafa Kemal Atatürk’e atıfta bulunarak bu cumhuriyeti, vatani, milleti birlikte kurduğumuzu ya da o kongreyi müştereken topladığımızı ifade eden beyanlarına yer vermiştir. Bunu bütünüyle reddetmek mümkün değildir.

MENSUR İŞİK (Muş) – Ohoo!

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Müsaade buyurun efendim, siz bir şey söylediniz, ben de anlatıyorum. Reddetmedim ki yani niye tepki gösteriyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Fakat Gazi Mustafa Kemal, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerini birleştirme ve akabinde Kurtuluş Savaşı verme mücadelesi sürdürürken Diyarbakır’da 1908 yılında kurulmuş Kürt Teali Cemiyeti, Türkiye’nin birlik ve beraberliğinin temelini dinamit koymak için çaba sarf ediyordu.

Bugün görülüyor ve anlaşılıyor ki bir kesim, Türkiye’nin birliği ve beraberliğini temin etmeye uğraşırken bir diğer kesim de 1908 senesinde kurulmuş, 1919 senesinde de farklı bir misyon ifa etmiş bu cemiyetin devamı olma özelliğini sergiliyor. Bunun mutlak suretle bilinmesi ve değiştirilmesi lazımdır. Zabıtlara geçmesi için söyledim.

Yaşasın Türkiye, yaşasın Türkiye Cumhuriyeti. Cumhuriyeti kuran millet, onu yaşatmasını da bilir.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

22.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Sakarya ilinde gerçekleşen hadiselerin ırkçı saldırılar olmadığına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim, tekraren ifade etme gereği doğdu. Sakarya’da gerçekleşen hadiseler, ırkçı saldırılar değildir. Bunu şiddetle reddediyorum, bunun olmadığını, bunun bir iftira olduğunu ifade ediyorum. Bunun böyle olduğunu ispat etmek külfeti size aittir fakat bütün gerçekler, bütün somut gerçeklik bunun böyle olmadığını ortaya koyuyor.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Saldırı değilse nedir?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bunun dışında bir durum söz konusu değildir.

İnsanların dolmuşa bindiği zaman Kürtçe konuştuğu için birtakım şeylere maruz kaldığını ifade ediyorsunuz. Böyle bir şeyle karşılaştığımız vaki değildir. Bu memlekette kimin, ne dolmuşa bindiğini biliyoruz, sizin de hangi dolmuşun içinde olduğunuzu da biliyoruz biz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kurtulan...

23.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Kürtçe konuşulduğu için yaşanan hadiselerle ilgili ortak araştırma önergesi verilerek meselelerin tartışılmasını önerdiklerine, 19 Kasım 2013'te Recep Tayyip Erdoğan'ın AK PARTİ grup toplantısında yaptığı konuşmaya ilişkin açıklaması

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sorunun araştırılması için bütün grupların bütçeden hemen sonra bir araştırma önergesi vermesini öneriyoruz; indirelim, hep beraber bu meseleyi tartışalım, böyle bağlayalım diye öneriyorum.

Sayın Başkan, İYİ PARTİ Grup Başkan Vekilinin söylediklerine kısaca, uzatmayayım, sabrınızı da çok zorlamayalım.

Kürt sorununun demokratik çözümünü her daim burada söyledik. Yakın tarihe baktığımızda Özal'ın bu yönlü girişimleri olduğunu biliyoruz, Demirel'in olduğunu biliyoruz, Erbakan'ın girişimlerinin olduğunu biliyoruz ve en son da Tayyip Erdoğan'ın bazı girişimleri... İşte yakın tarihte kimi partilerin de eleştirdiği, bizim de AKP'nin şu ana kadar millete yaptığı en iyi iş, tamamına erdiremediği en faydalı iş olarak tanımladığımız bir dönemi yaşadık. Yer yer en çok nutuk çeken, "Ben bitireceğim." diyen Tansu Çiller'in bile bir Bask modelinden söz ettiğini biliyoruz.

Tayyip Erdoğan'ın 19 Kasım 2013'te grup toplantısında yaptığı bir konuşma var arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Şu zabitleri işaret ederek, gizli celse zabitlerini işaret ederek diyor ki milletvekillerine: "Milletvekilleri ilk Meclis zabitlerini, gizli celse zabitlerini okusunlar hem de en başta Gazi Mustafa Kemal'in nutuklarında görecekler, 'Kürt' kelimesini o Mecliste görecekler. 'Gürcü', 'Laz', 'Arap', 'Boşnak' kelimelerini o zabitlerde görecekler, 'Kürdistan' kelimesini o Meclis zabitlerinde görecekler. Kendi tarihini bilmeyen, okumayan cehalet ve karanlıktan başka hiçbir şey söylemez. Şöyle biraz daha geçmişe, Osmanlı'ya gittikleri zaman, doğu, güneydoğunun Kürdistan eyaleti olduğunu görecekler, Doğu Karadeniz'in Lazistan eyaleti olduğunu görecekler. Bunlar bizim tarihimizin bize devrettiği mirastır, bunları görmemezlikten gelemezsiniz." demiş 19 Mayıs 2013'teki grup konuşmasında Tayyip Erdoğan. İşte, devlet aklından uzaklaşma dediğimiz durum budur. Buraya geri dönülmesi... HDP, 1921 sürecindeki devlet aklını burada boş yere bangır bangır bağırıyor her seferinde.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, Halkların Demokratik Partisi Grubunun söz talepleri karşılanmıştır.

Sayın Bakanın bir söz talebi vardır.

Sayın Soylu, buyurun.

24.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, rakı festivali geleneğinin olmadığına ve meselenin Adana Valiliği tarafından yasaklanmasından sonra Kebap ve Şalgam Festivali'ne dönüşmüş olabileceğine, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, biraz önce Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilinin Kebap ve Şalgam Festivali'yle ilgili bir sorusu vardı, müsaade ederseniz ona cevap vermek istiyorum. Adana'da şu anda “Kebap ve Şalgam Festivali” diye bir festival söz konusu değil. Niye değil? Bir müsaade ederseniz, lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii, tabii.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Maalesef yani ne kadar geleneklerimize uygun bilmiyorum ama şurada 2015'te var, burada 2019'da var, bahsettiğiniz festival bu olsa gerek: Adana dünya rakı festivali. Şimdi, bu konuda Valiliğin bu rakı festivaline bir yasağı söz konusu. Zannediyorum, bu rakı festivaline yasağı koyduktan sonra meseleyi Kebap ve Şalgam Festivali'ne döndürmüş olabilirler. Yine, bundan kısa bir süre önce -zannediyorum ondan da bahsetmiyorsunuzdur- bütün Adana'nın katıldığı -tam da bahsettiğiniz gibi bir kültür durağı olan- Türkiye'den herkesin katıldığı, tam da Adana'yı ifade eden bir Adana Lezzet Festivali oldu. Adana'nın bütün sivil toplum kuruluşlarının, bu konudaki tüm paydaşların katıldığı festival, 4-6 Ekim tarihlerinde oldu. Bu, her yıl da yapılıyor ve her yıl da görkemli yapılıyor ama zannediyorum bir bilgide eksiklik söz konusu. Eğer bahsedilen, rakı festivali ise bu rakı festivaline Adana Valiliği geçen yıl da yasak koydu, bu yıl da yasak koydu. Ne geleneklerimizde, göreneklerimizde, anelerimizde ne de herhangi bir durumla örtüşebilir değildir. Ama yasak konulduktan sonra, eğer mesele Kebap ve Şalgam Festivali'ne dönmüşse onu bilmiyorum.

Bir cümle daha var Sayın Başkan, bir maddi hatayı düzeltmem lazım.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Biraz önceki konuşmacı, benim altı yıl önce Demokrat Partide olduğumu söylemişti, ben on buçuk yıl önce Demokratik Partideydim. Ben o sözleri söyledim ama o sözlerin öncesi var. Ben o sözleri bugün de söylüyorum. Neden söylüyorum? Çünkü bugün, biraz önce savunulan çukur, barikat olaylarıyla biz niçin karşılaşmışsak, bu ülkede biz 15 Temmuzla niçin karşılaşmışsak o gün de biz güzel cumhuriyetimizi kurup birlik ve beraberlik içinde olduktan sonra bu sürecin tamamıyla karşılaştık. “Eğer biz bu süreci iyi anlayamazsak, eğer biz bu süreci, gelecek nesillerimize iyi anlatamazsak bundan sonra da aynı işlemlerle karşılaşabiliriz.” diye bunu defalarca ifade ettim, anlattım ve o sözlerimin tamamen arkasındayım.

Şunu ifade edeyim: Bakın, demin burada bir cümle oldu, denildi ki: “Bu devlet, katliam yaptı.” Bakın -ne olursunuz- burada, çukur ve barikat olayları, Doğu ve Güneydoğu'da yaşayan vatandaşlarımızın da nefretini kazanan olaylardır ve siz de ben de biliyoruz ki orada yaşayan insanlar, aşiretler, şehirde yaşayanlar PKK'ya çok büyük ceza kesmişlerdir çukur, barikat olaylarından dolayı. Yazılan mektuplar, yapılan değerlendirmeler, oturlan birtakım sohbetler de göstermiştir ki bunun bedelini PKK, oradaki halka çok net bir şekilde ödemiştir. Bir: Şimdi, bu çukur, barikat olaylarını devlete yıkmayı, uzun zamandır PKK'nın sözde “serhildan” diye yapmaya çalıştığı ve bu ülkede, Doğu ve Güneydoğu'da yaşayan Kürt kardeşlerimize yapılabilecek en büyük kötülüklerden birisini devlete yıkarak bir meşruiyet sağlanmasını çok doğru buluyor değiliz; bu, yanlış bir şeydir. İki: Burada defalarca konuşulan, benden önceki kıymetli Bakanımız Efkân Ala'nın da defalarca burada söylediği ve devletin orada bütün anlayışıyla birlikte yapmaya çalıştığı hassasiyeti ve orada “Şunlar öldü, bunlar öldü; şunlar öldürüldü, bunlar öldürüldü...” Devletin hiçbir insanı, devletin hiçbir kişisi, devletin hiçbir görevlisi, kendisi suça teşvik edilmediği, kendisi suça girmedeği hâlde devletin adına ve devletin kararıyla böyle bir şeyi gerçekleştiremez. Kendi başına bir hata yapabilir, orası için söylüyor değilim bunu da. Ama bunun dışında, bizim böyle topyekûn bir katliamla Türkiye'yi karşı karşıya bırakmak ve böyle bir anlayışla karşı karşıya bırakmayı kabul edebilmemiz de mümkün değildir.

Bir şeyi daha söyleyeyim ister kızın ister kızmayın: Ya, bu performansınız, PKK tarafından kabul görmez; bunu çok açık söyleyeyim. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Ne olursunuz, kabul edin. Biraz daha bu performansı yükseltmeniz lazım.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sizin performansınız saraydan kabul görür ama.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu'nun söz talebi vardı ama Sayın Dervişoğlu, konu kebab ve şalgam; önce Sayın Özel'e vereyim, sonra size vereyim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Buyurun efendim.

BAŞKAN - Sayın Özel, buyurun.

25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve başkalarının yaşam biçimini etkilemeyen her türlü özgürlüğün arkasında olduklarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, doğrudan büyükşehir belediyesine maddi bir yük getirmemekle birlikte ilk olarak 2010'da Aytaç Durak döneminde başlatılmış, 2014'te yine, MHP'den seçilen Hüseyin Sözlü'nün döneminde devam ettirilmiş, sahiplenilmiş -ki kişi, bu dönemde de Cumhur İttifakı'nın adayını Adana'da, olsaydı da şu an büyükşehir belediye başkanıydı- bu festivalde bugüne kadar hiçbir olumsuz mesele yaşanmamışken ve adı 2015'ten beri “Şalgam ve Kebab Festivali” olarak anılıyorken siz bunu “rakı festivali” olarak nitelendirerek ne yapmaya çalışıyorsunuz, bilmiyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ben nitelendirmiyorum, belgeler burada.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İki husus söyleyeceğim. Benim derdim: Örneğin, Adana milletvekilleriniz gidip de Adana esnafına bu tutumunuzu savunamazlar; bu, doğru bir şey değil. Adana esnafı, bugün ekmeklerine, aşlarına kimin mâni olduğunu bu ifadelerle duyar.

İkincisi, şöyle diyorsunuz, “rakı” diyeceksiniz ya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne kadar geleneklerimizde var bilmiyorum. Açıkça hiç de çekinmeden söyleyeyim, sizin de özelinizi tartışmam.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Rakı festivali.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu Parlamentodaki birçok kişinin temsil ettiği seçmenin geleneğinde rakı yoktur, birçok kişinin de geleneğinde vardır. Anadolu'da öyle İŞİD'in dayattığı gibi bir Müslümanlık anlayışı yoktur. (CHP sıralarından alkışlar) Kimse kimsenin yediğine...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Rakı festivali'ne dedim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başka bir maksatla söylemiyorum, dinleyiniz. Ya, şuna müsaade eder misiniz... Ben sizi dinledim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir cevap versin Sayın Özel.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Anadolu'da komşusunun yaşam tarzına karışmayan, giyimine karışmayan, yediğine içtiğine karışmayan, yasını da iyi gününü de paylaşan, kendi içtiği iki duble rakıyı günah saymayan, yılbaşında oynadığı tombalay kumar saymayan bambaşka bir Anadolu Müslümanlığı anlayışı da vardır; bunların hiçbirini yapmayan, daha muhafazakâr yaklaşanlar da vardır; bunların tamamını terk edenler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz, devletin Bakanının veya milletvekillerinin “Geçmişimizde o yok, geçmişimizde bu yok...” İçmeye de laf söylemeyiz, içene de söylemeyiz. Görevini aksatmadan, başkasının özgürlük alanına karışmadan, başkasının yaşam biçimini etkilemeden, her türlü özgürlüğün arkasındayız. Bir yerlerde insanlar “rakı” demeye korkacaklarsa sizin yaptığınız iş yaşam biçimine müdahaledir. Bunu sonuna kadar da reddediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu...

26.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DUR SUN MÜSA VAT DER VİŞ OĞ LU (İzmir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Kurtulan'ın ifadelerine istinaden bir iki kelime sarf etme arzusu taşıyorum.

Şimdi, ben “O kongrede Kürtler yoktu.” demedim. “O dönemde kürdistan dan, lazistan dan bahsetmek de mümkün değildir.” demedim. Ben, tarihî gerçekleri inkâr etmem. Biliyorum ve eminim ki Erzurum Kongresi'nin, bizim “Erzurum Kongresi” diye bildiğimiz o kongrenin asıl adı Vilâyatı Şarkı ye Kongresi'dir ve o kongreye katılan Vilâyatı Şarkı ye Müdafaa i Hukuku Milliye Cemiyeti vardı r o kürdistan delegelerini temsilen.

Şimdi, şunu ifade ettim: Nasıl o dönemde millî meselelerin çözümü için gayret sarf eden bir kesim var ise aynı zamanda da Kürt Teali Cemiyeti gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen Sayın Dervişoğlu.

DUR SUN MÜSA VAT DER VİŞ OĞ LU (İzmir) – ...millî birlik ve beraberliğ e zarar vermek amacıyla kendilerine yol haritası belirlemiş başka bir siyasi yapı da vardır demek istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

DUR SUN MÜSA VAT DER VİŞ OĞ LU (İzmir) - Sayın Cumhurbaşkanının beyanlarına sarılarak cevap vermeniz, doğrusunu isterseniz, benim tebessüm etmeme de vesile olmuştur. Haklısınız, belki zaman zaman farklı beyanlara tevessül edeceksiniz ama ben tarihi dizilerden, dini de menkıbelerden öğrenenlerden değilim efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bülbül çok kısa bir söz istedi.

Buyurun Sayın Bülbül.

27.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki Adana eski Büyükşehir Belediye Başkanı Hüseyin Sözlü'ye yönelik ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Sayın Başkan, CHP Grup Başkan Vekili Sayın Özel'in, demin, Milliyetçi Hareket Partili Belediyenin -Sayın Hüseyin Sözlü'nün de- geçmişte bu festivali desteklediği gibi bir beyanı oldu. Bu noktada, şimdi, telefonla kendisiyle bir bilgi alışverişinde bulunduk. Milliyetçi Hareket Partisinin Büyükşehir Belediye Başkanı olarak, o dönemde Büyükşehir Belediyesi tarafından ne kendisinin organizasyonu ile ne de madden desteklediği...

ORHAN SÜMER (Adana) – Organizasyonu belediye yaptı demedik.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Madden değil dedik.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Yani, şimdi “Büyükşehir Belediye Başkanı destekledi.” dediğiniz zaman ne anlamamız gerekiyor buradan? Yani, Büyükşehir Belediye Başkanının desteği yok; bunun haricinde, kamunun da desteğinin olmadığını ifade etti. Sosyal medya üzerinden, sivil toplumun kendi arasında organize olarak tertip ettiği bir festival olduğunu ve şu anki Büyükşehir Belediyesinin de resmen desteklediği bir festival olmadığını ifade etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Aynen öyle.

ORHAN SÜMER (Adana) – Aynen, aynen; doğru, aynen.

BAŞKAN - Sözlerinizi tamamlarsanız Sayın Bülbül.

Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Bilgiler bu şekildedir, onu düzeltmek istedim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

ORHAN SÜMER (Adana) - Doğru, aynen doğru Başkan, teşekkür ediyorum. Aynen, doğru.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, ben çok kısa...

BAŞKAN – Söz vereceğim Sayın Kurtulan.

Değerli Grup Başkan Vekilleri, artık tekrar bütçe görüşmelerine dönelim lütfen.

Sayın Kurtulan, son kez size söz vereyim.

Buyurun.

28.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Recep Tayyip Erdoğan'ın 1922'deki gizli celse zabıtlarından alıntı yaptığı konuşmasını referans verdiğiine, “1921 süreci” denilen o devlet aklının günümüz koşullarına uyarlanarak demokratik cumhuriyeti oluşturmaya katkı sunulabileceğine ilişkin açıklaması

FATMA KURTULAN (Mersin) - Tamam Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben Sayın Erdoğan'ın söylemlerine atıfta bulunurken aslında 1922'deki gizli zabıtlardan alıntı yaptığı konuşmasını referans vermeye çalıştım biraz; aslında, orada referans olarak göstermeye çalıştığım, gizli celse zabıtlarıdır ve Erdoğan'ın da demesi çok önemlidir.

Ben, Sayın Dervişoğlu'nun çok derin bir tarih bilincine sahip olduğunu biliyorum, duymuştum yani en azından; kendi Genel Başkanlarının da bir devlet aklına sahip olduğunu biliyorum. O anlamda, ülkemizin içinde bulunduğu derin meselenin çözümüne dair, daha bir geçmişten günümüze getirerek, “1921 süreci” dediğimiz o devlet aklına hep beraber sahip çıkarak, günümüz koşullarına uyarlayarak demokratik bir cumhuriyeti oluşturmaya hep beraber katkı sunabiliriz diye tamamlayarak size de teşekkür etmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kurtulan.

Sayın Özkan, sizi de dinleyeyim ama çok kısa lütfen.

29.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, özgürlük ve güvenlikten taviz verilmeden ülkenin barış ve huzurunun güvence altına alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tabii, ülkemizin güvenliği ve huzuruyla ilgili tartışmaların ortasına Adana'nın şalgamının ve kebabının girmesi günün kazanınının Adana'nın şalgamı ve kebabı olduğunu gösteriyor. Ancak özgürlüğümüzle ilgili hadisede güvenliğimizden taviz vermeden, güvenlikte de özgürlükten taviz vermeden yolumuza devam etmemiz aklın, tarihin bize emridir. Zaten tartışma da bu noktada

yoğunlaşıyor. Biz tarihimizde, siyasilerin bu tür acılarıyla ilgili yapmış olduğu konuşmalarda “Herhangi bir ayırım gözetmeksizin herkes etnik kimliğini, düşüncesini, siyasal yaklaşımını, dilini ifade etsin.” diye bir yaklaşımı ortaya koymuşuz. Ancak bu kimliklerin ifade edilmesinin de asla ülkemizin güvenliğini tehdit etmemesi ve tehlikeye düşürmemesi lazım. Bu bağlamda, özgürlükten ve güvenlikten taviz vermeden ülkemizin barışını ve huzurunu güvence altına almamız gerektiğini ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, birleşime on dakika veriyorum.

Ondan sonra da Cumhuriyet Halk Partisinin grup sözcüleriyle devam edeceğiz.

Kapanma Saati: 16.07

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.18****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33’üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 129) (Devam)

2.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 130) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) İçişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İçişleri Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Komisyon yerinde.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakanlar yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, kapatalım, Meclis kapandı; Hükûmet yok, Bakanlar yok.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Bakan Yardımcıları var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok efendim, Bakan Yardımcıları için özel kâğıt olması lazım.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, lütfen yerlerinizi alın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu saçı boşa dökmedik, yazılı yetki olacak.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Genel Kurulun çalışabilmesi için Komisyonun yerinde olması yeterli, Sayın Bakanlar da geliyorlar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nerede yazıyor Başkan?

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisinin bütün konuşmacıları geldi mi? Ben onun için bekliyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Herkes hazır, CHP sürekli ayakta.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Akit gazetesinin MHP'li Adana eski Büyükşehir Belediye Başkanı Hüseyin Sözlü'ye yönelik "Rakı festivaline sahip çıktı, rezalete ortak oldu." manşetine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir önceki oturumun tartışmasını sürdürmek adına veya Sayın Grup Başkan Vekiliyle ters düşmek adına değil ama -belki de böylesi daha doğru olacak- Adana'dan telefonlar geldi ve tam da aslında bugün yaşadığımız ve bugün kullanılan dile benzer bir dille Akit gazetesinin -iktidara en çok destek veren, hatta iktidar yerine bazen en kötü sözleri kullanan, en kötü manşetleri atan Akit gazetesinin- MHP'li Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Hüseyin Sözlü hakkında "Rakı festivaline sahip çıktı, rezalete ortak oldu." diye bir manşetinden bahsettiler. Sayın Sözlü'nün açıklamaları, aslında, Sayın Başkanın kullandığı ifadeler ve bizim baştan beri kullandığımız ifadeler. Belediyeye bir ekonomik yükü yok, halk kendisi gelenekselleşmiş bir şekilde işte sosyal medyadan veya kendi aralarında örgütlenerek bu işi yapıyorlar ama yerel yöneticiler de bunun -burada Sayın Sözlü'nün ifadelerinde de- doğrudan kendi düzenledikleri bir festival olmamakla birlikte, engellenmesine değil yaşanmasına imkân tanıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunu, örneğin, ertesi gün oraların temizliğinin yapılması, oralara birtakım lojistik desteklerin sağlanması da dâhil olmak üzere, esnafın yüzünü güldüren, 1 milyon kişiyi getiren böyle bir festivale yapıyorlar.

Milliyetçi Hareket Partisinin tutumuna karşı söylediğim bir şey yok; teyiden de söylüyorum ama geçmişte Adalet ve Kalkınma Partisinin neredeyse Pravda'sı olarak görülen bir yayın organının, bugün olduğu gibi, aynı dille Hüseyin Sözlü'ye de sataştığını ve rakıyla ilişkilendirerek festivali şeytanlaştırdığını ifade etmeliyim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Özkan, buyurun.

31.- *Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, Adana'nın şalgamına ve kebabına hiçbir sözümlü olamaz ancak başka herhangi bir siyasi yaklaşımla yazılmış bir gazetenin, bir köşe yazarının da AK PARTİ adına hiçbir bağlayıcılığı olamaz; AK PARTİ'nin bağlayıcı sözleri, Genel Başkanı, parti yöneticileri ve grubu adına yapılan yaklaşımlardır, Hükümet adına yapılan yaklaşımlardır.

Bu bağlamda bizim yaklaşımlarımız, on yedi yıldan beri ülkemizin refahını ve huzurunu artıracak yapısal reformlar, hukuk devleti, insan hakları ve demokratikleşme reformlarıdır. Hiç kimsenin bir ayrımcılıkla karşı karşıya kalmaması için biz, farklılıklara saygıyı esas alan bir yargılama hukuku, bir hukuk düzeni ortaya koyduk; bu bağlamda nefret suçunu, farklılıklara hakaret içeren yaklaşımları da yasakladık. Ancak görülmesi gerekir ki gençliğimizi her türlü kötü alışkanlıklardan korumak ve bunların kullanımını da belli bir disipline bağlamak gerekir. Gelişmiş Batı demokrasilerinde var olan düzenlemeleri, yaklaşımları elbette biz de hukuk sistemimiz içerisine almalıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Özkan, buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İsteyen istediği yaşam tarzını tercih eder; alkol kullanır ancak bunları da tabii ki gençlerimizi belli bir çerçevede korumak suretiyle yapmak durumunda olduğumuzu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Müsaade ederseniz, bütçe görüşmeleri esnasında İç Tüzük 60'a göre söz vermiyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben de söz talebimi geri aldım.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, İskenderun Demir Çelik Fabrikasında meydana gelen patlama nedeniyle vatandaşlara geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN – Bu arada, İskenderun Demir Çelikte fırınlardan bir tanesinde bir patlama meydana geldi ama çok şükür, ölen ya da yaralanan yok. Geçmiş olsun diyoruz. Bunu da paylaşmış olayım çünkü Sayın Şahin'in bu konuda bir söz talebi olmuştu.

Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, sırf tutanaklara geçsin diye söylüyorum. Özür dilerim sizden.

Üsküdar ilçemizin nüfusu 600 bin. Üsküdar ilçemizde ağız ve diş sağlığı hastanesi yok. Sağlık Bakanı buradayken, kendilerinden istirahatım, Üsküdar ilçemiz ağız ve diş sağlığı hastanesi açılmasını istiyor, bu mağduriyetin giderilmesini talep ediyor.

Sağ olun.

SAĞLIK BAKANİ FAHRETTİN KOCA – Daha yeni açtık.

BAŞKAN – Tutanaklara geçmiştir Sayın Tanal.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 129) (Devam)

2.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 130) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

- 1) İçişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) İçişleri Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Jandarma Genel Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Jandarma Genel Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

- 1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Evet, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk söz Burdur Milletvekili Sayın Mehmet Göker'in.

Buyurun Sayın Göker. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET GÖKER (Burdur) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, salgın ve Adana kebabın gölgesinde bir sağlık bütçesi konuşacağız, bu da bana nasip oldu.

Fırat'ın kıyısında kaybolan koyunun hesabını vermeye hazır olan Hazreti Ömer'den yardım paralarının hesabını vermeyen Hükümet yöneticilerine geldiğimiz günümüz Türkiye'sinde konuyla ilgili olarak bir soru da ben sormak istiyorum: 15 Temmuz şehit yakınları ve gaziler için toplanan yardım paralarını, maksadı ne olursa olsun, uygun olarak kullanmak yerine bankaya yatırıp faiz altında işletmenin mantığını bize açıklayabilir misiniz? (CHP sıralarından alkışlar)

Şehir hastanelerinin bütçeyi en az çeyrek yüzyıl borç yükü altına soktuğunu biliyoruz. KÖİ ortaklığıyla yapılan şehir hastanelerinin pahalıya mal olduğunu, Sayın Bakan, Bütçe Komisyonundaki sunuş konuşmasında kendisi de ifade etmiştir.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Öyle demedim.

MEHMET GÖKER (Devamla) - Sadece bizim geleceğimizi değil, çocuklarımızın da geleceğini ipotek altına aldığı da bir gerçektir. Bu gerçeğe yüzleşmek ve bu garabeti sorgulamak bizim boynumuzun borcudur. Sayın Bakanın, bütçe sunuş konuşmasında KÖİ modeliyle yapılması planlanan 9 şehir hastanesinin genel bütçeden karşılanacağını belirtmesine rağmen, inşaatının devam ettiğini beyan etmesi çelişkili bir ifadedir. Ne yazık ki söz konusu projelerden, ihale ve sözleşme bedellerinin ağır yaptırımları nedeniyle vazgeçilemeyeşinin itirafıdır. Zira bu modelde yapılması planlanan hastanelerle ilgili olarak ekstra bir ihaleye çıkılmış olmayışı bunu kanıtlar niteliktedir ve bu konu Sayın Bakan tarafından izaha muhtaçtır. Tüm sorularımıza “ticari sır” diyerek cevap vermediğiniz şehir hastaneleri ne hastanın ne sağlık çalışanlarının ne de toplumun yararına değildir. Açıklamaya ve izaha muhtaç olan maddeleri Sayıştay raporlarına dayanarak yüce Meclis çatısı altında açıklayacağımızı umut ediyorum.

Soru bir: Şehir hastanelerinde yaşanabilecek anlaşmazlıkta tahkim yerinin Londra olarak belirlenmesini egemen bir ülkenin Bakanı olarak nasıl içinize sindiriyorsunuz ? (CHP sıralarından alkışlar)

Sayıştay yetkililerinin şehir hastanelerinin ihale dokümanlarını ve işletme sözleşmelerini talep etmelerine rağmen Bakanlığımızca bunların verilmeyeşini ya da verilemeyeşini devlet ciddiyetiyle nasıl bağdaştırıyorsunuz?

Doluluk garantisini vermediğinizi her ortamda ifade ederken ve bunu reddederken Sayıştay raporunda yer alan “Planlama aşamasında verilecek garanti miktarı ihtiyaç analizi yapılarak belirlenmemiştir.” ifadesini nasıl açıklıyorsunuz?

“Şirketin sözleşme hükümlerini ihlal etmesi ya da sözleşmeyi haksız şekilde feshetmesi durumunda oluşacak her türlü ceza ve masraf idare tarafından şirkete tazminat olarak ödenecektir.” maddesindeki kamu yararı nerededir?

Elâzığ Fethi Sekin Hastanesinde tüp bebek birimi bulunmamasına rağmen şirkete tüp bebek birimi için garanti bedeli ödemesini nasıl açıklıyorsunuz?

Sağlık Bakanlığı tarafından Manisa Şehir Hastanesi ihalesi için hazırlanan ön fizibilite raporunda toplam maliyet 122 milyon lirayken ihalede sadece bina kirası 64,25 milyon lira olarak belirlenmiştir. Yani, bir başka deyişle, iki yıllık kira bedeliyle hastaneyi yapabilecekken ekstra yirmi üç yıl kirayı hangi kamu yararına göre vereceksiniz?

Yozgat Şehir Hastanesinde çamaşır hizmetini yürüten firma ile Sorgun Devlet Hastanesine bu hizmeti veren şirket aynı firmadır. Sadece tek fark var; şehir hastanelerindeki bu temizlik firmasının ihalesi 14 kat daha pahalıya mal olmaktadır. Bu, kirli çamaşırlardan kazanılan kirli bir para değil de nedir? (CHP sıralarından alkışlar)

Evladına pantolon alamadığı için intihar eden babanın olduğu bir ülkede, saraya 10 milyon liralık mensucat harcamasını itibar olarak gören bu bütçeye Cumhuriyet Halk Partisi olarak “hayır” diyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Parasızlıktan pazara çıkamayıp intihar eden eş varken mutfak giderlerine 5 milyon 300 bin lira harcanan sarayın bütçesine seçtiğimiz halk adına “hayır” diyeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Bayram Yılmazkaya, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlık Bakanlığının bütçesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, diğer arkadaşlarım çok bahsetti ve bahsedecekler, ben de bir doktor milletvekili olarak birkaç konuya değinmek istiyorum.

Bütçenin olmazsa olmazı şehir hastaneleri. Şehir merkezlerinin uzağında, ulaşımı güç olan ve yollarda ölümün olduğu, devasa, modern, teknolojik binalar; bir ucundan diğerine geçerken nefesi kesilen doktor ve personelin varlığı; unutulmuş ve olmayan doktor, personel dinlenme odaları; eski veya yeni ancak kesinlikle yetersiz ve temin edilemeyen tıbbi cihazlar ve malzemeler; birbirini tanımayan, yöntemleri farklı doktorların ve yardımcı sağlık personelinin bir araya toplanması ve doktor gözüyle daha sayamayacağım birçok şey.

Sayın Cumhurbaşkanı çok övünüyor ama benim gibi doktorların gözünde övülecek hiçbir yanı olmayan, bir garabet olan şehir hastaneleri için -eminim ki- hastanecilikten anlayan Sağlık Bakanlığımızın da bizim gibi ilk gördüğünde “Bu nasıl tuhaf şey!” dediğini duyar gibiyim.

Doluluk garantisi vermediğinizi söylüyorsunuz ancak 112 Acil sistemini bu hastaneye çevirdiğinizde, öyle olunca, şu anda ülkemizdeki yoğun bakım hizmetlerinin yaklaşık yüzde 50’sini karşılayan özel hastanelerdeki yoğun bakım üniteleri ve klinikleri ne olacak, bir fikriniz var mı? İnsanları daha fazla nasıl hasta edebilirsiniz yollarını mı arayacağız? Ya da daha önceki yıldız projeniz olan özel hastaneleri kademeli olarak bitirmeye mi çalışıyorsunuz? Doğrusu merak ediyorum.

Diğer bir konu, kan ürünleri. Sağlık Bakanlığı, SGK ve Türk Kızılayı tarafından yerli kan ürünü üretilmesi projesi çerçevesinde, 2017 yılında, on iki yılına Murat Sancak’a ait Maxicells AŞ’ye verilen ihalenin üzerinden iki yıl geçti. Silivri’de 150 dönüm hazine arazisi tahsis edildi sırf bu proje için ama ortada ne bir fabrika var ne de bir çalışma. Ayrıca yurda sokulması yasak olmasına rağmen, miadının dolmasına üç ay kalmış kan ürünleri Almanya’dan ucuza toplanıp fahiş fiyatla devlet hastanelerine satılıyor. Alım garantili bir ihale ve iktidara sevdalı bir şirket ama ortada ne bir fabrika ne bir laboratuvar ne de bir üretim var. SGK’yle anlaşmaya imza atmak ve ruhsat almak dışında kılımı kıpırdatmayan şirkete milyonlarca lira ödenmeye hâlen devam ediliyor. Bu sağlıksız ve hukuksuz uygulamadan bir an önce dönülmesi lazımdır. Yeter, kanımızla oynatmayın artık diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sağlıkta şiddete gelince: Eğitim düzeyi ayırt etmeksizin toplumdaki bütün bireyleri etkileyen şiddet, günlük yaşamımızın giderek bir parçası hâline gelmekte ve sağlık çalışanları için önemli bir sorun olmaktadır. Yine bu yıl, birçok doktorumuz ve sağlık çalışanımıza defalarca saldırı gerçekleşti. Eğitimsiz ve zor yaşam koşulları içindeki vatandaş, kendisine karşı ufacık bir ilgisizlik gördüğünde şiddetle karşılık veriyor. Yoğun iş yükü ve performans uygulaması yüzünden yorgun olan doktor ve sağlık çalışanlarının hata yapma olasılığı da maalesef artıyor. Bir tarafta yoğun ve zor çalışma ortamında bunalan, çeşitli zorluklar altında çalışan sağlık personeli ve doktorlar, diğer tarafta eğitimsiz, tahammülsüz ve psikolojik bunalım içinde olan hasta ve hasta yakınlarıyla şiddet vakaları kaçınılmaz oluyor. Bunu engellemenin önceliği ise her iki tarafın koşullarını düzeltmekten geçer. Öncelikle, doktor ve sağlık çalışanlarının çalışma ortamlarının ve koşullarının düzenlenmesi gerekir. Ayrıca, Cumhurbaşkanının doktora ve sağlık çalışanına daha fazla sahip çıkması gerekirken söylemlerinde bu çalışma grubu için açık ve net bir söylem maalesef yok. Bence daha da önemlisi, keşke Cumhurbaşkanının, sağlık çalışanlarına yönelik şiddet olaylarına karşı “Benim sağlık çalışanıma, benim doktoruma şiddet uygulayan karşısında beni bulur.” söylemi olsa; toplumda ve kolluk kuvvetlerinde olumlu neticeler doğuracak ve şiddetin bitişini hızlandıracaktır diye düşünüyorum.

Gaziantep’in sorunlarına gelince: Gaziantep’in sağlıkla ilgili birçok sorunu var. Örneğin, Gaziantep’te tamamen devreye girmeyen Abdulkadir Yüksel Devlet Hastanesi var; bu hastanenin personel eksikliği var, malzeme eksikliği var, doktor eksikliği var.

Yine, Gaziantep, Türkiye'nin bebek ölümlerinin en fazla yaşandığı ili olarak gösterilmekte. 600 bin Suriyeliyle birlikte 3 milyon nüfusu bulunan Gaziantep'in bölge illerine hizmet eden kamu hastanelerine acilen kadın doğum uzmanı, çocuk uzmanı ve yenidoğan bakım uzmanı, perinatoloji uzmanı atanması gerekli. Bu branşlardaki doktor yetersizliği için Sağlık Bakanlığının acilen uzman doktor tahsis etmesi gerekir diye düşünüyorum.

Yenidoğan yatak sayısını üçte 1'e indirmek gibi bir karar alınmıştı daha önce, neyse ki Bakanlığın hızlı düzenlemesi sayesinde bu hatadan çabucak dönüldü.

Son olarak, değerli arkadaşlar, bizler milletvekilleri olarak bölgemizde ve ülke genelinde vatandaşın ve sağlık çalışanlarının yaşadığı sorunları gündeme getirmeye çalışıyoruz, çözüm üretmesi için soru önergeleriyle konuyu Sağlık Bakanına iletiyoruz ama görüyoruz ki Sağlık Bakanlığı yüce Meclisi dikkate almıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

BAYRAM YILMAZKAYA (Devamla) – Sadece bu dönem Sağlık Bakanına 1.493 soru önergesi verilmiş ancak sadece 14 soru önergesine cevap verilmiş.

SAĞLIK BAKANİ FAHRETTİN KOCA – Öyle değil, öyle değil.

BAYRAM YILMAZKAYA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, Sağlık Bakanının milletvekillerinin soru önergelerine cevap vermemesi, ciddiyetten uzak bir harekettir diye düşünüyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Sağlık Bakanımız siyasetten gelmediği için duruma hâkim olmayabilir, kendisi mütevazı, sakın kişiliğiyle belki bu olayı bilmiyor olabilir ama ben bu işi bilen deneyimli bürokratlara hayret ediyorum; bu Hükümet hiç gitmeyecekmiş gibi hareket etmeleri çok yanlış ve anlam veremiyorum açıkçası. Olası bir erken seçimde iktidar değiştiğinde, biz ve bize benzer bir arkadaşımız bakan olduğunda yüzümüze nasıl bakacaklar doğrusu merak ediyorum, bu utancı nasıl kaldıracaklar ya da “Bu iktidarla geldik, bu iktidarla gideriz.” diye mi düşünüyorlar, göreceğiz inşallah. Sayın Bakanı ve bürokratları bu konuda daha duyarlı olmaya davet ediyorum.

Her şeye rağmen, bütçemizin sağlık çalışanımıza ve halkımıza hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sağlık Bakanlığı tarafından yerli kan ürünü üretilmesi amacıyla başlatılan projenin ihalesinin Maxicells İlaç Sanayi Anonim Şirketine verildiğine ve taahhüt edilen hiçbir işin yapılmadığına ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, benim mesleğim eczacılık ve eczacılık örgütünde Manisa Eczacı Odasından Türk Eczacıları Birliği Genel Sekreterliğine kadar her kademedeki görev yaptım. Her partide eczacı milletvekillerimiz var ve hepsinin bildiği bir gerçek var. Sayın Sağlık Bakanı ne kadar meselenin farkında bilmiyorum ama bir el, bütün eczacıların ceplerinden çok önemli bir geliri alıyor ve bundan yirmi altı ay önce bu şöyle gerekçelendirildi, gerçi serüven beş yıllık: “Yerli ve millî kan ürünü yapacağız.” Çok klişe bir laf ama eğer yapılabilirse çok doğru bir iş. Bununla ilgili de çok ciddi bir yöntem buldular. Türkiye'ye kan ürünü ithal eden 7 tane firmayı çağırıldılar, bir de başka işler yapan 11 tane firma çağırıldılar, bir masada oturdular ve dediler ki: “1 firma seçeceğiz en sonunda, bu firma Türkiye'deki kan ürünlerini, eczanelerin sattıklarını -yüzde 15 eczane pazarı, çok önemli bir para bütün eczacılar için- ve bütün hastanelerin sattıklarını tek başına getirip verecek ama nihayetinde yerli, millî kan ürünü firmamız olacak.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Ve Silivri’de kocaman, 150 dönümlük bir arazi vereceğiz.” Verdiler. Firmaya dediler ki: “Bu seçeceğimiz firma 6 adet soğuk hava deposunu hemen, 10 adet de plazmaferez merkezini, biri hemen, diğerleri bir yıl içinde hazırlayacak. Önce yerli kanlar Almanya’da işlenip gelecek, fabrika bitince de bütün hepsi yerli, millî olacak.” Bunun karşılığında tek başına satış tekeli Sayın milletvekilleri. Fiyat da, eczacılar gibi en ucuzunu verme zorunluluğu yok, oldukça yüksek bir fiyat.

Bugün geldiğimiz nokta şu: Bu işi bilen bütün firmaların ellerindeki dosyaları aldılar, “Sen elendin.” dediler. Bakanlık kapısında ağlıyor o büyük 7 firma. Herkesten gitti Maxicells’e kaldı, Maxicells. Biraz önce de söylendi ve çok yakından bildiğiniz Murat Sancak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çok kritik gördüğüm için...

Murat Sancak ne soğuk hava deposunu açtı ne kan toplama merkezini yaptı; sadece ne yaptı biliyor musunuz? Tek başına satma imtiyazını yirmi altı aydır kullanıyor, geziyor dolaşiyor; Türkiye kanunlarına göre, Sayın Bakan bilir, Türkiye’ye son kullanma tarihi bir yıldan az kalmış kan ürünü sokamazsınız, sokarsanız çok ağır cezalandırılırsınız ama bunda imtiyaz var ya, üç ay süresi kalmış, firmaların atmak zorunda kaldığı ürünü on sekizde 1 fiyata alıyor Murat Sancak; getiriyor, eczaneler yerine ve hastaneler yerine, üstünde yazan fiyattan -ama o, on sekizde 1’e alıyor- devlete fatura ediyor ve daha bir çivi çakmadı. Yirmi altı aydır, taahhüt ettiği hiçbir işi yapmadı. Soğuk hava depoları yok, merkez yok, fabrika yok; imtiyaz devam, paraya para katıyor. Ne oluyor? AK PARTİ’li eczacının da cebinden her ay, orta gelirdeki bir eczacının cebinden her ay bir kira parasını alıyor bu adam.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, Sayın Özel tamamlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – HDP’li eczacının da alıyor, MHP’li eczacının da alıyor, İYİ PARTİ’li eczacının da alıyor. Ve bu adam isminin, soy isminin üstünden de işte, Ethem Sancak “Çok seviyorum, Reisim.” dediği için... Bunun faturası tamamen AK PARTİ’ye. Şunu da söyleyelim: Murat Sancak adına Sağlık Bakanlığıyla imzayı atan isim de Hakan Kazancı. Hakan Kazancı’yı da herhâlde hepiniz tanıyorsunuz; Bilal Erdoğan’ın en yakın arkadaşı, Okçular Vakfındaki Başkan Vekili. Buranıza kadar bu işe batmış durumdasınız Sayın Bakan. Bu pislikten partinizi de kurtarın, Sağlık Bakanlığını da kurtarın, Türkiye’yi de kurtarın; bütün eczacıların iki eli yakanızda olur öbür türlü. Millî varlıklarımızı da böyle, sözünü tutmayan soygunculara peşkeş çekmeyin.

Teşekkür ederim.(CHP sıralarından alkışlar)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 129) (Devam)

2.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 130) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sağlık Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

- 1) İçişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) İçişleri Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Jandarma Genel Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Jandarma Genel Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

- 1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Sayın İrfan Kaplan...(CHP sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, nerenin milletvekili İrfan Bey?

BAŞKAN – Gaziantep...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Onu da söyleyerek çağırmanız gerekmiyor mu?

BAŞKAN - Okudum başında, tekrarlamak zorunda değilim Sayın Akar.

Sayın Kaplan, siz buyurun, devam edin; kusura bakmayın.

CHP GRUBU ADINA İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün Muğla’da, madde bağımlısı bir kişi antidepresan ilaç almak için eczanelerin camlarını kırarak eczanelere zarar vermiştir. Muğla’daki eczacı arkadaşlarıma geçmiş olsun dileklerimi iletiyor, bu ve buna benzer şiddet olaylarını kınıyorum.

Değerli arkadaşlar, 2020 yılı bütçe görüşmeleri ülkemize ve milletimize hayırlı olsun diyeceğim ama diyemiyorum. Bu bütçede işçi yok. Bu bütçede emekçi yok, çiftçi yok, üretici yok. Bu bütçede esnaf yok, memur yok, emekli yok. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bütçede işsizler yok, gençler yok, kadınlar yok, engelliler yok. Bu bütçede emeklilikte yaşa takılanlar yok, taşeronlar yok. Bu bütçede Suriyeli mülteci sorununa bir çözüm yok. Bu bütçe de sadece saraya ve yandaşlarına hayırlı olacak gibi görünüyor.

Değerli arkadaşlar, bu bütçe, kepçeyle alıp kaşıkla dağıtanların bütçesi. Bu bütçe, yoksula zam bütçesi. Bu bütçe, vergide adaletsizliğin bütçesi. Bu bütçe, asgari ücretle evini geçindirmeye çalışan vatandaşın sırtına yük bütçesi. Bu bütçe, ülkede emeği, yoksulluğu, kadın cinayetlerini, açlığı, işsizlikten intihar eden vatandaşları görmeyenlerin bütçesi. Bu bütçede dar geliriye zam var, vergi var; bu bütçede yandaşa bol bol kıyak var.

Değerli arkadaşlar, Sağlık Bakanlığı bütçesini görüştüğümüz bugün, seçim bölgem Gaziantep’te de sağlığın nasıl sınıfta kaldığını göstermek istiyorum. Sanayisiyle, ticaretiyle, turizmiyle ünlü gastronomi kenti Gaziantep, ne yazık ki sağlık alanında ünüyle değil, eksiklikleriyle gündeme gelmekte. Gaziantep’in nüfusu 2 milyon 28 bin, kayıtlı Suriyeli sayısı 457 bin, kayıt dışı Suriyelilerle birlikte neredeyse Gaziantep 3 milyona yakın bir nüfusa sahip. Cerablus ve El Bab bölgesinin sağlık hizmeti de Gaziantep’te yapılıyor. O bölgedeki ağır yaralılar ve tedavisi zor olan ağır hastalar da Gaziantep’te tedavi ediliyor. Tüm bunların dışında, bir de komşu illerden gelen sevkler var; Kahramanmaraş, Kilis, Adıyaman, Şanlıurfa illerinden de birçok hasta ilimize geliyor.

Değerli arkadaşlar, sağlık planlaması yapılırken Suriyeliler hesaba katılmıyor, komşu illerden gelen sevkler hesaba katılmıyor. Ekonomik krizle, işsizlikle boğuşan dar gelirli vatandaşlarımız sadece kamu hastanelerinden faydalanabiliyor. Yaklaşık 3 milyon kişiye ev sahipliği yapan ilimizin devlet hastanesi sayısı yetersiz. Gaziantep’te çok ciddi boyutta uzman hekim eksikliği var. İlimizde kadın doğum uzmanı sayısı oldukça az. Suriyelilerin doğurganlık hızını ve Gaziantep nüfusunun ciddi oranda artış gösterdiğini de düşünürsek 3 milyona yaklaşan ilimizde kadın doğum uzmanı sayısı oldukça yetersiz kalmaktadır.

Gaziantep, bebek ölüm hızının da en yüksek olduğu ildir. Özellikle, riskli gebelik durumlarını takip eden ve değerlendiren perinatoloji uzmanı da ne yazık ki Gaziantep’ in hiçbir hastanesinde yok. Yine, Gaziantep’te sadece 1 yenidoğan yoğun bakım uzmanı ve çocuk endokrinoloji uzmanı var. Çocuk uzman hekim sayısı oldukça yetersiz. Geçtiğimiz hafta Gaziantep sevgievlerinde 10 çocuğun tüberküloz tedavisi gördüğü açıklandı. Bu çocukların tedavileri tam anlamıyla yapılmazsa ileriki zamanlarda bölge halkı için hastalık tehdidi oluşturabilir.

Bir diğer önemli konu, beyin cerrahisi uzmanı eksikliği Gaziantep merkezde 10 tane. İlçelerde ise ne yazık ki hiç beyin cerrahisi yok. Son altı yılda Gaziantep'e beyin cerrahisi uzmanı atanmadı. 300 yataklı 25 Aralık Devlet Hastanesinde 1 tane bile plastik cerrahisi uzmanı yok. 2015 yatırım planları arasında 25 Aralık Devlet Hastanesinin yanındaki 30 dönümlük alana 300 yataklı bir hastane kurulması planlanmaktaydı, proje bitti ancak bütçe yetersizliğinden yapılmadı, başlanmadı.

Değerli arkadaşlar, ilçelerimizde de durum farklı değil. İslahiye İlçe Devlet Hastanesinde beyin cerrahisi uzmanı, enfeksiyon hastalıkları uzmanı, fizik tedavi uzmanı, göğüs hastalıkları uzmanı ve üroloji uzmanı yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

İRFAN KAPLAN (Devamla) – 140 bin nüfusu olan Nizip İlçe Devlet Hastanesinde de acil tıp uzmanı, enfeksiyon hastalıkları uzmanı, kadın doğum uzmanı ve çocuk hastalıkları uzmanı yetersiz. Gaziantep merkez ve ilçelerindeki hastanelerde hekim ve uzman hekim ihtiyaçları bir an önce giderilmelidir.

AK PARTİ sayesinde, son yıllarda antidepresan ilaç kullanımını arttı. On yedi yılda bu ülkede ne ruh sağlığı kaldı, ne akıl sağlığı kaldı, ne de beden sağlığı kaldı. AK PARTİ “Sağlıkta Dönüşüm Programı” adı altında, reform dediği programla sağlık hakkını ticarileştirdi. Şehir hastaneleriyle sağlığı betonlaştırdı, yandaş müteahhitleri besledi.

Her şeyin başı sağlık diyor, 3 milyon nüfusu olan Gaziantep'te sağlık hizmetine hemşehrilerimin hak ettiği şekilde ulaştırılmasını diliyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ali Şeker, buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, sayın bürokratlar; Sağlık Bakanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Ülkemizde, sağlığa daha da önem veriliyormuş gibi gösterilirken, aslında bütçe artırılıyor gibi gösterilirken o artan paranın çok daha fazlası maalesef, müteahhitlere gidiyor. Cumhurbaşkanı'nın “hayalim” dediği şehir hastaneleri nedeniyle gelecek kuşakların hayalleri çalınıyor, gelecek kuşaklara ödenemeyecek çok ağır borçlar yükleniyor. 3 firmanın eline bırakılıyor bütün ülkenin sağlığı.

Dünya, 2019 yılında teknolojiye baş döndüren bir hızla kara deliğin görüntüsünü aldı, Türkiye de kara delikle tanıştı. (CHP sıralarından alkışlar). Biz de bütçede kara deliğin ne kadar büyük bir zarar vereceğini gördük. Bu kamu-özel ortaklıkları geleceğimizden 2 kentilyon parayı alıp birilerinin cebine koyacak, eski parayla 2 kentilyon. Aklımız havsalamız almıyor ama bu kadar büyük bir parayı maalesef, bu kamu-özel ortaklıklarıyla müteahhitlerin cebine koyacağız.

Hani hep “1071” diyorsunuz, “1071'in 2071'de bininci yılı.” diyorsunuz ya; 2071 geldiğinde dahi bu borçlar bitmemiş olacak. Bu kamu-özel ortaklığıyla birlikte Sağlık Bakanlığı da önemli ölçüde bütçesini bu müteahhitlere verecek. 2022 yılında Sağlık Bakanlığı bütçesinin üçte 1'ini bu müteahhitlere vermek zorunda kalacak, geriye kalan üçte 2'yle de devlet hastanelerinin hizmetlerini mi görsün, aşılama, koruyucu sağlık hizmetlerini mi görsün, bulunmayan ilaçları mı temin etsin? Ne yapacağını ben bilmiyorum ama sizin bütçeniz şu anda rehin alınmış durumda, sadece sizin değil, 2050 yılını geçen Sağlık Bakanlıklarının bütçesi de bugünden rehin alınmış durumda.

Şimdi, gençler “Biz anestezi teknikeri olduk, diyaliz teknikeri olduk, fizik tedavi teknikeri olduk, radyoloji teknikeri, hemşire olduk; iş bekliyoruz.” diyor ve bunlara sözler verildi, bu sözler tutulmuyor. Önümüzdeki yıl tutulabilecek mi? Hayır, onların paraları betona gömüldüğü için önümüzdeki yıl bütçedeki personel payı yüzde 44,68'den yüzde 41,23'e düşecek. Maalesef, onların paraları geçmişte harcandığı için, o çocuklarımıza iş veremeyeceğiz, bunu da -üzülerek söyleyeyim- gösteriyor buradaki rakamlar.

70 milyar dolar özelleştirme yapıldı sizin döneminizde. Şu geçtiğimiz yıllarda yapılan 70 milyar dolarlık özelleştirmeye satılan o fabrikaların, limanların, tersanelerin, oradaki santrallerin kendisini yapmaya kalksak 300 milyar dolar eder. Yani bugün 300 milyar dolarımız olsa onları yapamayız ama onları 70 milyar dolara elden çıkardınız. Bu bütçede rantı yandaşınızla bölüşüyorsunuz, yükünü de halkımıza, çocuklarımıza, torunlarımıza bırakıyorsunuz.

Kamu-özel iş birliği modeli dünyada terkedilmiş bir model ve siz de geçen bütçede yeni yapılan hastanelerin artık kamu-özel ortaklığıyla değil, genel bütçeden yapılacağını söylediniz. Bu, doğru bir adım ama mevcut hastanelerin de mutlaka kamulaştırılması gerekiyor, bu ağır yükü bu halk ödememeli. Eğer yirmi beş yılda hepsini biz kamu-özel ortaklığıyla yapsaydık, 142 milyar dolar ödemek zorunda kalacaktık yirmi beş yılda; bunun yarısına yakını kira, yarısına yakını hizmet ödemesi. Ancak şu andaki durumda da yine 95 milyar dolar ödeyeceğiz; bunun 50 milyar doları kira ödemesi, 45 milyar dolar kadarı da hizmet ödemesi. Hizmet almaya mecbur olacağız onlardan, onlara ödemek zorunda kalacağız.

Şimdi, bir hastane yapıyorsunuz, bu hastaneyi normalde 150 metrekare civarında yapmanız lazım yatak başına ama siz 400 metrekare civarında yapıyorsunuz. Bu kadar büyük niye yapıyorsunuz? Hani “Kırmızı Başlıklı Kız” hikâyesinde “Gözlerin niye bu kadar büyük? Ağzın niye bu kadar büyük?” diyordu ya, yandaşlar daha fazla yiyebilsin diye 2 katı büyüklükte bir hastane planlamışlar bunları yapanlar. (CHP sıralarından alkışlar) Amerika bile böyle yapmıyor, en büyüklerle övünen Amerika bile bunu yapmazken, maalesef, bunu planlayanlar böyle yapmışlar, 3 kat pahalıya mal etmişler. Devlet normal ihaleyle verse 1’e yapacağını 3’e yapıyor. 2 kat büyüklük, 6 kat; öderken de 9 kat ödüyor, 40-45 kat borcun altına sokmaya, kimseye bunun yükümlülüğünü yerine getirtmeye hakkınız yok.

Şimdi, bu kadar büyük borçlar altına soktuğunuz çocuklarımızın sağlığı ne durumda? OECD ülkeleri içerisinde yüzde 4,2’yle millî gelirden en az sağlık harcaması yapılan ülke. Müteahhitlere bu paralar bulunuyor ama Cerrahpaşayı, Çapayı yenilemeye maalesef para bulunmuyor; bir deprem olduğunda gidecek hastaneleri yok insanların.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şeker, sözlerinizi tamamlayın.

ALİ ŞEKER (Devamla) – SUT fiyatları da 2008’den beri artırılmadığı için, üniversiteler bilinçli bir şekilde batırıldı.

Bir yandan da kızamık: Daha önce biz görmezdik, aşılamayla çok ciddi bir kazanım elde etmiştik. Kızamık için, Türkiye iyi bir noktadaydı ama 2016’da 9 kızamık vakası görülürken 2018’de 716 kızamık vakasına çıktı. Bu dış politika, Türkiye’nin çocuklarını da hasta ediyor.

Sağlıkta şiddet yasası bir an önce çıkarılmalı. Termik santrallerin çevre kirliliği sigaradan daha önemli, sigaradan daha çok sağlığımızı bozuyor. Bu konuda da mutlaka filtrelerin çalıştırılması sağlanmalı, bu konuda da sizlerin takipçisi olmanızın önemini belirtiyorum.

Bursa’da şehir hastanesi burada yani sağlığı göç etmiş şehrin. Burada, acil hasta gitmeye kalksa yolda ölecek, kronik hasta gitmekten vazgeçecek, sağlığından olacak. Bu akıllı bir proje değil, bir an önce kamulaştırılmalı diyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hüseyin Avni Aksoy, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HÜSEYİN AVNİ AKSOY (Karabük) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sağlık Bakanlığı 2020 yılı bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Kırk beş yıldır sağlık mesleğinin içinde olan bir çocuk doktoru olarak bu onurlu kürsüden sağlık sisteminde gördüğüm aksaklıkları siz değerli milletvekillerine aktaracağım.

Sağlıkta ilk konu doğru teşhis koymaktır. Yanlış teşhis hastanın hayatına mal olur. Sağlık sisteminde yapılan planlama ve yönetsel hatalar da sektörü iflasa doğru sürükler. Dünya Sağlık Örgütüne göre sağlık bedenen, ruhen ve sosyal yönden tam iyilik hâli olarak tanımlanmaktadır.

Ülkemizde sağlık hizmetleri 3 basamaktan oluşur. Birinci basamak, koruyucu hekimlik yani aile hekimliği; ikinci basamak, ayakta teşhis ve tedavi klinikleri; üçüncü basamak, yataklı tedavi merkezleridir.

Koruyucu hekimliğin amacı temel sağlık hizmetlerini sunmaktır. Burada aşı ve bağışıklama en bilimsel uygulamadır. Çocuk doktoru olarak tavsiyem, çocuklarımıza mutlaka aşı yaptırılmı, aşı reddini reddedelim.

Şu anki mevcut sistemde birinci ve ikinci basamak geri plana itilmiş ve doğrudan üçüncü basamak ön plana çıkarılmıştır. Tam bu noktada, insanlar üzerinden para kazanmayı hedefleyen şehir hastaneleri sisteme entegre edilmiştir. 2018 yılında yüzde 6,6; 2019’da yüzde 12,4; 2020 yılında yüzde 18; bunlar Sağlık Bakanlığı bütçesinden şehir hastanelerine verilen garanti ödeme yüzdeleridir. İlerleyen yıllarda, bu hızla şehir hastanelerinde ısrar edilirse -üzülerek söylüyorum- Sağlık Bakanlığı bütçesinin tamamına yakını garanti ödemelere gidecektir. Bu sistem, peşin peşin insanlarımızı hasta edip üzerinden para kazanma anlayışını göstermektedir.

Canımızı emanet ettiğimiz doktor, hemşire ve diğer sağlık personeline uygulanan şiddet her geçen gün artmaktadır. Sağlıkta şiddetin önlenmesi için gerekli yasal düzenlemeler acilen hayata geçirilmelidir.

“Beni Türk hekimlerine emanet ediniz.” diyen Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün canını emanet ettiği doktorlarımızın meslek örgütü olan Türk Tabipleri Birliğinin tabipler ve diğer sağlık çalışanları lehine gerekli yasal düzenlemeler yapılarak sağlık sistemine entegre edilmesi gerekmektedir.

3600 ek gösterge seçim üzerinden bir buçuk yıl geçmesine rağmen çalışanlara verilmemiştir.

Anestezi, psikoloji ve sosyoloji mezunu evlatlarımız mağdurdur ve atama beklemektedirler.

Tüm alanlarda olduğu gibi sağlık sektörü çalışanları da EYT mağdurdur ve yasanın çıkmasını beklemektedirler.

Hava ve çevre kirliliğinin çok yoğun olduğu cumhuriyet kenti Karabük’ümüzde insan sağlığı olumsuz yönde etkilenmektedir. İl nüfusu 248 bin olmasına rağmen, yılda yaklaşık 2 milyon kişi polikliniklere başvurmuştur. İl merkezinde geçmiş zamanlarda 3 hastane varken günümüzde halkımız tek bir hastaneye mahkûm edilmiştir. Vatandaşlarımıza muayene için on beş yirmi gün sonrasına randevu verilmektedir. Bu süre Safranbolu, Yenice, Eskipazar, Eflani ve Ovacık ilçelerimizde yığılmalara sebep olmaktadır. Bu onurlu kürsüden 2 kez Karabük’te sağlıkta yönetsel problemler ve kadrolaşma nedeniyle işlerin iyi gitmediğini söylemiştim. Bir kez daha tekrar ediyorum ki başta Safranbolu Devlet Hastanesi olmak üzere, sağlık yönünden Karabük ili mercek altına alınmalıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan 5 partinin ortak kararıyla Down sendromu, otizm ve diğer gelişim bozukluklarının araştırılması için komisyon kurulmuştu. Siyasetüstü olan bu Komisyon, özel gereksinimli bireylere çeşitli olanaklar sağlanmasına vesile olacaktır. Komisyonumuzun Sağlık Bakanlığı ziyareti sırasında talebim üzerine, Sayın Bakanımız ve meslektaşım “Özel Gereksinimli Bireyler Dairesi Başkanlığı” kurulmasına karar verdi. Bu kararından dolayı kendisine teşekkür ediyorum. Komisyon Başkanına ve milletvekili arkadaşlarıma da ayrıca teşekkür ediyorum. Komisyonumuzdaki uyumun Genel Kurulumuza da yansımaları temenni ederim.

Karabük’ümüzün Eskipazar ilçesinde, kesin kabulü 2018 yılında yani bir yıl önce yapılan devlet hastanesi, zemin kayması sebebiyle boşaltılmıştır. Bu durum bir millî servet kaybıdır, yetkililerin konuyla ilgili acil olarak önlem alması gerekmektedir.

Görüldüğü üzere, sağlık hizmetlerinde çeşitli aksaklıklar mevcuttur. Binalar için en tehlikeli durum zemin kaymasıdır. Siyasette de zemin kayarsa ayağınızın altı kayıyor demektir, parti kayıyor demektir. Zemin kaymaya başladıktan sonra sonuç, çöküş ve yıkımdır. (CHP sıralarından alkışlar) Burada, bir yıl önce yapılan Eskipazar Devlet Hastanesini şöyle bir göstereyim, Sayın Bakanımıza da göstereyim.

Sayın milletvekilleri, zemininize dikkat ediniz, bizim için mevzubahis olan vatansa gerisi teferruattır.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Murat Bakan, buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, ülkemiz, yakıcı sorunlarla mücadele ediyor; gündemin başında ekonomik kriz, ulusal güvenlik sorunları, dış politikada yaşadığımız savrulmalar, eğitimde çöküş ve sayısını artırabileceğimiz çok sayıda problemimiz var. Bunların hepsi de ülkenin bekasıyla ilgili sorun arkadaşlar. Her ne kadar “beka” deyince aklınıza “sarayın bekası” da gelse vatandaş için beka sorunu, değerli arkadaşlar, bunlar. Ama bunların tümünden daha önemli bir sorununuz var: Günlük yaşamımızın devinimi içinde görmezden geldiğimiz, belki farkında olmadığımız ancak yeryüzündeki canlı yaşamını doğrudan tehdit eden iklim krizi. Bu iklim krizi, aslında insanlığın bugüne kadar karşılaştığı en büyük sorun değerli arkadaşlar. Hepinizin adını bildiği -sanırım bir sene önce vefat etti, hayatını kaybetti- İngiliz fizikçi var; Stephen Hawking, diyor ki: “İnsanlık yüz yıl içinde yeni bir koloni kurmak için başka gezegenler aramak zorunda.” Değerli arkadaşlar, “İklim krizi, nüfus artışı ve bunların yanı sıra, salgın hastalıklar sebebiyle insanlık yüz yıl içinde yok olacak.” diyor. Daha önce bununla ilgili değerlendirmesi bin yıldır, ölmeden önce BBC’ye verdiği röportajda yüz yıla indirdi. Değerli arkadaşlar, neyle karşı karşıya olduğumuzun farkında mısınız? Yeryüzü ölüyor. Sadece ülkemizin değil, yeryüzündeki yaşamın var oluş sorunudur iklim krizi.

Şimdi gelelim, asıl beka sorunu dediğimiz, iklim kriziyle ilgili Bakanlığımızın ne yaptığına: Açıkçası ben şu an Sayın Murat Kurum’un oturduğu koltukta oturmak istemezdim. Yıllar içinde, genel bütçe içindeki payı düşe düşe binde 26’ya düşmüş bir Bakanlığın koltuğunda oturuyor; zaten payı azdı, daha da azalmış. Oysa tüm bakanlıklar içinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı hepimiz için yaşamsal öneme sahip. Maalesef, ne saray ne de Sayın Bakan bunun farkında. (CHP sıralarından alkışlar)

Peki, dünya ne yapıyor arkadaşlar bu konuda? Avrupa Birliği Komisyonu, kıtayı 2050’ye kadar ıklime zararsız hâle getirmeyi amaçlayan Avrupa Yeşil Anlaşması’nı imzalıyor ve bu anlaşma çerçevesinde yasal düzenlemeleri yaparken uzun vadeli bütçesinden yüzde 25 ayırıyor değerli arkadaşlar. Bir tarafta bizim Bakanlığın binde 26 bütçesi, bir tarafta Avrupa Birliğinde iklim değişikliğiyle ilgili, çevreyle ilgili tam yüzde 25 ayrılmış bütçe. Utanın Sayın Bakan! (CHP sıralarından alkışlar) Ve bu utanç sadece Sayın Bakana ait değil; burada bu bütçeyi savunan, bu bütçeyi hazırlayan saray da utanmalı değerli arkadaşlar. İklim krizine para ayıramıyoruz ama IMF’e borç vereceğimiz safatasını söylüyoruz.

Değerli arkadaşlar, neyle karşı karşıya olduğumuzun farkında değiliz. Birkaç dakikalığına gündelik siyasetin hengâmesinden kendinizi kurtarın ve düşünün. Dünyanın gündemi iklim krizi. Yüzlerce ülkede, milyonlarca insan iklim krizine dikkat çekmek ve iktidar sahiplerine taleplerini ulaştırmak için meydanlarda. Peki, biz? İklim krizi konusunda ulusal bir politikamız olmadığı gibi, uluslararası politikalara da dâhil olmuyoruz. Avrupa Birliği ve 186 ülkenin altına imza attığı Paris İklim Anlaşması’nı onaylamayarak Sudan’la, Güney Yemen’le, Irak’la, Lübnan’la, Libya’yla aynı kategoride istikrarlı durumumuzu sergilemeye devam ediyoruz. İklim kriziyle mücadeleyi yalnızca Paris İklim Anlaşması kapsamında alınacak hibeler ya da aranacak başka fonlar üzerinden kurmak yanlış politikadır Sayın Bakan. Uluslararası arayışla sonuç elde edemeyince ulusal düzeydeki çalışmaların duruyor olması bu konudaki duyarsızlığımızı ve umursamazlığımızı zaten gözler önüne seriyor.

Değerli arkadaşlar, 100 milyar galaksiyi gezip üzerinde canlı yaşamı olan başka bir gezegen bu mavi gezegen dışında bulamayabiliriz. Hiçbirimiz dünyayı omuzlarında taşıyan Atlas değiliz; aksine, bu dünya hepimizi taşıyor değerli arkadaşlar.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Gezi'den Cerattepe'ye, Efemçukuru'ndan, Hasankeyf'e, Saldı Göl'ünden, Munzur'a, Kadıralak Yaylası'ndan, Kaz Dağları'na uzanan, incirlerin, zeytinlerin, orkinosların, yüz yıllık ağaçların çıgırlıklarını yükselttiğimiz, bu talana, bu yağmaya, bu ranta karşı verdiğimiz mücadele devam edecek.

Gerçek beka sorunu iklim krizidir. İklim krizi, hava, su toprak krizi demektir. (CHP sıralarından alkışlar) İklim krizi gıda krizi demektir, sağlık krizi demektir. İklim krizi ekonomik kriz demektir. Dünya ölüyor arkadaşlar. İklim krizi gelecek krizi demektir çünkü ölü gezegende gelecek olmaz.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Kastamonu Milletvekili Sayın Hasan Baltacı, buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HASAN BALTACI (Kastamonu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bütçesi üzerine Grubum adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Her şeyden önce, büyük mücadeleler verilerek kazanılmış bütçe hakkını bana bu görevi veren yurttaşlarımız lehine savunmaktan onur duyuyorum.

Şunu belirtmek istiyorum: Her şeyden önce kent demek, bir toplum hâlinde birlikte yaşayabilmek demektir. Kent demek, kadınla erkeğin, çocukla yaşlının, engelli, dezavantajlı gruplar ile farklı kimliğe, farklı siyasi görüşlere sahip bireylerin eşit, adil, özgür bir şekilde yaşayabilmesi demektir. Kent demek, barış, huzur ve güven içerisinde yaşayabilmek demektir.

Değerli arkadaşlar, kent demek, her şeyden önce konut hakkı demektir. Kent demek, içilebilir temiz su hakkı demektir. Kent demek, yaşanabilir temiz hava hakkı demektir, ulaşılabilir yeşil alan, ulaşılabilir okul, ulaşılabilir hastane demektir. Oysa, bugün, kentler, sizin elinizde, sizin iktidarınızda, ne pahasına olursa olsun büyüme uğruna ihanete uğramış durumda. Büyüme uğruna, on yedi yılda 550 milyar doların betona gömüldüğü Türkiye'de, 2002-2018 yılları arasında toplam 11 milyon 612 bin daireye yapı izni verilmiştir. Bugün hâlâ satılmayı bekleyen 1 milyon 300 bin konut var. Geçen gün, Sayın Erdoğan'ın bir açılışta söylediği rakamlara göre, TOKİ eliyle 857 bin konut üretilmiş.

Değerli arkadaşlar, peki, bunca inşaata rağmen konut sorunu çözülmüş mü? Çözülmemiş. Bakın, TÜİK rakamlarına göre, 2002 yılında her 100 hanenin 19'u kiracıyken 2018 yılında her 100 hanenin 29'u kiracı durumunda. Bugün hâlâ konut hakkını alamamış 6,7 milyon hane var bu ülkede. Kiracıların ev sahiplerine ödediği para yıllık 60 milyar civarında. Asgari ücretle çalışan milyonlarca insanın gelirlerinin yarısı hâlâ kira gideri. Ev sahibi olanlarsa on yıllarını bankalara ipotek vermiş durumda. Yani övündüğünüz inşaatlar eşitsizliği bitirmemiş, aksine derinleştirmiştir.

Değerli arkadaşlar, kent demek, içilebilir temiz su hakkı demektir. TÜİK 2016 verilerine göre ülkemizin yüzde 46'sı hâlâ güvenilir içme ve kullanma suyuna ulaşamıyor. Kent demek, aynı zamanda temiz hava hakkı demektir. Hâlbuki Türkiye'nin havası Avrupa Birliği ortalamasına göre yüzde 33 daha kirli hâle gelmiştir. Hava kirliliğine bağlı ölümlerin sayısı 30 bini geçmiştir. Kent demek, aynı zamanda güvenli konutlarda yaşamak demek, her türlü doğa olayına karşı hazırlıklı olmak demektir. Oysa bir deprem coğrafyasında yaşıyor olmamıza rağmen kentlerimiz depreme hâlâ hazır değil. En son, Silivri depreminde yaşadıklarımız ortada ve hâlâ deprem risk yönetimi üzerine atılmış tek bir somut adımınız yok, olmadığı gibi, “deprem vergisi” adı altında toplanan paralar duble yollara aktarıldı. Zaten yetersiz olan toplanma alanları da AVM'lere, rezidanslara dönüşmüş durumda. Ayrıca imar barışı altında,

“Binaların sağlam olup olmadığına mal sahipleri, beyan verenler sorumludur.” diyerek sorumluluğu da üstünüzden attınız. Bu arada imar affından toplanan milyonların da bugün bu bütçede olmadığını görüyoruz, nereye gittiği belli değil bu paraların.

Değerli arkadaşlar, kent demek, temiz bir çevrede yaşama hakkı demektir. Oysa daha kendi çöpümüzü geri dönüştüremezken Avrupa’dan çöp ithal etmeye başladık. Bu arada, poşetten toplanan paranın nereye gittiği de belli değil. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, kent demek, yurttaşların yerel yönetimler eliyle siyasete doğrudan ve demokratik bir şekilde katılım hakkı demektir. Oysa siz, on yedi yıl boyunca adım adım, başta planlama hakkı olmak üzere, yerel yönetimlerin yetkilerini ellerinden alarak Bakanlığa devrettiniz çünkü imar rantı iştahınızı kabartıyor. Çünkü iktidara gelmeden önce ilk öğrendiğiniz iş imar rantıydı. Bu yüzden, Erdoğan’ın en yakın çalışma arkadaşları, Belediye Başkanlığı döneminden arkadaşlarıdır. Parsel bazında kişiye özel, şirketlere özel, yandaşlara özel yapılan imar değişiklikleriyle şehirleri birer rant üretim merkezi hâline getirdiniz. “Ne sihir ne keramet, el çabukluğu marifet.” diyerek bir gecede plan değişiklikleriyle kimleri zengin ettiğinizi biliyoruz.

SALİH CORA (Trabzon) – Kimler zengin oldu? Açıkla da bilelim ya. Kimseyi töhmet altında bırakma.

BAŞKAN – Sayın Cora, Sayın Bakan gereken cevabı verir.

HASAN BALTACI (Devamla) - Öyle ki Ankara’yı parsel parsel sattınız, İstanbul’a ihanet ettiniz. Yetmedi, Varlık Fonu üzerinden batan şirketleri kurtarmaya çalışıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

HASAN BALTACI (Devamla) – Kent demek toplanma hakkı demektir. Oysa siz, kimse bir araya gelmesin diye, bu düzene itiraz etmesin diye meydanları da yok ettiniz. Siz, çocukların ulaşabileceği yeşil alanları yok ettiniz. İstanbul gibi dünya metropolünde yüzde 2 yeşil alan bıraktınız.

Son olarak şunu hatırlatmak isterim: Kente karşı işlenen suçlar, toplumsal suçları artırıyor. Şehirciliği bir ekonomik birikim modeli olarak gören anlayış; ekonomik, toplumsal ve siyasi krizi giderek derinleştiriyor. Ama şunu hatırlatmak isterim: Aynı kentlerde yükselen kulelerinizin hemen yanı başında yaşayan, işsizliğe, yoksulluğa mahkûm edilmiş, gelecekle ilgili umutları karartılmış milyonlar var. Aynı kentte simit sarayları olduğu gibi simit satan binlerce tezgâh da var. (CHP sıralarından alkışlar) Aynı kulelerin yükseldiği yerde, itirazların da yükselmesini engelleyemezsiniz.

Sonuç olarak, kısa çöp uzun çöpten hakkımı alacak, ama bugün ama yarın. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yaşar Tüzün, buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı bütçesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, 1839 yılında kurulan, yüz seksen yıllık bir teşkilat olan Jandarma Genel Komutanlığı, aslında Kara Kuvvetleri Komutanlığından sonra 2’nci büyük kuvvet olarak asayiş ve huzurun sağlanması görevini sürdürmektedir. Jandarmanın mülki, adli ve askerî görevleri vardır. Jandarma teşkilatı, kurulduğu günden bugüne kadar İçişleri Bakanlığına veya Genelkurmay Başkanına bağlı komutanlık olarak da görev yapmıştır. Ancak 27 Temmuz 2016 tarihinde Resmî Gazete’de yayınlanan 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır, geçtiğimiz hafta da uyum yasaları çıkarılmış ve İçişleri Bakanlığıyla ortaklaşa çalışmalarına devam etmektedir.

Sevgili arkadaşlar, ülkemizin güvenliğine önemli bir şekilde sahip çıkan Jandarmamızın içerisinde başta subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve erler bulunmaktadır. Hizmet veren personelin bu kadar değişik isimlerinin olması ve özlük haklarının farklı olması hiç doğru değildir. Vatan sevgisinin ve görevinin sözleşmesi olmaz arkadaşlar. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Aynı görevi yapan personellerin yeni bir kanunla haklarının verilmesi gerektiğine inanıyoruz. Dolayısıyla, bu bütçede Jandarma Genel Komutanlığının artış oranına baktığımızda, Sahil Güvenlik Komutanlığının artış oranı yüzde 29,9 ama Jandarma Genel Komutanlığının artış oranı yüzde 17,2'dir. Erlerimize 126 lira, onbaşlılarımıza 146 lira, çavuşlarımıza 163 lira aylık bedel ödeniyor; bunların da artırılması gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, Bakanlığınızın ve yüce Meclisimizin, yaşanan uygulamalar noktasında da sıkıntılara değinmek istiyorum. Ucube bir Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi icat ettiniz, 16 Nisan 2017 referandumuyla kabul edildi ama açıkçası bu yüce Meclise gelen bu bütçede, bugün olduğu gibi, geçmişte olduğu gibi ve yarın da olacağı gibi, buraya kendi bütçesini getirip de oy veremeyen bir sistemle karşı karşıyayız. (CHP sıralarından alkışlar) Biraz sonra oylamaya geçeceğiz, 3 Bakan kendi bütçesine oy veremiyorsa, siz milletvekilleri olarak niye oy vereceksiniz arkadaşlar?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sistem değişti.

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) – Dolayısıyla, böyle bir sistemin yanlış olduğunu hepimiz biliyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan; elinizde tüm imkânlar var, Emniyet ve Jandarmamızın istihbarat bilgileri var. Buradan seslenmek istiyorum: Gerekli birimleriniz, gerekli araştırmaları yapınlar. Çünkü biz milletvekilleri olarak, yetkililerden bilgi alamıyoruz. Sormak ve öğrenmek istediğimiz konu şudur: 15 Temmuz şehit ve gazileri için toplanan para nerede? 338 milyon lira para nerede ve niye hâlâ dağıtılmadı?

Şimdi, birçoğumuz, milletvekillerimiz, ticaretle uğraşan arkadaşlarımız olarak, mevduat faizi ve hazine bonosunun ortalama getirisine baktığımızda, bu 338 milyon lira paranın bugün 495 milyon lira olması gerekirken paranın nerede ve ne şekilde olduğu maalesef hâlâ bilinmiyor.

Şimdi, Sayın Bakan, siz İçişleri Bakanısınız, Bakanlığınıza bağlı birimleriniz var. Gerçekten 600 milletvekili ve bu yardımları yapan binlerce insanımız, parasının nereye gittiğini çok merak ediyor ve bunu öğrenmek istiyor. Öncelikle milletvekilleri olarak bizler öğrenmek istiyoruz, sonra da bu paraları yatıran vatandaşlar öğrenmek istiyor. Kuşkusuz, bu paralara ihtiyacı olan şehit ve gazî yakınlarımız da bu beklenti içerisinde dirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tüzün, tamamlayın sözlerinizi lütfen.

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bir komşu tekerlemesiyle bu paraların nereye ve nasıl gittiğini kısaca ben size anlatmak istiyorum.

Sayın Bakanlar, yardım parası 309 milyon toplandı mı? Toplandı / Kime kime? Gazilere / Başka kime? Şehit yakınlarına / Peki, paralar nerede?

İSMET YILMAZ (Sivas) – Bankada!

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) – Vakıf kurduk / Vakıf nerede? Hazineye devrettik / Peki, hazine nerede? Sarayın içinde / Peki, saray nerede? Ejder yedi / Peki, ejder nerede? Uçan sarayla Man Adası'na gitti. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, işte, paranın akıbeti böyle. Binlerce insanın yaptığı yardımlar gazi ve şehitlere verilmediği için, bu insanların bu bütçede ahı var. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu ahlî bütçeye ret oyu vereceğimizi belirtir, Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Jale Nur Süllü...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Süllü, bir dakika lütfen.

Buyurun Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, bu tekerlemeyi biz daha önce dinledik; Sayın Cumhurbaşkanımız bunu Türkiye kamuoyuyla paylaştı. Öncelikle, şehit ve gazilerimizle ilgili, 15 Temmuz şehitlerimiz ve gazilerimizle ilgili toplanan para devletimizin cebinde; bunu konuştuk.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Nerede? Vakıfta mı?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Böyle bir eleştiri yapılabilir ancak şehitlerimizin emanetine sahip çıkan Sayın Cumhurbaşkanımız ve AK PARTİ grubu olarak bu ithamları kabul etmediğimizi ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Süllü...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, Sayın Süllü'yü 2 sefer çağırdım, söz veremedim.

Sayın Süllü, özür diliyorum, biraz daha bekleteceğim sizi.

Sayın Özel, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 15 Temmuz şehit yakınlarının yapılan yardım kampanyasından haklarının kendilerine verilmediğini ifade etmeleri üzerine olayın takipçisi olduklarına ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Genel Başkanımız, kendiliğinden, 15 Temmuz şehit ve gazileri için yapılan kampanyanın paralarının akıbetinin peşine düşmedi. 15 Temmuz şehitleri, mail yoluyla, telefon yoluyla, milletvekillerimize, Ankara milletvekillerimize, doğrudan Genel Başkanımızın katıldıkları programlarında, böyle bir yardım kampanyasından kendi haklarının verilmediğini söylediler. Biz bu işin üzerine düşmeye başladık, Ankara Milletvekilimiz Murat Emir de bu konuyu özel olarak üstlendi. Geldiğimiz nokta şu: O günlerde zaten hepimiz, herkes bir şeyler yapmak istiyordu ve yardım kampanyası için bir hesap açıldı. Bir de acılar tazeyken, paranın en çok lazım olduğu zamanda şehit yakınlarına ve gazilere verilmek için 314 milyon TL toplanmış, bu doğru.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu para yok, yok, yok. Ne olacak? Sayın Bakana sorduk, Sayın Fatma Betül Sayan Kaya burada tutanak altında dedi ki: “Bir vakıf kurulacak, oraya aktarılacak, henüz kurulmadı.” Takip ettik. Cumhurbaşkanı Yardımcısı -tarihsel süreci anlatıyorum, bugün için değil- bu kürsüden, böyle bir paranın olduğunu, paranın devletin emanetinde olduğunu, vakıf kurulunca oraya aktarılacağını söyledi. Sonra vakıf kuruldu, vakfın adresine gittik vakfı bulamadık, telefon numarası yok, yöneticileri yok. Bunları dile getirdik. En son, 314 milyon TL'nin nemesıyla birlikte devletin tek hesabında olduğu söylendi. Oysa bu paranın vakıfta olması lazımdı, paranın 10 milyonu konulmuş. Sizin hesabınızda paranın nemesıyla birlikte toplamı 342 milyon TL olmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son sözlerinizi alayım lütfen, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiyor zaten.

Ama o parayı, en kötü yönetilen, en az gelir getiren yatırım aracına koysanız o sürede 496 milyon TL oluyor, sorun burada. “Bu para devletimizde.” Devletin hakkı değil. İnsanlar bu parayı o gece tankın önüne yatanlar için verdi, evlatlarını kaybedenler için verdi. Bu paranın nasıl kullanılacağına tasarrufu size ait değil çünkü veren bu parayı verirken şehit aileleri için verdi; mesele bu, lafi dolandırmayın.

Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkan, buyurun.

34.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, 15 Temmuz şehit ve gazileri için toplanılan paranın devletin Tek Hazine Kurumlar Hesabı'nda olduğuna ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, Sayın Grup Başkan Vekilinin de ifade ettiği gibi, toplanan paralar devletin tek hesabında, paralar herhangi bir yere gitmiş değil.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Niye hâlâ orada?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ha, paranın miktarıyla ilgili, nemalandırılmasıyla ilgili bir tartışma varsa o ayrı bir tartışmanın konusu. Ancak dememiz o ki bu ülkede faizler düştü, toplanan para devletin hesabında ve bu hesaptaki para da şehit ve gazilerimize harcanacaktır.

Teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 129) (Devam)

2.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 130) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

- 1) İçişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) İçişleri Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Jandarma Genel Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Jandarma Genel Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

- 1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Sayın Süllü, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Süllü, zor da olsa sizi aldık kürsüye.

CHP GRUBU ADINA JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Zamanım yetmezse biraz eklersiniz o zaman Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubum adına söz almış bulunuyorum. Bütçe teklifinde halkın güvenliği ile bireylerin anayasal hak ve özgürlüklerini kullanmalarını sağlamak amaç, bireyi merkez alan özgürlük ve güvenlik arasındaki dengeyi koruyarak suçu azaltacak hizmeti sunmak hedef olarak belirlenmiş. Toplumun beklentisinin tam da bu olması nedeniyle Sayın Bakan ve Emniyet Müdürlüğümüzü kutluyorum. Peki, Emniyet Müdürlüğümüz, bu bütçe hedeflerini gerçekleştirebiliyor mu? Çevre katliamı, şiddet karşıtı eylem yapanlara, haklarını arayan işçilere sert müdahalede bulunarak Anayasa'nın izin almadan silahlı ve silahlısız toplantı, gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı ihlal edilmiş olmuyor mu? Cezaevlerindeki akademisyen ve gazeteciler düşünüldüğünde, bireylerin anayasal temel hak ve özgürlüklerini sağlama amacı nerede kalıyor? Onca güvenlik gücü arasında korunamayan Genel Başkanımız Sayın Kılıçdaroğlu, öldürülen kadınlar, çocuk istismarlarında suç önlenbilmiş mi? Rabia Naz, Burak Oğraş gibi şüpheli ölümler ile sayısız faili meçhuller etkin müdahaleyle aydınlatılabilmiş mi?

Sayın Bakan, Komisyonda muhalefeti, ülkede can güvenliği olmadığını iddiasını dünyaya belletmekle suçluyor. Bizim ana muhalefet olarak dünyaya değil ama ülkemizi yönetemeyenlere vatandaşlarımızın haklarını, hukuklarını belletmek gibi bir iddiamız olduğu doğrudur. (CHP sıralarından alkışlar)

Anayasa Mahkemesi de Berkin Elvan'ın cenazesinde plastik mermiyle yaralanan Hasan Fırat kararında kötü muamele yasağı, Gezi direnişinde göz yaşartıcı kapsülle yaralanan Eren Şahin kararında insan haysiyetiyle bağdaşmayan ihlal olduğu, toplantı ve yürüyüş hakkının engellendiği gerekçesiyle daha geçen ay tazminata hükmetti.

Uluslararası Af Örgütü'nün kasımda yayınlanan anketinde yüzde 82 temel hak ve hürriyetlerin ihlal edildiğini, yüzde 44 insanların düşüncelerini özgürce ifade edemediğini, yüzde 75 polisin şiddet ve biber gazı uygulama hakkı olmadığını söylerken toplumsal destek amacının da gerçekleşmediği görülüyor.

Gerçekleştirilemeyen hedeflere karşın Emniyet teşkilatımızın güçlendirilmesi gerektiğine inandığımızdan 2020 bütçesinde teklif edilen -5 milyar 297 milyon- yüzde 15,4 artışı eleştirmiyoruz. Ancak "Kolluk personeli başına düşen vatandaş sayısı 261'den 211'e düşmüştür." övünmesiyle 2020 yılında yapılacak yüzde 16 personel artışının suçu azaltacağı yaklaşımına da katılmıyoruz.

Personel demişken, özveriyle çalışan Emniyet personelimizin özlük hakları ve 3600 ek gösterge beklentisine 2020 bütçesinde yer verilmemesini de eleştiriyoruz.

Sayın Bakan, bütçede, 15 Temmuz sonrası yönetim anlayışında köklü değişikliklerle başarıları anlatıyor. Basında Emniyetteki Menzilcilere yönelik iddialar yer alıyor. 33.372 personel ihracıyla FETÖ yapılanmasını hatırlatarak uyarıyoruz. Aslında uyarmaya da gerek yok, doksan dört yıl önce Ebedî Önderimiz Atatürk'ün, "Efendiler ve ey millet, biliniz ki Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, meczuplar memleketi olamaz." diyen öngörüsüne kulak vermeyenlerin yine kandırılmasından endişeliyiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Öngörü demişken, 2018 bütçesinde harcamalar ödeneği 1 milyar 127 milyon lira aşmış, 2019 bütçesi bir önceki yıla göre yüzde 21,1 artırılmış ancak ağustos itibarıyla ödeneğin yüzde 67'si kullanılmış, 2020'de teklif edilen ise yüzde 15,7'lik bir artış.

Bütçenin takipçisi olacağız. Zira 2018 yılı kesin hesapları, Sayıştay denetiminde muhasebeleştirme sorunlarının olduğu, mali durumun uygun yansıtılmadığı bulguları çok kabarık, bu da idareyi suistimale açık bir hâle getiriyor. 2019 ve 2020 yılı kesin hesaplarında daha iyi raporlar görmeyi umut ediyoruz.

Ayrıca, eleştirilerimizi de dikkate almanızı istiyoruz. Siyasi ve toplumsal muhalefeti kontrol altında tutma çabası ve nefret söylemleriyle güvenlik ve huzur sağlanamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen Sayın Sözcü.

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) - Muhalefete yönelik olumsuz söylemlerle bu ülkenin ana muhalefet liderini, mesleki itibarsızlaştırmayla beli kırılan avukatı, şiddete uğrayan doktoru, "şiddete sıfır tolerans" söylemleriyle kadını ve çocuğu koruyamayız. Farklı düşüncelerin sesini kısma yönelik bütçeyle bütçe hedefleri gerçekleştirilemez, oysa konuşmamın başında kutladığım bütçe hedeflerine ulaşmak hiç de zor değil; kaostan beslenme kültürünü bir yana bırakarak, ötekileştirici dili terk ederek, kucaklaşarak başarabiliriz ve inanın buna değer.

Siyasal kuramcı Thomas Paine'nin dediği gibi: "Barışın hiçbir maliyeti yoktur. Buna ek olarak tüm masraflarıyla herhangi bir zaferden son derece avantajlıdır."

Genel Kurulu saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Suzan Şahin, buyurun.

CHP GRUBU ADINA SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

AKP Hükümeti tarafından hazırlanan ve toplamda 1 trilyon 95,5 milyar lira olan 2020 bütçe teklifinde eğitim, sağlık ve sosyal politikalara ayrılan kaynaklar önceki yılların yine gerisinde kalırken ülke güvenliğinde görev alan kurumlara 2020 için ayrılan kaynak geçtiğimiz yıla göre yüzde 15,9 arttı. En fazla ödenek artışının ise yüzde 29,9’la Sahil Güvenlik Komutanlığında olduğunu görüyoruz.

AKP hükümetlerinin yanlış dış politikalarıyla ciddi bir güvenlik ve beka sorunu hâline gelen kaçak göçmen ve Suriyeliler sorunu ile Ege Denizi ve Akdeniz’de gün geçtikçe gerilen dengeler göz önündeyken donanmamız ve Sahil Güvenliğe ayrılacak pay çok önemlidir.

Sayın üyeler, mavi vatanımız denizlerimize hak ettiği önemi vermeden gelişmiş ve bağımsız bir ülke olmayacağımız bilinen bir gerçektir. Yüce Atatürk, denizlerin etkin bir şekilde kullanılması gerektiğini bizlere “Denizciliği Türk’ün büyük millî ülküsü olarak düşünmeli ve onu az zamanda başarmalıyız.” sözüyle vasiyet etmiştir. Türk Boğazları dâhil, mavi vatanımızda etkin şekilde deniz güvenliğinin sağlanması için Sahil Güvenlik Komutanlığı bünyesinde deniz güvenliği ve emniyeti merkezi kurulmalı, deniz güvenlik ve emniyet timleri teşkil edilmelidir. Nitelikli personel ihtiyacı için fakülte ve meslek yüksekokulu kurulmasına yönelik çalışmalara hız verilmelidir.

En önemli hususlardan biri, aynı Bakanlığa bağlı eş düzeydeki Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğüne tanınan istihbarat yetkisinin Sahil Güvenlik Komutanlığına da verilmesidir. Deniz istihbaratının ayrı bir uzmanlık gerektirdiği unutulmamalıdır. Denizlerde görev yapan tüm kuruluşlar gelişmiş ülkelerde olduğu gibi Sahil Güvenlik Komutanlığı bünyesine alınarak Hazine zararı ve denizde çok başlılık önlenmelidir. Daha hızlı, etkin ve kaliteli hizmet sunabilmek için, Sahil Güvenlik taşra teşkilatının görev yapacağı kıyı tesislerinde altyapı ihtiyaçları öncelikle tamamlanmalıdır. Sahil gözetleme, radar sistemi, ağır sınıf helikopterler, insanlı keşif uçağı, İHA, “drone” projelerinin gerçekleştirilmesi hızlandırılmalıdır. Sahil Güvenlik Komutanı koramiral rütbesine çıkarılmalı, oramirallik yolu açılmalıdır, millî sahil güvenlik gemisi tasarımı başlatılmalıdır. Ayrılan bu bütçe umarız bu elzem sorunları çözüm amaçlı kullanılır.

Değerli üyeler, Türk Silahlı Kuvvetlerinin neredeyse bütün hücrelerine yerleşen FETÖ aktörlerinin alçak darbe girişimi sonrasında TSK’nin yapısının baştan aşağı değiştirilmesine tanıklık ettik. Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı alelacele Türk Silahlı Kuvvetleri kadro ve teşkilat yapısından çıkarılarak silahlı bir genel kolluk kuvveti statüsüne dönüştürülmüştür. Bu durumun orduya siyasetin girmesine neden olacağı, askerlik anlayışını bozacağı, dolayısıyla ülke güvenliğimizin olumsuz etkileneceği, komutanlara karşı güven duygusunun zedeleneceği, dikey ve yatay güven duygusuna zarar getireceği göz önüne alınmalıydı. Orduya siyasetin yerleştirilmemesinin ne demek olduğunu bu ülke 15 Temmuzda acı bir şekilde gördü. Bu değişiklikler kapsamlı şekilde tartışılmadığından, ölçülüp biçilmeden yapıldığı için o günden bu yana onlarca değişiklik yapılması gündeme geldi, gelmeye de devam ediyor.

Yıllarca komuta kademesinin kuvvet komutanlığı gibi eğitim görmesi, personelin bu özlük haklarına tabi olması sebebiyle birtakım eksiklikler ve uyumsuzluklar ortaya çıkmıştı. Bu uyumsuzluğun giderilmesi için, bir kolluk olan bu Komutanlık personelinin Emniyet Genel Müdürlüğünde çalışan muadili bir polisin özlük ve sosyal haklarına sahip olması gerekmektedir. Kurumlar arası personel denkliği gereği, aynı özlük ve sosyal haklara, aynı maaşlara aynı ölçüde sahip olmalıdır.

Bu Komutanlık personelinin büyük kısmını oluşturan uzman çavuşlara kadro verilmesi de öncelikli haklarıdır. EYT’liler gibi, “3600 ek gösterge vereceğiz.” deyip vermediğiniz memurlar gibi; işçi, emekli, çiftçi, esnaf, öğrenciler gibi; atanmayan on binlerce öğretmen, mühendis, teknik personelden oluşan mağdurlar ordusuna bir de Jandarma ve Sahil Güvenlik personelimizi eklemeyelim.

Sayın üyeler; maalesef, Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bir kuvvet komutanlığı olmaktan çıkarılmış, bu da yetmezmiş gibi son torba kanunla bu Komutanlığa ait orduvevleri, gazinolar, sosyal tesisler, özel yerel ve kıy eğitim merkezleriyle kantinlerin tamamının kiraya verilerek özelleştirilmesinin yolu açılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

SUZAN ŞAHİN (Devamla) - 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrası şanlı ordumuzdan koparılan Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlıklarının sahip olduğu ve açacağı tesislerin özelleştirilmesine CHP Grubu olarak katiyetle karşı olduğumuzu ifade etmeliyim. Faaliyet alanları samimi ve gerçekçi olmayan düzenlemelerle ranta dönük, kaotik bir yöntem anlayışı öngörülen Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesine ret oyu vereceğimizi duyuruyoruz.

“Sokağında fener, penceresinde cam ama umudu var büyük insanlığın. /Umutsuz yaşanmıyor.” değerli milletvekilleri. Tez zamanda bizim iktidarımızda topyekûn bu millete yaşatılan adaletsizliklerin, yoksullukların, yolsuzluk ve yalanların biteceği umudu, inancı ve kararlılığıyla yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, bu Hatay konusunu buradan dillendirebilir miyim?

BAŞKAN – Hatay’ı söyledik zaten yani.

Sayın Mehmet Güzelmansur, buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Göç İdaresi Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve ekranları başında bizi izleyen tüm vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ hükümetlerinin tutarsız dış politikası ve özellikle de Suriye politikası ülkemizde tarihte benzeri görülmemiş göç akımına sebep olmuştur. Resmî rakamlara göre, yüzde 71’i Suriyeli olmak üzere ülkemizdeki yabancı sayısı 5,1 milyondur. Buna kayıtsızları ve kaçakları eklediğimizde ülke nüfusunun yüzde 8’i yabancı demektir. Dolayısıyla; öngörülü, tutarlı, ayakları yere basan bir göç politikası bugün Türkiye’nin olmazsa olmazı hâline gelmiştir. Oysa Sayın Bakan Plan ve Bütçe Komisyonu sunumunda, Türkiye’nin dört başı mamur bir göç politikası ürettiğinden bahsetmektedir. Ne Suriye iç savaşının süresini ne ülkemize gelecek Suriyeli sayısını ne de bunun etkilerini kestiremeyen iktidardan dört başı mamur bir göç politikası çıkar mı ?

Değerli milletvekilleri, Hatay’ın üçte 1’i Suriyeli olmuş. 93 bin nüfuslu Reyhanlı’da Suriyeli nüfus 123 bine ulaşmış. Kilis’te Suriyeli nüfus, il nüfusunun yüzde 81’ini aşmış ve hâlâ “Kusursuz göç politikalarımız var.” diyorsanız biz de size, Allah akıl fikir versin diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Suriyelilere -göğsünüzü gere gere- 40 milyar dolar harcadığınızı söylerken engelli maaşlarını, 65 yaş maaşlarını kesiyorsanız ve ekonominin ne hâle geldiğini görmüyorsanız biz de size, Allah vicdan ihсан eylesin diyoruz. İthalatla çiftçimizi borç içinde inim inim inletirken, mahsulünü dalında, toprakta bıraktırtırken Türk tarımını -Suriyelileri- ayağa kaldıracağımızı söylüyorsanız biz de size, Allah kalbinize merhamet versin diyoruz. Esnafımız oda adatı, sosyal güvenlik ödemesi ve vergi altında ezilirken Suriyelileri tüm bunlardan muaf tutuyorsanız biz de Allah aklınıza, kalbinize adalet duygusu yerleştiresin diyoruz. İktidarınız 8 milyon işsiz yaratırken ve işsizliği eritmek için hiçbir adım atmazken 2 milyon Suriyeli istihdamı hedeflediğinizi açıklıyorsanız biz de sizi millete havale ediyoruz. Vatandaşımız sağlık hizmeti almak için sıra beklerken, katılım payları öderken Suriyelilere sırasız, ücretsiz sağlık hizmeti sunmanız vicdanınızda ufacak bir rahatsızlık dahi yaratmıyorsa size acil şifalar diliyoruz.

Türkçe bilmeyen Suriyelilerle Arapça bilmeyen Türk öğrencileri aynı sınıfa koyup, karma eğitime tabi tutup bu sınıflarda iyi eğitim almış, yeterli bilgiyle donanmış nesiller yetiştirmeyi aklınız alıyorsa size bir kez daha, Allah akıl versin diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Açık kapı politikanızla, elini kolunu sallayan, ne olduğu belli olmayanları ülkeye sokarken yarattığınız mutsuzluk, umutsuzluk ve güvensizlikle eğitilmiş kalifiye insanlarımızın ülkeden göçüne sebep oluyorsanız Allah sizi ıslah etsin diyoruz.

Ben, şimdi hepimizin vicdanına, aklına soruyorum: Bu kadar yanlıştan doğru çıkar mı? Buradan milletin menfaatine bir göç politikası, dış politika, iç politika çıkar mı? Çıkmaz elbet, çıkmadı da. Bu yanlış politikalarından ekonomik kriz çıktı, borç çıktı, icra çıktı, açlık çıktı, yoksulluk çıktı, sefalet çıktı. Bu yanlışlardan dönmediğiniz takdirde, vatandaşlığa alarak seçmen yaptığınız ve medet umduğunuz Suriyeli oyları da sizi kurtarmaz, bilginiz olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 8 milyon işsiz, binbir umutla üniversiteyi bitirdiği hâlde ailesinin eline bakan gencin; atanamayan öğretmen, mühendis, veteriner hekim ve diğer meslek sahiplerinin, ay sonunu getiremeyen emeklinin, açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm edilen milyonların; pazardan filesini doldurmadan dönen, mutfakta tenceresi boş kalan anaların, yatağa aç giren çocukların, borç batağına itilen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen sözlerinizi.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) - ...mahsulünü tarlada bırakan çiftçinin, kepenk kapatan esnafın, “Yaşlısın.” diye iş verilmeyen, “Gençsin.” diye emekli edilmeyen; lüks, şatafata milyonlar harcarken “Devlete yük oluyorsunuz.” diye hakları verilmeyen emeklilikte yaşa takılanların, seçimden önce 3600 ek gösterge sözü verilip seçimden sonra unutulmuş memurun derdine derman olmayan bu bütçeyle derdine dert katan göç politikalarınıza “hayır” diyoruz.

Değerli milletvekillerim, sürem bitmek üzereyken son söz olarak da bir tavsiyede bulunmak istiyorum. Bugüne kadar halkı kandırmayan tek kişi Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'dur. Ülkemizin ve milletimizin geleceği için her zaman doğruları söyleyen tek kişi yine Genel Başkanımızdır. Dolayısıyla onun uyarılarına, önerilerine kulak vermenizi istiyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu, hak, hukuk, adalet isteyen tüm vatandaşlarımızı bir kez daha saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hasan Baltacı, buyurunuz.

CHP GRUBU ADINA HASAN BALTACI (Kastamonu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının bütçesi hakkında grubum adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, deprem bir doğa olayıdır, bir afet değildir. Deprem önlenemez ancak afet önenebilir. Depremi afete dönüştüren plansız, çarpık ve ranta dönük şehirciliktir. Bu bakımdan, esas olan, afet yönetimi değil, risk yönetimini önceliğe almaktır. Ne yazık ki depremin öncesiyle ilgili bir risk planımız olmadığı gibi, sonrası için de bir planımız yok. En son Silivri’de yaşanan deprem İstanbul’un depreme hazır olmadığını bir kez daha göstermiştir. Silivri’de meydana gelen ve üç gün boyunca süren, bulunduğumuz coğrafyada normal büyüklükte bir depremin kaosa dönüşmesi, depremde insanların nereye gideceklerini bilememesi, telefonlara ulaşılamaması bunun en net göstergesidir. Depreme hazır değiliz. Sebepi de belli: Plansız kentleşme, depreme dayanıksız yapılar, toplanma alanlarının ranta açılması, denetim faaliyetinin özelleştirilerek yapı denetim firmalarına verilmesi, depreme karşı dayanıklı kentler inşa etmek yerine imar rantını organize etmek için çıkarılan yasalar, fay hatlarını gözlemleyecek istasyonların hâlen kurulmamış olması, afet yönetim planının olmayışı, risk yönetim planının olmayışı ama esas sorun bilime ve akla değil, tek amacı kâr olan bir şahıs şirketi gibi bu ülkenin yönetilmesidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Şunu unutmayalım: Türkiye’de yerleşim yerlerinin yüzde 92’si fay kuşaklarının üzerinde yer alıyor; nüfusun yüzde 96’sı deprem riskiyle yaşıyor. Buna rağmen “deprem” denince ilk aklımıza gelen şehrin İstanbul olması normaldir çünkü Türkiye nüfusunun beşte 1’i ve sanayinin yarısı İstanbul’dadır. Bilim insanları uyarıyor: “Otuz yıl içinde Marmara Denizi’nde 7 ve daha büyük şiddette bir depremin olma olasılığı yüzde 65’tir.” Bu bakımdan “İstanbul depremi olacak mı, olmayacak mı?” tartışması bir an önce bitirilmelidir, gereken tedbirler acilen alınmalıdır.

En son, Kartal’da çöken, 21 kişinin hayatını kaybettiği Yeşilyurt Apartmanı’na, imar affı kapsamında Yapı Kayıt Belgesi almak için başvurulduğunu göz önüne alırsak denetimsizliğin ve bekleyen tehlikenin büyüklüğünü görebiliriz. Oysa deprem bütçesiyle otoyol yapmak yerine deprem riskini önceleyen bir kentsel dönüşümü hayata geçirebilirdik.

Ayrıca, değerli arkadaşlar, İstanbul’u bekleyen tek tehlike deprem değildir. Bakın, daha iki gün önce, bilim insanlarının tüm uyarılarına rağmen, Sayın Erdoğan, Kanal İstanbul Projesi’ndeki ısrarını bir kez daha ifade etti; hatta öyle ki İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Ekrem İmamoğlu’na “Sen otur, işine bak.” diyerek had bildirmeye kalktı. Sayın Erdoğan; Sayın İmamoğlu’nun işi, İstanbul’u sizden korumaktır. (CHP sıralarından alkışlar) Sayın İmamoğlu’nun işi, İstanbul’u yağmadan korumaktır. On binlerce yılda oluşan ekosistemin dengesini bozarak Marmara’yı ve Karadeniz’i öldürmenize, İstanbul’u yok etmenize izin vermeyeceğiz. Millet geçim derdindeyken, millet boğaz derdindeyken siz İstanbul’un boğazını sıkma peşindediniz. Neymiş? Gemi trafiğini düzenleyeceklermiş. Neymiş? Tanker geçişlerini düzenleyeceklermiş. Neymiş? Boğaz’ın güvenliğini sağlayacaklar. Madem amacınız Boğaz’ın güvenliğini sağlamak, madem gemi trafiğini rahatlatmak; Kanal güzergâhını neden imara açıyorsunuz, neden Kanal güzergâhı üzerindeki tarım arazilerini imara açıyorsunuz? Amacınız belli; amacınız, inşaat baronlarına gelir sağlamak. (CHP sıralarından alkışlar)

Az önce bir milletvekili arkadaşım dedi ya “Kim bunlar?” diye; değerli arkadaşım, işte bu. İstanbul’u Katarlılara peşkeş çekemezsiniz, “Kanal İstanbul” adı altında “Katar İstanbul” yaratamazsınız, İstanbul’u katar katar satamazsınız! (CHP sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Sermaye düşmanısınız ya.

HASAN BALTACI (Devamla) – Siz, sükse yapacaksınız diye, siz rant elde edeceksiniz diye İstanbul’u yok edemezsiniz. Mesele İstanbul’u depreme hazırlamak, mesele İstanbul’u yaşanabilir kent olarak tekrar inşa etmektir. Türkiye’nin önünde bir takoz varsa -Sayın Erdoğan öyle söylüyor- o takoz da sizin iktidarınızdır!

ŞAHİN TİN (Denizli) – “İstemezük, istemezük!” Başladınız yine.

HASAN BALTACI (Devamla) – Oradan laf atmakla olmaz.

Daha geçenlerde Genel Başkanınız uyardı: “Bir tarafta sermaye, bir tarafta halk var.” dedi. Nerede olduğunuz belli kardeşim; siz, sermayenin yanındasınız, siz Katar sermayesinin yanındasınız! (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim Başkan.

SALİH CORA (Trabzon) – İngiliz sermayesi yapılmasını istemiyor.

BAŞKAN – Evet, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun söz talepleri karşılanmıştır.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.47

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.51****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33’üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon yerinde.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bakanlar yok ama...

BAŞKAN – Komisyon yerinde; Sayın Özel buyurun siz, geliyorlar.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, 21 Nisan 2019 tarihinde CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun şehit cenazesine katılmak için gittiği Ankara ili Çubuk ilçesinde karşı karşıya kaldığı organize linç girişimi olayında İçişleri Bakanının ağır ihmali ve kusurunun olduğuna ve özür beklediklerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Esasen, Sayın Başkan -ben başlayayım tabii ama- bütçe görüşmesi olduğu için Komisyon ile Bakanların birlikte, aynı anda bulunmaları uygun olur.

Grubumuza verilen söz hakları tamamlandı. Tabii, hep birlikte şunu düşünelim: Bu kadar önemli 3 Bakanlığın bir günde görüşülmesi... Ki, artık bakanlar bu Meclise, Genel Kurula yılda bir gün giriyorken herhâlde bunun daha geniş bir takvimde, daha iyi müzakere olanaklarıyla, daha geniş zamanda yapılması lazım.

Bugün İçişleri Bakanlığı bütçesi görüşülüyor. İçişleri Bakanının bu Meclise gelip yaptıklarını savunması, sorulara cevap vermesi ve hesap vermesi gereken bir gün. Bizim, Cumhuriyet Halk Partisi olarak hem Adalet ve Kalkınma Partisinden hem Sayın Bakandan beklediğimiz cevaplar var.

Tarih 21 Nisan 2019 Sayın Başkan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 21 Nisan 2019 günü, Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu bir şehit cenazesine katılmak için gittiği Çubuk’ta organize bir linç girişimiyle karşı karşıya kalmıştır. Sayın Bakan Süleyman Soylu ve beraberinde çalışanların bu olayın öncesinde, sırasında ve sonrasında ağır ihmalleri ve kusurları vardır. Şöyle ki: Sayın Süleyman Soylu, 27 Haziran 2018’de “Valilerime talimat verdim, CHP il başkanları şehit cenazelerine alınmamalı.” diye ifade kullanmıştır. Ardından 31 Mart yerel seçimleri sürecinde... Aslında Kabineden bir tek kişi bu işleri yapmayacaksa yapmayacak kişi İçişleri Bakanındır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - İleride kendisinin üzerlerinde denetim yetkisi, kendisinin üzerlerinde idari vesayet yetkisi olduğu, seçildikleri takdirde en yakın, en doğrudan çalışacakları Bakan olduğu hâlde belediye seçimlerinde atanmış bir Bakan olarak, başta önce Ankara ve sonra İstanbul seçimleri olmak üzere çok sert bir propaganda dili üstlenmiş hatta adayların bundan rahatsız olduğu bildirilmiş, konuşulmuş, yazılmış çizilmiş ancak olayın yaşandığı 21 Nisan gününe kadar, öncesindeki 31 Mart tarihine kadar Sayın Bakanın ağzıyla partimiz, Genel Başkanımız birtakım terör örgütleriyle ilişkilendirilmiş ve örneğin “Ankara Belediyesi kazanılırsa oraya Kemal Kılıçdaroğlu’nu ayak bastırmayın, sizden rica ediyorum.” gibi ifadeler ve “Teröristlerin Ankara Büyükşehir Belediyesinde çalışacağı” gibi ifadelerle olağan dışı, doğru olmayan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir İçişleri Bakanı; böyle, azmettirme, hedef gösterme gibi meselelerle mücadele etmesi gereken kişi, aksine, böyle bir atmosfer yaratmıştır öncesinde. O gün görevler yapılmamış, ardından da suç linçe maruz kalan Genel Başkanımızdaymış gibi açıklamalar yapılmış. Örneğin, böyle bir olay olduğunu düşünün arkadaşlar; hani, Adalet ve Kalkınma Partisine dönsek... Ömer Çelik “Üye olanları ihraç edeceğiz.” dedi, bu konuda kamuoyunu aydınlatmadınız. Nezle olsanız, başımıza bir şey gelse geçmiş olsun diliyoruz; özellikle bir tek geçmiş olsun, bir tek üzüntü beyanı duymadık. Bazı bakanlarımız “Mesajı verdiniz arkadaşlar, dağılın.” deyip linççi bir mesaj gibi gösterdi. Sayın Süleyman Soylu’nun kullandığı ifadeler doğrudan Genel Başkanı ve koruma ekibini suçluyordu, İçişleri Bakanlığı personelini.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiyor Sayın Başkanım.

Sayın Bakan yanlış anlamasın, ben sözlerime başlarken sizin burada olmanız gerektiğini ve bu görüşmeleri varlığımızda yapmamız gerektiğini söyledim yani “Yokluğumda bu konuya girmiş.” diye düşünmeyin. Yani onu ifade etmek istedim.

Ve gelinen noktada, biz alınmayan ifadelerle, kasıtları çok belli olan kişilerin tesadüfen orada gösterilmesiyle, tepelerden demir çubuk istifleyenlerin, dağıtanların görüntüleriyle, kişilerin parmaklarla gösterip Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu’nu sıkıştırmaya ve linçe doğru yönlendirmesiyle organize edilen linççi bir çalışma grubumuz raporladı, bunu da yolladık. “Ya, üzgünüz, bundan yararlanıyoruz, eksikler varsa gidereceğiz.” deyip bizi ve Türkiye’yi rahatlatacaklarına, rapora karşı rapor yayınladılar. Hâlen, bakın, bir tutuklu yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Osman Sarıgül için, Adalet ve Kalkınma Partili birçok gerçek kişi; öven, “Osman Amca yalnız değildir.” diyen eski milletvekillerine varıyorsa, ifade vereceği yerde elini öpmek için kuyruğa girenler, onu paylaşıyorlar... Burada bir devlet adamı sesi bekledik biz ya, bir devlet adamı sesi, her şeye rağmen. Eleştiri olur, kavgaya olur, söz olur ama ne demek bir şehit cenazesinde linç, ne demek şiddet? Bu ülkenin protokolünde 3’üncü noktada olan Ana muhalefet partisi liderine yapılan nasıl bir şey? “Kendi Genel Başkanına yapılmış sayarım.” denileceğine, bu tepkiler gösterileceğine... Namusumuza şerefimize, burada söylüyorum, şunun beşte 1’i herhangi bir Genel Başkana olsa ilk üzüntü beyanı Cumhuriyet Halk Partisinden gelir ve ilk ifademiz “Kendi Genel Başkanımıza yapılmış sayarız.” olurdu. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, son sözlerim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel, sözlerinizi tamamlayın.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Özgür Bey, bu konuya nereden geldiniz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İçişleri Bakanlığı bütçesindeyiz.

Sayın Bakanın öncesindeki sözleri, yarattığı vasat, psikolojik ortam doğrudan hedef gösterme, o günkü koruma zafiyetleri...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkan, böyle bir usul mu var ya! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, Grup Başkan Vekillerinin söz içeriğine de mi müdahale edeceğiz burada?

Devam edin siz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bak, bir dinleseydin bir daha uzamayacaktı, boşuna uzatıyorsun, laf atma. Bak, bizim yüreğimiz yanıyor, Allah aşkına hafife alma, hafife alma, otur! (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, özür dileyerek... O gün Sayın İçişleri Bakanımın öncesindeki kullandığı dil, hedef gösterme ifadeleriyle yarattığı vasat ve yarattığı psikolojik atmosferle o günkü İçişleri Bakanlığına bağlı personelin zafiyetiyle, sonrasında meseleyi küçümsemesi, üstüne düşen tutumu göstermemesi... Ve o gün orada tek devlet adamı gibi davranan Emniyet Genel Müdürü Celal Uzunkaya diyor ki: “Cesedimi çiğnemenen bu eve sokmam.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

Lütfen son cümlelerinizi alayım.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, ne zamana kadar açacaksınız?

BAŞKAN – Sayın Can, ne istiyorsunuz?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ne zamana kadar açacaksınız, ben anlamadım ki! Süre sınırı var mı?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ramazan Can, Allah aşkına, bir dur ya!

BAŞKAN – Sayın Özel, siz devam edin.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Böyle bir şey olur mu ya! Sınırsız bir şey var mı ya! İç Tüzük var ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyoruz. Sana ne ya! Bekle, Başkan yönetiyor ya!

ŞAHİN TİN (Denizli) – Gündem bu değil ki!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ve o gün Emniyet Genel Müdürü Celal Uzunkaya, gerçek bir devlet adamı -hangi siyasi görüşten olduğunu bilmem ama onu doğuran anaya helal olsun- diyor ki: “Cesedimi çiğnemenen içeri giremezsiniz.”

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Böyle bir şey var mı!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu kişi bu ifadeleri kullandıktan yirmi gün sonra görevden alınıyor. Bunlara açıklama ve özür bekliyoruz.

Teşekkür ederim Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Sayın Özkan, buyurun.

36.- *Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, tabii, bütçe görüşmeleri olduğu için görüşme takvimimiz belli. Bu noktada, Sayın Grup Başkan Vekilinin kendileriyle ilgili, ülkemizle ilgili bahsettiği hususlar da elbette görüşülmeye değer, onların da konuşulması lazım. Ancak, bu kadar önemli bir meselenin -kendileri için de önemli, ülkemiz için de önemli olduğunu düşünüyoruz- her yönüyle değerlendirilmesi önemli. Onun için, burada usule dikkat etmek gerektiğini düşünüyorum. Yani bu noktada diğer Grup Başkan Vekillerimizin de tabii ki söz hakkı olacaktır ancak eğer görüşme takvimine uygun olarak takvim ilerlerse, arkasından, zaten Sayın Bakanın konuşmasından sonra Grup Başkan Vekilleri de kendileri için önemli gördükleri hususa ilişkin açıklamalar yapacaktır. Bu noktada, görüşme takvimine uygun olarak çalışmalarımızın devam etmesini temenni ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özkan.

Sayın Bakan, Sayın Soylu, buyurun.

37.- *İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Anayasa ve kanunların bir partinin veya bir hükümetin bakanının siyaset yapma yetkisini elinden almadığına ilişkin açıklaması*

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sayın Başkan, tekrar çok teşekkür ediyorum.

Çok saygıdeğer milletvekilleri, yaklaşık üç yılı aşkındır İçişleri Bakanlığı görevini yapıyorum. Her sabah hangi trafik kazası olmuşsa onun üzüntüsüyle kalkarım yani bir trafik kazasının olmasının sorumluluğunu da kendimde hissederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yalan!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Beni tahrik etmezseniz...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kim tahrik ediyor ya? Yok, tahrik eden kimse yok.

BAŞKAN – Sayın Soylu, siz devam edin lütfen.

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yok, “Yalan!” diye bir şey geldi de onun için.

Çubuk'taki olaydan önce Türkiye'de birçok olay oldu. Sayın Kılıçdaroğlu Türkiye siyasi tarihinde hiç yaşanmayan bir adım attı. Ankara'dan İstanbul'a bir yürüyüş gerçekleştirdi. Türkiye'yi kaosa sokmak isteyen unsurlar elbette ki bu yürüyüşü hem istismar edebilirler hem provoke edebilirler hem de Türk siyasi hayatını belki de hepimize üzüntü vereceği bir sonuçla karşı karşıya bırakabilirlerdi. Tüm Emniyet teşkilatımız... Ve yürüyüş de Türkiye'de adaletin, hukukun olmadığına dair, direkt Hükümet karşıtı bir yürüyüştü. Bizim görevimiz, Türkiye'deki 82 milyon huzurunu, can güvenliğini temin etmektir. Keşke Tekin Bingöl burada olsaydı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Burada.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bilmiyorum, biraz önce buradaydı.

Sayın Tekin Bingöl'le birlikte, arkadaşlarımız ve biz, adım adım, saat saat o yürüyüşün güvenliğini temin edip İstanbul'a, sağlıklı bir şekilde, bir miting neticesiyle ulaştırmayı sağladık.

Çubuk'taki olay ve öncesi gelişenler... Çok doğal, hepimiz siyaset yapıyoruz, siz beni atanmış bir Bakan olarak değerlendirebilirsiniz ama ben AK PARTİ'nin hem üyesiyim hem delegesiyim hem de en son büyük kongredeki büyük kongre delegesiyim ve bununla da onur duyuyorum, partimin mensubuyum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve herkes gibi... Ne Anayasa -bunu burada bir müşavere

etmemiz lazım- ne kanunlar, bir partinin veya bir hükümetin bakanının siyaset yapma yetkisini elinden almıyor bugün. Ha, siz Meclissiniz, bu, Meclisin en doğal hakkıdır; Meclis, Anayasa'yı değiştirebilir, bakanları tam da sizin söylediğiniz gibi teknokrat konumuna getirebilir, haklarını alır ve der ki: "Ben seni burada memur kıldım, bunun ötesinde başka bir hak elde edemezsiniz." ama bu şeyde bile ben seçimlerde de irademi ortaya koyarım.

Çubuk olayı oldu. Çubuk olayına en çok üzülenlerden biri ben olmalıyım çünkü benim İçişleri Bakanlığım döneminde oldu. Hiçbir İçişleri Bakanı, kendi döneminde, bir Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanının böyle bir olayla karşılaşmasını istemez; ben istemedim şahsen ama böyle bir olay oldu. Siz biraz önce dediniz ki: "Kimse üzüntüsünü belirtmedi." Tam tersine, çıktım, üzüntümü belirttim. Telefon çekmemesine rağmen oradan, İstanbul'dan, Emniyet Genel Müdürüne ulaşan, Ankara Emniyet Müdürüne ulaşan, ilgili Jandarma komutanına ulaşan, oradaki herkese ulaşip bu meseleyle ilgili talimatları veren de benim. Uçağa bile binmeden arabayla derhâl Ankara'ya geldim yani gidip de uçak zamanını beklemeyeyim, direkt Ankara'ya gideyim diye. Bu esnada da tüm arkadaşlarımıza alınabilecek bütün tedbirleri... Ama elhak, Allah rızası için, bir siyasi partinin Genel Başkanı Ankara'nın ne zaman dışına çıkarsa veya Ankara'nın çeperine çıkarsa, defalarca... Şurada, yani CHP'nin Çubuk raporundaki sizin iddialarınızın her birinin gerçek dışı olduğunu iddia eden bir rapor ortaya koyduk. Ben bunu şimdi size de göndereceğim. Yani yarın itibarıyla bu raporu da size göndereceğim. Hiçbir iddianın sübut bulan bir tarafı yoktur. Bunu arkadaşlarımız çalıştı, sizin iddialarınızı da çalıştı ve yapılması gereken tek bir şey vardı: Zamanında oradaki korumalar... Biz Çubuk'a bir şehit cenazesine gidiyoruz. Takdir edersiniz -hepimiz siyasetçiyiz- Allah'ımızı severseniz, hepimiz her yere gidiyor muyuz ya?

MURAT EMİR (Ankara) – Gitmeyelim mi Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bir saniye, bir saniye... Bir müsaade edin, önemli bir olayı konuşuyoruz. Konuşmayalım isterseniz.

BAŞKAN – Sayın Emir, lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yani, hepimiz her yere gidiyor muyuz? Bazı köylere gitmek gerektiği zaman derler ki: "Sayın milletvekili şuraya gitmeyin." veya "Şurada şu kişiyle şöyle bir temasla karşı karşıya kalmayın." Siyasetçiyiz, karşımızda insan var, berimizde insan var, konjonktür buna müsaade etmez.

Tam Türkiye'nin terörle mücadelesinin en yoğun olduğu bir zaman dilimi içerisinde -yine beni başışlayın- HDP'yle seçim sırasında ortaya çıkan bir ittifakın siyaset zemininde çok yoğunluktan sonra ortaya çıkan iklim, elbette ki herkesin bazı meselelerde seçim sonrası biraz tedbirini gerektirir. Tedbir de şudur: Gitmemek değil. Bize haber verin, biz oradaki bütün -nerede, nasıl yapmışsak bugüne kadar, bakın, nerede, nasıl yapmışsak- tedbiri alalım. Ama CHP Grubu benden çok daha iyi biliyor ki -bunu da burada söylüyorum- maalesef korumaların korunduğu bir zafiyet ikliminin oluştuğu ve CHP'nin bütün katlarında da bu, çok net bir şekilde, bu olay olmadan önce de defalarca konuşuldu. Defalarca da tekrerrün olduğu, sıkıntılı olduğu -tek tek anlatmayayım- bir hadisede yapılması gereken: Ankara Emniyetinin aranması ve "Biz, buraya gidiyoruz." denmeliydi. Buna nazaran da tedbirlerin, makul tedbirlerin tedbir almadık değil, burada hepsi var... Yüzlerce korumayla daha onun ötesinde -hakkını yemeyin ne olursunuz, üzülmüyor- Sayın Millî Savunma Bakanımız Hulusi Akar, Sayın Millî Eğitim Bakanımız, Genel Sekreterimiz Fatih Şahin, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkan Yardımcısı Mevlüt Karakaya, bunların hepsi, hem de hepsi bu meselelerin orada başka bir sonuca sevk edilmemesi için bir çaba ortaya koydular ama biz bunu tahrik eden olduk, biz bunu yönlendiren olduk, biz Sayın Kılıçdaroğlu'na bunu sağlayan olduk.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlayın lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANİ SÜLEYMAN SOYLU - Bunun doğru olmadığını, tarih nezdinde de doğru olmadığını, bunun yanlış olduğunu, tedbiri bize bildirdikleri anda bizim tedbiri her seferinde en yüksek aldığımızı bir kere daha ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Özel, buyurun.

38.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, hatta Levent Gök var, Meclis Başkan Vekili, sizin mevkiğiniziz “Bizzat, Genel Başkan da eşlik ederek oraya gideceğimi telefonla İçişleri Bakanlığına ben bildirdim.” diyor şimdi telefonda.

İÇİŞLERİ BAKANİ SÜLEYMAN SOYLU – Bakın, böyle bir yöntem yok. “Levent Gök’ün İçişleri Bakanlığına bildirmesi.” diye bir yöntem söz konusu değildir.

BAŞKAN – Sayın Bakan, müsaade eder misiniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Devam ediyorum.

Sayın Bakan, siz konuşurken çıt çıkmayacak, biz konuşurken devamlı müdahale edeceksiniz.

BAŞKAN – Sayın Özel, devam edin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İki: Bizim Genel Başkanımızı korumakla görevli koruma müdürümüzden aldığımız bilgiyle, kendi raporumuzda yazdığı gibi, daha önce de bildirdiğimiz gibi, önce cumartesi günü planlanan, daha sonra pazar günü ikindiye alınan ve Çubuk merkezden köye alınan cenazeye, geceleyin koruma ekibimizdeki arkadaşımızın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...Ankara Emniyet Müdürlüğündeki muhababını arayıp “Yarın gelmeyi düşünüyoruz, gelmemiz kuvvetli ihtimal.” dediği, evden çıkılırken bu durumun bildirildiği ortada. Velew ki hiçbir şey olmasın, bir şehit cenazesi varsa -ki bu üç telefon da olmasa- Sayın Genel Başkan Ankara'daysa Ankara'daki şehit cenazesine gider -ve bunu en iyi İçişleri Bakanı bilir- iki eli kanda olsa gider. İçişleri Bakanlığı da bir şehit cenazesine devletin üst düzeyde koruması gereken 9 kişi, bakan, Cumhurbaşkanı, ana muhalefet lideri, siyasi parti lideri mi gelecek ile 10 kişi mi gelecek arasında bir zafiyete düşüyorsa yandı gülüm keten helva.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, şunu söyleyelim: İsimler geçti, raporda var. Söylediğiniz isimlerden bir tanesi, Genel Başkan elini uzattığında elini vermeyerek arkasındakileri tahrik ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım mikrofonu ama son cümlelerinizi alayım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir tanesi, kafasını havaya çevirerek Genel Başkanın uzattığı eli görmezden geliyor. Bir tanesi, mikrofonu eline alıp “Arkadaşlar, mesajınız alındı.” diyerek meseleyi mesaj verme gibi meşrulaştırıyor. Mevlüt Karakaya'yla diyaloglarına arkada şahidim, “Yanınızda ben vardım efendim.” diye Genel Başkanla gelip geçmiş olsun dilerken Genel Başkan da “Evet, hatırlıyorum, odada beraberdik.” dedi. Mesela Mevlüt Karakaya'nın varlığını yalanlayamayız.

BAŞKAN – Sayın Özel, toparlayalım, son cümleleriniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama mesele şu: Siz yerel seçim sürecinde Ankara’da ilçe ilçe gezip...

BAŞKAN – Sayın Özel, yeni bir tartışmaya yol açmadan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...CHP’yi teröristlerle iş birliğiyle suçlarsanız ve terör örgütü ile CHP’yi sürekli özdeşleştirirseniz, daha sonra, İçişleri Bakanı olarak yaptığınız görevde uğradığınız zafiyeti söylediğimizde bu durumda kalırsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özel, teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ayrıca...

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Son cümle: Ayrıca “Cumhuriyet Halk Partisi Çubuk İlçe Başkanı da Çubuk Emniyet Müdürünü bizzat arayarak bildirdi.” diye de not geldi arkadaşlardan, onu da ifade edeyim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Şehit evinin bayrağı CHP İlçe Binasından gitmiştir Sayın Başkan oraya.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 129) (Devam)

2.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 130) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) İçişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İçişleri Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi AK PARTİ Grubu adına konuşmalara başlıyoruz.

İlk söz Sayın İsmail Güneş'in. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin Sağlık Bakanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle aziz milletimizi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bir ülkede verilen sağlık hizmetlerinden tüm toplumun yararlanması, diğer taraftan tüm vatandaşların sosyal güvenlik çatısı altına alınması, sağlığa bütçeden ayrılan payın yüksek olması o ülkenin hem demokratik hem ekonomik hem de sosyal devlet olma adına önemli bir mesafeyi katettiğinin göstergesidir.

Sağlıklı nesiller yetiştirmek ve toplumun sağlığını korumak için 1 trilyon 95 milyar TL'lik 2020 yılı bütçesinden sağlığa 188,6 milyar TL kaynak ayırıyoruz. 2002 yılında total bütçeden sağlığa ayrılan oran yüzde 11,3 iken 2020 yılında bu oranı yüzde 17,2'ye çıkarıyoruz. 2020 yılında tedavi harcamalarına 98,4 milyar, ilaç harcamalarına 47,3 milyar, aile hekimlerimiz için de 10,5 milyar TL ayırmış bulunmaktayız.

Değerli milletvekilleri, hükümetlerimiz döneminde sağıkta önemli bir değişim ve dönüşüm yaşanmıştır. Bunun neticesinde üniversite hastaneleri ve özel hastaneler haricindeki tüm kamu hastaneleri Sağlık Bakanlığına bağlanmış, hastanelere belli bir standardizasyon getirilerek hasta odaları, yoğun bakım odaları, ameliyathaneler, diyaliz servisleri ve acil servislerin hangi şartları taşıyacağına dair yeni bir yapılanmaya gidilmiştir. Ayrıca, hastanelerle ilgili, sınıflarına göre, hangi birim, araç ve gereçlerin bulunması gerektiği konusunda yeni düzenlemeler yapılmıştır. Bu yeniden yapılanma sayesinde, pek çok ilimiz ve ilçemizde -Uşak'ta olduğu gibi- 636 yeni devlet hastanesi ve 378 adet ek bina yapılmıştır. Ayrıca, bunun sayesinde yoğun bakım yatak sayımız 869'dan 16.887'ye, yanık ünitesi sayımız 35'ten 554'e çıkarılmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 10 bin kişiye düşen yatak sayımız da yüzde 24,8'den yüzde 27,9'a çıkarılırken nitelikli yatak sayımız -bu çok önemli- 19 binden tam 145 bine yani oran olarak yüzde 6'dan yüzde 78'e yükseltilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İnşallah 2023 yılında nitelikli yatak sayımızı yüzde 100'e çıkaracağız. Palyatif tedavi merkezleri hayata geçirilmiştir ve 5.360 palyatif tedavi yatağıyla palyatif tedavi hizmetleri verilmektedir. Ayrıca, hastaların haklarının korunması adına hasta hakları birimi kurulduğu gibi çalışan memnuniyeti ve hasta memnuniyetine de önem verilmiştir.

Değerli milletvekilleri, birinci basamak sağık hizmetlerinde aile hekimliğine geçilerek hekime hastaları ve hastalara da hekimi daha yakından tanıma ve takip etme fırsatı verilirken, kırsal kesimde oturan vatandaşlarımızın oturdukları yerde hizmet almaları sağlanmışır. Yine bu kapsamda, yazılan ilaçların vatandaşa direkt ulaşması sağlanmışır. Ülke genelinde aşılama oranı yüzde 96'dan, yüzde 98'e yükseltilmiştir.

Yine, yenidoğanlarda fenilketonüri, kistik fibrozis, hipotiroidi, biyotinidaz, adrenal hiperplazi ve işitme taraması yaparak erken teşhis ve tedavi imkânı yakalamaktayız.

Sigarayla mücadelede önemli düzenlemeler yapılmış, ayrıca, sigarayı bırakmak isteyen vatandaşlarımıza her türlü destek ve hizmet verilmektedir.

KETEM birimlerimizce yapılan taramalarla kanserle mücadele ve erken teşhiste önemli çalışmalar yapılmaktadır.

Sağlıklı yaşam merkezleri hizmete sokularak, toplumumuzda sık görülen kardiyovasküler hastalıklar, hipertansiyon, "Diabetes mellitus", onkolojik hastalıklar, psikolojik hastalıklar ve obeziteyle mücadele alanı gibi 202 merkezde 16 hizmet türünde hizmet verilmektedir. 2020 yılında sağlıklı yaşam merkezi sayımızı 285'e çıkararak 8 milyon vatandaşımıza ulaşmayı hedeflemekteyiz.

Diğer taraftan, acil hizmetlerinde zihniyet ve yönetim değişikliğine gidilmiş, 82 milyon vatandaşa yedi gün yirmi dört saat boyunca hizmet vermeye başlanmışır. Ambulans sayımızı 5.469'a çıkarmakla kalınmamış, ayrıca kar paletli ambulans, obezite ambulansı, çok sayıda hastayı aynı anda taşıma ambulansı, helikopter ambulansı, uçak ambulansı ve deniz ambulansı hizmete sokulmuştur.

Bugün ülkemizde, pek çok ülkenin sunamadığı acil hizmetlerini ücretsiz olarak vermekteyiz. Sadece ülkemizdeki vatandaşlara değil, çeşitli vesilelerle ülkemize gelmiş dünya vatandaşlarına da aynı hizmet verilmektedir.

2012 yılında hayata geçirdiğimiz evde sağık hizmetleriyle 1 milyon 427 bin kişiye evde sağık hizmeti sunulmuştur.

Doku ve organ nakli alanındaki çalışmalara devam edilmiş ve 2019 yılında yerli ve millî olan "TÜRKÖK" isimli kemik iliği bankası kurulmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi Sayın Güneş.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) – Diğer taraftan, e-Nabız vasıtasıyla kişilerin sağlık bilgilerine ulaşmasını ve bunun hekimiyle paylaşılmasını sağlıyoruz. Sağlık hafızası oluşturarak, tekrar eden tahlillerden ve radyolojik incelemelerden kurtulmuş olacağız.

Yine, aynı şekilde, ağız ve diş sağlığına büyük önem verdik. 11 bin diş hekimi ile 31 ağız ve diş sağlığı hastanesi ve 132 ağız ve diş sağlığı merkezinde her türlü tedavi verilmektedir. Anlatmakla bitiremeyiz tabii beş dakikada.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarı döneminde “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” sözü hayata geçirilmiş, sağlık alanında ülkemizde devrim niteliğinde değişim ve dönüşümü yaşatan başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere bakanlarımıza ve gece gündüz fedakârca çalışan değerli sağlık çalışanlarımıza teşekkürü bir borç bilirim.

Sağlık Bakanlığımızın 2020 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını temenni eder, Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İsmail Tamer, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi seyreden büyük aziz Türk milleti; hepinizi saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Bugün Sağlık Bakanlığı ve Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2020 yılı bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sağlık Bakanlığına bağlı özel bütçeli, kamu tüzel kişiliğini haiz Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün önemli görevleri vardır. Bu görevleri arasında uluslararası önemi haiz uluslararası giriş noktaları ve gümrük alanlarında gerekli her türlü sağlık tedbirini almak, aynı zamanda halk sağlığını etkileyecek hastalıklara karşı kontrolleri belirlemek, değerlendirmek, denetlemek. Dünya Sağlık Örgütü, Uluslararası Denizcilik Örgütü, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütüyle birlikte diğer sağlık kuruluşlarıyla bu görevi Türk boğazları, hudut sahilleri ve sahillerimizde yerine getiren önemli bir kuruluştur. İki yüzyıldan beri, Osmanlı’dan beri gelen bu kuruluşumuzun 2020 bütçesinin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Evet, sağlıkta devrim yaptık diyoruz. Devrim yaptığımızı her platformda ifade ettik. Eskiden bıçak paraları, rehin almalar, gecedon polikliniklerde kuyruklar, eczane kuyrukları vesaire, vesaire vardı. bunlarla birlikte sağlıkta dönüşümle bir devrim yaptık. Aslında asıl devrimi nerede yaptık biliyor musunuz? Zihinlerde yaptık, ülkemizin sağlık alanında zihinlerin değişmesiyle yaptık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Başhekimliğim sırasında Kayseri Devlet Hastanesiyle beraber SSK Hastanesi arasında 1,5 metre duvar, üzerinde de 1,5 metre tel örgü vardı. Bunları yıkmış bir kişi olarak söylüyorum: İşte devrimi burada yaptık. O zaman, ülke genelinde olduğu gibi, Değerli Bakanımız da geldi, “Berlin’in duvarlarını yıktık mı, yıktık.” dediğimizin en önemli göstergesi oraydı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekili arkadaşlarım, şunu ifade etmek istiyorum: O zaman bir yerel televizyondan mikrofon tutulan bir taksî şoförünün söylediklerini burada ifade etmek istiyorum. “Duvarı nasıl buldunuz, nasıl yıkıldı?” dediği zaman “Ben bunu istemem, ben, sağlık alanında duvarların zihinlerde yıkılmasını istiyorum. İsteyen herkesin tüm hastanelerden yararlanmasını, eczanelerden yararlanmasını istiyorum.” demişti. İşte o devrimi, sağlıkta dönüşümle beraber AK PARTİ Hükümeti yaptı ve sizlere hizmet sunmaya da devam ediyoruz.

Şehir hastaneleriyle ilgili pek çok eleştirileriniz var. Bakın, arkadaşlar, Ankara Şehir Hastanesinde, 5 tane transplantasyon aynı anda yapılabilir. Bu ne demek biliyor musunuz? Dünyada bu kadar kısa bir zaman içerisinde 5 tane kalp ameliyatının, akciğer transplantasyonunun, böbrek transplantasyonunun, karaciğer transplantasyonunun ve aynı zamanda kornea transplantasyonlarının yapıldığı tek ülke Türkiye, yine, şehir hastaneleri gerçekleştirdi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Memnuniyet oranı şehir hastanelerinde yüzde 96'lara çıktı. Çalışan memnuniyet oranı düşük seviyede; şehir hastaneleriyle birlikte, onlar da yüzde 90'lara kadar geldi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bana söz vermiştin, sözleşmeyi verecektin, bekliyorum.

BAŞKAN – Sayın Akar, lütfen yerinize oturun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İsmail Ağabey söz vermişti bana, sözleşmeyi verecekti.

BAŞKAN – Sayın Akar, lütfen, demin oturduğunuz yer çok iyiydi.

İSMAİL TAMER (Devamla) – Değerli milletvekilleri, tabii, burada sağlıktaki şiddeti, altını çizerek ifade etmek istiyorum, sağlıktaki şiddeti kınıyorum. Aslında, toplumda kadına şiddet, çocuğa şiddet ve şiddet adına ne varsa bunları kınıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) O açıdan pek çok çalışmalar yapıldı. Özellikle Kayseri Erciyes Üniversitesinde Profesör Doktor İbrahim Suat Öktem'in sağlıkta şiddetle ilgili bir çalışması var. Çıkardığı sonuç şu, diyor ki arkadaşımız: "Eğitim, eğitim, eğitim." Sağlıkta şiddette eğitime önem vereceğiz.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Eğitim de kalmadı, yarın konuşacağız.

İSMAİL TAMER (Devamla) – Ayrıca, bakın, önemli bir şey var; burada bir yerde hasta, diğer tarafta doktor, uçurumda. Doktoru vurduğu zaman uçuruma gidecek. İşte bunun altını çizerek ifade ettiğimiz şey sağlıktaki şiddetin önlenmesi konusunun aslında partisi olmaz, aslında tüm partiler bunu destekliyor diye düşünüyorum, hepiniz de öylesiniz diye düşünüyorum, değil mi milletvekili arkadaşlarım? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

O açıdan, sağlıkta şiddetin bundan sonra son bulmasını temenni ediyorum. 2020 bütçesinin Sağlık Bakanlığımıza, memleketimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum Değerli Başkan.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İsmail Ağabey, bana sözleşmeyi söz vermiştin, getirecektin, getirmedi.

BAŞKAN – Sayın Akar, yerinize oturun lütfen.

Sayın Selim Gültekin, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SELİM GÜLTEKİN (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin beşinci turunda Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu bütçesi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Aziz milletimizi ve Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Sağlık Bakanlığımızın politika ve hedeflerine uygun olarak ilaçlar, ilaç üretiminde kullanılan maddeler, tıbbi cihazlar, geleneksel tedavi ürünleri, kozmetik ürünler ve özel amaçlı diğer gıdalar gibi insan sağlığına ve vücuduna doğrudan temas eden birçok ürün için düzenlemeler yapan, denetleyen, belgelendiren ve gerektiğinde yaptırım uygulayan bir kurumdur.

İlaç, aşı, serum ve tıbbi cihaz üretimini önceliklendiren, kamu, üniversite ve sanayi iş birliğini sağlayan ve güçlendiren, bunun için AR-GE iklimini sağlayan bütüncül bir ilaç ve tıbbi cihaz stratejisinin sürdürülmesi Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun en önemli sorumluluğudur. Yani, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumumuz Cumhurbaşkanlığı On Birinci Kalkınma Planı 2023 hedefleri doğrultusunda millileşmeyi amaç edinerek Türkiye'yi ilaçta, aşıda, tıbbi cihazda, biyoteknoloji ve medikal teknoloji alanında kendi kendine yetecek bir ülke hâline getirmeyi amaçlamaktadır.

Yapılan çalışmalar sonucunda, bugün ülkemizde tükettiğimiz her 100 kutu ilacın 83'ünü kendi ilaç sanayimizde üretiyor durumuna geldik. En önemli stratejik hedeflerimizden biri olan yerli ilaç çalışmalarında ülkemiz önemli bir başarıya imza atmıştır. 2018 yılındaki ilaç ihracatı bir önceki yıla oranla yüzde 32 artmış ve rekor kırarak 1 milyar 173 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bugün, sektörün önemli üretici ülkelerinin de içerisinde bulunduğu 100'den fazla ülkeye ihracat yapmaktayız.

Dünya üzerinde hızla gelişen teknolojide biz de yerimizi artık alıyoruz. Sağlık alanında bir ilk olan ve diğer ülkelere ihraç etmiş olduğumuz İlaç Takip Sistemi'miz (İTS) sayesinde 2010 yılından itibaren güvensiz ilaçla yani sahte ilaçla mücadele başarıyla yürütülmektedir. Aynı şekilde Ürün Takip Sistemi'yle de (ÜTS) tıbbi cihazda ve kozmetik ürünlerde de yine dünyada bir ilke imza atarak en güvenilir ve en kapsamlı şekilde takip edilebilirlik sağlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ olarak sağlığa önem veriyoruz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde AK PARTİ'miz iktidara geldiği 2002'den bu güne "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." düsturuyla uygulamaya geçirdiği Sağlıkta Dönüşüm Programı'yla sağlık alanında dünyanın örnek aldığı devrim niteliğindeki reformlara imza atmıştır. 2002 yılında sağlığa ayrılan bütçe 13,5 milyar TL iken 2020 yılında 2002'ye göre yaklaşık 14 kat artarak 188,6 milyar TL'ye ulaşmıştır. Birçok reformların ışığında, sağlık hizmetlerindeki memnuniyet oranı 2002'de yüzde 30'lardayken günümüzde yüzde 70, yüzde 80'lere kadar çıkmıştır.

Ayrıca, Türkiye sağlıkta kalitenin yükseltilmesiyle sağlık turizminde de hızla yoluna devam etmektedir. Yakın zamanda yayınlanan İnsani Gelişme Raporu 2019'a göre iktidarımız döneminde sağlık alanında hayata geçirdiğimiz birçok reformun etkisiyle Türkiye, ilk kez, çok yüksek insani gelişme kategorisine yükselmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2015 yılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Tıp Fakültemizin kurulması ve yakın zamanda Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından imzalanan 10 Kasım 2019 tarihli kararnameyle Niğde Ömer Halisdemir Üniversitemize Dış Hekimliği Fakültesi kurulması kararıyla Niğde'mizin sağlık alanında kazanmış olduğu ivme daha da artmıştır. Burada Niğdeli hemşhrilerimiz bir müjde vermek istiyorum: Sağlık Bakanımız Sayın Fahrettin Koca'nın onayıyla, inşallah, 2020 yılının ilk aylarında mevcut hastanemizin hemen yanına, yaklaşık 142 bin metrekare alan içinde, yanık ünitesine sahip, kardiyovasküler cerrahi, yetişkin-çocuk acil, yenidoğan bakım ünitelerinin olduğu, yaklaşık 400 milyon TL maliyetli, modern, 400 yataklı ek yeni hastanemizin ihalesini gerçekleştirip en kısa sürede de inşaatına başlayacağız. Niğde'mize hayırlı uğurlu olsun. Sayın Cumhurbaşkanımız ve Sayın Sağlık Bakanımıza tüm Niğdeliler adına teşekkür ediyorum.

Yine, yeni kurulan Dış Hekimliği Fakültemize uygun Niğde ağız ve diş sağlığı hastanesi ve bor ilçemize yapılacak olan fizik tedavi ve rehabilitasyon hastanesi proje çalışmalarının da Sağlık Bakanlığımızca yürütüldüğünü buradan ifade etmek istiyorum.

Ayrıca, 2019 yılında Sağlık Bakanlığının merkez bütçesinden alınan, Niğde merkeze 2, Bor ilçemize de 1 adet olmak üzere toplam 3 aile sağlığı merkezi yapım işi de yakın zamanda başlayacaktır. Bu vesileyle Niğde'mize sağlık alanında yapılacak işlerin takipçisi olacağımızı belirterek Muğla merkez Menteşe ilçesinde bulunan 3 eczaneye yapılan saldırıyı kınıyor, meslektaşlarıma geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELİM GÜLTEKİN (Devamla) – Başkanım...

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen Sayın Gültekin.

SELİM GÜLTEKİN (Devamla) – Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2020 yılı için 169 milyon 645 bin TL olarak planlanan bütçesinin ülkemiz için çok yararlı olacak çalışmalarda kullanılacağını temenni ediyor, bu duygularla 2020 yılı Türkiye bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, ekranları başında bizleri izleyen Niğdeli hemşehrilerimizi, aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Mustafa Esgin, buyurun lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ESGİN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) sağlık bilimi ve teknolojisi alanında bilgi üreterek ülkemiz ve insanlığa hizmet etmek amacıyla 2015 yılında kurulmuştur. Bilim ve teknoloji alanında serbest rekabete dayalı, şeffaf ve eşitlik ilkeleri çerçevesinde bilimsel araştırmalar yapan ve destek veren Sağlık Bakanlığımızın ilgili bir kuruluşudur. TÜSEB, stratejik ürünler olan ilaç, aşı, tıbbi cihazlar ve tanı kitlerinin yerleşme ve millileşmesine katkı sağlayacak, sağlık alanında kanıt bilgi ve ürün ortaya koyacak, AR-GE yapacak ve bilimsel çalışmalar ile araştırma projelerini hayata geçirecektir. TÜSEB, proje çağrısı kapsamında, kişisel ve dönüşümsel tıp alanı uygulamalı iş birliği projelerini desteklemiştir. Bu projeler, Türkiye Genom Projesi'nin ana omurgasını oluşturmaktadır. Türkiye Genom Projesi kapsamında elde edilecek olan omik verileriyle, ülkemizde yaygın olarak görülen kanser, ALS, SMA ve DMD gibi nadir hastalıkların erken tanı, tedavi ve önlenmesinde etkili olabilecek ürünlerin geliştirilmesi planlanmaktadır. Bu amaçla, Türkiye Genom Projesi 100'den fazla hastalık için toplam 12.500 bireyin genomik analizlerini kapsayacak şekilde başlatılmıştır. Bu projeler aracılığıyla, tanı ve tedavi yöntemlerinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi suretiyle bu hastalıklardan kaynaklanan sosyoekonomik yük ortadan kaldırılabilecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidara geldiğimiz ilk günden itibaren uygulamaya koyduğumuz Sağlıkta Dönüşüm Programı'yla sağlıkta bir dünya modeli ortaya çıkardık. Bu modelin 3 parametresinden bahsetmek istiyorum. Evet, ilk olarak, tüm sağlık kuruluşlarını Sağlık Bakanlığının şemsiyesi ve organizasyonu altında bir araya getirdik ve biz buna “eş güdüm” diyoruz, sağlıkta eş güdümü sağladık. Evet, sağlıkta birinci basamakta dünyanın gittiği yere gittik ve aile hekimliği sistemini hayata geçirdik. Yine, sosyal güvenlik reformunu yaparak toplumun tüm kesimlerini sosyal güvenlik şemsiyesi altında topladık.

Yapılan devrim niteliğindeki uygulamalarla, TÜİK istatistiklerine göre, önemli gelişmeler elde ettik. Evet, bu gelişmeleri şöylece özetlemek gerekirse:

Sağlık ve tedavi kurumlarımızın sayısı 2.825'ten 5.488'e çıktı. Sağlıkta kapalı hizmet alanını 5,5 milyon metrekareden 22,5 milyon metrekareye çıkardık. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Hastanelerimizin yatak sayısını 88 binden 239 bine çıkardık, tam 3 kat artırdık. Yoğun bakım yatak sayısını 869'dan 16.887'ye çıkardık yani 20 kat artırdık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, sağlık çalışanı sayısını 378 binden 1 milyon 24 bine çıkardık yani 3 kat artırdık.

Bebek ölüm hızı çok önemli, bin canlı doğumda 2002'de 31,5 olan bebek ölüm hızını 5 kat düşürdük ve 6,8'e indirdik.

Doğumda anne ölüm oranı yüz binde hesaplanır ve 2002'de 64'tü, bunu da 13,6'ya yani 5 kat düşürmek suretiyle çok önemli bir başarı elde ettik.

Değerli arkadaşlar, velhasıl, sağlıkta memnuniyet oranlarını 2002’de yüzde 39’lardan 2019’da yüzde 70’lerin üzerine çıkardık.

Değerli arkadaşlar, bu kadar önemli gelişmeleri elbette bir stratejiyle ortaya koyduk. Muhalefet, fırsat buldukça şehir hastanelerini eleştiriyor ama şunu bilmeniz gerekir ki elbette sağlık altyapımızı güçlendirmemiz gerekiyordu ve hastanelerimizin 49 olan yaş ortalamasını bu vesileyle yaptığımız yatırımlarla 13’e indirdik.

Şehir hastaneleri konseptiyle Türkiye’de şu ana kadar 10 tane hastane yapılmıştır. Bunlardan biri de benim seçim bölgem Bursa’dadır. Evet, muhalefetten bir arkadaşımız Bursa’daki şehir hastanesiyle ilgili bir değerlendirme yaptı. Ben, kendisini Bursa’ya davet etmek istiyorum. Acaba bu şehir hastanesinden Bursalılar memnun mu değil mi, birlikte görürüz ve birlikte değerlendiririz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, muhalefetin, bu başarı öyküsünü şehir hastanelerinin finansman modeli üzerinden istismar etmesini gerçekten anlamakta güçlük çekiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sözleşmeyi biliyor musunuz Sayın Vekil? Sözleşme var mı elinizde?

BAŞKAN – Sayın Esgin, sözlerinizi tamamlayın.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Bursa’dan Şehir Hastanesine taksi parası ne kadar haberiniz var mı? Oranın vekilisiniz. 150 lira.

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen...

MUSTAFA ESGİN (Devamla) – Dinlerseniz, söylüyorum gerçeğini.

BAŞKAN – Soru-cevap kısmı daha sonra Sayın Şahin. Orada sorarsınız.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Bakın, şehir merkezinden Bursa Şehir Hastanesi 150 lira.

MUSTAFA ESGİN (Devamla) - Hastane yapıyoruz, itiraz ediyorsunuz.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) - Sözleşmeyi biliyor musunuz? Sözleşmeyi biliyor musunuz? Bakın, burada kimse sözleşmeyi bilmiyor.

MUSTAFA ESGİN (Devamla) - Dünyanın 4’üncü büyük asma köprüsünü yapıyoruz, Osmangazi Köprüsü’nü, itiraz ediyorsunuz. Yavuz Sultan Selim Köprüsü’ne itiraz ediyorsunuz. Boğaz’ın altından Marmaray yapıyoruz, Avrasya Tüneli yapıyoruz, yine itiraz ediyorsunuz. İstanbul ve İzmir’i entegre ediyoruz, otoyol yapıyoruz. Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en önemli projelerine itiraz ediyorsunuz.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sözleşme Sayın Vekil... Sözleşme...

MUSTAFA ESGİN (Devamla) - Anlaşılan o ki iktidarımızın yapmış olduğu hizmetlerin haksız ve insafsız olarak itibarsızlaştırılması üzerine bir muhalefet anlayışı ortaya koyarak algı illüzyonlarıyla milletimizi etkilemek istiyorsunuz. Biz bugüne kadar aziz milletimizden aldığımız ilhamla bu hizmetleri yaptık ve yapmaya devam edeceğiz. Sizin algı oyunlarınızı da aziz milletimizin ferasetine havale ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sami Çakır, buyurun lütfen.

AK PARTİ GRUBU ADINA SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi’nin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

2 milyar 827 milyon 733 bin Türk lirası olarak öngörülen bütçe rakamının hayırlı olmasını temenni ediyorum. Bu bütçe rakamının, yaşanabilir çevre ve marka şehirler vizyonu, hayat kalitesi yüksek şehirler ve sürdürülebilir çevreyi temin etmek üzere planlama, yapım, dönüşüm ve çevre yönetimine ilişkin iş ve işlemleri düzenleyici, denetleyici, katılımcı ve çözüm odaklı bir anlayışla yapmak misyonu çerçevesinde çevre, şehircilik, çevrecilik, tasarım, ruh, anlayış, uygulama üzerine geçmiş-bugün değerlendirmesiyle gelecek adına harcanacağına inanıyorum.

İnsan, şehir ve çevre ilişkisini dünden bugüne birkaç cümleyle hülasa etmek faydalı olacaktır. Kalkınma planları, teşvikler ve şehirleşmenin özendirilmesi sonucu şehirleşmenin ciddi bir yoğunluk kazanmasına neden olmuş, bilahare bunun altından kalkılmasının zorluklarını da beraberinde getirdiği çarpık yapılaşmanın tersine döndürülmesi için gayret edilmiş, kimlikli, insan odaklı, akıllı, yeşil, güvenilir ve yaşanılabilir bir şehir planlaması gerekliliği her geçen gün daha önemli bir hedef hâline gelmiş bulunmaktadır. Bilge Mimar Turgut Cansever “Her şeyin yerli yerinde olduğu bir şehir, adaletin tecelli ettiği bir şehirdir.” diyor. İbni Haldun, evlerin, binaların, şehirlerin, hatta kıyafetlerin, yeme içme alışkanlıklarının dahi insan kişiliği ve kimliğinin teşekkülündeki dominant rolünden bahsederken insanın etkilenen ve etkileyen bir varlık olduğunu asırlar öncesinden hatırlatmış olmaktadır. Tarihin doğurduğu ve medeniyetin yoğurduğu şehir, doku ve kimyasıyla her şeyden önce, insanların o şehirde yaşama gerekçelerini gerçekleştirebildikleri yer olmalıdır. Yani şehir, insanın mutlu olabildiği kadar, onun yaşam ve yaşama mekânı olacaktır. Yaşanabilir çevre, afetlere hazır, kimlikli ve akıllı şehirler inşa etmeyi, Bakanlığın prensiplerini hayata tam anlamıyla yansıtabilmesine bağlamak çok da yanlış olmasa gerek. Çevre ve şehir, insanımızın yaşam kalitesiyle uyumlu hâle nasıl getirilebilir? Afetlere duyarlı yerleşme, doğal ve kültürel varlıkların korunması, kentsel dönüşüm, teknik ve sosyal altyapı, yerel kalkınma, kentlilik bilinci, yönetim ve yerel yönetimlerle ilgili olarak yapılan ve yapılacak her çalışma, toplum, çevre ve şehir uyum ve güzelliğini hayata yansıtma başarısı kadar karşılık bulacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

On Birinci Kalkınma Planı, hükümet programları, orta vadeli programlar, strateji belgeleriyle “yaşanabilir mekânlar, sürdürülebilir çevre” felsefesiyle insanımızın şehirlerde ve kırsal alanlarda yaşam kalitesini artırma yanında, çevreye duyarlı bir davranış, ruh yapısını da artıracak bilinci de içimizde taşıyor olabilmeliyiz. Bahsettiğimiz bu konular, herkesin ittifak ettiği, her şeyin yerli yerinde olmasını istemekten başka bir anlam ifade etmemektedir. Bu da bireylerin kendilerini geliştirebilecekleri özgür, sağlıklı, güvenli ve yüksek standartta yaşam sürebilecekleri sosyal bir ortamın oluşturulmasını hedefe koyma demektir. AK PARTİ iktidarları, bu felsefenin uygulayıcısı olmaya gayret etmiştir, etmeye devam edeceği inancımı da huzurlarınızda yenilemek istiyorum.

“Ne yaparsak yapalım, yapılması gerekenin yanında az kalır.” dediğimiz bir konu çevre hassasiyeti ve medeniyetler ancak bu hassasiyetleriyle övünebilirler. Çevreyi koruma mecburiyeti, canlı ve cansız varlıkların bir arada ve doğal ortamında olma, yaşama zorunluluğu, cansız varlıklar olmadan canlı varlıkların da yaşayamayacağını kabulden geçmektedir.

Vuslatın 746^{ıncı} yılında, çağlar ötesinden, Mevlâna'nın şu ifadelerinin rayhasını bugüne taşıyan duygu aynı duygu olsa gerek: “Gelin bağa, yeşiller kuşanan doğayı görün. Her köşede bir çiçek dükkânı açan doğayı görün. Güller gülerken sesleniyor bülbüllere. Susun, susarak doğayı görün.”

Bakanlığın, bu bütçe kullanımında, tüm ifade edilenlerin yanında bu duygu ve yaklaşımları öne çıkaracağına inanıyoruz. Bilvesile, insanın şehirle, çevreyle hemhâl olduğu, şehri ve çevreyi olması gerektiği yerde konumlandığı, yarınlar için bir bütçe olması dileklerle hayırlı olsun diyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Necip Nasır, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NECİP NASIR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün 2020 yılı bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, ellerinde milyonlarca mazlumun kanı bulunan, gerçekleri saptırarak tarihi siyasi amaçları için kullanan Amerikan emperyalizminin, senatolarında Ermenilerle ilgili almış oldukları geçerli olmayan kararı esefle kınıyor ve reddediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, kökleri Osmanlı Devleti'ne dayanan ve yüz yetmiş iki yıllık köklü geçmişe sahip olan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, yılda yaklaşık 9 milyon işlem yaparak 30 milyon vatandaşımıza hizmet vermektedir.

Cumhuriyetin ilanı ile başlayan tesis kadastro çalışmalarında, 2003 yılına kadar ülke genelinde 52.049 birimden 38.796'sında çalışmalar tamamlanabilmiş, 12.968 birimin çalışmaları ise 2003-2019 yılları arasında tamamlanarak ülke genelinde mülkiyet problemi çözülmüştür.

Değerli milletvekilleri, ülke genelinde tüm gayrimenkul mülkiyet bilgilerine sahip, stratejik bir e-devlet projesi olan Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi'yle tapu kadastro verileri, binin üzerinde kamu kurum ve kuruluş, belediye, meslek odası, birlikler ve bankalarla Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında "on-line" olarak paylaşılmakta ve paylaşılan kurumların veri üretimine altlık oluşturmaktadır.

Web Tapu Projesi'yle, vatandaşlar ile ticaret siciline kayıtlı şirketler tapu müdürlüğüne gitmeden internetten işlem başvurusu yapabilmekte ve gerekli belgelerini uygulama üzerinden gönderebilmektedir. Web Tapu Projesi, kamu kurumlarının da kullanımına açılarak, kamuda tapu müdürlükleriyle manuel yazışmalar tamamen ortadan kaldırılarak elektronik ortama taşınmıştır. Vatandaşlarımızın tapu işlemlerini sadece taşınmazlarının kayıtlı bulunduğu tapu müdürlüklerinden değil, kendilerine en yakın tapu müdürlüğünden yapabilme imkânı oluşturulmuştur.

Yurt dışı temsilciliği ve yurt içi farklı müdürlüklerde bulunan alıcı ve satıcılar arasında yapılacak mülkiyetin devrine yönelik işlemlerin yapılması mümkün hâle getirilmiştir. Vatandaşlarımıza, e-devlet üzerinden kendi adlarına kayıtlı taşınmazları sorgulama imkânı tanınmıştır. Vatandaşlarımızın tapu müdürlüklerindeki işlemlerinin hangi aşamada olduğunu internet üzerinden ve mobil telefonlarından öğrenebilmelerini sağlayabilmek amacıyla başvuru sorgu sistemi oluşturulmuştur.

Bürokrasinin azaltılması amacıyla, mimari projelerin elektronik ortamda gönderilmesine ilişkin, Kat Mülkiyeti Kanunu'nda gerekli düzenlemeler yapılmış olup kat irtifakı veya kat mülkiyeti işlemine yönelik mimari projeler tamamen elektronik ortama aktarılmıştır. Ayrıca, elektronik ortamda alınan mimari projeler, ihtiyacı olan tüm kamu kurum ve kuruluşlarıyla da paylaşılmaktadır.

Tapu Takas Projesi'yle taşınmazın devrine ilişkin bedelin güvenli bir yöntemle el değiştirmesi sağlanırken Tapu Paylaş Projesi'yle vatandaşın satış işlemlerinde doğru bilgiye ulaşması hedeflenmektedir.

Değerli milletvekilleri, 2019 yılında başlayan üç boyutlu şehir modelleri üretimi ve 3 Boyutlu Kadastro Altlığı Oluşturulması Projesi kapsamında, ülke genelinde 40 bin kilometrekare kentsel alanda, beş yıllık bir süreçte üç boyutlu şehir modellerinin üretimiyle, vatandaşların satın almayı düşündükleri dairenin tüm ayrıntılarını görüp ölçülendirebileceği üç boyutlu kadastro altlığı oluşturulacaktır. Türkiye Tapu Müdürlüğü Sistemi'yle tapu işlemlerinin karşılanmasında talep edilen işlem ülke çapında müsait olan personele havale edilerek işlemlerin daha kısa zamanda tamamlanması sağlanacaktır yani İzmir'deki bir işlem müracaatında Bitlis'teki bir personel müsaitse işlemi o tamamlayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Malatya'da varsa...

NECİP NASIR (Devamla) – Malatya'daki de tamamlayacaktır.

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen Sayın Nasır.

NECİP NASIR (Devamla) – Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, e- devlete en hızlı geçiş sağlayan ve teknolojiyi bütün imkânlarıyla kullanan, Türkiye’de kalitenin ve güvenin mimarı olan bir kurumdur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; baş döndürücü yeniliklere imza atan, başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, ülkemizin 2023 vizyonunda başarılı çalışmalar yapan Sağlık Bakanımız Doktor Fahrettin Koca’ya, İçişleri Bakanımız Süleyman Soylu’ya ve gerek çevresel değerlerin korunması gerekse de şehirleşme noktasında büyük rol üstlenmiş Çevre ve Şehircilik Bakanımız Sayın Murat Kurum ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün bütün çalışanlarına milletim adına teşekkür ederim.

2020 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor; bu vatan uğruna canlarını veren aziz şehitlerimizi rahmetle, minnetle ve şükranla anıyor; Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Mustafa Hilmi Dülger, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığımızın 2020 yılı bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, vatanın selameti, ülkemizin ve milletimizin birliği uğruna şehit olmuş bütün bürokratlarımıza, Emniyet, güvenlik, Jandarma ve Türk Silahlı Kuvvetlerimizin mensuplarına, korucularımıza ve vatandaşlarımıza Cenab-ı Hak’tan rahmet diliyorum. Ayrıca, görevini ifa ederken bölücü hainlerin çalışma masasına yerleştirdikleri patlayıcıyla görev başında şehadete eren, görev şehidimiz, Derik Kaymakamı Muhammed Fatih Safitürk ile Solhan Kaymakamı rahmetli Ersin Ateş meslek büyüğümüzü rahmetle anıyor, görevleri esnasında gazi olan tüm mülki idare amirlerine, güvenlik görevlilerimize şükranlarımı sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mülki idare amirleri, cumhuriyetimizin kuruluşundan bugüne, hatta Osmanlı’dan bu yana, hizmetinde olduğu milletimizin canının, malının ve namusunun güvencesi olmakta, kalkınma planlarının başarılı uygulayıcısı, takipçisi olup görevli olduğu yöredeki güç ve kaynakları harekete geçiren, her alandaki toplumsal kalkınmayı gerçekleştiren birer önderdirler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde dirlik ve düzenin sağlanması, hukukun üstünlüğünün garanti altına alınması, kamu hizmetlerinin etkin sunulması bakımından mülki idare amirlerine sürekli ihtiyaç vardır ve gelecekte de var olacaktır.

Bugün, ülkeler arası idari yapıdan kaynaklanan farklılıklar olsa da ortak olan nokta, kamu hizmetlerinin sağlıklı şekilde yerine getirilmesi için kamu yöneticilerine önemli görevler verilmiş olmasıdır. Günün değişen şartlarına uygun olarak, bugün birçok ülkede olduğu gibi, bizde de mülki idare amirlerinin yetiştirilmeleri esnasında yeni rol ve fonksiyonlar verilmekte olduğunu, çağa uygun bilgi ve beceriyle mücehhez bir hâlde hizmete amade hâlde getirildiklerini memnuniyetle müşahade etmekteyiz.

Bu cümleden olmak üzere, küreselleşme sürecinde kamu yönetiminde meydana gelen değişiklikler, mülki idare amirlerinin rollerinde de önemli ölçüde değişime sebep olmuştur. Bundan dolayı bugün mülki idare amirleri kendilerini yerel demokrasinin sağlıklı işlemlerini sağlayan, garanti eden mekanizma olarak bir kez daha ispatıvücut etmişlerdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa’da ifadesini bulan üniter devlet yapısının korunmasının bir arada yaşama iradesi olarak anlaşılması gerektiğini burada özellikle vurgulamak istiyorum. Günümüzde devletin bekası kadar bireyin yaşam hakkının, ekonomik çıkarlarının, toplumsal ve kültürel değerlerinin, yaşam tarzının korunması ve geliştirilmesi gerektiği yönündeki anlayış ön plandadır. İşte burada mülki idare amirleri varlıklarını bu uğurda feda etmekten asla çekinmeyerek görevlerini yerine getirmektedirler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mülki idare amirleri değişik vesilelerle basında veya çeşitli ortamlarda duyduğumuz haberleri tasdik eden davranışlarla değil, devlet adamı vakarına yakışır duruşlarıyla mesleğimizin itibarını muhafaza etmektedirler. Mülki idare amirlerinin almış oldukları eğitim ve biçimlenme sürecine baktığımız zaman, İçişleri Bakanlığımızın dirayetli ve yerinde uygulamalarıyla fevkalade iyi bir eğitim sürecinden geçtiklerini de memnuniyetle görmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gelişen ve değişen durumların sonucunda, birlikte görev yaptıkları bazı meslek memurlarıyla aralarında açılan mali uçurumun kapatılmasıyla ilgili Bakanlık merkezinde yapılan çalışmaların neticelendirilmesiyle önümüzdeki dönemde meslek mensuplarının moral ve motivasyonlarının daha da artacağını belirtmekte yarar görüyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vatandaşlarımızın korku ve endişeden uzak, huzur ve güven içinde bir yaşam sürdürebilmesi için çalışan tüm İçişleri Bakanlığı personeline teşekkür ediyor, 2020 yılı bütçesinin İçişleri Bakanlığına, ülkemize ve milletimize hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Metin Çelik, buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA METİN ÇELİK (Kastamonu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Emniyet Genel Müdürlüğünün 2020 yılı bütçesi üzerinde grubumuz adına söz aldım. Aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Emniyet Genel Müdürlüğümüz, 305.328'e ulaşan personel sayısı ile, vatandaşlarımızın can ve mal emniyeti ile genel güvenliğin sağlanması amacıyla üstün bir gayretle çalışmaya devam ediyor. Alın işlemleri devam eden 8.242 bekçiyle 30 bine çıkacak çarşı ve mahalle bekçisi istihdamındaki artışla birlikte, özellikle mal varlığına karşı işlenen suçlarda ciddi oranda azalma meydana gelmiştir.

Terörle mücadele kapsamında, 2019 yılı içerisinde, bölücü terör örgütüne yönelik 115 bin operasyonda 12.125 şüpheli gözaltına alınmış, 2.152'si tutuklanmış, 972 terörist etkisiz hâle getirilmiştir. Sol terör örgütlerine yönelik 374 operasyonda 700 şüpheli gözaltına alınmış, 159'u tutuklanmış, 52 terörist etkisiz hâle getirilmiştir. DEAŞ terör örgütüne yönelik 1.250 operasyonda 2.698 şüpheli gözaltına alınmış, 860'ı tutuklanmış, 283 terörist etkisiz hâle getirilmiştir. 15 Temmuzdan bu yana FETÖ'ye yönelik operasyonlarda 245.602 kişi gözaltına alınmıştır, 27 binden fazla kişi hâlen tutuklu bulunmaktadır. Terör örgütleriyle mücadele kararlılıkla ve kesintisiz şekilde devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, bu kürsüde teröristlere güzellmeler yapılıyor ve bir taraftan sivil katliamlar yapıldığı iddia ediliyor; bunlar tamamen abesle iştiğal, gerçeklerle uyuşmayan şeyler. Güvenlik güçlerimiz bu operasyonları yaparken gerçekten hassasiyetle davranıyor ve sırf bu hassasiyetleri ve ihtimamları nedeniyle operasyonların süresi aylara yayılıyor ve tuzaklanan patlayıcılar nedeniyle birçok güvenlik görevimiz de maalesef şehit oluyor.

Sayın milletvekilleri, terörün yok edilmesine yönelik bu operasyonel çalışmaların yanı sıra, bilinçlendirme ve ikna çalışmalarına da devam edilmektedir. Bu çerçevede bilinçlendirme faaliyetleriyle bugüne kadar 995 bin kişiye ulaşılmış, 5.183 aileyle yapılan ikna çalışmaları sonucunda 2016 yılından bu yana 570 terörist örgütten koparak teslim olmuştur. Kuruluşundan bu yana terör ve organize suç örgütlerine yönelik sayısız operasyona imza atan Polis Özel Harekât birimlerimizin harekât kabiliyeti aldıkları nitelikli eğitim ve donatıldıkları modern araç, silah ve teçhizatla en üst seviyeye çıkmıştır. Polis Özel Harekât personeli ülke içinde yürütülen operasyonların yanı sıra, yurt dışı harekâtlarda da Türk Silahlı Kuvvetlerimizle omuz omuza, müşterek, gönüllü ve fedakârca görev yapmaktadır. Bu görevleri sırasında ülkemizin bekası, milletimizin geleceği için canını feda eden tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize sağlık ve afiyet diliyorum.

Sayın milletvekilleri, emniyet güçlerimizin uyuşturucuyla mücadelede yürüttüğü etkin çalışmalar sonucunda son yıllarda olduğu gibi, bu sene de yüksek oranlarda uyuşturucu ele geçirildi. Uyuşturucuyla mücadelede vatandaş gözetiminin ve katkısının sağlanması amacıyla, Uyuşturucuyla Mücadele Aplikasyonu Projesi 2018'den itibaren uygulamaya konuldu. Bu çalışmalar sonucunda, madde bağlantılı ölümlerde son üç yılın en düşük ölüm oranı 2018'de gerçekleşti. 2019 yılında bu sayı daha da düştü, şu an itibarıyla 182.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülke genelinde eş zamanlı yapılan huzur uygulamaları sonucunda hem suçun işlenmesi önlenmekte hem de çeşitli suçlardan aranan şahıslar yakalanmaktadır. Ülkemizde 2019 yılında meydana gelen asayiş olaylarının yüzde 86'sı aydınlatılmıştır. Yine, mal varlığına yönelik suçlarda yüzde 51 gibi yüksek bir aydınlatılma oranına ulaşılmış, suç sayısında da yüzde 9'a yakın azalma başarısı sağlanmıştır. Okullardaki güvenlik ve kolluk güçlerinin sayısının artırılmasıyla alınan diğer tedbirler neticesinde, 2019 Ekim ve Kasım aylarında okul çevresinde meydana gelen olaylarda bir önceki yıla göre yüzde 25 azalma meydana gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen Sayın Çelik.

METİN ÇELİK (Devamla) – Trafikle ilgili yapılan etkin çalışmalar sonucunda ölümlü trafik kazaları bir önceki yıla göre yüzde 24 azalmıştır. Siber suçlarla mücadele yöntemleri geliştirilerek bu sene terör örgütü yanlısı yorum ve paylaşım yapan 14 bin kullanıcı hakkında işlem yapılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2018 Ağustos ayında gerçekleşen ülkemize yönelik ekonomik saldırıdan sonra, kısa sayılabilecek bir sürede, alınan tedbirlerin sonuç verdiği, faiz ve enflasyonun hızla düştüğü, kurun stabil hâle geldiği, borsanın 110 bini aştığı, ekonomimize yönelik iyimser beklentilerin hızla arttığı bugünlerde görüşmelerini yapmakta olduğumuz 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Mustafa Arslan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığına bağlı Jandarma Genel Komutanlığı bütçesi hakkında AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Milletimizin bağımsız olarak bugünlere gelmesinde canlarıyla, kanlarıyla mücadele eden aziz şehitlerimizi ve kahraman gazilerimizi minnetle ve şükranla yâd ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 15 Temmuz sonrası devletimizde, bilhassa İçişleri Bakanlığımızda yeni yapılanmanın en büyük kazanımlarından biri Jandarma ve Emniyet teşkilatının entegrasyonudur. Pek çok güvenlik başlığı altında bu kurumların kendilerine ait kabiliyetleri oluyor ve bu kabiliyetleri bir araya getiremiyorduk. Bu 2 kuruma Sahil Güvenlik Komutanlığını da ekleyerek hep birlikte ortak operasyon yapılabilir, birbiriyle veri paylaşabilir, hepsinden önemlisi, ortak hedefe doğru birlikte çalışabilir hâle getirdik. Bir göçmen kaçakçılığı veya uyuşturucu takibini 3 kurum birlikte yapabiliyor ve sonuç alabiliyor. Sabahki oturumlarda sayın milletvekilinin bu konuda ortaya koyduğu ifadeleri, özellikle güvenlik birimlerimizin moralini bozacak mahiyette “sancak” gibi kutsal saydığımız kavramı da kullanarak yaptığı yorum ve tespitleri üzüntüyle karşıladık.

Bilindiği gibi, 2016 yılında Jandarma Genel Komutanlığı İçişleri Bakanlığına bağlanmış, yeni bir yapılanma ortaya konulmuş ve bu itibarla alay sancaklarının Genel Komutanlıkta müzeye kaldırılması kararı alınmıştır. Bu kararı alan Jandarmadır, bu kararı alan İçişleri Bakanlığımızdır. Alaylar, birlikler, komutanlıklar bağımsız birimler değildir. Bu hadiseyi sanki bir teslim gibi yansıtmak, buradan bir fitne çıkarmaya çalışmak doğru değildir. Bu uygulama 2017 yılında yapılmıştır. Çakırsöğüt Komando Tugay Komutanıysa oradaki görev süresi dolduğu için 2018 yılında Konya İl Jandarma Komutanlığına atanmıştır, daha sonra da 30 Ağustos 2019 yılında emekli olmuştur. Sancakla ilgili uygulamanın 2017 yılında yapıldığını dikkatlerinize arz ediyorum.

Ayrıca, Jandarma Üsteğmen Ahmet Ölmez'e, gaziliğiyle ilgili olarak yasal mevzuat mucibince, gazilik tazminatı ödenmiştir. Dış tedavisinin yapılamaması da çene tedavisinin hâlen devam etmesinden kaynaklanmaktadır. Kendisi hâlen gaziliğe ilişkin tüm yasal haklarını kullanmaktadır. Tedavisi de tıbbi takvime göre en kısa zamanda tamamlanacaktır.

Sayın milletvekilleri, Jandarma Genel Komutanlığı, ülke topraklarının yüzde 93'ünde faaliyet göstermektedir, büyük bir fedakârlıkla çalışmaktadır; eksi 30 derecede, 3 bin rakımda, her türlü hava ve iklim şartlarında, yaz demeden kış demeden terörle mücadeleye devam etmektedir.

1984 yılından beri devam edilen mücadelede, ne zaman ki Jandarmamız ve güvenlik güçlerimiz aklını dışarıya kiraya veren, asker üniforması giymiş hainlerden, satılmışlardan temizlendi, yerli ve millî silahlarla mücadeleye başladı o zaman, topraklarımızda terör bitme aşamasına gelmiştir. Barış Pınarı Operasyonu'yla sınırlarımızda terör devleti kurmak isteyenlerin hevesleri kursaklarında kalmıştır. Bütün dünya bilsin ki Suriye'nin kuzeyindeki ülkemiz sınırlarında bir terör devleti kurulmasına asla müsaade etmeyeceğiz. Ecdadımızın bize emaneti olan aziz vatanımız üzerinde hain emelleri olanlara sesleniyorum: Bu millet canını verir ama şehit kanlarıyla yoğrulmuş bu topraklardan bir çakıl taşı dahi vermez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) FETÖ, DEAŞ, PKK/PYD, ismi ne olursa olsun, bu millet terör nereden gelirse gelsin, kimden gelirse gelsin, hepsinin başını ezecek güce ve inanca sahiptir.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarında, güvenlik güçlerimizin kullandığı araç, gereç ve mühimmatların yerli ve millî olması için çok ciddi çalışmalar yapılmıştır. Yerli savunma sanayimizin yüzde 18'lik oranı bugünlerde yüzde 70'e ulaşmıştır. Parasını verdiğimiz hâlde silah alamadığımız günlerden, kendi imkânlarıyla, yerli sanayisiyle her türlü silahını üreten, bu silahları ihraç eden bir ülke konumuna geldik.

Gururumuz ATAK helikopteri, silahlı silahsız insan araçları, yerli insansız hava araçları, yerli üretim piyade ve keskin nişancı tüfekleri, ALTAY tankı, hava savunma sistemleri, balistik füzeler, savaş gemileri ve radar sistemleriyle, ordumuz, dosta güven, düşmana korku veren bir güce ulaşmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın, Sayın Arslan.

MUSTAFA ARSLAN (Devamla) – Terörle mücadele konusunda milletimizin duygularına tercüman olan, ülkemizin teröre karşı dik duruşunu dünyaya haykıran Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere, İçişleri Bakanımıza, Millî Savunma Bakanımıza, komutanlarımıza ve kahraman askerlerimize, güvenlik güçlerimize şükranlarımı sunuyorum.

Jandarma Genel Komutanlığımızın ve tüm kurumlarımızın 2020 yılı bütçelerinin hayırlı olmasını diliyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kadir Aydın, buyurun lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA KADİR AYDIN (Giresun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığı bünyesinde bulunan Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Öncelikle şahsım ve gurubum adına yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bağımsızlık yolunda yaktığı ateşle dünümüzü kurtaran ve geleceğimize de ışık tutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü şükranla anıyorum. (AK PARTİ, CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu toprakları bize vatan kılmak için canlarını ve mallarını vermekte tereddüt etmeyen bütün şehitlerimizi rahmetle ve gazilerimizi de minnetle yâd ediyorum.(İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Kurtuluş Savaşı'nın verildiği yıllarda, ümitsizliğin ve çaresizliğin kol gezdiği ortamda 5 bin kişilik 2 tane gönüllü alay kurarak Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında büyük emekleri olan Topal Osman ve Hüseyin Avni Alparlan'ı ve yüzde 90'dan fazlası şehit olan Giresun'un vatanperver evlatlarını da ayrıca saygıyla yâd ediyorum.

Sahil Güvenlik Komutanlığı "mavi vatan" denizlerimizde emniyet ve güvenliğin sağlanması, denizde arama kurtarma faaliyetlerinin icrası, düzensiz göç ve kaçakçılıkla mücadele, doğal afetlerde yardım, stratejik önemi haiz tesislerin korunması, yasa dışı su ürünleri avcılığı ve deniz kirliliğiyle mücadele gibi birçok alanda kanunlarla kendisine verilen görevleri 7/24 esasına göre icra etmektedir.

Sahil Güvenlik Komutanlığımız 2002 yılında yalnız 4 bölge ve 6 grup komutanlığı, 2 helikopter ve çeşitli büyüklükteki 129 yüzer unsurla görevlerini icra ederken bugün 4 bölge, 13 grup, 4 karakol komutanlığı ve yüksek teknolojik imkânlarla sahip 14 helikopter, 3 uçak, 4 sahil güvenlik korveti ve çeşitli büyüklükteki 180 yüzer unsurla memleketimize hizmet etmektedir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; ülkemiz büyük bir devrimin eşiğindedir. Yakın zamana kadar başkalarının gözleriyle bakardık ama gerçeği göremezdik, başkalarının kulaklarıyla dinler ancak hakikati duyamazdık, başkalarının kalbiyle hisseder ve başkalarının aklıyla karar verir ancak doğruyu bulamazdık. Şimdilerde hiç olmadığımız kadar kendimiz olduk; artık kendi gözlerimizle görüyor, kendi kulaklarımızla duyuyor ve kendi aklımızla karar veriyoruz. Başkalarının çizdiği istikamette patinaj yapmak yerine hem kendi istikametimizi çiziyor hem de milletimizin duası, muhaliflerin ümitsiz bakışları arasında hedeflerimize doğru ilerliyoruz.

Amerikan Senatosunda kabul edilen sözde Ermeni soykırım tasarısına gelince: bu kararı tanımıyoruz, hatta bu kararı alanları da tanımıyoruz. Bu kararı alanların müttefik yalanlarına da asla inanmıyoruz, hatta bu kararın reddiyle ilgili olarak karar alan Türkiye Büyük Millet Meclisinde, sebebi ne olursa olsun milletin hayrına kalmayan eli ve milletin yanında durmayan siyaseti de tanımıyoruz. (AK PARTİ, MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Tarihimizde kara bir leke olarak milletimizin yürüyüşüne engel olmaya kalkanlar asla başarılı olamayacaktır. Milletimizin geçmişini iki kelimeyle özetlemek gerekirse bu kelimeler "merhamet" ve "adalet"tir.

Bazı arkadaşların iktidar grubuna yönelik olarak "Sizin hiç mi iradeniz yok? Külliye ne derse harfiyen uyguluyorsunuz." anlamına gelen cümleler söylediğine şahitlik ediyoruz. Benim de acaba bunlar doğru mu söylüyor diye zaman zaman düşündüğüm oluyor. Ancak, muhalefet etmeyi bir yaşam şekline getirmiş arkadaşların kendi genel başkanlarına gösterdikleri sadakat ve iltifatı görünce bizim, liderimize olan inanç ve bağlılığımız bir kat daha artmaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bilinmesini isteriz ki bulunduğumuz makam ve statüyü elde etmek için feda etmediğimiz değerlerimizi, pozisyonumuzu korumak için asla feda etmeyiz.

Sayın Başkan; değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini "diktatörlük ve tek adam rejimi", sistem değişikliğinin adını "rejim değişikliği", kazaları "cinayet", terörle mücadeleyi "savaş", sınır ötesi terör operasyonlarını "işgal" olarak görenlerin anlattıkları bazı gazetelerin 3'üncü sayfa haberlerinden öteye geçmemektedir. Eğer bu arkadaşların çizdiği olumsuz tablonun onda 1'ni milletimiz yaşamış olsaydı on yedi yıldır kesintisiz iktidarda kalmamız mümkün olmayacaktı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bir de milletin ve AK PARTİ muhaliflerinin umutlarına değinmek istiyorum. Amerika'dan umut ettiğiniz olmadı; Rusya'yla gerilim oluşunca bir de buradan medet umdunuz, gene olmadı; Macron'dan Merkel'e, Esed'den YPG'ye umut beslediğiniz ne kadar kaynak varsa hepsi kurudu. Şimdi umudunuz, AK PARTİ toprağında yeşerip boy salan ayırık otlarına kaldı. Emin olun burada da aradığınızı bulamazsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydın, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

KADİR AYDIN (Devamla) - Bunları nimet bilerek çalışmazsanız acımızdan ölürsünüz. Umut kaynağınızı değiştirin, Allah'tan isteyin ve umudunuzu sadece milletimize bağlayın. Başkalarının hayalleriyle yola çıkanlar hedeflerine asla ulaşamazlar. Emin olun ki siz çalıştıkça bizim de hızımız artacaktır. Böylece, iktidarda olmasanız da milletimizin daha fazla hizmet almasında sizin de bir katkınız, bir emeğiniz bulunacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle Gazi Meclisimizin kıymetli üyelerini, sınır boylarında nöbet tutan kahraman güvenlik kuvvetlerimizi, çocuklarını terörden kurtarmak için mücadele veren Diyarbakır Annelerini, canından bir parçayı toprağa koymasına rağmen milletin onurunu toprağa düşürmemek için duruşunu bozmayan şehit yakınlarımızı; devletimizin bekası, milletimizin refahı için yedi düvele meydan okuyan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ı saygı ve hürmetlerle selamlıyor; bütçemiz hayırlı, geleceğimiz aydınlık olsun diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Giresun Milletvekili Kadir Aydın'ın 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çok kısaca, reddetmem gereken bazı ifadeler var. Diyor ki: “AK PARTİ muhalifleri önce Amerika'dan medet umdular, sonra FETÖ'den, sonra ondan bundan...” Aklına gelebilecek her şeyi sayıyor, sonra da diyor ki: “AK PARTİ'nin içindeki ayırık otlarından...” Şimdi, birincisi: Ana muhalefet partisi olarak AK PARTİ'nin muhalifiyiz. AK PARTİ'nin emek düşmanı, AK PARTİ'nin halkın çıkarlarından yana değil, birtakım çevrelerin çıkarlarından yana; dış güçlerin emir ve talimatlarına göre şekillendirdiği politikayla içeride hamaset, dışarıda dış güçlerle iş birliği yapan politikalarına sonuna kadar karşıyız. Bizi bir başka siyasi gelenekle karıştırmayın; 6'ncı Filoyu Boğaz'da denize dökenleriz biz, siz o 6'ncı Filoyu denize dökenlere taş atıp 6'ncı Filoya secde duranlarla bizi sakın karıştırmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama bir gerçek var: Partinizin içinde geçmişte “Aramızda kardeşlik hukuku var, nifak tohumu sokanlar...” diye anılanlara şimdi “ayırık otu” demeye başladıysanız siz, o ayırık otlarını, önce birisinin talimatıyla tek aday yapıp, 1236'da 1.236 oyla Genel Başkan, Başbakan yapıp sonra reisiniz istemeyince ayırık otunu ayıklayıp kapının önüne atanlırsınız. (CHP sıralarından alkışlar)

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ne kadar zoruna gitmiş yahu!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Siyaseti vefa üzerinden, siyaseti düzey üzerinden, siyaseti siyaset diliyle yapma üzerinden konuşanların partilerinin 2'nci Genel Başkanına, partilerinin 1'inci Cumhurbaşkanına, partilerinin 3'üncü Başbakanına karşı kullandıkları bu dil, bir panikten, bir acizyetten kaynaklanıyorsa eğer, demek ki siyasetteki tükenmişlikten kaynaklanıyordur.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özkan...

40.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Adalet ve Kalkınma Partisinin sadece ve sadece milletin gösterdiği istikamette yol alan, milletin kaderini kendi kaderi olarak gören siyasi bir hareket olduğuna ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

AK PARTİ, sadece ve sadece milletin gösterdiği istikamette, onun çizdiği rotada yol alan, milletin kaderini kendi kaderi olarak gören...

AYHAN EREL (Aksaray) – Benim kaderim senin kaderin olamaz. Lütfen...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - ...ve siyasi hedefi de kuruluşundan bugüne milletin istiklalini ve istikbalini güvence altına alarak refahını artırma anlayışıyla çalışmak olan bir siyasi harekettir. Onun için, bizler bugüne kadar nasıl yolsuzlukla, yoksullukla ve yasaklarla mücadele etmişsek bundan sonra da yine içinin, ezilenlerin, mazlumların, emekçinin, esnafın ve 82 milyon aziz milletimizin yanında olmaya devam edeceğiz. Onun için, AK PARTİ'yi o, bu lobiyle yakıştırmayı, yan yana getirmeyi asla kabul etmediğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 129) (Devam)

2.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 130) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

- 1) İçişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) İçişleri Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Jandarma Genel Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Jandarma Genel Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

- 1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Evet, İstanbul Milletvekili Sayın Serap Yaşar, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SERAP YAŞAR (İstanbul) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin Göç İdaresi Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine, AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama, aylarca havadan ve karadan bombalanan Rakka'dan, eşi Ayşe ve 6 çocuğuyla ülkemize sığınan Wazzam'ın hikâyesiyle başlamak istiyorum. Wazzam'ın eşi Ayşe “Rakka'da hayatımız çok zordu, iş yoktu, çocuklarımız açtı. Bizim için ölüm daha kolay olurdu diye düşünüyorduk. Şimdi ise çocuklar uyurken bazen yalnızca orada oturup ağlıyorum. ‘Bu hâle nasıl geldik? Bu içinde bulunduğumuz durum nedir?’ diye kendi kendime soruyorum.” diyor. Bütün bu acılara rağmen toprağımız, doğduğumuz yer diyerek en az 5 defa topraklarına geri dönmek için yola çıktıklarını söylüyorlar. Vatan bu, özlenir elbette. Hani türkülerimizde de veciz ve içli biçimde söylendiği gibi “Gurbet elde garip kaldım, ağlarım/Ateş aldım, yüreğimi dağlarım/Garip kaldım, yüreğime dert oldu/ Ellerin vatan, bana yurt oldu.” Diliyorum ki kimse ne gurbet elde garip kalsın ne de vatanından ayrı yaşasın; herkes özgür ve mutlu biçimde, öz vatanında yaşasın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) “Gurbet elde bir hâl geldi başıma/Ağlama gözlerim, Mevla'm kerimdir.” diye de ağlamasın. Wazzam ve ailesi ölümden kaçarak ülkemize sığınan ailelerden yalnızca biri.

Bugün 5 milyona ulaşan toplam sığınmacı sayısıyla pek çok ülkenin nüfusundan daha fazla sığınmacıyı barındırmaktayız. Ülkemiz ve kurumlarımız sekiz senedir sığınmacılara, eğitimden sağlığa tüm hizmetleri insanlık ve adalet algısı içinde sunarken diğer yandan dünyada her gün 1 kayıtlı göçmen çocuk kayboluyor. Bu iç acıtan durumu Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Göç Komisyonunda hazırlamış olduğum “Avrupa’da Kayıp Göçmen ve Mülteci Çocuklar” başlıklı raporla kayıt altına aldık. Raporumuz geçtiğimiz hafta Paris’teki komite toplantısında oy birliğiyle kabul edildi. Diliyorum ki bu rapor tüm dünyanın bu yaralı konuya ilgisinin artmasına vesile olur ve bu kayıplarla ilgili önlemler bir an önce alınır.

Birleşmiş Milletler verilerine göre, dünyanın insani yardım yapan en cömert ülkesi ve yerinden edilmiş kişileri en fazla kabul eden devletiyiz.

Küresel adaletsizliğin âdeta sembolü hâline gelmiş Suriye krizi 2011’den bu yana yaklaşık 1 milyon insanın ölümüne, 12 milyonu aşkın insanın yerinden edilmesine, bunların yarısının da ülke dışında yaşamak zorunda kalmasına yol açmıştır. Fırat Kalkanı Harekâtı’nın başlamasından günümüze bölgede huzur ve güvenin sağlanmasıyla 370 bini aşkın kişi terörden arındırılan Cerablus’a gönüllü geri dönüş yaptılar. Geldiğimiz noktada, Barış Pınarı Harekâtı göç meselesinin kalıcı çözümüne yönelik attığımız en önemli adımdır. Bu vesileyle oluşturulan güvenli bölgeyle başlangıçta 1 milyon, bunu takiben 2 milyona ulaşacağını öngördüğümüz Suriyeli sığınmacı güven içinde ve gönüllü bir şekilde evlerine ve topraklarına dönecekler. Aslında 2011 yılında bu kriz henüz ortaya ilk çıktığında Sayın Cumhurbaşkanımızın fikri bu güvenli bölgenin o zaman kurulmasıydı. Eğer uluslararası toplum tarafından o zaman kabul edilmiş olsaydı belki bu kadar acı, bu kadar kayıp yaşanmazdı.

Tüm bu hizmetler ve insani yaklaşım, ne yazık ki muhalefetin “Ülkeyi mülteci çöplüğüne çevirdiniz.” ithamına ve ucuz siyasi malzeme yapma, mazlumları hedef gösterme çabalarına rağmen gerçekleşmiştir. Ne mutlu bize ki aziz milletimiz nezdinde bu zihniyet bir kabul görmemektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Tüm dünya ırkçılık ve yabancı düşmanlığının pençesine düşmüşken ülkemizde bu neviden olayların yaşanmaması inanıyorum ki hepimiz için gurur kaynağıdır. İçişleri Bakanlığının verilerine göre 2018-2019 yılları arasında tüm asayiş olayları içinde Suriyelilerin suçla karışma oranı binde 8’dir, bunlara da adil yargılama çerçevesinde gerekli cezalar verilmektedir.

Sığınmacıların savaştan ve terörden arınmış topraklarına geri dönüp eski mutlu yaşamlarına kavuştuklarını görmek en büyük dileğimiz. Her ne kadar onlara güvenli bir hayat ve birtakım hizmetler sunulsa da kendi vatanlarındaki hayatlarından daha güzel bir yaşamı onlara sunduğumuzu söyleyemeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yaşar, sözlerinizi tamamlayın lütfen, buyurun.

SERAP YAŞAR (Devamla) – Teşekkürler Başkanım.

İnanıyorum ki ülkemize sığınanlar için yaptıklarımız bugünle sınırlı kalmayacaktır. Tarih nezdinde topraklarımızda doğup eğitim alarak hayata hazırlanan çocukların, meslek sahibi olan kadınların, yaşamlarını bir dönem burada geçirenlerin hayatına dokunmuş olmanın elbette bizim için de olumlu bir geri dönüşü olacaktır; hem insanlık hem de göç tarihindeki müstesna yerini alacaktır bu yapılanlar. Sadece ülkemize sığınanların değil, dünyanın dört bir yanındaki göçmenlerin, Arakan’dan Filistin’e, Ürdün’den Lübnan’a tüm mazlumların sesini Birleşmiş Milletler Genel Kurulu da dâhil olmak üzere her platformda duyuran Sayın Cumhurbaşkanımıza şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, sözlerime son verirken üstlendiği bu ağır sorumluluğu medeniyetimize ve tarihimize yakışır biçimde yöneten, zaman mefhumu gözetmeksizin samimiyetle, özveriyle ve fedakârca çalışan, başta Sayın İçişleri Bakanımız olmak üzere, Göç İdaresi Genel Müdürlüğümüz Abdullah Ayaz ve onun şahsında tüm Göç İdaresi teşkilat mensuplarına teşekkür ediyorum.

2020 yılı bütçesinin ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hacı Bayram Türkoğlu, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, bir dakikanızı rica edebilir miyim, bir dakika bekleteceğim.

Buyurun Sayın Özel.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 31'inci Birleşiminde Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'e yönelik sarf ettiği sözlerinden dolayı üzgün olduğuna ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir süredir bekliyorum Plan ve Bütçedeki, Komisyon sıralarındaki yerini aldığı anda olsun diye, şimdi Aydın Milletvekilimiz Bekir Kuvvet Erim oradaki yerini almış. Geçtiğimiz gün -siz yoktunuz- iki gün önce bir bakan ve bakan yardımcısının aynı anda Genel Kurul salonundan gidip uzun süre gelmemesine tepki göstermiştik.

BAŞKAN – Televizyondan izledim, evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O sırada da Sayın Bekir Kuvvet Erim'in tutanaklara geçen bir ifadesi oldu.

BAŞKAN – Nereye gittiğini söylemişti.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben o sırada, o sözü söyleyenin kendisi olduğunu da bilmeksizin, kendisinin görevini de bilmeksizin sert tepki gösterdim. Doğan Kubat -sağ olsun- bana geldi, kendisinin Plan ve Bütçe Komisyonunun en müdavim üyelerinden biri olduğunu ifade etti; bizim arkadaşlar da kendisiyle ilgili çok olumlu şeyler söylediler. Bir öğretmen çocuğu olarak matematik öğretmeni olan Bekir Hocanın üzülmeye daha sonra ben de ziyadesiyle üzuldüm ve kendisi tekrar orada olduğunda bu ifadeyi, o gün yaşananları telafi etmek için bekliyordum; şimdi öyle bir fırsat oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ondan dolayı -Hacı Bayram Türkoğlu da kusura bakmasın- kendisini üzdüğüm için üzgünüm.

Çok teşekkür ederim. (CHP, AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Eğer bu açıklama olmasa sizi de beni de çiğnerdi, rallıcı biliyorsunuz bir de kendisi.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 129) (Devam)*

2.- *2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 130) (Devam)*

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sağlık Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

- 1) İçişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) İçişleri Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Jandarma Genel Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Jandarma Genel Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

- 1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA HACI BAYRAM TÜRKOĞLU (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığımızın Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı bütçesi üzerinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizin siz değerli üyelerini ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Nerede bir afet varsa AFAD orada. Büyük depremler yaşayan ülkemizde afetlerle ilgili görev yapan AFAD İçişleri Bakanlığımıza bağlı bir kuruluşumuzdur. Türkiye, başta depremler olmak üzere, heyelan, su baskını, kaya düşmesi ve çığ gibi çeşitli afetlere maruz kalmaktadır.

Türkiye Afet Müdahale Planı'yla 81 ilimizde afetlerde müdahalenin hangi kurumlar tarafından nasıl gerçekleştirileceğiyle ilgili 26 adet hizmet grubunun planları uygulanır hâle gelmiştir. Depreme karşı güvenli yaşam alanları oluşturmak için AFAD olarak güncellenmiş Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği'ni yayınladı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AFAD belediyelerce belirlenen afet ve acil durum toplanma alanlarını dijital ortamda bir araya getirdi. Vatandaşlarımız kendine en yakın toplanma alanlarının nerede olduğuna e-devlet üzerinden ve AFAD sitesi üzerinden rahatlıkla erişebilmekteler. Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında illerde il afet ve acil durum müdürlükleri koordinasyonunda hazırlanan il afet müdahale planlarında toplanma alanları ilgili belediyelerce belirlenmektedir. Türkiye'de 6 Aralık 2019 tarihi itibarıyla e-devlet sistemine giriş yapılmış 16.581 adet toplanma alanı belirlenmiştir. İstanbul'da afet müdahale planıyla 2.864 adet toplanma alanı belirlenmiş olup toplanma alanlarının yüz ölçümü 16 milyon 894 bin 891 metrekaredir. Toplanma alanlarının kapasitesi 5 milyon 631 bin 630 kişidir. Bunun yanında, 7.060 okul bahçesi ve 98 spor tesisi toplanma alanı olarak dâhil edildiğinde, toplam 10.022 adet toplanma alanı kullanılmaktadır. İstanbul'da çadır, konteyner alanı, okul, spor tesisi, misafirhane, otel ve benzeri 2.024 farklı alanda toplam 2 milyon 391 bin 321 kişinin yani 478.265 ailenin barındırılması için planlar yapılmıştır.

Bugün, Türkiye, AFAD'la ulusal deprem gözlem istasyonu sayısında 1.100'e ulaşmıştır; Avrupa'nın en büyük 2'nci deprem gözlem ağı olarak çalışmaktadır. AFAD deprem parametrelerini kamuoyuna resmî olarak açıklama konusunda tek yetkili kurumdur.

2019 itibarıyla ülke genelinde yürütülen projeler kapsamında 3.340 afet konutu yapımı devam etmektedir. Yeni kurulan AFAD lojistik depolarında ve Kızılay depolarında bulunan çadırlar muhtemel bir afette en kısa sürede afetzedelere ulaştırılacak şekilde hazır tutulmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kesintisiz ve Güvenli Haberleşme Sistemi, 81 ildeki Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri ile paydaş bakanlık ve kurumlar arasında fiber optik, GSM, uydu ve telsiz altyapılarının yedekli olarak kullanıldığı, sürdürülebilir ve güvenli haberleşme sağlanmasını hedefleyen bir sistemdir. Ülkemizde meydana gelebilecek kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer olaylara yönelik olarak 81 ilimizde müdahale ekipleri bulunmaktadır. Afet ve acil durumlara yönelik tehlike haberlerinin ilgililere ve halka duyurularak gereken tedbirlerin aldırılmasını sağlamak amacıyla siren sistemlerinin yerli ve millî imkânlarla ülke geneline yaygınlaştırma çalışmaları doğrultusunda ulusal erken uyarı sisteminin kurulması çalışmaları devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, son cümlelerinizi alayım, tamamlayın lütfen.

HACI BAYRAM TÜRKOĞLU (Devamla) – Türkiye Cumhuriyeti devleti, bugün dünya tarafından kabul edilmiş bir insani yardım hüviyetiyle dünyanın dört bir yanına şefkat elini uzatmaktadır. Bu kapsamda bugüne kadar başta Somali, Bangladeş, Suriye, Filistin, Yemen, Sudan olmak üzere 5 kitada 60 ülkeye insani yardım götürülmüştür. Arama kurtarma, gıda, hijyen, sağlık ve benzeri temel insani ihtiyaç malzemeleri din, dil, ırk farkı gözetmeksizin mazlum coğrafyalara ulaştırılmıştır ve ulaştırılmaya devam edilecektir.

AFAD, ayrıca insani yardım ve afetlerle ilgili Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliğinin ilgili kurumlarıyla küresel ve bölgesel alanda önde gelen kurum ve kuruluşlarla iş birliği içerisinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının amaç ve hedeflerine ulaşabilmesi için 2020 yılı bütçesi 1 milyar 637 milyon 171 bin TL'dir. 2019'a göre bu bütçe yüzde 16 artmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

HACI BAYRAM TÜRKOĞLU (Devamla) – Afetsiz ve huzurlu bir gelecek için dua ederken 2020 yılı bütçesinin ülkemiz için ve kurumlarımız için hayırlı olmasını temenni ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.29

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.04****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Şeymus DİNÇEL (Mardin), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33’üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon yerinde.

Gruplar adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şimdi şahıslar adına ilk söz, lehinde olmak üzere, Sayın Selman Oğuzhan Eser’de.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SELMAN OĞUZHAN ESER (Karaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığımızın 2020 yılı bütçesi hakkında şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Varlığı ve faaliyetleriyle ülkemiz için hayati önem taşıyan bakanlıklarımızın çalışmaları hakkında bu kısa zaman zarfında fikir beyan etmek mümkün değil. Türkiye’imizde “Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.” şiarıyla yola çıkan ve çalışan kadrolarımızla geçmişin karanlık günlerinden, çok şükür ki, bugünün güçlü ve büyük Türkiye’sine geldik.

Geçmişte çevre, imar ve denetim gibi alanlarda temel görevlerini dâhi yerine getiremeyen bir bakanlıktan, bu alanların ötesine geçerek çalışmalarında doğayı ve canlıyı merkezine alan, projeleriyle sadece ülkemizde değil, dünyada da örnek teşkil eden Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız, adına yakışır çevre dostu bir bakanlık seviyesine ulaşmıştır.

Sıfır Atık Projesi kapsamında, kamu kurumlarımıza atık kumbaraları yerleştirilip çalışanların bilinçlendirilmesine ilişkin eğitimler verilerek sadece iki yılda 269 ton değerlendirilebilir atık toplanıp ekonomiye kazandırıldı. Böylece, 2.557 ağaç kesilmekten kurtuldu, 1.096 varil petrol tasarruf edildi, 31,1 ton sera gazı salımı engellendi, 4.211 metreküp su tüketimi önlenmiş oldu.

Yine, Sağlık Bakanlığımız, insan için hayati önem taşıyan asgari sağlık hizmetlerini bile yürütemeyen, insan hayatının hastane köşelerinde hiçe sayıldığı Sağlık Bakanlığından başarılı ve güçlü hekim kadrosu ve son teknolojiyle sağlık sektöründe çağ atlayarak çalışması ve başarılarıyla dünyada en iyiler arasına girmeyi başaran bir bakanlığa dönmüştür.

Gelişmekte olan yapısıyla Türkiye bir çekim alanı hâline gelmiş olup sağlık turizmiyle dünyanın her yerinden tedavi için ülkemiz ve hekimlerimiz tercih edilmektedir. Sadece 2018 yılında Türkiye’ye sağlık ve tedavi amacıyla gelen 551.748 ziyaretçi kişi başına ortalama 2.013 dolar seviyesinde harcama yapmıştır. Yapımı tamamlanan şehir hastaneleri ve buralarda sunulan hizmet, insana verdiğimiz değer in en büyük göstergesidir.

Son yıllarda hızla genişleyen küresel kargaşa ve güvensizlik ortamında özellikle coğrafyamızda yaşanan savaşlar ve terör eylemlerinin ülkeler üzerindeki yıkıcı etkilerini düşündüğümüzde, bugün hâlâ eşlerimiz, çocuklarımız güven içerisinde sokaklarda yürüyebiliyor, bu topraklarda huzur içinde yaşayabiliyorsa İçişleri Bakanlığımızın özverili çalışmaları sayesinde. Geçmişte, potansiyelini ve imkânlarını kullanamamış bir bakanlıktan, vatan toprakları içinde devlet olmanın gereğini yerine getiren, vatan evlatlarına güven, hainlere korku salan bir bakanlık hâline gelmiştir İçişleri Bakanlığımız.

Ülkemizin refahı için bakanlıklarımızın yaptığı tüm çalışmalar devlet bütçesiyle destek olduğumuz gibi, birlikte uyum içerisinde, bir taraftan terörün, insan, doğa, çevre üzerinde bıraktığı tahribatla mücadele eden, bir taraftan da bölücü hainlere göz açtırmayan Bakanlarımızın verdiği asil mücadelesinde de yanında olduğumuzu şahsen belirtmek isterim.

Esasen bakanlıklarımızın çalışmalarının ortak paydası insani değerler, yaratılan her canlının yaşam hakkına saygı ve bu standartları sağlayabilecek doğal hayatı korumaktır. Tüm bunlar insanlığın tarihteki ortak arayışının yani güvenlik ve özgürlük içinde müreffeh bir yaşamın içeriğidir. İnsani bir gelişmenin ortak arayışına hizmet ederek cumhuriyetimizi muasır medeniyetler seviyesine taşıyan bakanlıklarımıza buradan tekrar teşekkür ediyorum.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı tarafından 2018 yılı verileri baz alınarak hazırlanan İnsani Gelişme Endeksi'nde, Türkiye, 189 ülke arasında çok yüksek insani gelişme kategorisine girmeyi başardı. Bizler, daha ileri hedeflere ulaşmak için her çalışmanın özverili olması gerektiği bilinciyle hareket ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Eser, sözlerinizi tamamlayınız.

SELMAN OĞUZHAN ESER (Devamla) - Çünkü biz, bu millete ve bu vatana kendini adanmış bir siyasi hareketin neferi olarak yaptığımız her çalışmaya inancımızla başladık. İnancımız tavizsiz ve açıktır: Yaratılanı sev, Yaradan'dan ötürü.

Bu düşüncelerle, görüşülmekte olan Bakanlıklarımızın bütçesinin lehine oy kullanacağımı belirterek 2020 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, yürütme adına ilk söz Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca'nın.

Buyurun Sayın Koca. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi kapsamında Sağlık Bakanlığının ve bağlı kuruluşlarının 2020 yılı bütçesi ve 2018 yılı kesin hesabının görüşülmesi dolayısıyla huzurunuzda bulunuyorum.

Siz değerli milletvekillerimizi, sizlerin nezdinde bizleri ekrandan takip eden aziz milletimizi şahsım ve Bakanlığım adına saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Sağlık Bakanlığımızın bütçesi üzerinde söz alan, fikir beyan eden, yapıcı eleştirileriyle çalışmalarımıza yön veren, iktidarıyla muhalefetiyle milletvekillerimiz Sayın Aylin Cesur, Sayın Arslan Kabukcuoğlu, Sayın Sefer Aycan, Sayın Muhittin Taşdoğan, Sayın Hayati Arkaz, Sayın Habip Eksik, Sayın Semra Güzel, Sayın Mehmet Göker, Sayın Bayram Yılmazkaya, Sayın İrfan Kaplan, Sayın Ali Şeker, Sayın Avni Aksoy, Sayın İsmail Güneş, Sayın İsmail Tamer, Sayın Selim Gültekin ve Sayın Mustafa Esgin'e teşekkürlerimi sunarım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa'mızın 56'ncı maddesine göre sağlık, devletin doğrudan veya dolaylı olarak sorumluluğunu üstlendiği bir kamu hizmetidir. Herkesin sağlık hakkının korunması ve ihtiyaç hâlindeki herkesin vaktinde ve kaliteli sağlık hizmetine kolayca erişebilmesini temin etme misyonunu üstlenmiş bir bakanlık olarak, tüm vatandaşlarımızın sağlıklı hayat tarzına kavuşması için çaba harcıyoruz.

Ülkemizdeki riskli grupları önceleyerek toplumun en ücra köşesine ulaşabilen, tüm toplumu sağlıklı olmaya teşvik eden, verimli, hakkaniyetli, vatandaşımızın alışkanlıklarına, inançlarına ve beklentilerine saygı göstererek onların ihtiyaçlarını karşılayan sürdürülebilir bir sağlık sistemine sahip olmanın uğraşı içindeyiz.

Güvenli bir hizmet ortamı ve güçlü hasta-hekim iletişimi önceliğimizdir. (Uğultular)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, biraz yavaş lütfen.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) - Vatandaşlarımızın ve sağlık çalışanlarının, karşılıklı itimat ve saygıya dayalı iletişimin sağlıklı kurulabildiği ortamlarda buluşmasını hedefliyoruz. Hasta ve sağlık personeli olarak, her iki tarafın da kendini güvende hissettiği bir hizmet ortamının oluşturulmasının çabası içindeyiz. Nerede vatandaşımız acil bir yardıma ihtiyaç duyarsa, oraya kara, deniz ve hava ambulanslarımızla ulaşıyoruz, bu hususta sınırlarımızın ötesinde hizmet veriyoruz.

Tütün, alkol, madde ve teknoloji dâhil her türlü bağımlılığı ve kötüye kullanımı engellemek hepimizin sorumluluğudur, sağlıklı bir gelecek için vazgeçilmez bir şarttır, bu konuda taviz vermeyeceğiz.

Yeni kurduğumuz USHAŞ, art arda açtığımız şehir hastaneleri ve hızla gelişen özel hastanelerimizle, Türkiye'nin iddialı bir sağlık turizmi üssü olmasını sağlayacak adımlar atıyoruz. Yeni bir dinamizmle, harekete geçirdiğimiz TÜSEB'in aşı, yerli ilaç ve tıbbi cihaz geliştirilip üretilmesini destekleyen çağrılarıyla bu alanda bir ivme kazandırmayı umuyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlık Bakanlığının temel görevlerinden olan koruyucu ve temel sağlık hizmetleri her zaman önceliğimiz olmuştur. Koruyucu ve temel sağlık hizmetleri için ayrılan bütçe, 2002-2019 döneminde 3,8 kat artarak yaklaşık 18 milyar liraya ulaşmıştır. 2020 yılı için bu konuda ayrılan bütçe miktarı 20 milyar 846 milyon liraya çıkarılmaktadır.

Doğum öncesi anne adaylarımızı en az 1 kere kontrol oranımız yüzde 99'a ulaşmıştır. Erken teşhis ve tedaviyle kalıcı sakatlığın önüne geçmek için bebeklerimizde yaptığımız taramalarda başarı oranımız da yüzde 99 seviyesine kadar ulaşmıştır; ayrıca, ücretsiz demir ve ücretsiz D vitamini desteğimiz devam etmektedir.

Nüfus büyüklüğüne oranla aşılama başarısında dünyadaki liderliğimizi korumaktayız. Bu çabaların neticesi olarak dünyada anne ve bebek ölüm hızını en hızlı düşüren ülkelerin başında geliyoruz. Genişletilmiş Bağışıklama Programı çerçevesinde 13 antijenle en geniş aşılama programı uygulayan ülkeler arasındayız. Aşı reddinin dünyada ve ülkemizde tartışıldığı bir dönemde Genişletilmiş Bağışıklama Programı'mız kapsamında aşı oranlarımızı yüzde 96'dan yüzde 98'e çıkardık.

Birinci basamak sağlık hizmetlerinin kuvvetlendirilmesi için 24 binden fazla aile hekimi ve yine aynı sayıda aile sağlığı çalışanıyla ülke genelinde hizmet vermekteyiz.

Tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi obezite, ülkemizde de önemli bir sorun hâlini almıştır. Maalesef çocuklarımızda da obezite sıklığı artmaktadır. Yapılan araştırmalarda her 4 çocuğumuzdan 1'inin fazla kilolu veya obez olduğu görülmektedir. Erişkin ve çocukluk çağı obezitesiyle ilgili eylem planlarını güncelleyerek Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı'nı uygulamaya devam ediyoruz.

Vatandaşlarımızın temiz hava alma hakkını güvence altına almak görevimizdir. Tütünlü mücadelemizi hiç gevşetmeden sürdüreceğiz. Artık, sigara paketleri tek tip olmuştur ve üzerlerinde cazibeyi artırıcı herhangi bir unsur bulundurulamayacaktır. Bu alanda dünyada 7'nci ülke olduk. Sağlık, spor ve eğitim hizmeti veren yerlerde sigara satışına da yasaklama getirilmiştir. Ayrıca, sinema, tiyatro, hatta internet ortamında sigara reklamı anlamını taşıyabilecek herhangi bir görüntünün bulunması da yasaklanmıştır. Bu konudaki mücadelemizi destekleyen yüce Meclisimize teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) "Kapalı alan" ve "açık alan" tanımlarının çok istismar ediliyor olması yeni tedbirler almamızı gerektirmektedir. Önümüzdeki günlerde, mevzuattaki boşluklar nedeniyle istismar edilen hususları netleştirip denetimleri de bu minvalde sıklaştırmış olacağız.

Hedefimiz, yaşlılarımızın sağlık talebini karşılamaktan öte, sağlıklı yaşlanmayı temin etmektir. Bulaşıcı olmayan hastalıkların önlenmesine yönelik yürüttüğümüz başarılı çalışmaların Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ulaşması için sağladığı olağanüstü katkılar sebebiyle, bildiğiniz gibi, Birleşmiş Milletler Özel Ödülü'ne layık görüldük. Bu husustaki çalışmalarımızı kararlılıkla sürdürüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 27'nci Dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk yasama faaliyetlerinden biri, sağlık çalışanlarının uzun süredir beklediği özlük haklarıyla ilgili düzenleme oldu. Sayın milletvekillerimizin destekleriyle, hekim ve diş hekimlerinin emekli maaşlarında ek ödemeli iyileştirmeler yapıldı, tüm sağlık çalışanlarımızın beklediği fiili hizmet zammı verilmiş oldu. Sağlık personelimizin bu kazanımları için verdikleri desteklerden ötürü sayın milletvekillerimize ayrıca teşekkür ediyorum.

2019 yılında devlet hizmet yükümlülüğü kuralarıyla toplam 14.193 tabip atanmıştır. Mecburi hizmet dışı atama kuralarıyla toplam 3.685 sağlık personeli atanmıştır. KPSS 2019 birinci alımda toplam 12 bin personelin atamaları yapılmış olup ayrıca, KPSS 2019 ikinci alımı için 17.689 pozisyon ihdas edilmiş ve ilk atama için kılavuz yayınlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şiddet, her türlüyle bir insanlık ayıbıdır; sadece sağlıkçılara yönelik olarak değil, bütün insanlar için kabul edilemez bir durumdur. Meslektaşlarımızın güvenli bir ortamda hizmet vermelerini sağlamak, şiddeti caydırmak ve suçluların hak ettikleri biçimde cezalandırılmalarını temin etmek kamunun sorumluluğundadır. Yüce Meclisimizce kabul edilerek yürürlüğe giren yeni yasal düzenlemeye göre, sağlık personeline karşı şiddet uygulayanların, şikâyete gerek kalmaksızın doğrudan kolluk kuvvetlerince yakalanarak, karakolda serbest bırakılmaksızın, adli işlemleri tekemmül etmek üzere cumhuriyet savcılığına sevk edilmesi, cumhuriyet başsavcılığınca dosyanın tekemmül ettirilmesi, müşteki, mağdur veya tanık olan sağlık personelinin ifadesinin iş yerinde alınması yasal zorunluluk hâline gelmiştir. Bu kanuni düzenlemenin caydırıcı yöndeki etkisini gördük ama bunu tek başına yeterli görmüyoruz. İyileştirici tedbirlerle beraber, bu konunun bizzat takipçisi olacağız.

Kapsamlı bir Sağlıkta Şiddeti Önleme Eylem Planı hazırladık. Bu kapsamda, hasta ve sağlık personelinin bulunduğu fiziksel ortamların rehabilitasyonu, sağlık personelinin stres ve aşırı iş yükünün azaltılması, doktorlarımızın malpraktis ve tazminat tehdidinden kurtarılması, vatandaşlarımızın sağlık okuryazarlığının artırılması, sağlık hizmeti verme ve hizmet alma kültürünün toplumsal barış anlayışıyla geliştirilmesi, hasta ile hekim iletişimini geliştirici eylemlerin hayata geçirilmesi ve nihayet, caydırıcı cezai yaptırımların uygulanması gerekmektedir.

Vatandaşlarımızın ve sağlık çalışanlarının, karşılıklı itimat ve saygıya dayalı iletişiminin sağlıklı kurulabildiği ortamlarda bir araya gelmesini hedefliyoruz. Hasta ve sağlık personeli olarak, her iki tarafın da kendini güvende hissettiği bir hizmet ortamının oluşturulmasını sağlamalıyız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde, kamu hastaneleri, özel hastaneler, üniversite hastaneleri başta olmak üzere, ilgili tüm paydaşlarla birlikte nitelikli sağlık hizmeti sunulması için çalışıyoruz. Hastanelerimizde koğuş tipi odalardan müstakil tuvaleti ve banyosu olan, mahremiyete özen gösteren nitelikli odalara hızla geçiyoruz. 2000'li yılların başında yüzde 6 olan nitelikli yatak oranımızı bugün itibarıyla yüzde 74'e çıkarmış bulunmaktayız. Hedefimiz, 2023'te tüm odalarımızın nitelikli olmasıdır. Vatandaşlarımızın cepten yaptıkları sağlık harcaması yaklaşık yüzde 17 seviyesindedir. Bunu daha azaltmak için gerekli tedbirleri alacağız. Yatan hastalar için -günübirlik dâhil- kanser ilaçlarının hastanelerimizce teminini zorunlu hâle getirdik. Hastaların kemoterapi gibi yıpratıcı bir tedavi öncesinde ilaç teminiyle uğraşmasını önledik. Bakanlık merkezinden toplu alımlar yaparak fiyat avantajı sağladık. Yatağa bağımlı hastalara evde tıbbi bakım hizmeti sunarak devletimizin şefkatli elini uzatıyoruz. Evde sağlık hizmetleriyle 2012 yılından bugüne kadar 1 milyon 427 bin kişiye hizmet sunduk. 2020 yılında bu rakamı 1 milyon 450 bin kişiye ulaştırmayı hedefliyoruz. Bakanlığımız 2002 yılında 5 milyon metrekarede hizmet verirken 2019 yılında 22,5 milyon metrekarede sağlık hizmeti sunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın başladığı 2003 yılında mevcut hastanelerimizin yaş ortalaması 48 iken birçoğu da deprem güvenliği ve fonksiyonel açıdan çok kötü durumdaydı; toplam 107 bin yatağın sadece 7 bini nitelikliydi, hastanelerimizin hemen hepsinde yataklar koğuş sistemindeydi; çağdaş bir sağlık hizmeti verebilmek için 100 bin civarında yatağın yenilenme ihtiyacı yanında, artan nüfus nedeniyle yeni tesislere ve en az 50 bin ilave yatağa ihtiyaç vardı. Günün ekonomik imkânları çerçevesinde yapılan planlamada bir kısım hastaneler klasik ihale yöntemiyle planlanırken özellikle büyük yapıların kamu-özel iş birliği modeliyle yapılması programlanmıştır. Mevcut kaynaklarla ve kısa sürede sonuç alacak şekilde 150 bin yatak üretmenin finansal olarak mümkün olmayacağı, bu sebeple dış finansman kullanılması gereği değerlendirilmiş ve o tarihte birçok ülkenin başvurduğu kamu-özel iş birliği modeli bu yüzden tercih edilmiştir. Son on beş yılda inşa ettiğimiz hastanelerle birlikte ortalama hastane yaşımız 13'e düşmüş durumdadır. Son beş yılda genel bütçe kaynaklarıyla 351 sağlık yapısı inşa edilerek ülkemize 31.096 yatak kazandırılmıştır. Bu süreçte yapımı tamamlanan 10 şehir hastanemizle 13.423 yatak hizmete sokulmuştur. Şehir hastaneleri, deprem izolatörleri kullanılarak şiddetli depremlere dayanıklı binalar hâlinde inşa edilmiştir. Bu süreçte, 2012 yılında mevzuat değişikliğine gidilerek birinci ve ikinci derece deprem bölgelerinde genel bütçe kaynaklarıyla inşa edilen hastanelerimizde de deprem izolatörleri kullanılmaya başlanmıştır. Bu sayede, son günlerde gündemde olan deprem konusunda en hazırlıklı kamu kurumu Sağlık Bakanlığı olmuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Hastanelerin büyüklüğü eleştiri konusu yapılmaktadır. Bu hususu toplumun gelişen nüfusu, artan talepleri ve gelecek projeksiyonlarıyla birlikte değerlendirmek gerektiği kanısındayım. Şehir hastaneleri sadece bir hastane değil, alanında özelleşmiş çok sayıda hastanenin bir arada olduğu hastane şehirleridir. Amacımız, bu hastanelere başvuran hastaların sağlıklı ilgili sorunlarının tamamını bir merkezde sonuçlandırmasıdır. Hastaların büyük şehirlerde hastaneden hastaneye dolaştırılması yerine, tek bir yerleşkede bütün sorunlarına cevap vermek üzere tasarlanmıştır.

MURAT EMİR (Ankara) – Bu sefer de hastayı içinde dolaştırıyorsunuz Sayın Bakan, hastanede dolaşmak zorunda kalıyor.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Şehir hastanelerinin nitelikli insan kaynağına altyapısı güçlü modern tesislerde görev yapma fırsatının verilmesi, ileri eğitim ve beceri gerektiren özellikli tıbbi hizmetlerin başarıyla verildiği mükemmeliyet merkezleri kurmamızı kolaylaştırmıştır. Kamu sağlık sistemimizin sağlık turizmi potansiyeli bu hastanelerde daha kolay açığa çıkacaktır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çapa Tıp ne olacak?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Türkiye'yi sağlık turizminde önemli bir marka hâline getirmek hedefinin en önemli yapı taşlarından biri şehir hastaneleridir. Bilhassa büyük hastanelerin hızlı sürede inşa edilerek hizmete sunulabilmesi birçok ülkenin dikkatini çekmiştir. Romanya'yla sözleşme yapılmış durumdadır. Kazakistan'da bir yıl önce 2 adet şehir hastanesi inşaatına başlanmıştır, bir ay önce de 6 hastanenin sözleşmesi imzalandı; toplamda 15 hastane inşası planlanmaktadır. Böylece, Kazakistan'a toplamda 2 milyar dolarlık şehir hastanesi ihracı şimdilik yapmış olduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şu ana kadar faaliyete geçirdiğimiz şehir hastanelerimiz, ilk günlerde tecrübe eğrisini atlattıktan sonra hastalarımızın yanı sıra, çalışan memnuniyetini de yükselterek hizmet vermektedir. Kamuoyunda bazı platformlarda dile getirildiği gibi, şehir hastanelerinde hasta garantisi verildiği iddiaları gerçek dışıdır.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hastanın tetkiki garantisi bu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Cerrahpaşa ile Çapa ne olacak Sayın Bakan?

BAŞKAN – Sayın Tanal, lütfen, rica ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Cerrahpaşa ile Çapa ne olacak, merak edilen bu!

BAŞKAN – Lütfen, siz Sayın Karaman’la biraz dışarı çıkın isterseniz.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Ben bu cümlemi tekrarlayayım.

BAŞKAN – Lütfen.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Şehir hastanelerinde hasta garantisi verildiği iddiaları gerçek dışıdır. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hastanın tetkiki garanti edilmiş.

HABİP EKSİK (İğdır) – Bu tamamıyla doğru bir ifade değil. Yüzde 70 doluluk oranı şartı vermişsiniz.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Ne acil hizmetlerde ne poliklinik muayenelerinde ne yatan hastada ne doluluk oranında ne de ameliyatta herhangi bir taahhüt ve garantisi söz konusu değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HABİP EKSİK (İğdır) – O zaman sakladığınız sözleşmeleri paylaşın Sayın Bakan. Sayıştay raporlarına göre, sakladığınız söyleşmeyi bir getirin, görelim.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Ya, dinle ya! Dinle be kardeşim ya!

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Hazine garantisi verildiği, borç üstlenim anlaşmasının yapıldığı ileri sürülmektedir. Şunu net olarak ifade ediyorum: Ne Bakanlığımızca ne de Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından bugüne kadar herhangi bir borç üstlenim anlaşması imzalamış değiliz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

HABİP EKSİK (İğdır) – O zaman, Sayıştay müfettişleri yalan söylüyor çünkü Sayıştay raporlarında öyle yazıyor.

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Bakan, sözleşmeleri paylaşın o zaman.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Şehir hastanelerindeki doluluk oranı verileri söylenerek özellikle şehir hastanesine hasta sevk edildiği iddia edildi. Ankara Şehir Hastanesi açıldığı andan itibaren 148.234 acil hastaya 112 Acil Servis ambulanslarıyla müdahale edilmiştir. Bu hastaların sadece 11.511’i yani yüzde 7,7’si Ankara Şehir Hastanesine sevk edilmiştir. Bu oran da olması gerekenden son derece düşüktür.

MURAT EMİR (Ankara) – “İnşallah, müşterisi artacak.” denildi mi Sayın Bakan?

BAŞKAN – Sayın Emir, lütfen...

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Şu an Bilkent Şehir Hastanesinin kasım ayında 400 bine yakın poliklinik muayenesinin, yüzde 81 oranında doluluk oranının, acil hasta sayısıyla birlikte 400 bine yakın poliklinik hastasının ve 15 bin de ameliyatının olduğunu söylemek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ayrıca, doluluk oranına ihtiyacımızın olmadığını da ifade ediyorum. Doluluk oranı yüzde 81.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Memleketi hasta ettiniz.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Kemoterapi: Yeni dönemde özellikle tıbbi hizmetleri yüklenici tarafından vermemeyi, daha çok Sağlık Bakanlığınca bu hizmetleri vermeyi planlıyoruz. Bu çerçevede, kemoterapi, ilaç hazırlama yanında, fizyoterapi ve TPN gibi tıbbi hizmetler artık bundan böyle Bakanlığımızca sunulacaktır. Yüklenici firmalarla imzalanan mutabakatlarla bu tıbbi hizmet sunumları şirketlerin yarısından geri alındı, gerisiyle de mutabakat imzalandı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Elâzığ Şehir Hastanesi: Elâzığ Şehir Hastanesinde tüp bebek birimi bulunmadığı ifade edildi. Bu gibi durumlarda rutin olarak uygulandığı gibi tüp bebek hizmetinin karşılığındaki puan sıfırlanarak sözleşme kapsamından çıkarılmış ve birinci ödeme yapma riskinin önüne geçilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Daha çok var Başkanım.

BAŞKAN – Zaman çok çabuk geçiyor Sayın Bakanım burada.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Sayın Süleyman Bakanım izin verir.

MURAT EMİR (Ankara) - Yararlanıyoruz, Sayın Bakan konuşsun.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Bence de devam etsin.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Niğde’de göz doktoru yok.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Mutabakat zaptına kadar yapılan ödemelerin hizmet bedelinden kesilerek yüklenici firmayla mutabakat imzalanmıştır yani bir kamu zararı söz konusu değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şehir hastanelerinin maliyetinin devlet sırrı olduğu gerekçesiyle açıklanmadığı gibi garip, akıl dışı ithamlara şahit oluyoruz. Şunu net olarak ifade ediyorum: Bütçede şehir hastaneleri ödenekleri diğer yatırım bedelleri içinde verilmeyip şeffaf bir şekilde, ayrı bir kalem olarak yer almaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) – Önümüzdeki yirmi beş yılı bilmiyoruz Sayın Bakan.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Şehir hastanelerinde verilen hizmet bedeli diğer hastanelerle birlikte verilmeyip ayrıca şehir hastaneleri özelinde bütçede şeffaf bir şekilde gösterildi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HABİP EKSİK (İğdır) – Sayıştay raporunda “ticari sır” diye sakladığımız yazıyor Sayın Bakan.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Bina ve tefrişat yatırım maliyeti, bakım ve onarım giderleri, alınan ek hizmetlere ilişkin giderler gibi birçok unsur bir arada değerlendirilerek belirlenen yıllık bütçe rakamları tefrik edilmeksizin speküle edilmektedir. Bugüne kadar tamamlanan 10 şehir hastanesinin yatırım bedeli 5 milyar dolardır. Yaklaşık 30 milyar liraya tekabül eder. Yani metrekaresi yaklaşık 5.400 liradır.

Sayın Ali Şeker, bir hastanenin maliyetini sen daha iyi bilirsin. 5.400 liranın neresi pahalı?

Ancak, tüm bu yatırımlar bütçeden bir kuruş dahi harcamadan yapılmaktadır. 2019 yılı bütçesinde kullanım bedeli, işletme, bakım onarım giderleri ve hizmet alımları dâhil şehir hastaneleri için ayrılan ödenek toplamda 5,2 milyar liradır. Bunun yarısı ise hizmet bedelidir. Bu bütçede 2019’da 5,2 milyar olmasına rağmen gerçekleşme oranı 4,2 milyar oldu. Yani bütçede 5,2 milyar gösterilen şehir hastaneleriyle ilgili olan gider, bu yıl 4,2 milyar olarak gerçekleşti. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Bu hastanelerimizde hasta kayırıldığı, fatura şişirildiği gibi iddiaların ne kadar mesnetsiz olduğunu söylemeye artık gerek yok sanırım. Bu yıla kadar bütçeden harcama yapılmaksızın yapılan 30 milyarlık yatırımın 2019 yılı bütçesinde yer alan kullanım bedeli 2,4 milyar liradır. Yani bizim toplam sağlık harcamaları içinde -yani 164,6 milyardan bahsediyorum- yüzde 1,4 eder. Sağlık Bakanlığı genel bütçesi, merkez bütçesi ve global bütçe içindeki payı yani 117,3 milyar içindeki payı ise yüzde 2 kadardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, üç dakika uzattım, süre doldu. Size son kez bir dakika uzatma yapıyorum, toparlarsanız sevinirim.

Buyurun.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) - Üç dakika olsun mu? Sayın Bakanım verir biraz.

HABİP EKŞİK (İğdır) – Daha cevap vereceği birçok konu var Sayın Başkan.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) - 2020 bütçesindeyse 18 şehir hastanesi için yani tamamlanacak bütün hastaneler için söylüyorum, hepsi 18; 12 tane hastaneyi genel bütçeden yapıyoruz. Bu 18 hastane için toplamda 10,5 milyar lira ödenek konmuştur. Bunun yarısından fazlası hizmet bedelidir. Yani bu hastaneleri biz kendi imkânlarımızla yaptığımızda da bu yarısı olan hizmet bedelini yine ödemek durumundayız. 5 milyar lirası sadece kullanım bedelidir. Bu kullanım bedelinin -2020’den bahsediyorum, 18 hastaneden bahsediyorum- toplam sağlık harcamaları içindeki payı yani 188 milyar içindeki payı yüzde 2,65; Sağlık Bakanlığı merkez bütçesi ve global bütçe yani 133 milyar içindeki payı ise yüzde 3,7’dir, kullanım bedeli.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakana 4 sefer süre uzattınız ama Çapa ve Cerrahpaşa’yla ilgili bilgi vermiyor.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) - Aldığımız tedbirler neticesinde hizmet bedelinin ise bu yıl olduğu gibi, öngörülenden daha aşağı olacağını da söylemek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum.

Mikrofonu açalım selamlama için. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1 milyonu aşkın sağlık çalışanımızın fedakâr çalışmalarıyla bu başarılarla imza attık ve daha nicelerini atacağımıza inanıyor, kendilerine şükranlarımı sunuyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Bakanım, o kadar süre uzatıyorsunuz, Çapa’yla Cerrahpaşa’yla ilgili burada bilgi verilmiyor. Çapa’yla, Cerrahpaşa’yla ilgili bilgi istiyoruz Sayın Bakan.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) - Sözlerimi sonlandırırken, 2020 yılı bütçemizin ve bu bütçeyle gerçekleştireceğimiz çalışmaların hayırlara vesile olmasını diliyorum, yapacağınız katkılar için şimdiden teşekkürlerimi sunuyorum, sağlık dolu günler diliyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, yürütme adına ikinci söz talebi Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat Kurum’un.

Sayın Bakan, buyurunuz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız ile Tapu Kadastro Genel Müdürlüğümüz 2019 çalışmaları ve hedeflerimiz hakkında sizlere bilgi vermek üzere huzurlarınızdayım. (Gürültüler)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, hani görsellerle kürsüye çıkmak yasaktı, bakanlara niye serbest? Biz görsellerle çıkıyoruz “yasak” diyorsun ama bakanlar çıkınca...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan konuşuyor.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) - Aziz milletimizi, Gazi Meclisimizi, tüm milletvekillerimizi şahsım ve Bakanlığım adına saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Bakan, Ekrem İmamoğlu mu İstanbul’u idare edecek, siz mi onu idare edeceksiniz?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Yeni bütçemizin, çevre ve şehircilik hizmetlerimizin, projelerimizin, gelecek vizyonumuzun gelişmesine vesile olmasını diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geride bıraktığımız 2019 yılı dünyanın her yerinde doğal afetlerin yaşandığı, bir taraftan çevre kirliliği, iklim değişikliği, şehircilik konularında da birçok yeni politikanın hayata geçirildiği yeni bir yıl oldu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İstanbul’u kim idare edecek Sayın Bakan?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Bu süreçte ülke olarak biz de birçok önemli projeyi başlattık.

Bakanlık olarak çalışmalarımızı şu başlıklar altında ifade etmek isterim:

1) Tarımdan sanayiye, ulaşımdan yeşil alanlara kadar şehirlerimizin yüz yıllık planlamalarını yapmak amacıyla Türkiye Ulusal Çevre Stratejisi Eylem Planı ve Mekânsal Strateji Planı çalışmalarını başlattık ve 2020 yılı içerisinde çalışmalarımızı tamamlayacağız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İmamoğlu’nu çalıştırmıyor Bakan.

BAŞKAN – Müsaade edin Sayın Tanal, lütfen.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – 2) İnsan merkezli bir kentsel dönüşümle, afetlere hazır, kimlikli, kişilikli, engelli dostu marka şehirler inşa ediyoruz.

3) Medeniyetimizin mirası mahalle kültürü ve yatay mimariyi esas alan bir anlayışla, dar gelirli vatandaşlarımızı ev sahibi yapmak için sosyal konutlar üretiyoruz.

4) Enerji verimli, sıfır atık uyumlu ve akıllı teknolojilerle donatılmış binalar inşa ediyoruz.

5’incisi, yeşil alan miktarını artırmak için millet bahçeleri, ekolojik koridorlar ve yine, kişi başı yeşil alan miktarını artıracak projeler yapıyor, ülkemizin doğal koruma alanı büyüklüğünü yüzde 9’dan yüzde 17’ye çıkaracak çalışmaları yapıyoruz.

Doğal, tarihi ve kültürel zenginliklere sahip olan marka şehirlerimizi korumak için imara aykırı yapılaşmayla mücadele ediyoruz.

Coğrafi bilgi sistemlerimizi geliştiriyor, şehirlerimizin dijital dönüşümünü tamamlayacak adımları tek tek atıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü ve Milli Emlak Genel Müdürlüğü gibi kuruluşlar Bakanlığımızın bünyesine katıldı ve görevi aldığımız günden itibaren, 70’e yakın ilimizi 200’ün üzerinde ziyaret etmek suretiyle gittiğimiz illerde ilimizin valisiyle, milletvekiliyle, belediye başkanıyla, sivil toplum örgütleriyle bir araya gelerek ve istişare ederek şehirlerimizin geleceğine dair çok önemli kararları aldık ve aldığımız kararları da akabinde uygulamak suretiyle de sahada projelerimizi gerçekleştirilmeye başladık.

HABİP EKŞİK (İğdır) – Sadece iktidar vekilleriyle, onu söyleyin.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANİ MURAT KURUM (Devamla) - Yapmış olduğumuz projelerde şehirlerimizin elli yıllık, yüz yıllık planlamalarını yapmak amacıyla Türkiye Mekânsal Strateji Planı çalışmalarını başlattık ve 2020 yılı içerisinde tamamlayacağız.

Ben bir Çevre ve Şehircilik Bakanı olarak bu çalışmayı çok önemsiyorum. Neden? Bu planla birlikte potansiyel yatırım bölgelerimizi tek tek belirleyeceğiz. Ulaşım sistemlerinin birbirine entegrasyonu ile trafik sorununun çözümüne yine katkı sağlayacağız. Tarım arazilerimizi, turizm arazilerimizi, sanayi alanlarımızı da yine ekonomimize kazandırmak ve doğru yerde doğru üretimi yapmak amacıyla bu Mekânsal Strateji Planı'nı çalıştırıyoruz ve 2020 yılı içerisinde tamamlayacağız.

Yine bir soru gelmişti... Artık, Meclisimizin takdirindedir, çalışılıp Meclisimize gönderilmiştir. Bölgesel ve parsel bazında yapılmaması, ada bazında bölgesel imar planı yapılması üzerine çalışma yapılmıştır ve Meclisimizin takdirindedir ki Sayın Cumhurbaşkanımızın açıkladığı manifestoda da 11 madde içerisinde yer almaktadır. Diğer taraftan, kat yüksekliklerine sınırlamalar getirecek düzenleme de Meclisimizdedir. Bu düzenleme çerçevesinde mevcut gabariler eşliğinde yükseklikler belirlenecek ve "H:serbest" in kaldırılacağı bir çalışma da inşallah yapılacaktır. Bu değişiklikler gerçekleştirildiğinde tüm belediyelerimizle birlikte bu düzenlemeyi yapacağız ve daha düzenli, daha sağlıklı gelişen şehirlere de kavuşmuş olacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, ülke olarak baktığımızda maalesef bir deprem gerçeğimiz var. Yıllık ortalama 23 bin deprem yaşıyoruz ve bugüne kadar son bir asırda 56 büyük deprem yaşadık ve bu yaşamış olduğumuz depremlerde de 80 binin üzerinde vatandaşımız hayatını kaybetti.

2012 yılında, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan, biliyorsunuz "Bedeli ne olursa olsun kentsel dönüşümü yapacağız ve bu çerçevede dönüştürülmesi gereken konutları hızlı bir şekilde dönüştüreceğiz." talimatını verdiler ve o talimatları çerçevesinde o günden bugüne 1 milyon 350 bin konutun dönüşümünü sağladık, 5 milyondan fazla da vatandaşımızın can ve mal güvenliğini sağlamış olduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, seferberlik kapsamında, kentsel dönüşüm projeleri kapsamında bugüne kadar yaklaşık 13 milyar lira kaynak kullandık. Kamulaştırma, kira yardımı, taşınma yardımı gibi, kentsel dönüşüm projelerinde vatandaşlarımızın projelerinin, yine, dönüşümün önünü açacak önemli adımlarımızı atmış olduk.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şanlıurfa'nın arıtma tesisi ne olacak Bakanım? Şanlıurfa'nın arıtma tesisi yok, perişan!

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANİ MURAT KURUM (Devamla) – İller Bankamızda belediyelerimize 4 milyar lira, yüzde 50'ye kadar faiz desteği vermek suretiyle, yine, kentsel dönüşüm projelerine katkı yapıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Göreve gelir gelmez 81 ilimize bir genelge gönderdik, genelge çerçevesinde acil öncelikli dönüştürülmesi gereken alanları bize bildirmelerini ifade ettik ve gelen veriler doğrultusunda acil öncelikli 1,5 milyon konutun dönüşümünü sağlayacağız. Her yıl 300 bin konut dönüştüreceğiz ve 300 bin konutun yaklaşık yüzde 15'ini Bakanlığımız Toplu Konut İdaresi Başkanlığımız eliyle...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yavuztürk Mahallesi'ni yapmıyorsunuz. Yavuztürk'ü yapmıyorsunuz, Üsküdar'ı. Ünalın Mahallesi'ni yapmıyorsunuz İstanbul'un.

BAŞKAN – Sayın Tanal, lütfen... Sayın Tanal...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANİ MURAT KURUM (Devamla) – ...kalan kısmını da yine Bakanlığımızın özel sektör ve belediyelerle yapması suretiyle bu dönüşümü gerçekleştirmiş olacağız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, bildirilmeyen yerleri biz bildiriyoruz.

BAŞKAN – Sayın Tanal, böyle bir usul yok, yapmayın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım, bildirilmeyen yerleri bildiriyoruz biz. Ünalın Mahallesi’nde yapılmadı, Yavuztürk Mahallesi’nde yapılmadı.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – 12 Eylül 2019’da 8 maddelik Kentsel Dönüşüm Eylem Planı’mızı 4 büyük fazda uygulayacak şekilde açıkladık ve buna göre kentsel dönüşümü “deprem riski altındaki alanların ve yapıların dönüşümü” “sel ve heyelan riski altındaki alanların taşınması” “tarihî kent merkezleri ve meydanların ihyası” “sanayi alanlarının taşınması ve dönüşümü” temel başlıkları altında gerçekleştireceğiz.

2019 yılında kentsel dönüşüm kapsamında, 25 bini İstanbul’da olmak üzere 65 bin konutun inşası çalışmalarına başladık ve diğer illerimizde de kararlı bir şekilde bu çalışmaları yürütüyoruz. Bugün, İstanbul Esenler’de tüm Türkiye’ye, dünyaya örnek olacak 60 bin konutluk, yatay mimari esaslı, içinde millet bahçelerinin, yürüyüş yollarının, bisiklet yollarının olduğu çok önemli bir projeyi gerçekleştiriyoruz. Bu alan içerisinde, 5 bin konutu yıl sonuna kadar, etaplar hâlinde de 60 bin konutu yapmak suretiyle bölgedeki tüm ilçelerimize rezerv konut üreterek buralardaki dönüşümü de gerçekleştirmiş olacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kartal’da 2019’un Şubat ayında 21 canımızı kaybettiğimiz Yeşilyurt Apartmanı’nın yıkılmasıyla birlikte Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatı çerçevesinde çalışmalarımıza başladık. Sadece apartman değil bölgede ne kadar riskli yapı varsa o riskli yapıların tespitini yaptık. Bugün inşaatların durumu budur; inşallah on beş gün sonra da hak sahiplerine teslim edeceğiz ve burada önemli bir kentsel dönüşüm projesini yürütmüş, bitirmiş olacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HABİP EKŞİK (İğdır) – Önemli olan, insanlar ölmeye başlamadan önce o önlemin alınmasıdır.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Bunun dışında, bugün Gaziosmanpaşa’da, Güngören’de, Üsküdar’da, Ataşehir’de, Başakşehir’de, Zeytinburnu ve Beyoğlu ilçelerinde de kentsel dönüşüm projelerini kararlı bir şekilde yürütüyoruz.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Başakşehir’de gölet de var.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Yine “Çapa Tıp Fakültesi ne olacak? Cerrahpaşa ne olacak?” diye sorular geldi. Merak etmeyin, ikisinin de çalışmalarını başlattık, ocak ayında ihalelerini yapacağız; hiçbir öğrencimiz dışarıda kalmayacak şekilde de kentsel dönüşüm projelerini tamamlamış, bitirmiş olacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, biliyorsunuz, Karadeniz’de iklim değişikliğiyle alakalı yaşanan sel ve heyelanlardan sonra gittik İklim Değişikliği Eylem Planı’mızı açıkladık ve 15 maddelik eylem planı çerçevesindeki bir eylem planımız da dere güzergâhı üzerindeki konutların taşınmasıydı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Düzcülilerin parası verilmedi.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Terme’de her yıl sel oluyor, sel.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Bu çerçevede de Trabzon Araklı’da, Giresun’da yaklaşık 500 konutun inşasına başladık ve hızlı bir şekilde diğer alanlardaki tespitleri yapmak suretiyle de o dere güzergâhı üzerinde can ve mal güvenliği riski taşıyan alanların dönüşümünü de gerçekleştirmiş olacağız.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Bakan, Terme’de her yıl sel olması kader midir?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANİ MURAT KURUM (Devamla) – Tarihi kent merkezlerimizi ve meydanlarımızı eski tarihi kimliğine yakışacak şekilde dönüştürmeye devam ediyoruz ve bu çerçevede Ankara Hergelen Meydanı'nda, Konya Mevlâna Meydanı'nda, Niğde Kaleiçi, Erzurum Hacıuma, yine, Kastamonu Nasrullah Camisi ve çevresi, Afyon Mısıri ve İmaret Camisi çevresi, yine, Kayseri Kaleiçi, Bursa Ulu Cami'mizin etrafını açacak çok önemli adımı, yine, gittik, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin gerektirdiği bir şekilde vekillerimizle bir araya gelmek, belediye başkanımızla, valimizle bir araya gelmek suretiyle o masada karar alıp sahada da uygulamalarına ertesi gün başladık.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki “vekillerimiz” diyorsanız bize niye haber vermediniz Bakanım?

HABİP EKSİK (İğdır) – Hasankeyf'i niye yok ettiniz?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANİ MURAT KURUM – Öte yandan, 81 ilimizde şehir içinde sıkışmış sanayi alanlarını, yine, tarım alanlarını şehir dışına çıkaracak çalışmaları başlattık. Bu da dönüşümümüzün bir parçası ve bu çerçevede de İstanbul'umuzda, Konya'mızda, Kayseri'mizde, Kocaeli'mizde, Aksaray'ımızın içinde, şehir merkezinde kalmış sanayi alanlarını şehrin dışına taşımak suretiyle de burada da dönüşüm projelerini yapıyoruz.

Yeni bir proje: Ağrı'ya gittik. Ağrı'da şehrin içinde yaklaşık 1.300 ahır var. 1,2 milyon metrekarelik alana yeni ahırlarımızı, modern ahırlarımızı yapmak suretiyle 50 başlık, 75 başlık, 100 başlık ahırlarımızı şehir dışına taşıyacağız ve burada da şehrimizin güzelliğini bozan bu görüntüleri ortadan kaldıracak dönüşümü yapmış olacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Toplu Konut İdaresi Başkanlığımız 2003-2019 yılları arasında yaklaşık 160 milyar liralık yatırımla 857 bin konut üretti ki bu konutların yüzde 90'ı alt ve orta gelir grubuna hitap eden konutlar. İçindeki sosyal donatılarıyla birlikte, baktığınızda, yaklaşık 1 milyon bağımsız bölümün inşası başladı ve bunların yüzde 85'i de vatandaşlarımıza teslim edildi.

Bunun dışında, 2019 yılında dediler ki: “Bakanlık olarak siz bu bütçeyle ne yapabilirsiniz?” 2019 yılı itibarıyla sadece ve sadece Toplu Konut İdaresi Başkanlığımızla 16 milyar liralık yatırım yaptık ve bu ilk on ayda 31 bin yeni konutun satışını gerçekleştirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yine, 42 bin konutumuzu vatandaşlarımıza teslim ettik ve yaklaşık 83 bin konutun inşasına da devam ediyoruz. Geçtiğimiz hafta perşembe günü Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle, Hazine ve Maliye Bakanlığımızın desteğiyle, Bakanlığımızın koordinasyonunda, o 50 binlik sosyal konutumuzu 100 bine çıkaracak, 81 ilimizde vatandaşlarımızın iki yüz kırk aya varan vadeyle, 894 lira sabit taksitle, cumhuriyet tarihinde daha yapılmamış bir kampanyayı başlattık ve bu ülkede evi olmayan dar gelirli vatandaşlarımız kalmayana dek de bu çalışmayı sürdüreceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İnşallah, bu çerçevede çalışmalarımızı da bir-bir buçuk yıl içerisinde tamamlayacağız.

81 ilimizde millet bahçesi projeleri yürütüyoruz, kişi başı 9 metrekarelik yeşil alanı 15 metrekareye çıkaracak adımları atıyoruz ve bu çerçevede 81 ilimizde 81 milyon metrekare millet bahçesi inşası için yer ve proje çalışmalarını başlattık. Bu çerçevede 6 ilde 4,9 milyon metrekare 13 millet bahçemizin açılışını gerçekleştirdik ve tespit ettiğimiz 60 ilde 35 milyon metrekare -134 tane- millet bahçesini de 2020 yılı içerisinde başlamak ve bitirmek suretiyle de tamamlayacağız, 2023 yılına geldiğimizde de inşallah tüm şehirlerimizde bir tane millet bahçesi yapmış olacağız. Aslında bu millet bahçeleri bir taraftan da şehrin afet toplanma merkezi. Şehirde, Allah göstermesin, bir deprem olduğu esnada vatandaşlarımız bu millet bahçelerinde toplanabilecekler. Hem can güvenliği noktasında hem de buralarda vereceğimiz çadırlar ve yiyecek ihtiyaçlarını giderme noktasında kendileri millet bahçelerinde, deprem toplanma alanlarında depremden korunabilecekler.

HABİP EKSİK (İğdır) – İstanbul'a nasıl yapacaksınız, İstanbul'a?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Bu bahçelerimizin içinde vatandaşlarımızın, gençlerimizin her türlü ihtiyaçlarını karşılayacak düzenlemeler olacak.

Korunan alanlarımızın sayısını, miktarını artırıyoruz, OECD verileri olan yüzde 17'ye çıkarmak için çalışmalarımızı yapıyoruz, 22 ilimizde ekolojik koridor oluşturacak çalışmaları yapıyoruz. Başta, korunan alanlar, SİT alanları olmak üzere ülkemizin her yerinde kaçak yapılaşmayla mücadele ediyoruz ve bu çerçevede, bugüne kadar 1.100 olan denetçi sayımızı 2.100'e çıkardık, inşallah 2020 yılında 3.100'e çıkaracağız ve bu çerçevede de Ayder'imizde, Uzungöl'ümüzde, Kapadokya'mızda, Salda'mızda, Bodrum'umuzda; kıyılarımızdaki o 4.200 kaçak yapının tespitini yaptık ve kararlı bir şekilde, burada gördüğümüz gibi bu yıkımları gerçekleştiriyoruz. İşte, Bodrum'daki, Bodrum Belediyemizin de ruhsatını verdiği projedeki 108 bağımsız bölümü yıkım sonrası 54 bağımsız bölüme düşüreceğiz ve bakın bugün bu 108 bağımsız bölümdeki alanları düşürdük, yeşil alan miktarını artırdık ve vatandaşımızın vicdanının sesi olmak için kararlı bir şekilde çalışmalarımızı yürütüyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ormanlık alanınız yok mu Sayın Bakan? Yeşil alan yok mu hiç? Hep beton fotoğrafı gösteriyorsunuz.

MAHİR POLAT (İzmir) – Kaz Dağları ne oldu Sayın Bakan?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) - İşte, öncesinde yine Bodrum'umuzda yapılan, sonrasında kaldırdığımız ve o doğal güzelliğini koruduğumuz bir çalışmamız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ayder'imizde o hepimizin içini sızlatan salıncaklarla ilgili çalışmamızı yaptık ve öncesinde böyle görüntü kirliliğine sebebiyet veren çalışma, sonrasında meydanlaştırılarak bu hâle getirilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HABİP EKSİK (İğdır) – Hasankeyf'e de sahip çıksaydınız.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) - Yine, Karadeniz'imizin Trabzon'unda, Rize'sinde, Giresun'unda kaçak yapılaşmaya ilişkin dere güzergâhları üzerinde ne kadar yapı varsa bu yapıları da yine İçişleri Bakanlığımızın, diğer bakanlıklarımızın desteğiyle birlikte bunları da kaldırıyoruz.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Kim izin verdi acaba bunlar yapılırken? Hükûmet yok muydu, başka hükûmet mi vardı?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bunlar yapılırken hangi hükûmet vardı?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Hangi hükûmet vardı bunlar yapılırken?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son iki yüz yıldır yaşanan teknolojik gelişmeler ve hızla artan sanayileşmeyle birlikte tabii, ülkemizin de etkilendiği iklim değişikliğiyle tüm dünyamız mücadele etmektedir. İşte sayın vekilimizin de açıkladığı gibi, şu an 1,5 derece olan sıcaklığın 3 dereceye çıkmaması için -yine deniz suyu seviyesi 19 santimetre yükseldi- bunun daha da yükselmemesi için ülkeler olarak tedbir alıyoruz. Sera gazı emisyonlarına göre baktığımızda dünyada 15'inci sıradayız yani dünyayı en az kirleten ülke olmamıza rağmen çevreyi ve doğayı koruma, iklim değişikliğiyle mücadele noktasında ulusal ve uluslararası taraflarda sorumluluğumuzu yerine getiriyoruz.

HABİP EKSİK (İğdır) – Sayın Bakan, İğdır'ın havası şu an en kirli il olarak geçiyor; 355 PM, normali 50 olmalı.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Bu kapsamda, Birleşmiş Milletler nezdinde ülkemizin haklarını savunacak ve şehirlerimizin, vatandaşımızın iklim değişikliğinden en az etkileneyeceği şekilde şehirlerimizde projeler gerçekleştiriyoruz.

Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliği Eylem Planı'mızı açıkladık. Diğer bölgelerimizde de yine eylem planlarımızı sırasıyla açıklayacağız ve eylem planları çerçevesinde de şehirlerimizde gerekli tedbirleri alacağız.

HABİP EKŞİK (İğdır) – Hava kirliliğine bir önleminiz olacak mı, hava kirliliğine?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Bu tedbirler çerçevesinde 15 bin bağımsız bölümü dere güzergâhı üzerinden taşımak üzere Toplu Konut İdaresi Başkanlığımız çalışmalarını başlattı.

Biliyorsunuz, bütün vekillerimizin de desteğiyle plastik poşetleri ücretli hâle getirdik ve bu çerçevede yüzde 77 oranında azalma sağladık. Sıfır Atık Proje'miz var. İklim değişikliğiyle ilgili Sıfır Atık Projesi'ni çatı proje yapıyoruz ve o proje altında birçok projeyi gerçekleştiriyoruz. İnşallah 2023 yılında proje bittiğinde Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayelerinde yürüttüğümüz proje çerçevesinde yıllık 20 milyar lira tasarruf, 100 bin kişiye de doğrudan istihdam sağlamış olacağız.

Atık su arıtma tesislerimizin, düzenli depolama tesislerimizin sayısını 2002 yıllarında yüzde 35 iken bugün yüzde 85 seviyelerine çıkardık.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Niğde'ninkini de bitirin artık, Niğde'ninkini bitirin, çok sürdü.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – İnşallah 2023 yılına kadar da şehirlerimizin tamamına, nüfusunun tamamına hizmet vermek suretiyle bu projelerimizi yürütüyoruz.

Plastik poşetlerden gelen para ne oldu? Söyleyeyim ne olduğunu: 14 bin projeye son on altı yılda toplamda 2,5 milyar lira Bakanlık olarak destek sağladık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 2019 yılında plastik poşetlerden 220 milyon lira kaynak geldi.

Bisiklet yolu, yürüyüş yolu, atık su arıtma tesisi, katı atık tesisi gibi bizim çevre projelerimiz için 659 projeye 527 milyon destek sağladık ve gelen paranın tamamını, hatta 2 katı fazlasını da çevre projelerine harcamış olduk.

Ve ÇED onaylarını veriyoruz. ÇED onaylarını verirken asla ve asla doğaya zarar verecek hiçbir ÇED onayını vermemeye çalışıyoruz.

HABİP EKŞİK (İğdır) – Yapılan HES'lerin hepsi zarar veriyor zaten.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – İşte, tam bu noktada Kanal İstanbul Projesi'yle ilgili ÇED sürecine değinmek istiyorum. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak Kanal İstanbul'u kıyı yapıları, yat limanları, konteyner limanları, lojistik merkezleriyle ülkemizin geleceği için son derece önemli bir proje olarak görüyoruz. Ülkemiz için olduğu kadar dünya için de çok önemli olan projenin ÇED sürecinde sona yaklaştık. Projemizi gerekli hassasiyeti en yüksek düzeyde tutarak yürüttüğümüzü altını çizerek ifade etmek isterim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kanal İstanbul'un çevresi kimlere satılıyor, onu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Tanal, lütfen, Sayın Tanal... Yani “Sayın Tanal” demekten yoruldu, başka bir şeyden değil.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Çalışmamızı belediyelerimizle, akademisyenlerimizle, çevre uzmanlarıyla, kurum ve kuruluşlarla, kaymakamlıklarla, sivil toplum kuruluşlarıyla görüşme yaparak sürdürüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın konuşmanızı Sayın Bakan.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – İnşallah, şunu net bir şekilde ifade etmek isterim ki Kanal İstanbul Projesi koruma ve kurtarma projesidir, Boğaz'ın özgürlük projesidir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Bakan, Kanal İstanbul Katarlılara satılmış, doğru mu?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – İnşallah bu projeyi yaptığımızda, Kanal’la birlikte, İstanbul Boğazı’ndaki o mevcut gemi trafiğinden kaynaklanan... Ve o gemi trafiğinin su kalitesini olumsuz etkilediğini hep birlikte görüyoruz. İnşallah bu proje gerçekleştirildiğinde deniz suyu seviyesi, kalitesi ve orada yaşayan vatandaşlarımızın can ve mal güvenliği sağlanmış olacak ki bugüne kadar, 1960 yılından bugüne 6 büyük kazada 108 bin ton petrol Boğaz’a akmıştır, bu çerçevede 100 kişi ölmüştür. Böyle bir yükü hiçbir Boğaz tek başına kaldıramaz. İnşallah, Kanal İstanbul’la hem Boğaziçi’nin yükünü alacağız hem de Boğaziçi’ni gelecek nesillere çok daha güzel bir şekilde miras bırakacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bir daha Boğaz’da telafisi olmayan, zor olan bu ve benzeri olayların yaşanmaması için çalışıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Bakan, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ olarak son on sekiz yılda 82 milyon vatandaşımızın ihtiyacı olan, şehirlerimizin ihtiyacı olan tüm projeleri tek tek hayata geçirdik.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Bakan, bu Mecliste birçok İstanbul milletvekili var, Kanal İstanbul Katarlılara satıldı mı, satılmadı mı?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Marmaray’ı, Avrasya Tüneli’ni, Yavuz Sultan Selim Köprüsü’nü, Osmangazi Köprüsü’nü, İstanbul Havalimanı’nı, şehir hastanelerimizi nasıl hayata geçirdiysek inşallah Kanal İstanbul’u da aynı şekilde yapacağız ve vatandaşlarımızın hizmetine sunacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - O güzergâhta kaç tane FETÖ’cünün arsası olduğunu biliyor musun? Kaç tane FÖTÖ’cünün arsası var o güzergâhta?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Yine, Boğaziçi Kanunu’yla alakalı soruldu. Hakikaten, şunu net bir şekilde söylemek istiyorum: Bu bir CHP, AK PARTİ meselesi kesinlikle değildir; bu mesele Büyükşehirden yetki alıp verme meselesi değildir ki. Meclisin takdirindedir, Meclis ne karar verirse biz yürütme olarak o karara uymak zorundayız ve o çerçevede uygulamayı yapmak zorundayız. Biz ne yapmak istiyoruz? Sadece ve sadece 16 milyon İstanbullu değil, 82 milyon Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının hayatını ilgilendiren bu projeye ilgili Boğaziçi’ni kesinlikle imara açmıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen tamamlayalım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Tarihi ve doğal silüetini koruyoruz, yeşil alanları artırıyoruz. Kaçak yapılaşmayla -10 bin kaçak yapı var- mücadele edeceğiz ve yerel yönetimlerimizle birlikte inşallah bu projeyi de yapacağız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Belediyelerde ayrımcılık yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum efendim.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Termik santrallerle ilgili 1 Ocak 2020 tarihine kadar... Bu çalışma çerçevesinde Bakanlığımızın tüm ekipleri ay sonuna kadar tespitlerini yapacaklar. 13 termik santralin birbirine göre durumları farklı; bazılarının filtresi var, bazılarının bacası var, bazılarının filtrasyonu eksik. Çevre mevzuatı neyi gerektiriyorsa 1 Ocak 2020’de gerekenleri termik santrallere yapacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben bu vesileyle 2020 yılı bütçemizin, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüzün bütçesinin şehirlerimiz için, milletimiz için, vatandaşımız için hayırlı olmasını temenni ediyor, hepimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Yürütme adına üçüncü söz, İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu'nun.

Sayın Soylu, buyurun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Bakanlığımızın 2020 yılı bütçe sunuşu vesilesiyle söz almış bulunuyor, Gazi Meclisimizin çok kıymetli milletvekillerini sevgiyle saygıyla hürmetle ve muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bütçemizin, çalışmanızın ülkemize, milletimize, gelecek nesillerimize hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Hakkımızdaki en küçük olumsuz bir cümlelerini bile günlerce tartıştığımız Batı ülkelerini belki de ilk kez bu kadar âciz ve etkisiz gördüğümüz bir zaman dilimi içerisindeyiz. DEAŞ'ın insanlık dışı videoları, silahla bile değil kamyonla yapılan terör eylemleri, Yunanistan ve İtalya kıyılarına yanaşmaya çalışan birkaç göçmen botu Avrupa'yı bütün medeniyet kodlarından uzaklaştırmaya yetti. Güya, geleceğini planladıkları dünya bugün maalesef yönüzlük ve vizyonsuzluk içerisinde. Radikalizm üzerinden tekrar ana aktör olmaya çalışan emperyalizm suya, adalete, sağlığa, eğitime erişimi olmayan fakir bir Orta Doğu ve Asya ile onun kaynaklık ettiği küresel göçü ve maalesef terörü üretmiştir. Hiçbir öngörülerini tutmadı. Vekâlet savaşlarıyla baskılamak ve istikrarsızlaştırmak istedikleri Doğu medeniyetiyse bugün yeniden yükselme evresine doğru girdi ve sadece modern İpek Yolu'yla bile yeni fırsatlar sunuyor.

İtiraf edelim ki 2000'li yıllara başlarken bırakın Orta Doğu'yu, kendi sınırlarımız içerisinde bile, Doğu ve Güneydoğu'da maalesef karmaşıklıklar yaşayan, gücü ve vizyonu endişeli bir ülke hâlindeydik. Aziz milletimiz 2002'de, burada, sağlıklı bir okuma yapmış ve kendisine en yakın siyasi tercihle ekonomide, sanayide, üretimde millî olan, kendi güvenlik politikasını üreten, istikrarı önceleyen ve her alanda kapasitesini artıran yeni bir anlayışı benimsemiştir. İşte, bugünkü dünya tablosu ile bu büyük inovasyonu gerçekleştiren Türkiye tablosuna hep birlikte, bir bütün olarak bakmalıyız. Türkiye, bugün savunma sanayisinde ihracatçı ülke konumuna geldiye, 15 Temmuz darbesini püskürtüp hemen ardından kırk gün sonra Fırat Kalkanı Harekâtı'nı yapabildiyse, bunun peşine Zeytin Dalı Harekâtı'nı, Pençe'yi, Barış Pınar'ını yapabilecek kadar ekonomik, siyasi, askerî, teknolojik bir kabiliyet ortaya koyabiliyorsa “Doğunun makus talihi değişmez.” diye kabullenilen bir hâli -Allah'a çok şükür olsun- doğuda, bugün, turizm rekorlarıyla canlanan bir sosyal ve ekonomik hayatla değiştirebiliyorsa bunu, 2002'den beri gerçekleştirdiğimiz istikrar ve büyüme performansımızdan ayrı düşünmek elbette ki haksızlık olur.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Sayın Bakan, 2002'de terör yoktu.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Türkiye, bugün, güvenlik meselesini sadece PKK ekseninde düşünen bir ülke değildir, güvenliğe makrostratejik bir açıyla bakmaktadır. Önce, içeride 15 Temmuz direnişiyse FETÖ'yü, ardından Fırat Kalkanı'yla DEAŞ tehdidini temizledi. Ardından, Zeytin Dalı Harekâtı'yla Afrin'e girerek, PKK/YPG'nin terör koridoru projesine ilk darbeyi vurdu. Sonrasında Pençe Harekâtı'nı başlatarak Kandil'e odaklandı ve son olarak da Barış Pınarı'yla PKK ve YPG'nin hayallerini söndürdü. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Operasyonel saha baskımızın son halkası Kıran Operasyonu'yla da lojistik ve eleman sıkıntısı yaşayan PKK'nın hem varlığını hem de kış üslenmesini bitirmeyi hedefliyoruz.

Şu hattı görüyorsunuz, Türkiye burada bir şey yapmaya çalışıyor. Yıllardan beri güneyinden Türkiye'yi tehdit etmeye çalışanlar bu haritada. Türkiye'nin niçin Afrin'de olduğu ve Zeytin Dalı Harekâtını yaptığı, Türkiye'nin niçin Fırat Kalkanı Harekâtı'nı yaptığı ve en son niçin Barış Pınarı Harekâtı'nı yaptığı, niçin Hakurk, Avaşın, Basyan, Metina, Zap, Sinat, Haftanın; bütün bu bölgelere yönelik, kendi hudutlarının ve kendi milletinin birliğini ve beraberliğini sağlamak için 20-25 kilometre ileriye doğru çıkmak zorunda olduğu ve yine içeride terör örgütünü, özellikle onu sözde kendi barınma alanlarında baskılamaya çalıştığı apaçık ortadadır. Bu harita, Türkiye'nin ne tehditle karşı karşıya kaldığını ve nasıl bir mücadele içerisinde olduğunu ortaya koymaktadır.

Yine, burada bunu yaparken ve gerçekleştirirken en son attığımız adımla, Libya Mutabakatı'yla Akdeniz'deki güvenliğimizi ve ekonomik menfaatlerinizi güvenceye aldık.

Karşımızda sürekli dünyanın kodlarıyla oynayan bir cephe var, bunu hiç unutmamalıyız. Türkiye olarak bugün bölgemizde oluşturulan ve üzerimize yıkılmak istenen tüm problemlere, onları oluşturan asıl sahiplerini de ortak etmektedir. Bakın, ilk kez Türkiye bir hamle gerçekleştiriyor. Yıllarca içimizdeki birçok meseleyi bizim üzerimize yıkıp bizi onlarla uğraştıranların sahasına bu meseleleri nasıl yıktığımızı, nasıl onların da bu meselelerle uğraşmak zorunda olduğunu gördüğümüz bir zaman dilimi içerisinden geçiyoruz. Türkiye, üzerinde oyun kurulan bir ülke olmaktan, Allah'a çok şükürler olsun, bugün hem bölgesel hem de dünyada oyun kuran, strateji geliştiren, ayaklarının üzerinde duran bir ülke hâline gelmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DEAŞ'lıları iade meselesinde yaptığımız bunun açık bir örneğidir, ne yaptığımızı biliyoruz. Ürettiğimiz bu güç bir politika bütünlüğünün eseridir; bunun yetkilendiricisi ve sahibi 2002 yılından beri aziz milletimizdir. Bunu kurgulayan ve sabırla uygulayan da AK PARTİ ve onun lideridir ve milletimizin iradesiyle bugün de Cumhurbaşkanlığıyla oluşturduğumuz birlikle, sinerjiyle 2023 yılına doğru ilerlemek ve Türkiye'yi dünya ülkeleri arasında hak ettiği noktaya taşıyabilmektir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Türkiye bugün ne 1999 depremindeki Türkiye'dir, Türkiye bugün ne PKK'nın Aliboğazı'nda 1.500-2.000 kişiyle kamp yaptığı, top oynadığı, jimnastik yaptığı bir Türkiye'dir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türkiye bugün ne -insansız hava aracıyla birlikte- insansız hava aracı alabilmek için başka ülkelerin kapısında sıra bekleyen Türkiye'dir ne de televizyonda darbe bildirisi okunduğunda "Emredersiniz." deyip teslim olan Türkiye'dir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bakanlığımızda, 15 Temmuzdan sonra, yeni yapımızda başarılı olabilmek için, birimler arası entegrasyonun artırılabilmesi, teknik ve beşerî kapasitesinin yükseltilebilmesi, bir politika ve eylem planı oluşturabilmesi, aynı zamanda tüm bürokratik işlem ve süreçlerinin sadeleştirilmesi ve yaptığımız işlerin izleme ve değerlendirme sistemi üzerine beş adet mekanizma belirledik. Ve bugün bu mekanizmayı Bakanlığımızın halka hizmetindeki memnuniyeti artırabilmek için de takip ettiriyoruz, devam ettiriyoruz. Her yıl Bakanlığımızda -özellikle Meclisimize arz etmek istiyorum- bir konu belirliyoruz. Bu yılki konumuz eğitim, denetim, takip. Ve burada bir şey söyleyeyim: Bu yıl hizmet içi eğitimlerde tüm personelimizle ulaştığımız sayı 447.526'dır ve diğer konularda da aynı şekilde, 81 vilayette, tüm arkadaşlarımız, gerek izleme ve değerlendirme olsun yaptığımız hizmetlerin milletimize ulaşan tarafını bir vesileyle anlatmaya çalışmaktadır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekillerim; bugünün Türkiye'si, uyuşturucu mücadelesinde küresel bir aktördür. Afganistan'ı istikrarsızlaştırdılar ve afyon üretimi 200 tondan 9 bin tona çıktı. Sentetik uyuşturucu üretimi son beş yılda Avrupa'da yüzde 50'nin üzerinde arttı ve aynı Avrupa, hepimiz şahit olduk ki son Avrupa Birliği raporunda PKK'nın uyuşturucu liderliğine yeni ayıldı ve onu özellikle uyuşturucunun müsebbibi olarak bu yılki kendi raporlarına aldı. Eğer bu işte mücadele kapasitemizi artırmamış olsaydık bunun esiri olurduk. Özellikle bu yıl gerçekleştirdiğimiz uluslararası uyuşturucu operasyonlarında, Libya açıklarında 4,2 ton... Bakın, Sahil Güvenliğimiz, polisimiz gitti; Libya'nın

açıklarında gemiyi aldılar, getirdiler, Türkiye'nin sınırlarına koydular. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bulgaristan, Sırbistan sınırlarında 500 bin extacy, Yunanistan'da 4,5 milyon captagon yakalandı; bunları hep bizim evlatlarımız yaptı. Akdeniz'de, İspanya-İtalya açıklarında bizatihi bizim takibimiz ve İspanya'yla ortaklığımızla 12,4 ton esrar yakaladık. Ayrıca, son bir yılda Türkiye'nin en büyük eroin yakalamalarını yaptık: Erzincan'da 1.271 kilo, Erzurum'da tek seferde 1.535 kilo, Mersin'de 615 kilo kokain, Edirne'de 1.301; Balıkesir'de 1.982; Muğla'da 1.500 kilo skunk yakalaması. Bunlar, örneklerden sadece birkaçıdır. Geçen şubat ayında Lice'de yaklaşık 5 ton, geçtiğimiz kasım ayında -geçen ay- yine Diyarbakır'da yaklaşık 5 ton 38 kilogram esrar yakalandı.

Size bir şey daha söyleyeyim: Yılbaşından bugüne kadar 42 milyon kök kenevir yakaladık. Bu, ne demektir biliyor musunuz? 15 milyar yani özellikle bizim "narkoterör" olarak tarif ettiğimiz meseledir, tam 15 milyar ve yine bunu ifade etmem gerekir ki son üç yılda uyuşturucu suçlarından gözaltına aldığımız insan sayısı -lütfen bu rakama da dikkat edin- 683 bin, uyuşturucu suçlarından gözaltına aldığımız insan sayısı. Hâlen uyuşturucu suçlarından cezaevlerinde yatan tutuklu sayısı ise 79.942'dir.

Peki, bu kadar mücadele yapıyoruz biz ve bütün kurumlar, bütün bakanlıklar, tüm sivil toplum örgütleri, sonuç nedir? Sonucu söyleyeyim, sonuç şu: Eğer bu sonuca ulaşmamış olsaydık belki karşınızda bu cümleleri edemezdik. Sonuç, bakınız, bütün dünyada 180 milyondan 380 milyona çıkmıştır şu rakamların karşılığı. Oysa Türkiye'de uyuşturucuya bağlı ölümler; 232, 497, 590, 920. Bunun artmasının nedeni, Avrupa'dan Türkiye'ye akan kimyasal uyuşturucudur. Sonra müdahale ettik, geçen seneyi 657'yle tamamladık, geçen senenin bu ayında toplam 380, şimdi 221; yüzde 40'ın üzerinde bir azalma söz konusu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Büyük bir mücadeleyi hep beraber, hep birlikte ortaya koyuyoruz, Türkiye ortaya koyuyor ve bütün bunları ifade ederken yine sadece sade bir mücadele yapmıyoruz; 18 ilimizde atık su analiziyle beraber kullanılan uyuşturucuları takip ediyoruz. Narkolog araştırmalarımızda yakaladığımız bütün uyuşturucu kullanıcılarını, yaptığımız araştırmalarla sahada takip ediyoruz.

Yine, bunun yanı sıra Narkotir eğitim faaliyetlerimizi, 81 ile Narkotimlerimizi yayarak bunu gerçekleştirmeye çalışıyoruz. İnşallah, amacımız, önümüzdeki yılda, bütün kurumlarımızla eş güdüm içerisinde, Türkiye'de uyuşturucudan ölen, uyuşturucu kullanmaya başlayan, uyuşturucu kullanan insanların sayısını mümkün olduğunca hep birlikte en az seviyeye düşürmektir.

Biz Müslüman bir milletiz -bunu söyleyeyim- Anadolu medeniyetinin evlatlarıyız. Bizim çocuklarımızın zihnini bulandırmak istiyorlar, bunun da bir terör olduğunu burada söylemek istiyorum. Bunun siyasi partisi olmaz, bunun çatışması olmaz, bunun kavgası ve kargaşası olmaz. Hep birlikte, uyuşturucu meselesinde Türkiye'nin geleceğine sahip çıkmak ve etrafımızdaki coğrafyaya, dünyaya da bu konuda örnek olmak zorundayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, bugünün Türkiye'si, kesinlikle müsebbibi olmadığı küresel bir göç hadisesini başarıyla uluslararası hukuka ve maşeri vicdana uygun şekilde yönetmektedir. Birilerinin zihninde varlığını korusa bile, Türkiye, oluşturulmak istenen göç paniğine ve korkusuna esir olmamıştır. Şurası bir gerçektir ki dünyada göçle fakirleşmiş, yıkılmış hiçbir ülke yoktur. Dünya genelinde, göçmenlerin, gittikleri ülke ekonomisine negatif etki ettiklerine dair iddiayla söylüyorum ve altını çiziyorum- dünya literatüründe hiçbir araştırma ve hiçbir sonuç söz konusu değildir. İkinci Dünya Savaşı sonrasında Avrupa ülkelerinin tamamının kalkınmasının temelinde göçle kazandığı kapasite vardır. Göçü öcü gibi gösteren anlayışın içi boştur. Bugün ülkemizin bu konuda karşılaştığı sorun, bize ait bir sorun değildir, küresel bir sorundur. Bugün dünyada Endonezya ve Hindistan'dan Avustralya ve Yeni Zelanda'ya, Venezuela'dan Kolombiya'ya, Meksika'dan Amerika'ya, Doğu Avrupa'dan Batı Avrupa'ya, Asya'dan, Afganistan'dan, Pakistan'dan, Afrika'dan Avrupa'ya ve ülkemize çok ciddi sayılarda göç hareketi yaşanmaktadır.

Türkiye bugün düzenli göçü yönetme konusunda tüm taşları yerine oturtmuştur. Ufak tefek sorunlar elbette ki olabilir, bunları da en aza indirmeye gayret gösteriyoruz. Burada asıl sorun, hep beraber üzerinde odaklanmamız gereken sorun, kaçak göçteki artıştır ve bunun azalacağını hiç kimse beklemesin. Biraz önce konuşmamın başında ortaya koyduğum, eğer Afganistan'daki, Pakistan'daki bu gelir eşitsizliği, eğitime, adalete, suya, gıdaya olan erişimdeki yoksunluk, Afrika'da yoksunluk devam ederse bilirsiniz ki bu artışın bütün dünya için devam etmesi kaçınılmazdır.

Bu yılki kaçak göçmen yakalama sayımız 423 bin, geçen yıl 286 bin, bir yıl önce 176 bin, bir yıl önce de 175 bindir. Tabii, bu işin bir de insani boyutu var. Bu yıl Ege Denizi'nde ölen kaçak göçmen sayısını söyleyeceğim, burada kadınlar var, burada çocuklar var, burada yaşlılar var: 33. Bu konuda da aslında geçen yıllara nazaran Sahil Güvenlik Komutanlığımız, kolluk kuvvetlerimiz Türkiye'nin her tarafında buraya bu işin sirayet etmemesi için çok büyük çaba sarf etmektedirler. Siz Yunanistan'ın laflarına bakmayın. Bizdeki artış 286 binden 450 bine geliyor, neredeyse 170 bin; Yunanistan'daki artış bizim onda 1'imizden daha azdır. Yani buradaki esas yükü hakikaten biz çekiyoruz.

Niye mücadele ediyoruz? Bir göç yolu olmamak için, Türkiye'yi tam anlamıyla bir göç rotası hâline getirmemek için, herkesin Türkiye'ye gelip Türkiye'den istediği bir yere gidememesi için Türkiye'de ciddi bir şekilde bütün mücadelemizi ortaya koyuyoruz.

Aynı zamanda başka bir şey daha söyleyeyim: Yani ben kışın gelmesini istemiyorum; Van'da istemiyorum, Ağrı'da istemiyorum. Bu yıl, trafik kazaları dâhil, Van'da ve Ağrı'da toplam 77 insan karın altında kaldı ve biz bunları ancak dört ay sonra bulabildik. Kim, niçin gelsin buraya? Bunun sebebi biz değiliz. Bunun sebebi, evet, Batı'dır. Bunun sebebi, insanlıktan nasibini almamış, güya "Medeniyetim var." diye kendi ifadesini ortaya koymaya çalışan Avrupa'dır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunun sebebi, özellikle Orta Doğu ve Asya içlerinde bu meseleyi kendi çıkarlarıyla beraber acımasızca yürüten Amerika'dır; çok açık ve net söylüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bundan, bu cümlelerden hiçbir zaman sarfınazar etmemeliyiz.

Yine, aynı zamanda, büyük bir operasyon yürütüyoruz. Bakınız, şu anda 99 bin insanı kendi ülkelerine gönderdik. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir operasyon söz konusu değildir. Bu 99 bine, Suriye'ye gönderdiğimiz gönüllü geri dönüşler dâhil değildir. Biz 62 bin Afganlıyı oraya geri gönderdik ve bunu da yine Afganistan'la iş birliği içinde yapıyoruz. Burada, sizin huzurunuzda söyleyeyim: Kendi bakan arkadaşlarımdan çok, Afganistan ve Pakistan'daki bakanlarla görüşüyorum sadece bu göç rejimini iyi bir şekilde yönetebilmek ve ortaya koyabilmek için.

Yine, aynı şekilde başka bir şey daha gerçekleştiriyoruz, orada da örneğimiz yok. Biz, göçer kaynaklık eden yerlere de elimizi uzatıyoruz. Suriye iç savaşının sorumlusu biz değiliz ama bugün 370 bin kişi Afrin, Cerablus, Azez, Mare ve El Bab'da... Oraları yaşanabilir hâle Türkiye getirdi. Biz sömürü düzeni oluşturmadık Avrupa ve Amerika gibi. Oralarda bugün insanlar eğer yaşıyorlarsa, huzur içerisinde bulunuyorlarsa ve oralara dönüyorlarsa, inşallah yarın Resulayn'a ve Tel Abyad'a da döneceklerse bilirsiniz ki dünyada en gelişmiş ülkenin bile bunu yapabilme kabiliyeti yoktur; bu asalet Türk milletindedir ve bu asalet Türkiye'dedir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Göç konusunda şu notu da eklemek isterim: Ülkemizde 3,6 milyon Suriyeli var bugün. Bunun içinde Kürtler var, bunun içinde Araplar var, bunun içinde Türkmenler var, bunun içinde Ezidiler var. Bu insanların yüzde 65'i Misakımillî sınırlarının içerisinden buraya geldi. Kimse kusura bakmasın, biz bu insanlara sırtımızı dönmeyiz, bu kadar açık ve nettir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz bu insanları ölüme terk edemeyiz ve ölüme gönderemeyiz. Biz bu coğrafyanın yerlisiyiz ve bizim bu coğrafyada komşuluklarımız var. Aynı kıbleye dönüp birlikte namaz kıldığımız, beraber horon oynadığımız, beraber halay çektiğimiz, kız alıp kız verdiğimiz, Gaziantep'ten Şam'a ticaret yaptığımızda evinde kaldığımız,

yaşadığımız, kızını kızımız, eşini bacımız bildiğimiz insanlar var. Onun için, şunu ifade etmek istiyorum: Bu insanlara sırtımızı dönmek, tarihimize, inancımıza, insanlığımıza sırtımızı dönmektir, Çanakkale'ye sırtımızı dönmektir ve en kötüsü, yüz yıl önce uğruna savaştığımız değerlerimizi terk edip Batı'nın anlayışına teslim olmak demektir. Maliyetine katlansa da, bazen sıkıntıya girse de bu büyük milletin 2011'den beri ortaya koyduğu misafirperverlik ve asalet, bize bütün dünyaya karşı üstünlük sağlamaktadır. Milletimize, bu misafirperverliği ve asaleti için de huzurunuzda tekrar teşekkür etmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Beni bağışlayın, zamanım doluyor ama trafikte neler yaptığımızı size, sadece bir rakamla anlatacağım. Şu anda, geçen yıldan bu yıla almış olduğumuz tedbirlerle -Türkiye'nin yol standartlarının yükselmesi, acil müdahale hâlinin yükselmesi- ve bütün kurumların ortaya koymuş olduğu başarıyla birlikte, Türkiye'de trafikteki ölümler 100 binde 6,5'e düşmüştür. Geçen yıldan bugüne kadar Türkiye'de trafikte ölen insan sayısı 1.250'dir. Bu önemli bir rakamdır. Bir önceki yıldaki rakam 752'ydi. Bu, hep birlikte -bunda Türkiye Büyük Millet Meclisimizin de katkısı var- özellikle yaya ölümlerinde uygulanan politikaların takibinde önemli bir katkıyı ortaya koymaktadır.

Yine, asayiş olaylarında Türkiye'nin geldiği noktaya dair olmak üzere sadece bir rakam vereceğim. Türkiye'de evden hırsızlık günlük ortalama, işte 2017, 2018 ve 2019; 282, 203 ve 148. İstanbul'da günlük hırsızlık 78'den 34'e, Ankara'da günde sadece 4'e, İzmir'de günde sadece 6'ya düştü; burada İzmir milletvekillerimiz var, Ankara milletvekillerimiz var, İstanbul milletvekillerimiz var. Türkiye'de asayiş olaylarıyla ilgili birçok şey söylenmektedir. İnanın, şu anda, Türkiye, asayiş olaylarında hakikaten en önemli dönemlerinden birini yaşamaktadır.

Yine, bir şeyi daha burada ifade etmek istiyorum. Özellikle AİHM tarafından "işkence yasağı" "ihlal kararları" diye bu çok söylenmektedir. Tablo bu. Bakınız, 2012, 2013, 2014, sıfır. 2015, 2; o da 1990 ile 1995 kararıdır. 2016, 2017, 2018, sıfır. Ben söze bakmam, AİHM'in kararlarına bakarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Onları da tanımıyorsunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Anayasa Mahkemesine de bakın biraz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Yine, DEAŞ, FETÖ; bütün bunlarla mücadelemin en yüksek noktada sürmektedir.

Kusura bakmayın, bir meseleye girmek için diğer noktaları geçtim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bütçeye ne kadara mal oldu, bütçeye?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugünün Türkiye'si PKK'yla mücadelede de eski Türkiye değildir. Baskın yiyen, ateş edilince cevap veren değil, etkin, kararlı, önleyen, kesintisiz operasyon stratejiyle sahayı basan, örgütün mağdur edebiyatına da etnik köken istismarına da çocuk istismarına da kadın istismarına da cevap veren, terörle birlikte terörizmle de mücadele eden, doğu ve güneydoğuya, kalkınmaya odaklanmış bir Türkiye var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu sefer sizlere operasyon sayısı, sizlere etkisiz hâle getirilen terörist sayısı verecek değilim. Cep telefonlarınızı elinize alın "Turistik Doğu Ekspresi'nde mart ayına kadar yataklı vagona boş yer var mı?" diye bakın, meseleyi anlarsınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Iğdır'da, Kars'ta, Mardin'de otel arayın, meseleyi anlarsınız. İşte bizim terörle mücadele karnemiz budur. Bakınız, karne burada, hiç başka bir karne değil. Türkiye'nin özellikle doğu ve güneydoğudaki 26 vilayetindeki turist sayısı ile dağdaki terörist sayısının azalması arasındaki oranı net bir şekilde gösteriyorum: Dağdaki terörist sayısı 500'e indikçe Türkiye'nin turist sayısı doğu ve güneydoğuda yüzde 241 artmaktadır. Biz tablolara bakıyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Yine, bu ülkeye gelen milyonlarca turist, o trenleri, o uçakları, o otelleri dolduran binlerce insan “Türkiye’de mal ve can güvenliği yoktur.” iddialarını çürütmektedir. Çukur ve barikat eylemlerinden bugüne kadar, Mardin’deki üniversite öğrenci sayısında yüzde 60 artış, Tunceli’de gelen turist sayısında yüzde 365, Mardin’de yüzde 138, Diyarbakır’da yüzde 244 artış ortaya koymuştur.

Biz, orada, terörün bitmesine, teröre gelen bütün desteklerin kesilmesine yönelik adım atarken -özellikle siyaset yapan arkadaşlarımıza söylüyorum- köstek değil, destek bekliyoruz. Terörle iltisaklı belediyelere görevlendirme yapıyoruz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Gasbediyorsunuz; ne görevlendirmesi, gasbediyorsunuz!

HABİP EKSİK (İğdır) - Bütün belediyeler mi öyle?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Her kürsüye çıkıldığında “Bunlar seçilmiş.” denilip savunmaya geçiliyor. İki yüz seksen altı yıl cezayı ben almadım; iki yüz seksen altı yıl cezayı geçen dönem aldığımız 94 belediye başkanı aldı, ben almadım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Hangi mahkeme verdi?

MURAT EMİR (Ankara) – Bir tane yolsuzluk yok, bir tane hırsızlık yok.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Burada var; iki yüz seksen altı yıl, iki yüz seksen ay ceza.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Hangi mahkeme, hangi mahkeme?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Ve yine, kimse çıkıp bizden tek kelime özür dilemedi.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Senin hâkimlerin veriyor.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - “Bunlar seçilmiş.” diye suçlarına göz yummak zorunda mıyız?

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Mardin’de hediye alan kayyumların hesabını verin!

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Adalet nerede, adalet?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - O zaman, 2010’da Adana’da Büyükşehir Belediye Başkanını ihaleye fesat karıştırmaktan niye görevden aldık?

HABİP EKSİK (İğdır) – Halılar nerede, halı, halı?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Yine -resmî- söyleyeyim: 2012’de Balıkesir’de bir belediye başkanını, Kayseri’deki, Bolu’daki, Ordu’daki, Ünye’deki, İstanbul’daki belediye başkanlıklarını usulsüzlükleri sebebiyle niye aldık? O zaman bu sistem niye var? (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Dava açtınız mı onlara, dava açtınız mı?

HABİP EKSİK (İğdır) – Kayyumlardan aldığımız hediyeler ne oldu?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, biraz sessiz lütfen, biraz sessiz...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Seçilme yeterliliği ile yönetme yeterliliğinin aynı şey olmadığını, Anayasa’nın ve kanunların bunları birbirinden ayırdığını pekâlâ bildiği hâlde... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Anayasa’yı ayaklar altına aldınız.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Ben, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nı okurum, senin gibi PKK'nın tüzüğünü okumam! (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından "Yuh!" sesleri, gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bana da öyle davranamazsın sen!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Hadi oradan!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sen kimsin!

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Otur yerine!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bitmedi.

BAŞKAN – Sayın Bakan, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bitireceğim efendim. (HDP sıralarından gürültüler)

Bakın, size bir örnek vereceğim: Şahsın 2017 yılında Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesinden...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kaç kadın öldü bunların içerisinde, ondan haber ver!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Lütfen arkadaşlar...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kaç kadın öldürüldü, ondan haber ver! Kadın cinayetlerini önleyebiliyor musunuz?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – ...silahlı terör örgütüne üye olmak suçundan yedi yıl altı ay hapis cezası var.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Konuş konuş, heyecanlı oluyor!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – 2018'de istinafa başvurmuş.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Hiçbir belediye başkanı hakkında kesinleşmiş ceza yok!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – 2019'da temyiz kararı onanmış ama HDP tutmuş, Erzurum Karayazı Belediye Başkan adayı göstermiş.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kadınların trafik kazası kadar değeri yok! Tek kelime laf etmiyorsun!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Buradan söyleyeyim: Vallahi billahi almasak bu Gazi Meclisin ahı bizi tutar, Bedirhan bebeğin ahı bizi tutar ve en son, Esmâ Komutanın ahı bizi tutar. Yok öyle bir şey! (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Atanmış memur seçilmiş yerine karar veremez!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Şov yapıyorsun!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Son cümlelerim şunlar: Bakınız, Allah'a çok şükürler olsun...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Allah çarparcak seni, Allah çarparcak!

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Seni çarparcak, seni!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bugün Türkiye’de “Doğunun makûs talihî” lafını “PKK’nın makûs talihî”ne dönüştürdük, şimdi Kandil düşünsün. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

FATMA KURTULAN (Mersin) – Gırtlığımızı kadar gınahtasınız!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bu çocuklarımız belediyenin festivallerinden dağa gitmiyorlar.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Çaldığımız baklavaların hesabını verin önce! Yediğiniz baklavaların hesabını verin!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Okula gitmesi gereken, hemşire olması gereken, doktor ve mühendis olması gereken, anne sevgisine muhtaç çocuklarımızı taciz ve tecavüz etmek üzere zorla alan, o alçak, sapık, adı “Biçirpinin” olan Duran Kalkan’a -ohh- bugün göndermiyoruz, göndermiyoruz, göndermiyoruz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Alkışlayın, demokrasi katledildi! (AK PARTİ ve HDP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Son cümlemi söylüyorum: Bu Mecliste bu bütçenin... (AK PARTİ ve HDP sıralarından gürültüler)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Yırtınma! Yırtınma!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri herkes yerine otursun. Değerli milletvekilleri, lütfen sessiz...

Sayın Bakan konuşmasını tamamlıyor, lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Son cümlemi söylüyorum.

BAŞKAN - Sayın Bakan, buyurun, devam edin.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Sayın Başkan, çok saygıdeğer milletvekilleri; bu bütçenin başından itibaren...(HDP sıralarından gürültüler)

HABİP EKŞİK (İğdır) – Geç... Geç...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – ...bu bütçeyi savaş bütçesi olarak söyleyenlere sözümdür: Bu bütçe savaş bütçesi değildir, bu bütçe Diyarbakır Annelerinin bütçesidir, Diyarbakır Annelerinin bütçesidir. (AK PARTİ sıralarından ayakta alkışlar, MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

HABİP EKŞİK (İğdır) – Geç... Geç...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Hepinizi sevgiyle saygıyla ve hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından ayakta alkışlar, MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.31

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 21.42

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33’üncü Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Sayın Özel, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca’nın, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum’un ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin beşinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Öncelikle, aslında aralarda olacaktı ama şimdi toplu hâlde ve kısa kısa, çok zaman almadan söyleyeyim. Birincisi: Sayın Sağlık Bakanı “Hasta garantisi yok.” diyor ve büyük bir alkış alıyor ama sayın milletvekilleri, Sağlık Bakanı da biz de biliyoruz ki tetkik garantisi var, MR garantisi var, tomografi garantisi var, tahlil garantisi var, sonra da “Hasta garantisi yok...”

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Bütün hastanelerde var. Özgür Bey, bütün hastanelerde var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu tahlilleri üç harfliler mi yaptıracak, inler cinler mi yaptıracak, bu tahliller kime yapılacak? Tahlil garantisi veriyorsunuz. “Hasta garantisi yok.” diye alıp lafı çeviriyorlar. Hizmet garantisi var, bu da hasta gitmeden olmaz, hasta gitmeden MR çekilmez. Ama Sayın Sağlık Bakanına şunu söylemek isterim: Ben bu kadar toleranslı bir yönetim görmedim. İyidir, sabaha kadar konuşsa bu 3 Bakan, ben dinlerim, burada bir sorun yok ama şehir hastaneleriyle ilgili aynı nakaratı tekrar edip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) –Size çok can alıcı bir şey sordum. Buraya kadar parti de Sağlık Bakanlığı da pislğin içinde. Sebep? Sebep: Bütün eczacıların, her partiden, eczacının cebinden para alınıyor, bunu size bütün eczacılar anlatıyor ve bir kişiye imtiyaz verdiniz, hiçbir sözü tutmadı, kan ürünü tekele oldu; yerli, millî bir iş yapmayacak, bu kadar süre verildi, buna çıkıp da şunu deyin ya... Dün, Cumhurbaşkanı “Eczacıların alanına neden girdik?” diye soruyor size ama o, Cumhurbaşkanı ile imtiyaz sağladığı kişilerin kurduğu ilişki üzerinden yürüyor. Çıkn “Eczacıların kan ürününü pazartesiden itibaren bırakıyoruz. Bu ucuz, dışarıdan kan ürünü alıp satma imtiyazını sözleşme şartları yerine gelene kadar asla yaptırmıyoruz.” deyin. Diyemiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 2 Bakana birden bir şey söyleyeceğim; hem Sayın Koca'ya hem Sayın Kurum'a: Değerli Bakanlar, aramızda kalsın ama rejim değişti ve sizin arkadaşlar bize numara yapıp sizinle de muvazaa yapıyorlar. Şimdi, Sayın Koca diyor ya “27”nci Dönemde ilk iş sağlık çalışanlarının özlük haklarını iyileştirdiniz.” Bunu demeyin, duymasınlar çünkü onlar “O kanun teklifi bakanlıktan gelmedi. Biz oturduk aramızda yaptık. Kuvvetler ayrılığı var, biz yolladık.” diyorlar.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Size teşekkür ettim... Meclise teşekkür ettim...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, “Biz düzelttik.” diyorsunuz ya...

Sayın Kurum, “Parsel bazında düzenlemeyi kaldıracağız -çok doğru, çok geç ama çok doğru- ada bazında düzenleme gelecek.” İşte, gabari hesapları filan H: Sonsuz kalkacak.” Güzel, bu müjdelere önemli. Zaten okuyorum ben sizi. Sonra diyorsunuz ya: “Bunları Meclise yolladık, yakında...” Bunları demeyin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Onlar “Burada katı kuvvetler ayrılığı var. İmzaları biz atıyoruz, vallahi de billahi de bakanlardan gelmiyor. Parlamenter rejimdeki gibi bakanlar kanun tasarısı hazırlayıp da Meclise yollamıyorlar.” diye, vallahi kendilerini bile inandırdılar. “Yemin et.” deyince ilk başta edemiyorlardı, şimdi yemin etmeye bile başladılar. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, son olarak, tabii, son olarak derken Çevre Bakanı için: Bir Çevre Bakanının hedefi, dünyanın gözbebeği, Asya ile Avrupa'yı birleştiren, üç denize bağlantıları sağlayan, en çok balık çeşitliliğinin olduğu o muhteşem, dünyanın incisi İstanbul'un bağrına hançer gibi bir kanal çekmek olamaz. Bu olmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu, Cumhurbaşkanının en büyük hayali olabilir; bu, Katar şeyhinin rüyasıdır ama emin olun Sayın Bakan, İstanbul'un kâbusudur. Sakın buna ortak olmayın bir Çevre Bakanı olarak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Son sözüm, söylenecek çok şey var ama mümkün olduğu kadar kısa tutarak: Bir kez, şu linç girişimiyle ilgili kitapçığı yolladım, Sayın Bakan da bana İçişleri Bakanlığı bütçesinden bir siyasi partiye yapılmış cevap kitapçığını yollamış. Hiçbir şeye bakmayalım, kitapta defalarca “Kemal Kılıçdaroğlu” yazıyor.

O Kemal Kılıçdaroğlu, burada, Türkiye protokolünde 3'üncü sıradadır; değil size, bu Mecliste tesadüfen denk geldiği kimseye bir kez “sayın” kelimesini esirgemez. (CHP sıralarından alkışlar) İçişleri Bakanı olarak...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Başımı oku. Başında diyor ki...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben size “siz” derken siz bana niye emir kipiyle konuşuyorsunuz? Bu haddi nereden buluyorsunuz? Ben size “yapın”, “edin”, “bakın” demezken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Değiştiriyorum, başımı okuyunuz. Bazen aceleci davranıyorsunuz.

Başında şunu söylüyor: “Bundan sonra Kemal Kılıçdaroğlu'yla ilgili söylenecek her söz ‘Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’ olarak adlandırılacaktır.” diye kamu yazışmalarında yapılan en basit işlerden birisi orada gerçekleştirilmiştir. Ne biz bir şahsa “sayın” demekten imtina ederiz ne de böyle bir şey onun dışında... Ta en başında.

MURAT EMİR (Ankara) – Recep Tayyip Erdoğan'a yapın da görelim!

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çok net söyleyeyim...

SALİH CORA (Trabzon) – Şimdi özür dile!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Bir, kamu yazışması değildir; iki, Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'na bu raporda yazılacak “s” ve “n” harflerinden tasarruf etmeye kalacaksa iş, keşke oralara gelebilseydi.

SALİH CORA (Trabzon) – Ucuz siyaset yapıyorsunuz ya, ucuz bir polemik.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben sizden bir tane böyle, başta bir kez “Sayın” deyip sonra hep “Recep Tayyip Erdoğan” dediğiniz doküman göreyim 100 sayfalık, ben sizi alkışlayacağım. (CHP sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – “Saray, saray” diyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, sözümüz şu: Bir, Sayın İçişleri Bakanı çıkıp da 2019 yılında, on yedi yıllık iktidarın sonlarında, kendi Bakanlığının da 3,5’uncu yılında “Benim de gidemediğim köyler, benim de giremediğim mahalleler var.” diyorsa vah hâlimize.

SALİH CORA (Trabzon) – “Artık yok.” diyor. “Artık böyle bir mahalle yok.” diyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Eskiden sizin Genel Başkanınız bize “Sivas’ın doğusuna gidemezsiniz.” diyordu, şimdi 81 ile gittiğimiz gibi Parlamentoda tüm siyasi partilerle iletişim kurabilen ve herkesle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Siyaset yapıyorsunuz ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Siyaset yapacağız, ne yapacağız ya?

VAHİT KİLER (Bitlis) – Yapmıyorsunuz, yapmıyorsunuz!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya ne yapacağız?

VAHİT KİLER (Bitlis) – Doğuyu teslim etmişsiniz ya! Siyaset yapın!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Hırsızlık mı yapayım, uğursuzluk mu yapayım?

BAŞKAN – Sayın Özel, siz devam edin lütfen.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Doğuyu, güne doğuyu teslim etmişsiniz. Gidin doğuda siyaset yapın. Konuşuyorsunuz burada ya!

BAŞKAN - Sayın Kiler...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan “Biz her yere gidemiyoruz.” ifadeleri talihsizdir. Biz her yere gidiyoruz. Milletvekili olarak, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak gitmeye endişe ettiğimiz hiçbir yer yoktur. Bugüne kadar, şehit cenazesine, isterseniz Türkiye’nin en zor coğrafyasında, CHP’nin en zayıf olduğu, sizin en çok nefret söylemini kışkırttığımız yerde olsun, 139 vekilimiz ve Genel Başkanımız aslanlar gibi gitmiştir, bundan sonra da gidecektir. (CHP sıralarından alkışlar)

Eğer Sayın Bakan, diyorsanız ki “Biz gidemiyoruz.”, gidemediğiniz yerler varsa bilin ki sorumlusu oranın halkı falan değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sorumlusu, sizin sadece birkaç belediye kaybetmemek, birkaç belediye meclis üyeliğini fazladan almak için kullandığımız haksız, kışkırtıcı, hedef gösterici, şeytanlaştıran, ötekileştirici, zehirli siyaset dilinizdir. Onu kaybedin, her yere rahat rahat gidirsiniz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ettim.

Sayın Oluç, buyurun lütfen.

43.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, kışkırtıcı, kutuplaştırıcı bir üslup ve dille konuşulmasının aslında iktidarın Türkiye'deki bugünkü durumunu yansıttığına, Türkiye'nin hakkın, hukukun, adaletin işlemediği bir ülke hâline getirildiğine ve kayyum meselesini tartışmaya devam edeceklerine, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun bütçe görüşmelerinde Halkların Demokratik Partisine yönelik nefret söylemi kullandığına ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller...

BAŞKAN – Sayın Oluç, rahat olun, bugün bayağı gönlüm açık, herkese bol bol süre veriyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tamam, teşekkür ederim.

Şimdi, tabii, diğer bakanlıkların bütçeleri hakkında da konuşmak isterdim fakat esas itibarıyla İçişleri Bakanlığı bütçesi üzerine yoğunlaşmak istiyorum ve İçişleri Bakanının yaptığı konuşma üzerine birkaç şey söylemek istiyorum.

Şimdi, birincisi: Üzülerek bu kelimeleri kullanacağım ama kullanmak zorundayım; bu kadar kışkırtıcı, bu kadar kutuplaştırıcı...

SALİH CORA (Trabzon) – Doğruları söyledi.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Salih, sus!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – ...bu kadar ayrıştırıcı, bu kadar düşmanca bir üslup ve dille konuşulması aslında bugün iktidarın Türkiye'deki durumunu çok iyi yansıtan bir durumdur. İktidarın aynası, İçişleri Bakanlığıdır. Kışkırtıcılık, kutuplaştırıcılık...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Sen de aynısını yapıyorsun sen de.

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – ...toplumu birbirine düşürmek, halkı birbirine düşürmek, nefret söylemini yaymak, Anayasa'yı çiğnemek, hukuku çiğnemek, yasaları çiğnemek, Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası demokratik sözleşmeleri çiğnemek; işte bunların hepsinin odağı İçişleri Bakanlığıdır. Çok açık, net.

Ben yüzünüze söylüyorum burada, arkanızdan konuşmuş olmayalım. Burada siz yokken konuştuklarımızı şimdi sizin yüzünüze de söyleyeceğim.

Şimdi, bakın, bu ülkeyi özgürlüklerin ve demokrasinin, hukukun olmadığı bir ülke hâline getirdiniz; insan hakları ihlallerinin ayyuka çıktığı bir ülke hâline getirdiniz; muhalif olanın, muhalif konuşanın, muhalif düşünenin, muhalif hareket edenin evlerinden alındığı, gözaltına alındığı, tutuklandığı, hakkında davalar açıldığı; konuşma, ifade ve düşünce özgürlüğünün çiğnendiği bir ülke hâline getirdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Gazeteciler, akademisyenler, hakkı için yürüyen emekçiler, yaşam alanı için mücadele eden köylüler; bunların hepsi ama hepsi sizin saldırılarınız altındadır. Sadece bunlar değil.

Bakın, bugüne kadar 391 kadın öldürüldü bu yıl içinde, 391 kadın. Biz, bu bütçe görüşmelerini yaparken 5 kadın daha öldürüldü. Kadınların öldürülmesini protesto edenlerin, kadınların öldürülmesini engellemek için mücadele edenlerin gösteri yapmasını engelleyen İçişleri Bakanı oldunuz. Bütün dünyada yapılan gösterilerin burada yapılmamasını sağlayan İçişleri Bakanı oldunuz. Şimdi, bütün bu gerçeklikler üstüne konuşuyoruz.

Yani kısaca bir daha söyleyeyim: Türkiye'yi hakkın, hukukun, adaletin hiçbir şekilde işlemediği bir ülke hâline getirdiniz; birincisi bu, bunu tespit edelim bir genel olarak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – İkincisi: Gelelim, HDP’ye ve HDP’ye yönelik yapılan saldırılara. Önce partimizin örgütlerine yapılan saldırılara değinmek istiyorum.

Bakın, bir İçişleri Bakanı olarak sizin göreviniz, siyasi partilerin anayasal hakkı olan siyaset yapmalarını sağlamak olmalıdır. Siz ne yapıyorsunuz? Siyasi partinin anayasal hakkı olan faaliyetini gözaltı ve tutuklamalarla engelliyorsunuz. Bizim, il, ilçe yöneticilerimize, üyelerimize, Parti Meclisi üyelerimize yönelik gözaltı ve tutuklamalar yapıyorsunuz. Neden? Çünkü onlar, il, ilçe kongreleri için çalışma yapıyorlar; partinin il, ilçe örgütlerinin kongrelerini yapabilmesi için uğraşıyorlar. Bunu yaptırmamak için tamamen mesnetsiz iddialarla, uyduruk ifadelerle bu insanları gözaltına alıp tutukluyorsunuz. Siyasi partinin siyasi faaliyetini engelleyerek anayasal bir suç işliyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bunu da bir kenara koyalım, gelelim ünlü konuya, kayyumlar meselesine. Bunu her alanda, her platformda elbette ki tartışacağız, bundan sonra da tartışacağız.

Şimdi, 31 Martta seçim yapıldı. 31 Martta yapılmış olan seçimde biz 65 belediye kazandık. Aslında 6 tane daha kazandık ama Yüksek Seçim Kurulunun kurduğu tuzakla -büyük ihtimalle siz de o tuzağın içindesiniz- 6 belediyemiz gasbedildi, mazbataları verilmedi. 19 Ağustostan bugüne kadar 65 belediyeden 28’ine kayyum atadınız. 18 belediye eş başkanımız tutuklu şu anda.

Şimdi, bu kayyum atamalarının ne anlama geldiğini ben bir kez daha burada ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – 31 Martta seçim yapılmıştır, sandık kurulmuştur, insanlar gidip oy vermiştir. Aday olanlar Yüksek Seçim Kurulunun onayından geçerek aday olmuşlardır ve seçilmişlerdir. Seçildikleri yerlerde yüzde 65 ile 75 arasında oy alarak seçilmişlerdir. Bazılarında yüzde 55, yüzde 54 gibi oylar da vardır elbette. Yani seçildikleri o yerlerde halkın büyük teveccühünü kazanarak seçilmişlerdir.

Peki, siz ne yapıyorsunuz? O seçilmiş olanları 31 Marttan dört buçuk ay sonra görevlerinden uzaklaştırmaya başlıyorsunuz, ondan sonra gözaltı ve tutuklama yapıyorsunuz. Neden? 31 Marttan sonra görevleriyle ilgili herhangi bir ihlal mi yapmışlar? Yapmamışlar. Peki, neden böyle yapıyorsunuz? “Efendim, haklarında soruşturma varmış.” Soruşturma olabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Eskiden açılmış çeşitli davalar olabilir. Yüksek Seçim Kurulu o tür soruşturmaların ve açılmış davaların seçimlere girme konusunda bir engel teşkil etmediğine karar vermiş.

Bir tane örnek verdiniz, 27’si için de söyleyin bakalım. 27’si için haklarında verilmiş herhangi bir hüküm yok. Siz onları zaten görevden almak için plan yaptınız. 31 Mart öncesinde sandık hukukunu, sandık adaletini ortadan kaldırmak için, Kürt halkının iradesini gasbetmek için, seçim iradesini gasbetmek için plan yaptınız ve o plan doğrultusunda 19 Ağustostan itibaren adım adım ilerliyorsunuz. Aslında daha önce yapmayı planlamıştınız, aslında 1 Nisandan itibaren yapmayı planlamıştınız. Çünkü neden biliyoruz bunu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oluç, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tamamlamaya çalışacağım efendim.

1 Nisandan itibaren yapmayı planladınız çünkü Mardin, Diyarbakır ve Van Valileri İçişleri Bakanlığına yazı gönderdiler 1 Nisan tarihli, kayyum atanmasını istediler. Şimdi, 1 Nisan itibarıyla kayyumu atayamadınız çünkü İstanbul seçimleri netleşmemiştir, çünkü İstanbul'da ne olacağını bilmiyordunuz; o yüzden beklediniz, yoksa daha önce atayacaktınız kayyumları. Şimdi, bakın, siz "seçim" derken şöyle bir şey işaret etmek istiyorum: Biraz evvel konuşurken de söylediniz, "Ben parti üyesiyim, partili bir Bakanım." diye. Evet, tabii, parti üyesisiniz, partili bir Bakanınız ama "Seçimlerde seçim güvenliğini sağlamak için görevli olan İçişleri Bakanlığı kendisine muhalif olan ve kendisiyle yarışan siyasi partilerin, bütün muhalif siyasi partilerin seçmenlerine, başkanlarına, yöneticilerine, milletvekillerine hakaret eder." diye bir kanun yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ama siz bunu yaptınız, büyük bir eşitsizlik yarattınız, bunu da koyduk bir kenara.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – 127'nci madde son paragrafı oku, Anayasa 127'nci madde, son paragraf!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bütün bu yaptıklarınıza rağmen Halkların Demokratik Partisi seçim taktiğini uyguladı ve sizin elinizden birçok belediyenin gitmesini çatır çatır sağladı, bu da bizim seçim taktiğimizin başarısıydı işte. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bitmedi efendim, müsaade edin.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım lütfen. (AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler)

SALİH CORA (Trabzon) – Sabaha kadar böyle mi devam edecek Sayın Başkan?

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sayın Başkanım, tamamlasın artık ya.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz.

Sayın Oluç, lütfen tamamlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tamamlıyorum.

Şimdi, sayın vekiller, bu kayyum meselelerini çok konuştuk, konuşmaya da devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Bakanların olduğu yerde bir saat konuştu! Aynı şeyleri söylüyor! (HDP sıralarından gürültüler)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sana ne! Sen mi yönetiyorsun burayı!

BAŞKAN – Sayın Oluç, son cümlelerinizi alayım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Konuşamıyorum efendim.

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Aynı şeyleri bir aydır konuşuyorlar ya!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sana ne! Sana ne oluyor! Ne bağıryorsun!

BAŞKAN - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sizin atadığınız kayyumların bir kısmını ilk dönemde, "Yolsuzluk yaptılar." diye siz kendiniz görevden aldınız. Ondan sonrakilerin yolsuzluk, usulsüzlük, hırsızlık yaptığını Sayıştay raporları gösterdi. Diyorsunuz ki: "İstanbul, Ankara ve başka illerde görevden aldık belediye başkanlarını, ne oldu?" Ne oldu? Belediye meclislerinin içinden başkan vekili seçtiniz. Kayyum mu atadınız? Atamadınız. Peki, bir şey daha soracağım: Bu belediye başkanlarını görevden aldınız, ne yapmışlardı, hırsızlık mı, yolsuzluk mu, FETÖ'ye peşkeş çekmek mi?

BAŞKAN – Sayın Oluç, lütfen tamamlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Efendim, bunlar alındı; söyledi çünkü Sayın Bakan.

BAŞKAN – Bunların hepsi kayıtlara girdi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Haklarında açılmış en ufak bir soruşturma ya da dava var mı? Yok. Bu nasıl iş?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, son sözümü söyleyeyim, son sözüm şu: Siz şimdi burada, başka zamanlarda da yaptığınız gibi, bizim üzerimizden kendi iktidarınızı ve koltuğunuzu koruyabilmek için büyük bir kışkırtıcı dil kullandınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ciddi bir nefret söylemi kullandınız. Bu Meclisin 3'üncü partisine yönelik yaptınız bunu üstelik.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – PKK'yla senin ne alakan var ya!

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Bu partide kimsenin koltuk derdi yok!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi biz size şunu söyleyelim: Bizim, sizin baskılarınız, hukuksuzluklarınız ve adaletsizlikleriniz karşısında direniyor olmamız ve ayakta, dimdik duruyor olmamız sizi rahatsız ediyor. Bakın, biz direneceğiz, ayakta, dimdik duracağız, demokratik haklarımızı kullanacağız ve siz HDP'nin bittiğini göremeyeceksiniz ama biz sizin o koltuktan kalktığınızı mutlaka göreceğiz, mutlaka göreceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Oluç.

Sayın Bostancı, buyurun.

44.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'yla ilgili olumsuz değerlendirmeleri reddettiklerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkürler.

Öncelikle Sayın Özgür Özel'in bu parsel bazlı imar değişikliklerine ilişkin yasağın getirilmesi ve ada bazına ilişkin düzenleme konusunda “Bakanlık gönderiyor ve yasama organı da o çerçevede görev yapıyor.” şeklindeki değerlendirmesinin doğru olmadığını ifade edeyim. Çünkü Mehmet Muş Başkanlığında, özellikle konuya yakından muttali olan eski büyükşehir belediye başkanı milletvekili arkadaşlarımız yukarıda yirmi günden beri bu yasaya ilişkin çalışma yürütüyorlar. Takdir edersiniz ki Bakanlıktan gelmiş olsa üzerinde herhangi bir çalışma yapılmaksızın doğrudan doğruya Komisyona gidecek şekilde bir “tekemmül etmiş hâl” söz konusu olurdu. Böyle bir durum söz konusu değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Tabii, Bakanlıktan kimi fikirler, kimi eğilimler almakla birlikte, çalışma kesinlikle bütünüyle Mecliste yürütülmektedir ve grubumuzun çalışması nihayete erdikten sonra diğer siyasi parti gruplarıyla da konuyu paylaşacağız. Bu görüşmelerden sonra Komisyona mevzuu intikal ettireceğiz, bunu bir kere bildirmek istedim.

İkincisi: Sayın İçişleri Bakanımızla ilgili yapılan bu olumsuz değerlendirmelere hiçbir şekilde katılmıyoruz ve hepsini külliyen reddediyoruz, bunu bildirelim.

Daha önce de burada konuya ilişkin kimi zaman doğrudan İçişleri Bakanlığı hedef alınarak, kimi zaman yapılan çeşitli icraatlar üzerinden esasen bu eleştiriler dile getirilmiş ve bunlar konuşulmuştu. Arkadaşlarımız da buna ilişkin değerlendirmelerini ve mukabil cevaplarını vermişlerdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Şunu bildirmek isterim ki kim, nerede, nasıl seçilirse seçilsin orada teşekkül eden bir etnik kimliğin, bir kolektif grubun iradesi değildir, halkın iradesidir.

Kürtlerden bahsediyor arkadaşlarımız. Kürtler Türkiye'nin her tarafında var, benim bildiğim, ağırlıklı olarak da Batı Anadolu'da var. Seçilen insanlar, oradaki yerleşik halk tarafından seçiliyorlar ve bunlara yönelik etnik bir adlandırmanın doğru olduğu kanaatinde değilim. Böyle bir yaklaşım esasen etnik kimliklere dayalı “fragmente” bir Türkiye tasavvuruna işaret eder ki bunun kaynağında da -aslında uzun uzun konuşmak gerekir- halklara ilişkin bir karşıtlık duygusu ve stratejisi vardır. O yüzden bu ifadeleri çok dikkatli kullanmak gerekir.

Mesele şudur: Esasen Türkiye'de bir sosyopolitik atmosfer var. Bunun bir kısmı, Halkların Demokratik Partisi gibi demokratik bir irade çerçevesinde şekillendiriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Bunların bir kısmı da -atmosferi belirleme bakımından söylüyorum- aynı zeminde yer alan, PKK dediğimiz; yöntemi, stratejisi, kullandığı araçlar belli olan, gayrimeşru bir terör örgütü tarafından şekillendiriliyor. Ama toplamda bu sahada Halkların Demokratik Partisi ile PKK aynı atmosferde soluklanıyorlar. Halkların Demokratik Partisi, demokratik zeminde şüphesiz çalışmalarını sürdürüyor ve biz şuna inanıyoruz ki halkla sürekli temas kuran, demokratik zeminde insanlarla iletişim kuran bir siyasi iradenin gayrimeşru yol ve yöntemlere prim vermeyen bir aklı olur. Terör örgütünün de, demokratik yöntemleri sadece lojistik destek olarak gören bir yaklaşımla, onu kendi mühimmatı olarak gören, esasen kendi amacına yönelik bir arka plan destekçisi olarak gören bir yaklaşımı vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Bu ikisi birbirinden yöntem, araç, amaç itibarıyla ayrılar ama Türkiye'deki hakikat odur ki bu iki aktör aynı sosyopolitik atmosferden nefes almaktadır. Bu beraberinde şunu getiriyor ve bence Halkların Demokratik Partisi için de temel problem bu: Legalite ile illegalite, meşruiyet ile gayrimeşruiyet bu zeminde kayboluyor. Kimi insanların akıllarındaki meşruiyet duygusu, Türkiye'deki egemen, rayiç olan meşruiyet duygusunun dışına çıkıyor. Böyle olduğunda bunu takip edecek olan kimdir? Hukuk devletidir; bu takibi yapar, gerekli sonuçları da elde eder. Yaşananları biz bu çerçevede görüyoruz.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Oluç, o zaman kısa, bir dakikalık bir söz vereyim.

Buyurun.

45.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve halkların kardeşliğini ve eşitliğini sağlamak için mücadele ettiklerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yani halklar arasında bir karşıtlık, bir düşmanlık bizim asla yaptığımız bir şey değildir; tam tersine, halkların kardeşliğini ve eşitliğini sağlamak için mücadele ediyoruz. Dolayısıyla bütün politikalarımız da söylemimiz de buna ilişkindir ama şu açık; bunu hep söylüyoruz, söylemeye de devam edeceğiz: Kayyumlarla ilgili konuştuğumuz zaman, esas itibarıyla HDP'ye oy vermiş olup da belediye başkanı,

belediye meclisi, il genel meclisi üyelerini seçmiş olan halkın iradesi gasbediliyor. Gidip baktığımız zaman görevden uzaklaştırılanların tamamı Kürt'tür ve onlara oy vermiş olanların da çok büyük bir kısmı -kayyum atanmış yerler için konuşuyorum, batı için konuşmuyorum- Kürt'tür. Şimdi, dolayısıyla, Kürt halkının iradesi gasbediliyor, Kürt halkına karşı bir düşmanlık yaratılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Son cümle efendim.

Düşman hukuku uygulanıyor derken, esas olarak buradan yola çıkarak bunu söylüyoruz.

Şimdi, HDP, kurulduğu zamandan bugüne kadar, demokratik siyaset konusunda çok kararlı bir tutum izlemiştir. Bütün baskılara, tasfiye girişimlerine rağmen demokratik siyasetten geri adım atmamıştır. Burada bugün bulunuyor olmamızın nedeni de budur; HDP, Kürt sorununa demokratik bir çözüm, demokratik ve barışçı bir çözüm yaratabilmek için mücadele etmektedir.

İllegal bir şey...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Son, efendim, izin verirseniz, gerçekten son cümlelerim.

Herhangi bir illegaliteyle HDP'nin alakası yoktur. "Hukuk devleti" diyorsunuz Sayın Başkan, hukuk devleti. Tabii ki hukuk devleti olsa boynumuz kıldan ince ama şu anda bizim geçmiş dönem Eş Genel Başkanlarımız ve milletvekillerimiz hukuksuz bir şekilde cezaevinde tutuluyor, çeşitli seçilmiş arkadaşlarımız hukuksuz bir şekilde cezaevlerinde tutuluyor. Bakın, Selahattin Demirtaş, kaç kere söyledik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açıyorum şimdi ama lütfen son kelimeler olsun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Hepinizin tanıdığı bir kişiden söz ediyorum. Selahattin Demirtaş, AİHM kararlarına, kendi yargılandığı 2 mahkemenin tahliye kararlarına rağmen, tamamen hukuksuz bir şekilde, hile yoluyla, düzmece bir şekilde cezaevinde rehin tutuluyor. Şimdi, hukuk devleti mi bu, hukuk devleti uygulamaları mı bu? Dolayısıyla, evet, hukuk devleti olsa boynumuz kıldan incedir ama öyle bir şey yok ortada.

Ona işaret etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 129) (Devam)

2.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 130) (Devam)

*A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)**1) Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Sağlık Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**C TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)**1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)**1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)**1) İçişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) İçişleri Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)**1) Jandarma Genel Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Jandarma Genel Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)**1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**J) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)**1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Şahısları adına, aleyhinde olmak üzere son söz Sayın Servet Ünsal'ın.

Sayın Ünsal, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Değerli Başkan, Sayın Bakanlarım, milletvekili arkadaşlarım; tabii, bugünle beraber altı gündür bütçeyle ilgili yaklaşık 10'un üzerinde bakanı dinledik. Muhalefeti ydi iktidarıydı, herkes diyeceğini dedi ama ben de tabii, bir hekim arkadaşınız olarak birtakım sıkıntıları -tabii, bir aydın olarak da bazı şeyleri- söylemek zorundayım.

Arkadaşlar, benim aklım almıyor, büyüme varsa işsizlik nasıl olur; bir.

SALİH CORA (Trabzon) – Yok demedik ki.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Evet...

İki: Gençlerinin mutlu olmadığı bir ülke gerçekten sıkıntılı bir ülkedir. Özellikle şunu söylüyorum: Ülkenin gençleri ancak ve ancak rüyalarında mutlu oluyorsa bu ülkede gerçekten sıkıntı büyük demektir.

Değerli arkadaşlarım, Sevgili Bakanlar ve milletvekili arkadaşlarım; Seyid Nesimî diye bir ozanımız var.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Yaşasın Seyid Nesimî!

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Seyid Nesimî'nin bir dizesi var arkadaşlar, diyor ki: “Har içinde biten gonca güle minnet eylemem/Arabi, Farisi bilmem, dile minnet eylemem/Sıratı müstakim üzere gözetirim rahîmi/İblisin talim ettiği yola minnet eylemem.” (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, arkadaşlar, her ülkede belli dönemlerde iblisler vardır, sizin de çok iyi tanıdığımız...

SALİH CORA (Trabzon) – Kimmiş bu iblis?

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Tabii, bugün herkes konuştu -6'ncı gün, 7'nci güne giriyoruz- bütçeyle ilgili ama hepinizin de bildiği bir iblisin...

İSMET YILMAZ (Sivas) – Söz Meclisten dışarı.

SALİH CORA (Trabzon) – Kim bu iblis?

SERVET ÜNSAL (Devamla) - ...bu ülkede bir günlük, bir aylık, bir yıllık bütçeye değil, otuz yıllık bütçemize mal olan bir iblisin hukuk sıkıntılarını anlatacağım yani hukukta yapılanları anlatacağım.

SALİH CORA (Trabzon) – Söz Meclisten dışarı mı?

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Dışarı. Üstüne alınan alınsın.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Arkadaşlar, FETÖ terör örgütü, kurulduğundan beri, her zaman iktidarın ve gücünün yanında olmuştur. Beni bir dinleyin, ben bunu bu işi yaşayan bir arkadaşınız olarak anlatıyorum. 2002 yılında AK PARTİ iktidara gelince -güçlüden yana ya- hemen yanaşacağı yeri buldu. Bu süreçte orduya, Emniyete, HSYK'ya, Yargıtaya, TÜBİTAK'a hemen girdi, kadrolaşma hareketini yaptı. 1970'lerde attığı tohumlar Kenan Evren'le yeşerdi, filizlendi arkadaşlar, 1990'lı yıllarda dal budak saldı ama 2000'li yıllara geldiğimizde, altın vuruşu yapacak hâle geldi.

Arkadaşlar, laik devlet yapısını değiştirerek dinî kurallara dayalı bir devlet düzeni kurmak amacıyla örgüt kurmak suçundan dava açıldı.

Arkadaşlar, o dönemde öyle hızlı büyüdü ki gitti bir de Bank Asya diye banka açtı bu arkadaş. Kurdelesini kesenleri de hepiniz biliyorsunuz.

Arkadaşlar, 15/3/1999 tarihinde -ben yargının doktoru olarak bunları yaşadım, size bir görüntü çiziyorum- Emniyet Müdürü Cevdet Saral ve -Sayın İçişleri Bakanımız bilir- Yardımcısı Osman Ak tarafından hazırlanan FETÖ devlet yapılanmasıyla ilgili ve amaçlarıyla ilgili rapor Emniyet Genel Müdürlüğüne verildi. Bakın, tarih 15/3/1999.

SALİH CORA (Trabzon) – Demek ki o zamana kadar devlette vardı.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – 21/3/1999’da, beş gün içinde Fetullah Gülen Amerika’ya kaçtı. Niye? Emniyetin içindeki yapılanması nedeniyle.

SALİH CORA (Trabzon) – Hükûmette kim vardı?

SERVET ÜNSAL (Devamla) - Evet, FETÖ Amerika’ya gittiğinde “2000’li yıllardaki bu iddianame hazırlanırken benim hepsinden haberim vardı.” dedi.

Bakın arkadaşlar, o dönem davayı açan Nuh Mete Yüksel’e -bu, Nuh Mete Yüksel’in iddianamesidir; ben de yargının, adliyenin doktoruydum o zaman, bende de vardı- bir kaset kumpası olayı çıkarıldı; nihayetinde, Nuh Mete Yüksel görevden alındı. Ondan sonra, İlhan Cihaner bu dönemde kumpasla tutuklandı. Daha sonra, Nuh Mete’den sonra, Savcı Hamza Keleş diye arkadaşımız var -daire doktorları olduğum için bizzat arkadaşımdır- ona verildi. Ondan sonra ondan da alındı, Salim Demirci diye bir savcı kardeşimize verildi. Daha sonra Salim Demirci aynen Nuh Mete gibi bir kumpasa uğradı ve dinlemeye alındı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ünsal, sözlerinizi toparlayın lütfen.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Sayın Başkanım, biraz şey yapın.

SALİH CORA (Trabzon) – Bunların sağlıkla ne alakası var?

SERVET ÜNSAL (Devamla) - Bu itirazla, Savcı Salim Demirci’nin itirazıyla 11. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanan Fetullah... Ama 2003 yılında, AK PARTİ iktidara geldiğinde, Terörle Mücadele Yasası’nı değiştirdi. Değiştirince Fetullah silahlı örgüt olmaktan çıktı ve “diğer örgüt” şekline sokunca, ağır cezada, 11. Ağır Cezada beraat etti. Bunun üzerine Salim Demirci Yargıtaya başvurdu, Yargıtayda 9. Ceza Dairesinde, arkadaşlar, yargılandı. 9. Ceza Dairesinde de bu kanundan dolayı beraat edince, Abdurrahman Yalçınkaya Ceza Genel Kurulunda dava açtı. Ceza Genel Kurulundan, arkadaşlar, FETÖ’nün baskısıyla, şiddetiyle, tehdidiyle 17’ye 6 geçti; 17’ye 6. Çok ilginçtir, o 17 kişiden -17 kişi beraatını istedi Fetullah’ın- 3 tane isim söyleyeceğim, çok önemli, bakın, unutmayın: Bir, Yargıtay Başkanı İsmail Rüştü Cirit. Bakın, arkadaşlar, çok önemli, bugün görevdedir arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ünsal, teşekkür ediyorum, süreniz doldu.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Lütfen, bir dakika daha alayım, bitiyor.

BAŞKAN – Yok, bir dakika veremiyorum, veremiyorum. (CHP sıralarından “Süre verin.” sesleri)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım, bir dakika verelim.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Lütfen...

BAŞKAN – Peki, tamamlayın, umumi istek üzerine.

Buyurun.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Evet, arkadaşlar iki, 7. Ceza Dairesi Başkanı şu an, Mehmet Mutlu. Bakın, FETÖ’nün affedilmesini isteyenler. Bir diğeri, 6. Ceza Başkanı şu an, Erkan Öztürk.

Arkadaşlar, şimdi, şunu söylemeye çalışıyorum: Hayat ileri doğru yaşanır ama geriye doğru anlaşılır. Bu anlamda, değerli arkadaşlarım, FETÖ’nün siyasi kanadını ya da kimin FETÖ’cü olduğunu ben bir daha herkese soruyorum. Ama İbretî dediğimiz Maraşlı bir ozanın bir dizisini daha söylüyorum: “Gerçeklerin kalbi aynadır, ayna / Beytullah gönüldür, değildir Mekke / Ne mescit isterim ne dahi tekke / İnsanlığa hizmet ibadetimdir.” diyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Hepimizin ibadeti insanlığa hizmet olsun.

Hepinize sevgiler, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, beşinci turda siyasi parti grupları, yürütme ve şahıslar adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şimdi soru-cevap işlemine geçiyoruz.

Sayın Sütlü, siz hem kendi yerinize soru soracaksınız hem de herhâlde Sayın Çelebi'nin süresini aldınız.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – İki dakika süre veriyorum size.

Buyurun.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın İçişleri Bakanı, Şili'de başlayan ve dünyanın her yerinde kadına karşı şiddete dikkat çekmek için yapılan bir dans var, adı “Las Tesis.” Bu eylemi yapmak için dokunulmaz olmanız gereken tek ülkeyse sayenizde Türkiye oldu.

Şimdi, kadın milletvekilleri olarak, şiddet gören, öldürülen tüm kadınlar adına size iki çift lafımız olacak izninizle.

(CHP milletvekilleri tarafından fotoğraf gösterilmesi)

(CHP kadın milletvekillerinin sıra kapaklarına vurarak “Ataerkil bir yargıç / Kadın olmak suçumuz / Kestiğiniz cezamız / Seyrettiğiniz şiddet / Suç bende değil / Her neredeysem / Ne giydiysem / Suç bende değil / Suç bende değil / Her neredeysem / Ne içtiysem / Suç bende değil / Tecavüzcü sensin / Öldüren sensin / Polisler, hâkimler, devlet ve başkan / Direnen kadınlar / Dünyada, her yerde / Asla yalnız yürümeyeceksin / Asla yalnız yürümeyeceksin / Asla yalnız yürümeyeceksin / Asla yalnız yürümeyeceksin / Asla yalnız yürümeyeceksin / Asla yalnız yürümeyeceksin / Asla yalnız yürümeyeceksin / Asla yalnız yürümeyeceksin.” sözlerini söylemeleri)

(CHP, HDP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) - Bu sene kaybettiğimiz tüm kadın arkadaşlarımız için de bu eylemi biz de yapabilmek istiyoruz Sayın Bakan, ilgilerinize ve bilgilerinize.

BAŞKAN – Sayın Taşdoğan...

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sorum Sağlık Bakanımıza.

(CHP ve AK PARTİ sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

Sayın Taşdoğan, siz devam edin.

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – 4 Nisan 2018 itibarıyla taşeron işçilerin büyük bir kısmı kadroya alınmıştır fakat hastanelerde HBYS personeli olarak görev yapan 3 binin üzerinde olduğu bilinen çalışanlarımıza da kadro vermeyi düşünüyor musunuz?

İkinci sorum: Yardımcı hizmetler sınıfında görev yapan taşeron işçiler kadroya alındıktan sonra hastanelerde memur olarak görev yapmaktadırlar. Bunlardan bir kısmı da üniversite mezunu personelimiz, memur veya veri hazırlama kontrol memuru olmak istiyor. Kadro vermeyi düşünüyor musunuz?

İyi eğitim almış hemşireler, tıbbi sekreterler, paramedikler, fizyoterapistler, birçok branş kadro bekliyor, yeni kadro planlamanız nedir?

Metropol kentimiz Gaziantep...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye'miz bir imparatorluk bakiyesidir. Ülkemizde yaşayan her 3 kişiden 1'i göçmen, göçmen çocuğu ya da göçmen torunudur. Ülkemize, zaman içerisinde, İspanya, Orta Avrupa, Balkanlar, Kıbrıs, Adalar, Kafkaslar, Ahıska, Afganistan, Gürcistan ve Irak'tan Türkler, Boşnaklar, Pomaklar, Arnavutlar, Romanlar, Tatarlar, Kürtler, Yahudiler, Türkmenler, Çerkezler, Çeçenler, Gürcüler zulümden kaçarak gelip sığınmış, yerleşmiş, hep beraber kaynaşmış büyük Türkiye'yi oluşturmuşlardır. Keşke oralarda kalabilselerdi ama bu işler temennilerle olmuyor. Mazluma dini, kimliği sorulmaz. İş, yine, bizden kopan Suriye'deki zulümden kaçıp bize sığınan Arap, Kürt, Türkmen kardeşlerimize gelince, birileri bunu ısıtıp köpürterek başka türlü gündem yapıyor. Eğer burada ırkçı bir tutum yoksa bile çifte standart vardır ve kınyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Bakan, şehir hastanelerinin sözleşmelerini niçin açıklamıyorsunuz? Açıklamadığınız sürece, ağzımızla kuş tutsanız buradaki yolsuzluk iddialarını örtmezsiniz, bu iddiaları kabul etmiş sayılırsınız, sözleşmeleri açıklayacak mısınız?

Sağlık Bakanına soruyorum: İğneden ipliğe her şeye zam gelirken hâlâ SUT muayene fiyatları on yıldır aynı. Bu son on yıldır dolar yüzde 450, elektrik yüzde 300 arttı, sadece bu yıl elektrik ve doğal gaz 10 defa zam gördü. Bu ülkede, araç muayene istasyonunda bir otomobil muayenesi 280 TL, bir egzoz muayenesi 65 TL; hastanelerde insan muayenesi içinse sadece 30 TL ödüyorsunuz son on yıldır. Sizin için bir insan muayenesinin bir egzoz muayenesi kadar kıymeti yok mu?

Yine, hastanelerde binin üzerinde malzeme SUT fiyatının üstünde, ameliyat fiyatı bin TL, malzeme 2 bin TL. Bu yüzden ameliyatlar, müdahaleler yapılamıyor; talimatla “yapılmasın” deniyor ya da hastaya “Bul, getir.” deniyor. Artık bu konuda bir düzenleme yapacak mısınız?

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, biz halayı biliriz tabii, çiftetelliği biliriz, mehteri biliriz. Aynı şekilde de yolumuza devam edeceğiz, buradan bir adım geriye dönmek yok.

Sayın Bakanım, Kabinenin 3 etkin Bakanı burada. Özellikle kamuda çalışan sözleşmelilerin tamamıyla ilgili... Özellikle belediyelerde çalışan yaklaşık 18 bin sözleşmeli personel, eğer on beş gün içerisinde bir karar alınmazsa, belediye başkanları tarafından -şu anda çoğunluğuna tebligat çekilmiş- işlerine son verilecek. Bu konuyu Kabinenin 3 Sayın Bakanının da ivedilikle gündemlerine almalarını bekliyorum.

Bir de Adana'da, Çukurova'da, biliyorsunuz, Berdan Tekstil, Çukurova Tekstil kapatıldı. Bölgenin en büyük fabrikalarından birisi TEMSA. TEMSA da yabancı bir şirkete satıldığı için şu anda kapısına kilit vuruluyor. Bunun Bakanlar Kurulunda mutlaka gündeme alınarak TEMSA'nın kurtarılması için... Adana ve Mersin için önemli fabrikalardan bir tanesi bu. Bunu da gündeminize almanızı bekliyor, bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Öztunç...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Çevre Bakanına soruyorum.

Sayın Çevre Bakanım, eğer dinlerseniz, size soruyorum: Yerel seçimler döneminde Kahramanmaraş'taki Aksu Çayı'nın kirli olduğunu, zehir aktığını söylemiştim, siz de “Hayır, temiz.” demiştiniz. Ben de size “O zaman, buyurun gelin, beraber burada çimelim.” demiştim. “Çimime”nin anlamını bilmiyorsanız söyleyeyim: Anadolu'da “yılanmak, yüzmek” anlamına gelir. Şimdi Türkiye Büyük Millet Meclisinde söylüyorum: Sayın Bakanım, eğer zamanınız varsa ve Aksu Çayı'nın hâlâ temiz olduğuna inanıyorsanız buyurun Kahramanmaraş'a hep beraber gidelim ve beraber çimelim, hem de bir hakem eşliğinde. Hakem de Aksu Çayı'nda hidrobiyoloji çalışması yapan bilim adamı MHP Milletvekili Hasan Kalyoncu olsun eğer kabul ederse.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın, Sağlık Bakanlığımızın, İçişleri Bakanlığımızın ve bağlı kuruluşlarımızın 2020 yılı bütçelerinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Sorum İçişleri Bakanımıza olacak: Sayın Bakanım, sivil toplum ne kadar güçlü olursa ülkemiz de o kadar güçlü olur. Bu bakımdan, sivil topluma yönelik mevzuatın daha demokratik seviyeye getirilmesi, sivil toplumda şeffaflığın artırılması, sivil toplum kuruluşlarının kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi, kamu-sivil toplum ilişkisinin karar alma mekanizmalarına katılımının teşvik edilmesi, gönüllülüğün toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırılması, sosyal girişimcilik anlayışının geliştirilmesi, toplumdaki hayırseverlik ve bağışçılık duygusunun gelişmesi noktasında neler yapılmaktadır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Fendoğlu...

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sorum İçişleri Bakanımız Sayın Soylu'ya: 2018 yılında kuruluşu yapılan, 2019 yılında projesi ve Malatya Battalgazi'de 2.200 dönümlük arazi tahsisi yapılan, ilimiz ve bölgemiz için önem arz eden Malatya Özel Harekât Bölge Başkanlığının inşaatına ne zaman başlanacak?

Yine, geçtiğimiz mart ve nisan ayında ilimizde meydana gelen depremlerde Arguvan, Pütürge, Doğanoyol ilçelerimizde maddi zarar meydana gelmiştir. Büyükşehir Yasası'ndan dolayı, zarar gören hanelerden DASK sigortası isteniyor. Bu depremlerden etkilenen yerlerin çoğu kırsal kesim, bundan dolayı çoğunda DASK yok. Depremden zarar gören vatandaşlarımızın mağduriyetinin giderilmesi için, 2017 yılında 696 sayılı Kararname'yle bir kereye mahsus çıkarılan DASK muafiyetiyle aynı yönde bir kararname çıkarılması düşünülmekte midir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Çevre Bakanına sormak istiyorum: Çevre kirliliği ülkemizde gittikçe artmaktadır; bu, geleceğimiz açısından çok tehlikeli bir durumdur. Şehrim Kahramanmaraş da ciddi çevre kirliliği sorunu yaşamaktadır. Termik santraller ve sanayi kuruluşları baca filtresiz ve arıtma tesisleri olmadan çalışmaktadırlar. Çevre, hastalıkların yüzde 90'ının sebebidir fakat Sağlık Bakanlığı çevreyle ilgilenmemektedir, tüm sorumluluk sizdedir. Çevre Kanunu'nun çevreyi koruyamadığını düşünüyorum. İdari cezalar caydırıcı olmamaktadır. Siz ne düşünüyorsunuz? Çevreyi kasten kirletenlerin TCK 181'den yargılanması gerektiğini düşünüyorum. Savcılıklara bu konuda hiç başvurunuz oldu mu? ÇED raporunun çevreyi korumadığını düşünüyorum. Birçok kuruluşun “ÇED Gerekli Değildir.” denilerek kurulması hakkında ne düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ataş...

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sorum Çevre ve Şehircilik Bakanımıza: “İmar barışı” adı altında 2018 tarihinde çıkarılan kanunla, imara aykırı ve ruhsatsız yapıların kayıt altına alınması hedeflense de yapılan düzenlemelerin, denetimin ve bilgilendirmenin düzenli yapılmamasından dolayı vatandaşlarımız mağdur olmuştur. Dönemin ilgili Bakanı ve iktidar partisi yetkilileri, yayla ve mera yapılarının imar barışı kapsamında olduğunu sözlü beyanlarla açıklamışlardır. Vatandaşımız da bu açıklamalar ışığında, yayla ve meralarda bulunan yapılarla ilgili ödemelerini yapıp yapı kayıt belgelerini almışlardır. Bugün ise yapı kayıt belgeleri alınmış olan bu yapılarla ilgili yıkım telifatları gelmektedir. Bu durumda, vatandaşlarımızın hem ödedikleri paralar boşa gitmektedir hem de yapıları yıkım tehlikesiyle karşı karşıyadır. Bu konunun bir an önce çözümlenerek vatandaşın kaygılarının ve mağduriyetlerinin giderilmesi gerekmektedir. Bakanlığımızın bu konuda bir çalışması var mıdır?

Saygılarımla.

BAŞKAN – Evet, cevap işlemine geçiyorum.

Sayın Koca, buyurun efendim.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Sayın Grup Başkan Vekili, ben, okuduğum cümleyi tekrarlıyorum: “27’nci Dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk yasama faaliyetlerinden biri, sağlık çalışanlarının uzun süredir beklediği özlük haklarıyla ilgili düzenleme oldu. Sayın milletvekillerimizin desteğiyle, hekim ve diş hekimlerinin emekli maaşlarında ek ödemeyle iyileştirme yapılmış oldu, tüm sağlık çalışanlarımızın beklediği fiili hizmet zammı verilmiş oldu.” Olduk demedim, oldu dedim. “Sağlık personelimizin bu kazanımları için verdikleri desteklerinden dolayı sayın milletvekillerimize ayrıca teşekkür ediyorum.” Cümlem buydu. Bunun neresi sorunlu? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne desteği? Biz yapıyoruz yasayı ya!

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Hayır, söylüyorum; ben teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz size teşekkür edebiliriz, yasayı Meclis yapıyor.

BAŞKAN – Sayın Bakan, siz devam edin, süre geçiyor.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Devam ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “İlk yaptığımız iş” diyorsunuz.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Bunun dışında, şehir hastaneleriyle ilgili; bir, kullanım bedeli var; iki, bakım; üç, hizmet bedeli var. Kullanım bedeli yirmi beş yıllık kira dönemi. Bu kira döneminde ne acil hizmetlerinde ne poliklinik muayenelerinde ne yatan hastada ne doluluk oranında ne ameliyatta herhangi bir taahhüt ve garanti söz konusu değildir; sadece hizmette, o da beş yıllık süre, yirmi beş yıl değil. Beş yıllık sürede ve biz, beş yıl sonraki süreçte bu hizmetleri satın almayabiliriz, almak zorunda değiliz ve SUT fiyatları üzerinden görüntüleme ve laboratuvar hizmetlerini yüzde 70 eşik değerle şu an biz kamuda kendi hastanelerimizde de satın alıyoruz, benzer şekilde burada da yüzde 70’le almış oluyoruz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Kira ödemiye mu, kira?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Yüzde 40... Yüzde 70’e kadar indirim sağlanıyor, yüzde 70’den sonra bir yüzde 40 indirim daha sağlanmış oluyor. Yani daha fazla indirim yapılmak için yapılıyor, kirayı belirleyen bir unsur değil. Bunun altını çizmek istiyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Kira ne kadar?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Devam ediyorum. Kan ürünleriyle ilgili... Dün, Sayın Cumhurbaşkanımızla birlikte eczacı kardeşlerimizle çok güzel bir görüşme yapıldı ve bu görüşmede birçok konu konuşuldu. Biz, asla, eczacıların elinden herhangi bir ilacın alınarak baypas edilmesinden yana değiliz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama şimdi yapılıyor.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Bir dakika... Söylüyorum, ben sizi dinledim, biz de konuşalım. Burada ben kanaatimi söylüyorum.

Bir sözleşme yapıldı. Ağustos 2018’de yani on beş ay önce yapılan -yirmi altı ay önce değil, on beş ay önce- bu sözleşmenin yirmi dört aylık bir zaman dilimi var. Bu zaman dilimi içerisinde -Sağlık Bakanlığında komisyonunda sadece 1 kişi var- ilgili firmanın bu noktada üzerine düşeni yani “know-how”ı transfer etme noktasında yapması gerekeni yapma noktasında Sağlık Bakanlığı olarak sonuna kadar üzerine gideceğimize adınız gibi emin olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ayrıca “miadı yakın, son üç ay” dediğinizin toplam plazma içindeki oranı yüzde 3,6’dır. Oranı özellikle söylüyorum. 2019 yılı ve 2020 yılı Ocak sonu itibarıyla süresi bitmek üzere olan bu plazmaların 2 Aralık -bu ayın 2 Aralığında- tamamen tüketilmiş oldu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir yıldan az sokamıyor ya, üç ayda sokmuş bedavaya almış!

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Kalan ürünler 2021 ve 2022 yılı miatlıdır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Şu an diyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Üç aylığı sokmuş mu? Hastaya vermiş mi? Hastaya verdi.

BAŞKAN – Sayın Özel, lütfen...

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Hayır, onlar bitti; ocak ayı bitme süresiydi, onlar bitti, 2 Aralıkta bitti.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Normalde bir yıldan az olunca sokamıyorsun. Bak!

BAŞKAN – Sayın Özel, lütfen... Sayın Özel, diğer sorulara vakit kalmıyor sizinle karşılıklı diyalogdan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir yıldan az olunca sokulmaz. Sokmuş mu?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Bundan sonraki süreçte de... Bunun toplam içindeki payı yüzde 3,6'dan bahsediyoruz ve 2021-2022 miatlı, piyasada devam ediyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ayıptır ya!

BAŞKAN – Sayın Özel, diğer sorulara Sayın Bakan cevap veremeyecek.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir cümle... Bunu bizim hastalarımıza uyguladılar, bizim ve yasak! Yasak olan bir şeyi yapıyorlar!

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan, siz devam edin lütfen.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Bunun dışında, özellikle Sayıştay raporlarıyla ilgili, Sayıştayla ilgili ihale dokümanları, veri odası dâhil, talep edilen tüm belgeler 24/10/2018 tarihinde tutanakla Sayıştay uzmanına teslim edilmiştir, çift imzalı teslim-tesellüm belgesi de dosyamızda mevcuttur. Bununla ilgili bir kamu zararı olup olmadığı Sayıştaya soruldu. 4/10/2019 tarihinde “Bu anlamda kamu zararı içeren yargı raporu mevcut değildir.” diye Sayıştayın raporu var. Ayrıca Sayıştayın “Denetim ekibi tarafından istenilen belgelerin Bakanlığınız tarafından 29/11/2018 tarihli tutanakla teslim edildiğinin, anlaşıldığını...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şehir hastanelerine ne kadar kira veriyorsunuz Sayın Bakan?

BAŞKAN - Evet, Sayın Kurum...

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Peki.

Sayın Bakanım, buyurun.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Özellikle “Yabancı finans kurumlarıyla ihtilaf durumunda neden Türk mahkemeleri değil de yabancı mahkemeler yetkili kılınıyor?” diye soruluyor. Bakanlık ile yüklenici arasındaki anlaşmazlıkların çözüm yeri Türk mahkemeleridir.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Tahkime nasıl gidiyor?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Bu husus sözleşmelerde son derece açıktır, aksini düşünmek bile abestir ancak yabancı finans kuruluşlarıyla ilgili ihtilaflarda Milletlerarası Tahkim Kanunu'nun geçerli olması yüce Meclisin, sizlerin çıkardığı kanun gereğidir.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Biz “hayır” dedik, onlar “evet” dedi.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Biz çıkarmadık, kanunun gereğini yapıyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Biz “hayır” dedik, kabul etmedik. Arkadaşlar “evet” dedi, biz “evet” demedik,

BAŞKAN – Sayın Kurum, buyurunuz.

SAĞLIK BAKANİ FAHRETTİN KOCA – Son cümlem...

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

SAĞLIK BAKANİ FAHRETTİN KOCA – Yurt dışı tahkim seçeneği sadece finansörlerle olan uyuşmazlıklara ilişkin olarak Türk hukuku uygulanmak üzere getirilmiştir yani milletlerarası hukuk uygulanırken de Türk hukuku uygulanmak şartıyla. Yüklenicilerle olan uyuşmazlıklarda ise Türk mahkemeleri yetkilidir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Bir hukuk da burada uygulayalım da...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Hastanedeki bilgi işlemcilerle kadro verin, kadro.

BAŞKAN - Sayın Kurum, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANİ MURAT KURUM – Aksu Çayı'nın kirliliğiyle alakalı... Kahramanmaraş'ı ziyaretimizde Ticaret ve Sanayi Odamız, Valiliğimiz, vekillerimizle birlikte toplantı yaptık. Tabii, bu kirliliğin sebebi oradaki sanayi kuruluşlarımızdan kaynaklı. Hem oradaki Oda Başkanımıza hem sanayicilerimize, biz de Bakanlık olarak üstümüze düşen her türlü sorumluluğu yerine getirebileceğimizi ama burada, artık, çevrenin, Aksu Çayı'nın kirlenmesine de müsaade edemeyeceğimizi kendilerine söyledik. Kendileri de çalışma yapıyorlar İller Bankası Genel Müdürlüğümüz, Bakanlığımız, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğümüzle birlikte. Aksu Çayı'nın kurtarılması için atılması gereken adımları ortaya koyacağız ve bu tedbirleri sanayicimizle, vekillerimizle, Belediyemizle birlikte alacağız. İnşallah, en kısa zamanda, diğer çaylarımızda, nehirlerimizde aldığımız tedbirler gibi Aksu'yu da kurtaracak tedbirleri alacağız.

Mera ve yaylalarda Yapı Kayıt Belgesi alınabiliyor ama arsayı satın alamıyorlar yani Yapı Kayıt Belgesi alınabilir, arsanın mülkiyetini satın alamaz; kanun böyledir. 2018'den sonra yapılan yapılar imar barışına zaten tabi değildir. Biliyorsunuz, imar barışı 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla tamamlanmıştır ve vatandaşımızın elektrik, su, doğal gaz gibi problemlerini çözmek, yine, mülkiyete ilişkin konularını çözmek için çıkarılmış, 10 milyona yakın vatandaşımızın da faydalandığı bir yasadır. Dolayısıyla 2018'den sonra yapılan yapılar dâhil değildir ve meralarda da Yapı Kayıt Belgesi alabilirler.

Çevre kirliliğiyle alakalı, Meclisimizle sürekli istişare etmek suretiyle yasamızda eğer bir eksiklik varsa yasaya ilişkin ilave her türlü cezai müeyyideleri de artırmak suretiyle çalışmalar yapıyoruz ve buna ilişkin de açıkçası, diğer ülkelerle kıyasladığımızda da ileri bir noktada olduğumuzu düşünüyorum.

Depozito sistemini getireceğiz ki bu da sistem olarak önemli bir adım olacak yine çevre kirliliği adına. Şu an geri dönüşüm oranımız yüzde 13. Bu geri dönüşüm oranını yüzde 35'e çıkaracak adımları atacağız ve bu çerçevede Sıfır Atık Projesi hakikaten çok önemli.

Bunun dışında, yine, iklim kanunuyla alakalı, Meclisimizle, grubumuzla görüşmelerimiz var, yine ilgili komisyonlarla görüşmeler yapıyoruz. Artık tüm dünyanın etkilendiği iklim değişikliğinden ülkemiz de -Akdeniz havzasında yer aldığı için- etkilenmekte. Bu etkiyi en aza indirecek çalışmaları tabii ki yapıyoruz ama bir iklim kanununun da hep birlikte Meclisimizce hazırlanması gerektiği düşüncesi ve kanaatindeyim, bu çerçevede de çalışmalarımızı yapıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Soylu, buyurun lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANİ SÜLEYMAN SOYLU – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, Malatya Özel Harekât Başkanlığı binasının yapımına Allah nasip ederse 2020 yılı içerisinde başlıyoruz, planı, projesi, her şeyi yapıldı, para tahsisatı da yapıldı, inşallah, Allah nasip ederse başlıyoruz.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Her şey hazır, parayı bekliyoruz zaten.

İÇİŞLERİ BAKANİ SÜLEYMAN SOYLU – Başlıyoruz.

Deprem konusunda 95 maddelik bir kanun geçti. Bu kanunda hem Denizli'deki ilçelerimiz var -yani onların DASK muafiyeti, kırsalda oldukları için- hem de Malatya'da Doğanıyol ve Püttürge var.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Arguvan da var.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ama Arguvan konusuna bir daha bakacağım, Arguvan yok. Yani ben, Arguvan konusunda konuştuğumuzu... Belki hak sahipliği doğma konusunda bir problem söz konusu olabilir ama yine bakacağım.

Özellikle, Cumhuriyet Halk Partisinin sorduğu bir soru var, daha doğrusu, yaptığı bir eylem var, şimdi söyleyeyim. Bakın, arkadaşlar, oradaki hanımlar, kadınlar her birimizin acısıdır. Bu meseleyi hep beraber çözeceğiz ama sizin söylediğinizi size şimdi okuyacağım, eğer bunları söyleyerek bu mesele çözülecekse Meclis de duysun. Eğer bu Meclis “Bunları söylemeye devam etsinler.” derse ben İçişleri Bakanım, kanuna rağmen, Anayasa'ya rağmen en geniş hakkımı kullanacağım. Ama söyledikleriniz şunlar: “Tecavüzcü sensin/Öldüren sensin/Polisler, hâkimler, devlet ve başkan.”

HÜDA KAYA (İstanbul) – Erkekler...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Şimdi, bakın, sizin söylediğiniz söz, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, stenograflar eğer yazıyorlarsa... Şimdi, dans etme veya bir meseleyi gündeme getirmek için sivil toplum örgütlerinin kadın meselesi konusunda, cinayetler konusunda söylediği sözlere biz ne söyleyebiliriz yani? Hep beraber yapacağımız bir iş. Türkiye'nin şu andaki yasaları, bütün kadın örgütleri ve kadın sivil toplum örgütleri derler ki Avrupa Birliği yasalarının standardı, hatta biraz da üzerindedir.

Peki, bizim hep birlikte ne yapmamız lazım? Uygulamayı biraz daha bir noktaya getirmemiz lazım. Peki, dünyada ölçeğimiz nedir? Elbette ki bir tek kadının şiddet görmesi bile bizim ıstırabımızdır, acımızdır ve engellememiz gerekir, bu da doğru.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Engellemyemiyoruz ama.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Bir saniye ya!

Bakın, 2017'de Türkiye'de 353 kadın cinayeti oldu. O sivil toplum örgütlerinin gazete kupürlerinden topladıkları cinayetleri değil, ilgili yasanın çerçevesi içerisindekilileri söylüyorum. 2018'de bu, 279'a düştü. Bu mart ayından itibaren sinyali gördüm ve bu konuda ciddi şekilde bütün kamu kurumlarını hep beraber... Çünkü ilk sinyal bana gelir. Neden? Ölümlere bakarım. Yani bu kadın cinayetlerindeki artışı gördüm. Artış sadece bizde değil; Fransa'da, Avrupa'da, birçok ülkede var. Artı, aile içi kadına karşı şiddet olayı sayısı da 2018'de 219 bin, 2019'un ilk on bir ayında 170 bin. Geçen yılın on bir ayına göre de yüzde 17 düştü.

Sonuç şu: Cinayetlerde 2017 gibi olmasa da bir artışımız söz konusu ama olaylarda azalmamız söz konusu.

Küresel bazda, dünya ölçeğinde, Dünya Sağlık Örgütünde kadın cinayeti -ilgili yasa çerçevesinde- milyonda 13, Avrupa kıtasında milyonda 7, Türkiye'de milyonda 3,8. Peki, bu 3,8 daha aşağı düşmeli mi? Evet, sıfır olmalı, bu doğru. Bunun için de biz ne yapıyoruz? Bakın, bu, hakikaten bizim sorumluluğumuzda olan bir meseledir, Türkiye'nin sorumluluğunda. Eğitim var, şu var ama topu eğitime bırakmam. Şu anda, bütün bakanlıklar, Aile Bakanımızın liderliğinde -bu işin patronu Aile Bakanıdır- İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı hep beraber bir araya geldik, arkadaşlarımız çalıştılar, 75 maddelik bir eylem planına başladılar. Bakın, dört gündür Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı bizim üzerimize düşenlere çalışıyor. Salı günü valilerimiz bir arada olacak. Ben kadın kaymakamlarımızı geçen gün topladım. Bütün bakanlıklar kendi eylem planlarını yapıyor. Size şunu söyleyebilirim: 2020 yılında bu konuda eksikliklerimiz, uygulamalarda daha yapmamız gerekenler olabilir mi? Evet. Karakollarımızı yani polis merkezlerini... İşte, KADES'ler yaptık, bilmem neler yaptık, bir sürü...

Özür diliyorum, Arguvan varmış, Battalgazi yokmuş.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Battalgazi değil, Arguvan ve Pütürge.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Arguvan var, Arguvan var.

Şimdi, burada şunu ifade etmem gerekir: Evet, bu doğru ama şunu hep beraber... Bakın, siz milletvekilisiniz, sorumlusunuz; ben de Bakanım, ben de sorumluyum, hepimiz sorumluyuz. Vatandaş, sizi, beni ayırmaz. Ama biz eğer “Tecavüzcü sensin/Öldüren sensin/Polisler, hâkimler, devlet.” diye bir grubu çerçeve içerisine alırsak ki bu Şili de çıkmış... Dans, elbette ki dans... (CHP sıralarından gürültüler)

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – O bir anlayış Sayın Bakan. Kişisel olarak sizden bahsetmiyoruz ya!

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Niye üzerinize alınıyorsunuz?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakın, bir anlayış değil bu, Hayır, hayır. Böyle bir şey yok ya!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ – Ataerkil anlayıştan bahsediyoruz ya.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... Sayın Kadıgıl, lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ya, böyle bir şey yok, böyle bir şey yok. Bir şey söylüyorum.

O zaman Cumhuriyet Halk Partisi Grubu “Tamam, ‘tecavüzcü’ demekte bir mahzur yok” desin ya! “Tecavüzcü polis...” Böyle bir şey olabilir mi?

(CHP ve AK PARTİ sıralarından karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... Sayın Süllü, Sayın Sütlü...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben diyeceğim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Devam ediyorum, lütfen... Bir saniye.

Ben bu meseleyi bitirdim, bir şeyi daha okuyup tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Bask Bölgesi'nin bağımsızlığını savunan ETA örgütü 1959'da kuruldu. ETA'yla benzer söylemleri dile getiren Herri Batasuna 1978'de kuruldu. 2002 yılında ise Herri Batasuna ve 2 siyasi parti daha İspanya Yüksek Mahkemesi tarafından kapatıldı.

Kapatma gerekçesine temel olan argümanlar şunlar:

1) Bu 3 parti ve terör örgütü ETA arasında bir özdeşlik ilişkisi var. Önemli bir şey daha söylüyorum: Bu ilişkiyi araştıran hâkim 23 gerekçeyle bu ilişkiyi tespit etti. Bunlar arasında siyasi tutukluların partiden aday gösterilmesi de var.

2) Her 3 parti de ETA tarafından sıkı bir şekilde kontrol altında tutulmaktadır.

3) Partilerin farklı zamanlarda kurulmuş olmaları da ETA tarafından belirlenen operasyonel planlamanın ürünüdür.

4) ETA, Herri Batasuna'yı kuruluşundan itibaren yönetmiştir.

5) Terör örgütü liderinin fikirleri ve terör örgütünün ideolojisi kapsamında sistematik eylemlere katılmanın “terör örgütü üyeliği” anlamına geleceği;

6) Terör örgütü üyeliği şüphesi altındaki kişilerin, değişik gerekçelerle, bu eylemleri devam ettirme gücü veren bir görevde bulunamayacağı.

Bu gerekçelerle İspanya Yüksek Mahkemesi, partinin ETA tarafından planlanmış bir stratejiye yanıt veren bir tutum içerisinde olduğunu, toplumsal cepheleşmeyi beslediğini, terörist faaliyetlere hoşgörüsüyle yaklaştığını, terör eylemlerini kınamayıp –burası da çok önemli- bu noktada stratejik ve sistematik bir sessizliği tercih ederek bu faaliyetleri zımnen onayladığını belirlemektedir.

Başka bir şey daha: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bu kararı onamıştır.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Siz şimdi faşist ilkeleri mi referans alıyorsunuz Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Bakın, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bu kararı onamıştır.

BAŞKAN – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ben teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakan “Grubunuz açıklasın o zaman.” dedi. O konuya açıklık getirmek de...

BAŞKAN – Hangi konuya?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biraz önce konuşması sırasında...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun 129 sıra sayılı 2020 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 130 sıra sayılı 2018 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde soru-cevap kısmında yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bakan, önce bir şeyi netleştirelim. Cumhuriyet Halk Partisi, ben, arkadaşlar, sizi bir konuda suçlamaktan ve suçlu gördüğü noktada teşhir etmekten hiç kaçınmazlar ama buradaki meselenin kendisi şu: Bu şarkı, bu sözler, arkadaki 8 kadın vekil tarafından -maalesef, bir tek Türkiye’de söyleyemeyen- tüm Türkiye’deki kadınlar adına ve o kadınlar tarafından da öldürülmüş ve tecavüze uğramış kadınların sesi olarak dillendiriliyor. Şili’den başlıyor...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kadın istismarı yapıyorsunuz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Hiç istismar yok. Ne istismarı ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Çok uluslararası, çok anlamlı ve çok manalı bir şeydi.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – İstismar bu, istismar!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Allah aşkına, tutanaklara Türkiye Cumhuriyeti milletvekillerini utandıracak sözler geçirmeyin, lütfen dinleyin.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kadın istismarıdır bu, kadın!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Şili dinliyor bunu, Almanya dinliyor, Japonya, Meksika...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Venezuela, İspanya, Hindistan, Almanya, İngiltere dinliyor. Biz de bunu dinlemek, duymak ve hissetmek durumundayız. Bu ses... Öldürülen kadınlar çığlık atıyorlar ve diyorlar ki: “Bizi devlet öldürüyor, bizi polis öldürüyor, hâkim ve başkan...”

İSMET YILMAZ (Sivas) – Uydurma!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Burada bizzat polisin öldürdüğünü söylemiyor. Polis, alması gereken tedbirleri almadığı için, Parlamento çıkarması gereken yasaları çıkarmadığı için, hâkim canına okuduğumun bir kravatına indirim yaptığı için ve koskoca –Türkiye için konuşuyorsak- övüneceğimiz bir İstanbul Sözleşmesi varken ona, bu Meclis tam uyum yasalarını çıkarmadığı için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özel, lütfen, son sözlerinizi alayım, son kez açıyorum.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Bakan, ben bu Meclisin bir erkek milletvekili olarak, bu kadınların sesi olduğu; öldürülen, tecavüze uğrayan bütün kadınlardan; onu korumak için gerekli tedbirleri alamamış bir milletvekili olarak bu eleştiri başımla beraber. Sen de aynısını yaparsan bu kadınlar kurtulur. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Başkanım, bir cümlem var.

BAŞKAN – Sayın Soylu, buyurun.

47.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Başkanım bir cümlem var Özgür Bey'e. Özgür Bey, muhakkak hepimizin eksikleri olabilir ama Şili'de bu şarkı sizin söylediğiniz sebeple çıkmadı. Neden çıktı, biliyor musunuz? Polis 2 kadını öldürdü, onun için çıktı. Yani sizin söylediğiniz sebeple çıkmadı. Bunu...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Almanya'da neden okunuyor?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakın, Almanya'da malmanyada yok!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Her yerde okunuyor.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Evrensel bir hâle geldiği gerçeğini değiştirmiyor.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakın, bunu size söyleyeyim, bu sebepten çıkmadı; sebebi bu.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ya, sonuçta kadınlar öldürülüyor ve onun için de bir çılglık atılıyor. Tamam mı?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ama siz kendiniz buna bir mana üretebilirsiniz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Kim öldürüyorsa öldürüyor, fark etmiyor ki öldürülüyorlar sonuçta.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Fakat bu, Türkiye'de polise, hâkime, devlete, başkana “tecavüzcü” ve “öldüren” demeyi gerektirmiyor. Eğer dans da olacaksa -hepimiz dans edelim ayrı da- en çok dansı Latin Amerika yapıyor, ne durumda olduğunu biliyoruz.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Utanıyoruz ya! Vallahi, utanıyorum ya! Hakikaten utanıyorum sizden!

BAŞKAN – Sayın Özkan...

48.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, kadına karşı şiddetin önlenmesi ve tedbirler alınmasının Parlamentonun görevi olduğuna ve bu çerçevede toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin de yapılabileceğine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tabii, kadına karşı şiddeti önlemek ve bu hususta tedbirler almak Parlamentonun en başta gelen görevlerinden. Herkes bu çerçevede toplantı ve gösteri yürüyüşlerini de yapabilir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Yapamıyoruz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ancak anayasal hukuk düzenimizin gereği olarak Parlamentoda yürürlüğe giren, kabul edilen yasaların uygulanmasını takip eden, başta hâkim ve savcılarımız, Emniyet mensuplarımız ve güvenlik güçlerimizin görevleriyle ilgili yaptıkları hadiselerde, çalışmalarda hukukun gereğini yerine getirdikleri için bu tür telin edilmelerini, aşağılanmalarını kabul etmiyoruz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Kimi aşağılıyoruz? Bir saniye... Ben bunu kabul etmiyorum. Biz kimseyi aşağılamıyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hiç anlamamışsın, hiç!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Biz kimseyi aşağılamıyoruz Sayın Grup Başkan Vekili!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Oysaki Parlamentoda yapılan çalışmalarda öncelikle kamuoyu ve bu meselede duyarlı olanların demesi lazım ki: Yasaların gereğini yerine getirmedikleri için yargıçların ve Emniyet mensuplarının başta eleştirilmesi lazım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – O anlama geliyor zaten. Buluttan nem kapmanın ne manası var?

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Özellikle yargı mensuplarımızla ilgili, ortak barışımızı tesis eden Emniyet mensuplarımızla ilgili bu tür yaklaşımları kabul etmediğimizi ve reddettiğimizi, telin ettiğimizi ifade etmek istiyorum.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Kayıtlara geçsin. Emniyet mensuplarıyla hiçbir alakası yoktur. “Las Tesis”in sözleri evrenseldir, ataerkil düzene karşı bütün dünyada söylenen sözlerdir. Ayıp ediyorsun meslektaşım!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Aynı zamanda, ortaklaştırıcı, bir araya getirci dilin kullanılması gerekirken kutsal Parlamento çatısı altında bu tür ayrıştırıcı ifadeleri de telin ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Ceren’in katlinde ihmal yok mu? Ceren’in katlinde ihmal yok mu? Bunu söylesinler.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, kayıtlara geçmesi için söylüyorum. Şimdi, Sayın Bakan konuşurken çok açık bir şekilde, ETA-Herri Batasuna örneğini vererek Halkların Demokratik Partisini kapatmayla tehdit etti. Parti kapatmayı savunan bir iktidar ve yürütmeye karşı karşıya olduğumuzu biliyoruz. Açıkça bu iktidar parti kapatmayı savunuyor, gördük. Şimdi “Yürütme yargı üzerinde direktif veriyor.” diyorduk, işte yürütmenin yargı üzerindeki direktifi de ortaya çıktı. Bakın, bugüne kadar 7 parti kapatıldı. 7 parti kapatıldı ve Halkların Demokratik Partisi güçlenerek Meclisin 3’üncü partisi oldu. HDP’yi kapatmak için ve HDP’nin elinden yerel yönetimleri almak için, bizi demokratik siyasetten tasfiye etmek için uğraştığınızı biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, toparlayın Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum efendim.

Derdiniz, HDP’yi ve yerel yönetimleri tasfiye etmek esas itibarıyla, bunu biliyoruz, bunun olduğunu defalarca da söylediniz.

Sadece şunu söyleyelim, kayıtlara geçsin: Bu iktidar, parti kapatan, partileri yasaklama yolunda ilerleyen bir iktidardır. Normaldir, tek kişi yönetimi böyle olur zaten, muhalefete tahammül edemez. Yapabilirsiniz; yaparsanız demokrasi kaybeder, demokratik siyaset kaybeder, biz kazanırız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - ...soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, çok özür dilerim. Bizim partide kadımlarla ilgili olarak erkek Grup Başkan Vekilleri konuşmaz. Sadece bir dakika...

BAŞKAN – Söz veremiyorum Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yahu, bir şey sormak istiyorum. Sadece bir dakika...

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 129) (Devam)

2.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 130) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

*F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)**1) İçişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) İçişleri Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)**1) Jandarma Genel Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Jandarma Genel Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)**1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**J) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)**1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Şimdi sırasıyla, beşinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunu ve bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Okutacağım değerlerin hepsi Türk lirasıdır. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Sağlık Bakanlığının 2020 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*15) SAĞLIK BAKANLIĞI**1) Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM

58.875.829.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sağlık Bakanlığının 2020 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Sağlık Bakanlığının 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Sağlık Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	30.548.325.007,16
Bütçe Gideri	37.041.199.435,54
Ödenek Üstü Gider	9.042.797.719,97
İptal Edilen Ödenek	2.548.922.258,73
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	15.170.930,32

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sağlık Bakanlığının 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

40.19) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

GENEL TOPLAM	152.450.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	339.453.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	665.135.359,36
Bütçe Gideri	372.971.290,74
Ödenek Üstü Gider	98.984,03
İptal Edilen Ödenek	292.263.052,65
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	251.800.000,00

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	252.635.000,00
Tahsilat	592.317.417,48
Ret ve İadeler	29.323.636,77
Net Tahsilat	562.993.780,71

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

40.59) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

GENEL TOPLAM	169.645.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	166.345.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	142.949.458,78
Bütçe Gideri	133.456.020,18
İptal Edilen Ödenek	9.493.438,60

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Gelir Tahmini	134.725.000,00
Tahsilat	129.288.335,69
Ret ve İadeler	1.335.523,16
Net Tahsilat	127.952.812,53

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2020 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

40.62) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	79.578.000
--------------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	79.578.000
--------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2020 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	57.927.900,00
Bütçe Gideri	25.818.399,19
İptal Edilen Ödenek	32.109.500,81

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Gelir Tahmini	53.166.000,00
Tahsilat	32.728.639,04

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2020 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

27) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	2.827.733.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2020 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Toplam Ödenek	5.096.659.004,38
Bütçe Gideri	4.750.918.234,75
İptal Edilen Ödenek	135.005.284,88
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	210.735.484,75

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, AK PARTİ Grubu el kaldırmıyor, siz bakmıyorsunuz nasıl kabul ediliyor bu, çekimser kalıyorlar.

BAŞKAN - Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*27.75) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM

1.185.359.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek

1.283.380.720,08

Bütçe Gideri

1.070.137.823,63

İptal Edilen Ödenek

35.853.290,96

Ertesi Yıla Devredilen Ödenek

177.389.605,49

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanlığının 2020 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*10) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI**1) İçişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM

9.672.218.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanlığının 2020 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanlığının 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) İçişleri Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	9.364.400.760,43
Bütçe Gideri	10.166.379.659,27
Ödenek Üstü Gider	1.047.914.218,94
İptal Edilen Ödenek	245.935.320,10
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	172.345.826,00

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanlığının 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*10.82) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	38.973.189.000
--------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğünün 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	21.381.841.573,01
Bütçe Gideri	28.919.735.536,28
Ödenek Üstü Gider	10.272.232.338,73
İptal Edilen Ödenek	2.725.702.419,71
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	1.375.204.486,69

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğünün 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığının 2020 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*10.81) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI**1) Jandarma Genel Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	22.968.117.000
--------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığının 2020 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığının 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	14.238.027.986,69
Bütçe Gideri	16.253.810.766,63
Ödenek Üstü Gider	2.323.594.283,31
İptal Edilen Ödenek	306.924.682,36
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	306.736.011,16

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığının 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Sahil Güvenlik Komutanlığının 2020 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*10.83) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI**1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	1.128.824.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sahil Güvenlik Komutanlığının 2020 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Sahil Güvenlik Komutanlığının 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	875.146.964,21
Bütçe Gideri	812.934.520,18
Ödenek Üstü Gider	39.664.173,12
İptal Edilen Ödenek	101.876.617,15
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	55.709.289,10

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sahil Güvenlik Komutanlığının 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*10.85) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	2.511.171.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	942.030.576,83
Bütçe Gideri	890.196.500,83
İptal Edilen Ödenek	51.834.076,00
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	34.302.766,42

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2020 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*10.86) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI**1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

GENEL TOPLAM	1.637.171.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

*2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	3.646.302.462,12
---------------	------------------

Bütçe Gideri	3.574.354.560,63
--------------	------------------

İptal Edilen Ödenek	71.947.901,49
---------------------	---------------

Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	1.489.862,12
-------------------------------	--------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığının 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

*10.84) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI**1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	10.761.367,00
---------------	---------------

Bütçe Gideri	9.659.046,29
--------------	--------------

Ödenek Üstü Gider	266.380,06
-------------------	------------

İptal Edilen Ödenek	1.368.700,77
---------------------	--------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığının 2018 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Böylece beşinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir, hayırlı olmalarını temenni ederim.

Sayın milletvekilleri, beşinci tur görüşmeleri tamamlanmıştır.

Programa göre kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için, 15 Aralık 2019 Pazar günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.08

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 3

33'ÜNCÜ BİRLEŞİM
14 ARALIK 2019 CUMARTESİ
SAAT: 11.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 9 Aralık 2019 Pazartesi günü gündeminin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci ve 2'nci sıralarında yer alması, bütçe görüşmelerine 9 Aralık 2019 Pazartesi günü saat 12.00'de başlanması; Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar, resmi tatil günleri dahil, her gün saat 11.00'den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalara devam olunması,

Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 20 Aralık 2019 Cuma günü görüşmelere saat 14.00'te başlanması ve bu birleşimde Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalara devam olunması,

Başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde Yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, gruplar ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi halinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütmeye de seksener dakika söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), kişisel konuşmaların ise onar dakika ile sınırlandırılması,

Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın TBMM Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin maddelerinin oylanması,

Gruplar ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi halinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütme adına yapılacak konuşmaların; 5'inci ve 6'ncı turlarda altmışar dakika, (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir); diğer turlarda yetmişer dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir); kişisel konuşmaların beşer dakika olması; kişisel konuşmalarda her turda İçtüzük'ün 61'nci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere iki üyeye söz verilmesi ve bir üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırması,

Bütçe görüşmelerinde soruların gereksiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

Bütçe görüşmelerinin sonunda gruplara ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi halinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütmeye altmışar dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), İçtüzük'ün 86'nci maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların ise onar dakika olması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 3.12.2019 tarihli 25'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

33'ÜNCÜ BİRLEŞİM

14 ARALIK 2019 CUMARTESİ

SAAT: 11.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 129) 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.12.2019) (X)

2.- (S. Sayısı: 130) 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.12.2019) (X)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

BUGÜNKÜ PROGRAM

6'ncı Gün

14.12.2019 CUMARTESİ

Saat : 11.00 – Program bitimine kadar

V. TUR

64-. SAĞLIK BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

65-. TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesinhesap)

66-. TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesinhesap)

67-. TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesinhesap)

68-. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

69-. TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Bütçe + Kesinhesap)

70-. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

71-. EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Bütçe + Kesinhesap)

72-. JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

73-. SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

74-. GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Bütçe + Kesinhesap)

75-. AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

76-. KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Kesinhesap)

(İYİ PARTİ, MHP, HDP, CHP, AK PARTİ)

(Siyasi parti grupları ve istemi hâlinde Yürütme adına yapılacak konuşma süresi: 60'ar dakika)

(Kişisel konuşmaların süresi biri lehte ve biri aleyhte olmak üzere: 5'er dakika)

(Soru – Cevap işlemi: 10 dakika soru - 10 dakika cevap)

TBMM Basımevi / 2019

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 3

33'ÜNCÜ BİRLEŞİM
14 ARALIK 2019 CUMARTESİ
SAAT: 11.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 9 Aralık 2019 Pazartesi günü gündeminin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci ve 2'nci sıralarında yer alması, bütçe görüşmelerine 9 Aralık 2019 Pazartesi günü saat 12.00'de başlanması; Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar, resmi tatil günleri dahil, her gün saat 11.00'den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalara devam olunması,

Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 20 Aralık 2019 Cuma günü görüşmelere saat 14.00'te başlanması ve bu birleşimde Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalara devam olunması,

Başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde Yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, gruplar ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi halinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütmeye de seksener dakika söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), kişisel konuşmaların ise onar dakika ile sınırlandırılması,

Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın TBMM Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin maddelerinin oylanması,

Gruplar ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi halinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütme adına yapılacak konuşmaların; 5'inci ve 6'ncı turlarda altmışar dakika, (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir); diğer turlarda yetmişer dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir); kişisel konuşmaların beşer dakika olması; kişisel konuşmalarda her turda İçtüzük'ün 61'nci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere iki üyeye söz verilmesi ve bir üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırması,

Bütçe görüşmelerinde soruların gereksiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

Bütçe görüşmelerinin sonunda gruplara ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi halinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütmeye altmışar dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), İçtüzük'ün 86'nci maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların ise onar dakika olması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 3.12.2019 tarihli 25'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

33'ÜNCÜ BİRLEŞİM

14 ARALIK 2019 CUMARTESİ

SAAT: 11.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 129) 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.12.2019) (X)

2.- (S. Sayısı: 130) 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uyumluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.12.2019) (X)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

BUGÜNKÜ PROGRAM

6'ncı Gün

14.12.2019 CUMARTESİ

Saat : 11.00 – Program bitimine kadar

V. TUR

64-. SAĞLIK BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

65-. TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesinhesap)

66-. TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesinhesap)

67-. TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesinhesap)

68-. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

69-. TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Bütçe + Kesinhesap)

70-. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

71-. EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Bütçe + Kesinhesap)

72-. JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

73-. SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

74-. GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Bütçe + Kesinhesap)

75-. AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

76-. KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Kesinhesap)

(İYİ PARTİ, MHP, HDP, CHP, AK PARTİ)

(Siyasi parti grupları ve istemi hâlinde Yürütme adına yapılacak konuşma süresi: 60'ar dakika)

(Kişisel konuşmaların süresi biri lehte ve biri aleyhte olmak üzere: 5'er dakika)

(Soru – Cevap işlemi: 10 dakika soru - 10 dakika cevap)

TBMM Basımevi / 2019

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 3

33'ÜNCÜ BİRLEŞİM
14 ARALIK 2019 CUMARTESİ
SAAT: 11.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 9 Aralık 2019 Pazartesi günü gündeminin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci ve 2'nci sıralarında yer alması, bütçe görüşmelerine 9 Aralık 2019 Pazartesi günü saat 12.00'de başlanması; Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar, resmi tatil günleri dahil, her gün saat 11.00'den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalara devam olunması,

Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 20 Aralık 2019 Cuma günü görüşmelere saat 14.00'te başlanması ve bu birleşimde Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalara devam olunması,

Başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde Yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, gruplar ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi halinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütmeye de seksener dakika söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), kişisel konuşmaların ise onar dakika ile sınırlandırılması,

Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın TBMM Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin maddelerinin oylanması,

Gruplar ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi halinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütme adına yapılacak konuşmaların; 5'inci ve 6'ncı turlarda altmışar dakika, (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir); diğer turlarda yetmişer dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir); kişisel konuşmaların beşer dakika olması; kişisel konuşmalarda her turda İçtüzük'ün 61'nci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere iki üyeye söz verilmesi ve bir üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırması,

Bütçe görüşmelerinde soruların gereksiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

Bütçe görüşmelerinin sonunda gruplara ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi halinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütmeye altmışar dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), İçtüzük'ün 86'nci maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların ise onar dakika olması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 3.12.2019 tarihli 25'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

33'ÜNCÜ BİRLEŞİM

14 ARALIK 2019 CUMARTESİ

SAAT: 11.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 129) 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.12.2019) (X)

2.- (S. Sayısı: 130) 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2018 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2018 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 189 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2018 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2018 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/871), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2018 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/881), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.12.2019) (X)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

BUGÜNKÜ PROGRAM

6'ncı Gün

14.12.2019 CUMARTESİ

Saat : 11.00 – Program bitimine kadar

V. TUR

64-. SAĞLIK BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

65-. TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesinhesap)

66-. TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesinhesap)

67-. TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesinhesap)

68-. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

69-. TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Bütçe + Kesinhesap)

70-. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

71-. EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Bütçe + Kesinhesap)

72-. JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

73-. SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

74-. GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Bütçe + Kesinhesap)

75-. AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)

76-. KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Kesinhesap)

(İYİ PARTİ, MHP, HDP, CHP, AK PARTİ)

(Siyasi parti grupları ve istemi hâlinde Yürütme adına yapılacak konuşma süresi: 60'ar dakika)

(Kişisel konuşmaların süresi biri lehte ve biri aleyhte olmak üzere: 5'er dakika)

(Soru – Cevap işlemi: 10 dakika soru - 10 dakika cevap)

TBMM Basımevi / 2019